

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-31

BIZJAK, Bojan, 1959-

Skala / Bojan Bizjak. - Ljubljana : KATR, 2008

ISBN 978-961-6729-20-8

239094272

Skala

Bojan Bizjak

založba KATR

1. VRTINCI

Januarska zima, da, ne odjenja, je pomislil Jon in se še bolj zlecnil v udoben naslanjač ob kaminu, v katerem je šuštel prijazen ogenj, pa ne zaradi toplote; ponujal je estetsko nostalgijo. Rad je imel ta vonj po bukovini, po lahnem dimu. Dostikrat se je sklonil in vdahnil ta spreplet vonjav in dima. Pa tudi luči je rad pogasil in se zagledoval v plešoče plamene, ki so mu risali že zdavnaj ugaslo otroštvo. Ah, da, januar 2035, je zavzdihnil. Še malo, pa jih bo petinsedemdeset, se je nakislobil. Stegnil je dolge, suhe, starčevske noge proti buhnjavi ognja. Topli jeziki so mu odliznili hladobo, ki se mu je lenila v nogah. Čez čas je začutil, kako se mu je toplota razlezla in mu pognala ulenjeno kri. Pogledal je skozi veliko podstrešno okno. Gosto snežinke se je še vrtavkalo in burja je še vedno hropla skozi gole veje gozda in si kdaj pa kdaj privoščila vznemirljivo hlaster potulevanje okrog vogalov. Vsi ti zvoki so prihajali skozi širok kamin, sicer je dobra izolacija dušila zunanje šume. Zaprl je oči in blago posanjal: Spomnil se je stare kamnite hiše tam spodaj na planoti; o, tam so tolkli vetrovi – cingljanje šip, potlačen dim v pečici v majhni sobi, kašljanje, preklinjanje, odpiranje okna, vonj pomarančnih olupkov na stari peči – neka davna harmonija, ki kdaj pa kdaj pronicne skozi močvirje časa v glavi. Tu, na veliki poseki pod Goljaki, burja ni bila tako silovita kot tam spodaj, zdi pa se, da se prav tu rojeva, da prav tu. Spet je imel občutek, da ga mrazi. Pogledal je na digitalni toplomer. Triindvajset stopinj. To bi moralo biti dovolj. Čudno me zebe danes. Pa menda ne bom zbolel, ga je poskrbevalo. Na spomlad me čaka operacija srca, paziti se moram, ga je vznemirjalo. Nič ne bom delal. Sanjaril bom. To vreme. Majčken prenose telefonček je nežno scingljal v zamislek.

“Gospod Jon, nova stranka bi želela osebno govoriti z vami. Pravi, da ste ji to obljubili po elektronski pošti,” mu je tajnica obzirno naznanila.

“Pa prav danes pride?”

“Da, danes smo dvanajstega. Lahko preverite na vašem elektronskem beležniku. Torej, kdaj bi ga bili pripravljene sprejeti?” je strogo vprašala.

“Hm, Anita,” je pocmokljal, “reciva ob enajstih. Pa je s cesto vse v redu? Helikopter v takem vremenu ne bo letel. Obetajo se zameti.”

“Preverila sem. Stalno jo čistijo. Sicer bo gosta pripeljal naš Vinko s terencem, pred njim bo šel Jože s traktorsko frezo. Mislim, da bodo vsak čas tu. Skozi najhujše so že, tako so mi sporočili,” je nažgoleda Anita.

“Aha, prav. Sicer pa me danes ni, nič ne bom delal. Če bo, kaj nujnega, uporabite, saj veste, tista posebna številka. Malce si bom oddahnil. To vreme, pa moja leta ...”

“Prav, gospod Jon,” je bila Anita vljudna.

Ah, ta moja tajnica, s to pa imam res srečo. Že tretja je v petih letih od kar stoji ta hotelček tu zgoraj. Ja, ta je pa res vestna in inteligentna. Zdaj je že več kot leto dni tukaj. Bomo videli, bomo videli, je premišljal in se zibnil v naslanjaču. Pomirjeno je oči posprehodil po bogati knjižni steni. Blaga mlečna svetloba je sijala na hrbitiških knjig in ga zbirala v krotkost. Takšnih knjižnic je vsemanj, je pomislil. Zdaj so v modi elektronske knjižnice. Vse je v teh škatlah, glasba, film, tisk, vse, prav vse si prikličesh s tipkami.

Pa spet tisti vražji majhen zasebni prenosni telefonček. Tokrat ga je klical doktor Bobrov.

“Gospod Jon, ne bi vas rad vznemirjal po nepotrebem, ampak gostja iz apartmaja V4, bi želela tisto posebno storitev, saj veste. Nujno bi moral govoriti z vami. Bi šlo danes?”

“Danes,” se je zamislil. “Če je res tako nujno, se bova pač sestala. A je to Marika, naša Madžarka?”

“Da, ona,” je pritrdil Bobrov.

“Hm, od lanske jeseni je že tu. Mislim sem, da bo za božič odpotovala. Njeno vedenje se je zelo spremenilo, kajne?”

“Dobro ste opazili. Sam se nagibam k mnenju, da je zašla v krizo, v nekakšno življenjsko izpraznitev. Razsmislila se je,” je Bobrov hladno

navrgel.

“Mislite? No se bova pogovorila, popoldan. Ob petih, v vašem kabinetu.”

Ah, sitnobe ... je namlel. Takole se ti naveličajo živeti. Prenažrti vsega zehajo v življenje. Domišljajo si, da so močnejši od vseh naravnih sil. Marika, Marika sploh ni še stara, je preveril na računalniku. 65 let. Hm, kakšne resnejše bolezni tudi nima, je pa precej bogata. No, dva otroka ima. Trikrat je bila poročena. Njen zadnji mož živi v Mehiki. Obogatela je s konji in ima kar nekaj uspešnih jahalnih klubov. Sem je prišla po tišino. Veliko bere in piše nekakšne spomine. No, no, se je zamišljal. Izključil je računalnik in vstal. Malce se je posprehodil po mehkem tapisonu. Danes me res čudno zebe. Uh, ogenjček, se je stisnil ob zidake kamina in pustil toploti, da se mu je zažrla v podkožje. Domislil se je, da bi moral poklicati hčerko v Piran. Odmajal je z glavo. Že trideset jih ima, pa še sedaj ne ve, kaj bi počela. Tisti njeni reklamni filmi, ah, en drek je vse skupaj. Laure tudi ne bo v to zimo. Zdaj najbrž seslja artičoke in prebira kakšen staromodni roman. O, dolgo se je dala zapeljevati. Ja, ja, potem, ko sem postal bogat, se je pa po mačje ripsnila obme in sva naplodila najino muhasto Blanko. Sneg. Čas za spomine. Mogoče je pa to tista bela tesnoba, o kateri mi govori doktor Bobrov. Nemara je pa prav to navdihnilo Mariko, ta sneg, ta burja. Marika, prvi primer, ga je nenadoma zaskrbelo. Nič več ga ni zeblo. Naphan s toploto kamina in s pregretim hrbtom se je usedel za delovno mizo, da bi še enkrat pregledal scenarij za ta primer, za takšen primer. V petih letih, prvi primer, prva želja po tej dodatni, na pol legalni storitvi. Doslej nam je šlo dobro. Zasloveli smo z našim antistresnim programom, ki ga je sestavil doktor Bobrov. Sem so prihajali zlomljeni petičneži, ko so že pozabili, kaj je to narava, kako zeleni gozd, kakšna je gozdna samota, kakšne so gozdne noči. Ampak, težko pomislim na to, evtanazija, za določeno vsoto in pri popolni zavestni odločitvi. Evropski parlament to pravico priznava, pri nas pa ni še dobro zakonsko definirana, pa čeprav že spadamo pod Evropsko jurisdikcijo. Nekaj visokospecializirani centrov v Evropi to že ponuja težkim bolnikom, ampak tam je vedno samo medicinska utemeljitev. Tu, tu gre pa za povsem nekaj drugega. Z Bobrovom se tu strinjava, da je to najvišja svoboda, pa čeprav ji etiki močno nasprotujejo. Joj, kako šele Rim grmi. Nič, prav nič se ne zgodi, da bi se to ne dogajalo. Doktor Hellen, Švicarka, že ima takšno licenco, dva

Angleža jo bosta zdaj zdaj dobila in en Nемеc jo bo tudi dobil. Da bo Nемеc dobil takšno licenco ...!? Cinično, pred skoraj sto leti pa plinske eksekucije. No, stvari so se v Evropi močno spremenile. Mi smo samo še folklorno društvo. Naš jezik je sicer uradno priznan, a se čedalje manj uporablja. Ko grem po naših mestih ... Saj, v kaj se je izcimila naša državnost, v folkloro; to je naša evtanazija, naš kolektivni samomor. No ja, zdaj, ko imamo superprevajalnike, nemara bo zdaj res bolje za majhne jezike in majhne kulture, pa čeprav splošna komunikacije še vedno poteka v Angleščini. Čudno je vsesкупaj. Veliko se jih spet uči prvobitnih jezikov, folklorne zanimivosti spet pridobivajo turistično vrednost. To je tako kot v Ameriki: ko so skoraj iztrebili plemena Indijancev, so začeli ponovno zbirati njihovo kulturo, se zanimati za njihov jezik; ah, ples človeka. Morebiti pa res obstaja univerzalni načrt, po katerem se vse odvija. Predvidljiva spontanost, bi lahko temu rekel. Da, načrti ... Marika ... Zdaj prihaja torej čas velike odločitve, da ali ne. Z uradnimi papirji o njeni smrti ne bo problemov, več jih bo v meni. Naj postanem prodajalec smrti? Še vedno računam na psihološki efekt, da se bo tik pred zdajci premislila. Bobrova moram opomniti, da morava skupno pregledati vsebino njenih sanj v zadnjih dneh. Tale napravica, tale sanjebnalnik, to je res uspešno pomagalo pri razpoznavanju tistih človeških globin, ki so tisočletja spale. Zdaj ti dajo zvečer nekakšno spalno čelado, ki je povezana z računalnikom, ta pa iz elektromagnetnih valov spet sestavi slike, takšne kot jih vidijo tvoji možgani. Kam smo prišli? Elektronsko branje sanj, pa tudi misli, o ja, tudi to že počnejo. Prvi tak poskus sta naredila dva šahista. Hm, mar ne bi bilo zanimivo vedeti, kaj si določena ženska misli o tebi. V mojih letih, to ni več zanimivo, ampak, ko sem še letal za njimi!? Stehnizirana občutja. Povsem racionalen človek, potrošnik z odmerjeno svobodo. Hm, da, mi pa vrtilčki pa lajanje ob vinu in kdo bi imel najnovejši model avta. Prav nič se ni spremenilo, prav nič. Sklonil se je in dregnil ob lepo zložena drva na levi strani kamina. Z grebljico je drozgnil v ogenj, da so razživiljene iskre zavijugale v kamin. Nekaj dima se je zasvaljkalo pod obok kamina, a ga je burja takoj vsesnila v črnjavo kamina. Določil je nekaj polen in se veselil novih plamenov. Sestavil si je glasbeno mešanico in se s poživljeno hojo po prostoru dobro razmignil. Tista zoprna leniva mrazina mu je izginila iz nog. Udobrovoljen se je usedel za zloščeno ovalno mizo, kjer je kreiral svoj svet, pod zglajeno ploščo se je skrivala zapletena elektronska nadzorna plošča. Kaj vse si je organiziral v tem hotelu: Kvaliteten videonadzor pomembnejših prostorov,

kuhinje, pralnice, masažnih salonov, prostor z bazenom, fitness center, klubska soba in nekaj podzemnih prostorov za posebne namene. Še najraje si je ogledoval dogajanje v masažnih salonih. Ta njegov prikrit gon po špegavosti. Naslajal se je nad ovenelimi telesi priletnic in priletnikov; včasih se je na masažni mizi znašel kakšen dobro ohranjen človeški primerek, ki si je omislil tudi erotično masažo – dodaten zaslužek pač. Prijetna dekleta so stvar obvladovala. Sam jih je izbiral in zelo pogosto menjaval. Sem gor so ponavadi zašle kakšne študentke, pa kakšne migrantke, ki so vdahnile nekaj ekzotike v ta hotel, za katerega so govorili, spodaj v mestu, da je to nekakšen luksuzen dom za ostarele. Ampak, ko bi vedeli za resnico, hm, hm. Kljub vsemu pa v apartmajih ni nastavil nobenih prisluškovalnih naprav, videokamer; gostom je tam pustil njihovo zasebnost. Za trenutek si je na zaslon priklical dogajanje v masažnih salonih. Nič. Mir. Dekleta so čebljala in posedala po masažnih mizah, si pilila nohte in malce nejevolile zaradi vremena, ki jih je za nekaj dni prikovalo sem gor. Pokukal je še v kuhinjo in v prazno restavracijo. Ob točilni mizi sta se nacejala dva starejša Ukrajince, ki bosta tu še en teden. Dolgočasno, je zavdihnil in potisnil ploščo z gumbi nazaj pod skrbno zloščeno površino mizne plošče. Ura na zaslonu ga je opozarjala, da se bliža razgovor z novim gostom. Preveril je vremensko napoved. Proti večeru naj bi se sneženje uneslo, burja pa naj bi še kakšen dan vijugala po gozdu. Preveril je prijavno novega gosta in si prebral nekaj osnovnih podatkov. Francoz. Pisec je in filozof. Ej, ej, mlad je še, petinštirideset let. Takšni redko zaidejo k nam. Samo, da ne bo siten, tako kot tisti španski pisec, ki je zahteval poseben režim prehrane (sam si je sestavljal jedilnike in ure obrokov). Pa ni bil kdove kako dober pisec. Pisaril je nekakšne limonadaste scenarije za televizijske nadaljevanke, pa dva ali tri povprečne romane je spravil skupaj. In Cristien, naš Francoz, kaj je on napisal. Poiskal ga je na medmrežju. Oho, nekaj pesniških zbirk, dve knjigi esejev o jeziku in narodu – no, no to si moram vsekakor prebrati. Mogoče bo pa zanimiv kramljavec, seveda, če mu bo do pogovora. Ah, da, zdaj se spomnim, to je tisti Francoz, ki mi je po telefonu povedal, da mu je za naš hotel povedala Linda, tista nesrečna violinistka.

Nekaj minut pred enajsto je Jon že sedel v sprejemnici, v okusno opremljeni pisarni, in čakal na svojega novega gosta. Skozi okno je lahko videl, da se oblaki trgajo, da pa burja še vedno čipka sneg na okno. Končno ga je le dočakal. Po rokovanju, ga je pokroviteljsko posedel predse v udo-

ben rdečerjav naslanjač. Pozorno si ga je ogledal: Ozek podolgovat obraz, močne črne obrvi, velik nos, čutne močne ustnice, nekoliko begljive oči, z rahlo tolmunasto zelenino. Nasploh je bil videti bolj koščat, izžet od tuhtavosti in dejavne nečimrnosti. Vrgel je levo nogo čez desno in si z mlahavimi prsti objel koleno. Še vedno se ga je držal vonj po snegu in vetru, pa tudi nekaj prefinjenega parfuma je bilo moč zaznati.

“Ni ravno prijazno vreme,” je Jon rekel v manjši mikrofonček predse, prevajalski kompjuter je to takoj prevedel v Francoščino. “Sicer se bo čez dan ali dva vreme uredilo, takrat, predvidevam vas bo zmogla očarati ta pokrajina s svojo čarnostjo, ki še ni turistično konfekcijska. Če sem prav seznanjen, pišete, in ste si zato izbrali našo samotijo?”

Cristien je nekaj časa kar molčal in malce pomleval z ustnicami. V čisti uglajeni Francoščini je odgovoril:

“Da, tudi zato. Slišal sem veliko pohvalnih besed za ta vaš hotelček. Rad bi, rad bi doživel pomlad v tem gozdu, med temi starimi bukovimi drevesi,” je zasanjano rekel in malce pozibal nogo. “Linda je bila tu lansko pomlad in mi je svetovala, da to preprosto moram doživeti, to tišino in vsak dan novo rojstvo, brez kičastega agrarnega cvetenja, kakršnega poznam doma v Franciji.”

Jon mu je prikimal in se smehljajal.

“Torej nameravate dlje časa bivati pri nas?” ga je vprašal in sklenil roke v podbradje.

“Če bo le mogoče, tja do jeseni. Takrat pa moram biti že v Parizu. Izšla bo moja najnovejša knjiga, ki sicer že izhaja na medmrežju.”

“Takoj bova pogledala, kako je z rezervacijami, zdaj že vašega, najetega apartmaja,” je Jon dobrohotno rekel in odtipkal nekaj vprašanj na računalnik. “Ja, do oktobra bi bilo možno. Sicer je še nekaj rezervacij, recimo za junij, kajti najprej ste v pošti omenili, pa tudi rezervirali ste do takrat, do junija torej, vendar lahko naredimo kakšno rekombinacijo. Torej lahko rezervirava kar do oktobra.”

“Če je le možno,” je Cristien rekel in razširil roke.

“Tako, to je urejeno. Kje pa ste obtičali z vašim avtom?”

“Spodaj v mestu sem ga pustil. Ko so me peljali sem gor, sem imel kaj videti. Tisti tuneli v živo skalo. Kaj takega, nisem pričakoval, tu pa sploh ne. Pa ta burja in sneg. Ko sva že pri prevozu, kako je z najemanjem majhnih terenskih vozil? V ponudbi piše, da je to možno.”

“Seveda, seveda,” mu je Jon vneto prikimal. “Priskrbeli vam bomo

tudi natančen zemljevid širše okolice, kjer so vrisane vse ceste po katerih se je dovoljeno voziti. Tudi vse botanično geološke znamenitosti so tam napisane. Vse to lahko najdete v sobnem računalniku, ta vam ponuja tudi vso komunikacijsko oskrbo od medmrežja, pa do spremljanja vseh radijskih in televizijskih satelitskih programov. Poleg tega lahko vsak večer preberete naš informativnik, ki vas bo seznanil z organiziranimi dejavnostmi. Teh je v zimskem času nekaj manj, pa vendar. Lahko si boste ogledali starodobno smučanje spodaj v vasi, potem zgodovinsko gozdarjenje, lahko se boste poskusili v kidanju snega, lahko vas popeljemo z sanmi s konjsko vprego; motorne smo, ker smo nastanjeni v nekakšnem lovskobotaničnem rezervatu. Veste, to pa ima svoje prednosti. Zato ponujamo starožitni mir. Naši lovski vodiči, pa vas lahko peljejo na opazovanje medveda, seveda, ko bo za to čas. Tudi druge gozdne živali je pri nas še možno videti v pristnem okolju. No, vse to imate v sobnem računalniku, pa si boste že sami prebrali. Kar se pa siceršnje zabave tiče, pa pri nas nismo glasni. Prirejamo plese v manjši podzemni dvorani, sicer pa se dogajajo družabna srečanja v salonu. Lahko se zapeljete do igralniških središč v naši bližini. Spodaj v mestu, na letališču, imamo tudi dve manjši letali, s katerimi si lahko privoščite daljše izlete.”

“Pestro dogajanje,” je Cristien prikimal.

“Morebiti vam bo v začetku malce dolgočasno, ker smo pač odmaknjeni od urbanizacije, a to je naš kapital. Saj ste menda seznanjeni, da se pri nas dogajajo tudi nekakšni rekoalescentni programi; imamo pa tudi odličen antistresni program, ki vam bo podrobno predstavljen, če boste to želeli.”

“Ne, nisem v stresu. Zdaj sem poln ustvarjalne energije in mislim, da bo to pravi kraj, prava tišina.”

“Veselilo nas bo, če boste tu res ustvarjalni. Potrudil se bom prebrati vaj eno vašo pesniško zbirko. Veste, literatura je moja priletna lju-bica. Že dolgo dobro shajava. Literatura, to je moj dušni eleksir. Kar se novejše Francoske literature tiče, sem se res malce zanemarił, še posebej na področju lirike, ki se menda žilavo razvija in raste. Pa še vi ste prišli v naš hotelček. Ne bi vas več zadrževal. Bi zdaj izvolili pogledati vaš apartma. Če pa boste imeli kakšne pripombe, ali kakšne posebne želje, se obrnite kar name. Takoj pokličem hosteso, ki vas bo pospremila do vašega apartmaja.”

Prikimal je in se zrahljano razpustil v stol.

Mlada urejena uniformirana dama je vstopila v prostor, se mehko predstavila in se žejno nasmehnila postavnemu, morebiti malce presuhe-
mu, Francozu, ki se ji je hitro in navdušeno nasmehnil. Po nekaj frfo-
tavih besedah sta odšla in za seboj zaprla težka oblazinjena vrata.

Jon je nekaj časa sedel v naslanjaču in skušal sestaviti celotno sliko
o prišleku. Razvajan poet, ki je izgubil navdušenje nad preprostostjo bi-
vanja. Ah ti pisci, ti ponarejevalci življenja. Namesto, da bi živeli, pa
pišejo in skušajo izčrkovati življenje, kakršnega nočejo in kakršnega bi
hoteli. Vzgib za pisanje, hm, čustvena lakota, potreba po imenitnosti.
Pesniki so jokavci, pisci pa skušajo skonstruirati nova življenja. Zanimi-
vo, kolikokrat so že napovedali smrt knjigi; o, tudi naši, Slovenski, pa
kar živi, kljub vsej medijski novotarij. No, mogoče se bo zgodilo, da se tu
zgoraj pojavi tudi kakšen Slovenski pisec. Mogoče, mogoče ... Pogledal
je skozi okno. Droban curek sončne biserovine se je blesketal na nizkih
belih kupolastih smrečicah, ki so obkrožale parkirni prostor. Sunki burje
so še vedno premetavali belo prhnino. Zalesketalo se mu je v spominu.
Hoja v šolo v takile burji. Gumijasti škornji, v katerih je tako prekleto
zeblo, pa slabe, večkrat natrgane rokavice in zoprno vrtinčenje snega,
ki se je zatihotapil za vrat in mrzlo bodljikal, da so veselo cvilili. Potem
sušenje okrog velike zelene lončene peči. Tisti vonj, da tisti vonj odtaja-
nega otroštva. In sanje o pravih smučeh ...

Po popoldanski dremotnjavi se je pretegoval na ležišču v kabinetu.
Košček modrine je kapnil skozi podstrešno okno. Neke begave misli so
se mu razletele. Pozdevalo se mu je, da je celo malo sanjal, takole, kot
včasih, ko si je oddihoval v mestni popoldan. Nakoprenilo se mu je: Ko
sem bil še mlad, sem takole popoldan sanjaril, kaj da sem. S filmsko
natančnostjo sem se videval. Recimo – bil sem vojaški poveljnik. Stal
sem v tanku, gledal iz kupole in se surovo držal. Tankovska kolona se
vali skozi dolino, ljudje stojijo ob cesti, jaz pa nič, samo gledam in dajem
navodila...

Ko smo bili otroci, smo se igrali vojake. Grobe lesene puške so nam
opletale po golih nogah. Vrvi so se trgale. Kakšen vrh smreke je služil za
mitraljez. Namišljeni juriši. Metanje storžev v nekakšne bunkarje. Sem
te ubil, sem te ubil, se je slišalo po gmajnah. Da, ponovljivi strahovi pred-
nikov. Vsi nosimo celo zgodovino v sebi...

Čas je za marelični kompot in popoldansko kavo. Bajе marelice čistijo kri – tako mi zatrjuje Bobrov. Govoril mi je nekaj o tem, da v Pakistanu jedo v neki dolini veliko marelic in jogurta. In tam da je veliko stoletnikov. Že mogoče. Takole odmaknjeno brezstresno življenje; lenariti, meditirati, se kontrolirano zakajati, seveda. Nič se ne zastrupljajo. Tam ni mestnih plinov, ni zdravil, ni industrije, ah... Te nove filozofije. Kar naprej iščejo formule za dolgoživost, hkrati pa jih daje dolgočasje. Čas je za kompot in kavo. Seveda, modra tabletkа, aritmija... Presneta kemija, kako obvladuje naše organizme. Kako je že rekel lekarnar? Ah, da – veliki um nas počasi kreira za popolno civiliziranost. Tkanina velemest. Urbanizirane zveri, ki morajo biti krmiljene s kemijo, da se lahko prenašajo. Človek, velika uganka.

Pretegnil se je in se zagledal v kamin. Žerjavica je izsevala rdečino. Cincal je, ali naj doloži ali pa naj zvečer spet zakuri. Popoldan imam kar nekaj opravkov, je pomislil in vstal. Moral bom poklicati Jožeta. Le kot bezlja ta gamsar. Zanima me, kako in kaj je z gamsi, ki so se bajе spet pojavili nad veliko dolino, nad brezni. Dobro ve, da imam tam v zakupu ves tisti predel. V jeseni mi je res prinesel lepega srnjaka. Zvit je tale Jože, zvit. O saj je bil tudi njegov oče. Tri bo, je ugotovil, si naročil kavo, kompot in sladek prigrizek. Še malce je dremnil in se zavlekel v spomine. Ja, Jožetov oče. Prefriganec. Tisti stoječi srnjak. V goste so povabili Tržaške lovce. Ti so priparadirali s sodobnim strelskim orožjem in so se hvalili z ostrostrelskimi veščinami – gobezdavi Italijani pač. Dano, pa ne bi bil Dano, če jim ne bi kakšne ušpičil. Vsako leto si je kaj izmislil. Dogovorjeno je bilo, da se jim dovoli upleniti dva srnjaka v državnem lovišču. Mene so takrat določili za vodiča. Po dogovoru sem jih peljal na Idrijsko stran. Zgodaj zjutraj, že okrog treh smo se peljali. Ko smo prišli na dogovorjeno mesto, od koder naj bi tisti trije Italjančki šli peč po lovišču, smo se ustavili. Posrkali smo kavo iz termovke. Počakali smo, da se je razmrakobilo. Hvalili so se z lovom v Afriki. Razgrnil sem zemljevide in jim razložil, kot naj hodijo, kje so pasti, kje so bližnjice, kje so najboljša stojišča in podobno. Eden izmed njih je kar naprej pregledoval poseko visoko nad nami – za tistimi posekami so bile jase, pasišče srnjadi. Kar nenadoma se je naščeperil in nas utišal. Zašepetal nam je, da je opazil srnjaka. Tudi sam sem pogledal skozi daljnogled, ki se mi je v hladnem jutru malce orosil – tista presneta stara Ruska reč. Pa sem res za-

gledal srnjaka. Kazalo je, da se pase. Vse tri je pograbila strelska panika. S kakšno obrednostjo so iz usnjenih etuijev jemali puške in kar naprej pogledovali skozi daljnogled. Sposodil sem se enega od njih in videl, da je srnjak ves čas na istem mestu – nič ni dvigoval glave, to se mi je zdelo sumljivo. Oni pa nič. Šepetaje so se pogovarjali in pripravljali orožje. Nežno so brisali stekla na daljnogledih na puškah, preverjali naboje, se vsi trije postavili za terensko vozilo, da bi imeli dober naslon. Meni se je kar zdelo, da bo to komedija. Natančno sem še enkrat pogledal. Srnjak se ni premaknil niti za centimeter. Prednji nogi je imel lepo razmaknjeni. Cel prednji del je bil zdaj že lepo viden, saj se je sonce že pretipalo čez globel. Vrat je bil nekam čudno usločen, zadnji dve nogi pa zamaknjeni za skalo. Pa tudi sicer bi ga najbrž naš prejšnji klepet pregnal. Ocenil sem, da je kakšnih tristo metrov strelne razdalje – za njihovo orožje le spodobna vaja. Hudiča, kje je zdaj kava in kompot in pecivo. Kadar je malo gostov, babe v kuhinji klepetajo, je jezno pomislil in še enkrat poklical v kuhinjo.

Ja, ja, tisti srnjak. Jaz sem bil kar tiho. Dovolil sem jim, da naj kar streljajo. Pa je siknil prvi strel, pa drugi, pa tretji, srnjak pa nič, kar stal je. Gledali so skozi daljnogled, se nasmihali, se odkrivali in se čohljali po glavah. Najstarejši med njimi, že belolas, je mirno odložil puško na pokrov motorja, zmajal z glavo in se začel smejati. Zdaj jim je postalo jasno, da jih je nekdo potegnil. Ej, Dani, Dani. Seveda smo se povzpeli tja gor. Srnjak nas je pričakal. Mojstrsko je bil postavljen. Z notranje strani nog je bil podprt s kolci, zadnji del trupa je bil lahno naslonjen na skalo, zadnji nogi pa sta bili še dodatno zagozdeni med skale; vrat in glavo pa je podpirala veja skrita v malinčevju. Dane, kdo pa drug. Rana, smrtna strelna rana je bila tam kjer mora biti. Na levi strani trupa med lopatico in rebri. Tega je počil prejšnji večer, da, da. Italijani so ga tudi dobro preluknjali. Dva strela sta bila zelo natančna, eden pa je oplazil vrat. Padel bi padel, hudiča, pa je še kar stal. Oho, kava in kompot prihajata, se je razveselil zvonjenja pri vratih. Podvival se je tja in jih odprl. Jelka je nasmehljano stala in mu rinila voziček v prostor.

“Si boste sami postregli ali naj serviram?” je vljudno vprašala.

“NO pa dajte, pa dajte,” je rekel. Razveselil se je te delavne, tihe ženske, ki je posebljala vdanost in marljivost.

Pokramljala sta o vremenu in o običajnih hotelskih tračih. Zadovoljno je pomleval rahlo pecivo in ga zalival s kompotom. Za konec je posrkal vročo kavo. To so mu vedno kuhali po njegovi muhasti recepturi. Ravno prav sladkano, točno odmerjena voda, natančno določena količina kave, odmerjena z žličko, ki je bila spravljena v kuhinji v posebnem predalčku. Seveda je morala biti tudi prava mešanica kave. Nabavljal jo je v Trstu. Včasih si je kavo skuhal sam, kar je sprožilo posmeh med kuhinjskim osebjem.

Podržal je skodelico in se zamaknil do okna. Še nekaj sonca se je blesketalo na snegu. Do petih, ko bo že temačno, je še dovolj časa, da vsaj pokukam ven, je pomišljal. Preveril je zunanjo temperaturo. Minus šest – ni tako hudo.

Povsem se je zvedrilo. Hladen mrak je že lebdel zadaj za hotelom. Nekaj starih bukev je stražilo globačo na levi strani; njihove rogovilaste veje so priplezale prav do hotela. Rdečina umirajočega zimskega sonca se je sejala po belih kupolah okoliškega hribovja. Kakšna lepota – ga je obšlo, ko se je sprehajal po parkirišču. Ta belina, ta čistost. Namenil se je po kratki dobro uhojeni stezi na rob poseke, od koder je bil lep razgled čez celo planoto. V trebuhu gozda je še zabučevala burja in se izvijala čez rob. Tu je le še lahko zaplesala kakšen valček in zavrtinčila suh sneg. Ti beli svedri, ti so navdihnili tistega štajerskega slikarja. Lansko zimo je bil tu. Slikal je nekakšne bele metakonstrukcije. Kristali bele simfonije, jih je poimenoval. Da, da, vedno nas fascinira tisto, kar nam je neznano.

Kar nekaj ga je namedlo, je ugotavljal, ko se je rinil po gazi do razgledišča. Aj, aj, kako mrazi. Spet sem si pozabil obut podložene škornje. V teh čevljih me mrazi. Hudimano so mrzli. To je nekakšna salonska zimska obutev. Tiste podložene, tiste bi moral obuti. Zasopljen in celo malo preznojen je prišel do razgledišča. Sonca ni bilo več, le snežne kopice vrhov so še žarele. Čez nekaj kratkih minut pa je tudi tam ugasnil ogenj. Hladne sence so pljuscale izpod Čavna in se zlivale v dolino. Zazdelo se mu je, da sliši šum smuči. Tak značilen zvok, ko le vezi škripljejo in palice tu in tam zvenknejo, smuči pa tiho drsijo skozi novo sprhnino. Ozrl se je na levo in med debli zagledal Jožeta.

“Dober večer, gospod Jon. Kaj pa vi v tem mrazu tu?” ga je Jože

krepmo nagovoril.

“Malo sem prišel povohat zrak. Rezko je rezko,” je Jon pokašljaj. “In ti, kaj pa ti? A veš, da sem te pričakoval. No, zvečer bi te poklical.”

“Res,” je Jože nasmejeno rekel in se prismočal do njega. Krepak štiridesetletnik, rdečeličen in ves naprožen. Poklicni gozdni in lovski čuvaj. Dišal je po snegu in po uglajenem tobaku. Strasten kadilec je bil, tako kot njegov oče. Dane, s tisto pipico. Njegovi obredi in odkravanje pipice ob kamne in debla. Jože pa ima smešno porcelanasto pipico v katero si stlači tudi ‘travico’. Kaj me briga, svoje delo dobro opravlja, je Jon pomislil in ga vprašal:

“Kako je s tistimi gamsi nad Belimi brezni?”

“Hja,” je Jože dahnil in si iz žepa izbezal belo cigareto. Sklonil je glavo v zaveterje sivozelene bunde in si jo prižgal. Naredil je dva puhca, si spet zapel bundo in se možato vzravnal. “Kaže, da bodo preživeli. Danes mi ni uspelo presmučati strmine nad brezni. Ko se bo sneg strdil, bom nesel sol v solnice. Pridno jo ližejo. Prejšnji teden sem jih opazoval skozi daljnogled. Kar močan trop. Zdi pa se mi, da starejša samica šepa. Upam, da ne od bolezní. Brez skrbi, vse je pod kontrolo. Če bo kaj novega, vas bom takoj obvestil.”

“To tudi pričakujem, zato te tudi plačujem,” je Jon resno rekel in zakašljaj. Hladen zrak mu je ščegetnil pljuča. Mrazina mu je vsebolj lezla v noge. “No, saj se zanesem nate,” je Jon dorekel.

Živčna kaja je Jožetov obraz skazila v zaskrbljeno masko.

“Gospod Jon, že pet let delam za vas,” je skozi dim namlel Jože. “Gamse vam bom opital kot teleta. Poleti jih boste že lahko razkazovali.”

“No, no Jože, saj te ne grajam. Stopiva raje dol na požirek močnega.”

“Hvala, domov se mi mudi. Žena je bolna, menda gripa. Za otroka moram poskrbeti. V naslednjih dneh se bom oglasil. Morala bova narediti lovski načrt. Tako kot lani, saj veste,” je Jože namencal.

“Kakor hočeš,” se mu je Jon nasmehnil.

Še nekaj besed sta navrgla o snegu in o divjadi. Gledal je Jožetovo drzno dričanje v vsebolj gosto mrakobo. Butki burje so zanemevali v gozdni rebri. Skobacal se je na pot in s trdimi nogami hitro šel proti hotelu. Na ovinku se je ustavil. Občudoval je blag nov svetlo zelen neonski napis na vrhu hotela: “Hotel Skala”. Nekaj luči je tudi že mezelo iz stavbe. Na hitro je pogledal na zapestno uro – dvajset čez štiri. Doktor

Bobrov, ob petih, ja, ja...

Ostra svetloba v kabinetu Bobrova je ščemla v oči. Jon je vzdihljivo sedel v naslonjač in si pogladil zardel nos. Živčno je opazoval debeloglavega doktorja Bobrova, ki je z močnimi rokami prekladal neke mape. Temne kocine na podlahti so sršele pod namizno svetilko. Z debelimi prsti je potolkel po tastaturi računalnika in si nekaj kimal. Človek bi ga lahko imel za tukajšnjega gozdarja, ne pa za priznanega zdravnika, ki se ukvarja tudi s psihiatrijo.

“Torej pretehtajva vse skupaj še enkrat,” je Jon resno rekel.

“Iz medicinskega vidika je stvar povsem dognana: močna, natanko fiziološko odmerjena pomirjevala in uspavala, pa hkratna blokada vitalnih centrov. Enakomerna mirna smrt – oprostite, grobo rečeno,” je Bobrov zadržano rekel.

“To vem, o tem ste me poučili. Kemično fiziološka smrt mi je zdaj znana. Pravna podlaga je tudi urejena. Z lokalnimi zdravniki je že dogovorjeno, da bodo podpisali vaš, po vaše sestavljen, mrliški list – saj veste, zakonodaja. In truplo bi bilo kremirano v štiriindvajsetih urah. Seveda stranka, ki hoče zavestno evtanazijo, podpiše interno pogodbo z nami. Pri vseh bomo zahtevali, da nam povedo, kako je z njihovo odločitvijo glede upepelitve, oziroma, če imajo, kaj takega napisanega v oporoki. Seveda bomo zahtevali, da pri svojih pravnih zastopnikih deponirajo željo po hitri upepelitvi. To je pač pravna osnova te storitve. Pa še tako se bojim, da se lahko najde kakšen trmast sorodnik, ki bi rinil nos v zadevo,” je Jon živčno rekel.

“Tudi to je možno,” je Bobrov prikimal in se zavrtel v stolu.

“Sicer pa bi jih obveščali z rahlo zakasnitvijo. Ampak tukaj ne bo nekaj v redu,” se je Jon zamislil in se potapkal po belih brčicah. “Sumljivo je predvsem to, da mi vemo za njihovo željo po hitri kremaciji, oni pa ne. Ne, ne, ta scenarij ne bo dober. To ni povsem pravno pokrito.”

“Da, tu se res lahko pojavijo sumi. Če prepustimo truplo svojcem, se lahko zgodi kakšna obdukcija. Lahko bi dokazali fiziološko – kemično smrt,” je Bobrov namrščil.

“Res, zapleteno,” je Jon pomislil. “Sicer pa obstaja navaden samomor z legalnimi pomirjevali, za katere ste kompetentni, da jih predpišete. Vi temu rečete biokemično maskiranje, kajne. No, če bi bilo teh samomorov več, potem bi se zgodile preiskave. Ah, razmišljam, da o tem sploh

ne bi več razmišljal. Zapleteno, zapleteno,” je pojamral in potolkel s prsti po mizi.

“Obstajajo alternative,” je Bobrov hladno rekel.

“Kakšne?”

“Sami ste jih že prej omenili – biokemijske. Obstajajo preparati, ki zelo dobro skrijejo smrtonosne substance – Ruska šola,” je Bobrov nasršil obrvi. “Redki strokovnjaki jih bi znali dokazati. Eden je zdaj v Franciji, prej je bil v Moskvi, drugi je v Islandiji. Ta razvija nove dopinge, hkrati jih pa zna dobro skriti. On je razvil ta preparat. Nekaj časa sva skupaj delala na Moskovski univerzi, ko sem se še potegoval za mesto asistenta. Ima pa nekatere pomisleke – vsi testi so bili narejeni brez prisotnosti alkohola. Zdaj se delajo raziskave tudi v to smer. Ampak to so že take podrobnosti, ki za nas nimajo nobene teže,” je mlahavo dodal Bobrov.

“Kako to mislite?” se je začudil Jon.

“Domnevam, da se bi za takšno smrt malokdo odločil. Veste, znajo se prilepiti tudi kakšni krči, pa bruhanje, odvisno od posameznika, no, če bi hoteli stvari diskretno izpeljati. Razen, če bi uporabili substance, ki so hipno smrtonosne, ampak so tudi dobro dokazljive. Morava pač računati s tem, da kremacija ne bo vedno možna. Saj veste, tuji državljani, policijska zvedavost, celo uradno odrejene obdukcije se lahko zgodijo. Brez skrbi, če bi bilo treba, bi jih že prelisičil, poznam to. Arhivi molčijo, nekateri pa imamo dovolj znanja in vedenja, da vemo, kaj se je dogajalo. Američani so te koktajle razvijali za jetniške potrebe, kasneje so jih uporabili tudi za druge diskretne odstranitve. Mi smo jim odgovorili, šli smo še korak dlje, verjemite,” se je Bobrov razgovoril.

“Nekaj takega sem nekoč zasledil na medmrežju,” je Jon prikimal.

“Ha, to so bile samo površne informacije. Bistvo je v ljudeh, ki znajo molčati in imajo visoko etiko, hvala Bogu. Veste, dvomim, da bi se kdorkoli odločil za evtanazijo, če res ni v hudem trpljenju. Vsi potencialni samomorilci si znajo tudi premisliti, če jih nekdo sili v to. S tem jim je odvzeta njihova samovolja in njihova trma spet oživi. Včasih jih v to žene radovednost. In dokler je človek še radoveden, si želi še živeti, veste,” je Bobrov prikimal. “Pa še nekaj je. Tudi če si premislijo, te vaše možne storitve ne bodo razglašali naokoli, ker se bojijo lastnega razgaljenja. Tem razvajencem bo to le še dodatna ščegetljivost.”

“Mislite?” je bil skeptičen Jon. “In če se Marika resno odloči? Poglejva stvarnost. Preveril sem njene pravne sporazume, seveda z njenim privolenjem, saj je že ob prihodu omenjala zakaj je pravzaprav prišla. Pri

notarju v Budimpešti ima zapisano, da želi biti pokopana v rojstni vasi, seveda kremirana. Ampak o samem scenariju sva skušala govoriti, pa se nisva dogovorila. Vam je, kaj več povedala? Sta se pogovarjala o tem?”

“Nekaj mi je namignila. Vse naj bi se dogajalo v spodnjih prostorih, saj veste, tista soba, spodaj.”

“Tam?” je Jon vprašal in zamišljeno poslonil glavo na roke.

“Da, tam. Kaj več vam bo že povedala. Rada bi se sestala z vami, še nocoj, ob osmih. Bili ste na sprehodu, ko vas je iskala. Oglasila se je pri meni in me prosila, da vam to povem. Velike stvari se dogajajo v njej. Si bova ogledala njene sanje?” je rutinirano rekel Bobrov in se zavrtel na stolu.

“Poglejva,” je Jon prikimal.

Bobrov je poiskal disketo s posnetimi sanjami. Vstavil jo je v računalnik in Jona vprašal, če bosta gledala na večjem ekranu. Jon se je strinjal. Pretegnil si je noge in roke in se zavrtel v smer večjega ekrana na levi strani kabineta.

Najprej so se prikazali nekakšni obrazi, nekako razpotegnjeni in bledeči na vinskordečem ozadju. Čeznje se je vlekel rdeč trak in se koničasto izgubljal v levem spodnjem kotu ekrana. Ta slika se je polagoma pretopila v drugo. Zdaj se je prikazala nekakšna na pol podrti hiša: visoka, nalomljena zelena okna so močno izstopala iz rumene fasade, del rdečerjave opečnate strehe se je že vdrl in iz vdrtine je raslo nekakšno drevo. V visokih vratih je stal rdečerjav konj in mirno kimal. Izrazita rdečkasta barva zahajajočega sonca se je usuvala na rumenkasto grivo konja, ki je leno zakopitljal čez prag in potem nenadoma noro zdirjal v ravnino, v zrele trave. Za tem so se nenadoma pojavile sive mačke na nekakšni zidni polici ob črnorjavi veliki postelji. Tam je ležal nek izpit starec, z velikimi belimi brki in s svečo v rokah. Nekaj je nerazumno žebral. Nenadoma se je starec privzdignil, zalučal svečo v mačke in izginil. Namesto njega so se prikazale neke ulice in velik rdeč in rumen tramvaj. Ampak te sličice so hitro izginile.

“Hja,” je zavzdihnil Jon. “Vidite, dragi Bobrov, kaj se dogaja, ko se človek seznanja sam s seboj. Ženska se je očitno končno nekoliko umirila. Že dolgo najbrž ni bila tako osamljena, tako brez velikih dogajanj. Zdaj ima njena globinska zavest čas, da se otrese nekaterih stresnih usedlin.

Starec, je najbrž že tak sanjski artefakt, ki kaže na to, da najbrž ni nikoli rešila odnosa z očetom. Sive mačke, bi lahko simbolizirale strah pred obrekovanjem, pred sodbo okolice. Sama mi je pred dnevi povedala, da so ji prijatelji odsvetovali, da bi se skrila v nek Slovenski gozd. Zdi se mi, da se ji dozdeva, da izgublja družbeno veljavo v salonskih krogih. To, da je videla podrto hišo in konja, ki beži v ravnino, to najbrž kaže na to, da podoživlja otroško brezskrbnost in si najbrž spet želi čiste umirjenosti. Konj pa je v teh sanjah zelo pozitiven simbol, saj izraža moč in vitalnost, ki je še v njej – nekaj še vedno hoče. Mi, Slovenci, imamo pregovor, ki pravi, da je nekdo prišel na konja, torej, da se je nekomu posrečilo nekaj doseči, da se mu je izboljšalo življenje. Najbrž je konj kar Evropski arhetip moči,” je Jon pokašljajal.

“V pomenskost sanj se nisem nikoli poglobljajal, priznam pa, da imajo terapevtsko vrednost. Mojstrsko razlagate simbole, da da, arhetipi,” je Jonu prikimal Bobrov.

“Veste, veliko sem se poglobljajal v te stvari, tako, ljubiteljsko. Preštudiral sem vso možno literaturo. Psihologija je moj konjiček. Nekaj časa je bila celo v igri, da bi jo študiral.”

“Škoda, dober terapevt bi bil. Tale sanjebralnik, čudovita stvar. No, ko sva si z Mariko včeraj zjutraj ogledala sanje, mi je rekla, da je tisti starec najbrž njen oče, pa čeprav mu ni nič podoben. Trdila je, da jo kliče iz onostranstva, da mu je tam najbrž hudo. Za na pol podrto hišo je domnevala, da simbolizira njeno življenje: dva zakona, trije odrasli razseljeni otroci – drugi mož je še vedno nekje vi Mehiki; osvojila ga je glasba in droga. Še najbolj jo je begal tisti starec s svečo. Kar nekajkrat sem ji mogel pokazati tisto sekvenco,” je Bobrov vneto razlagal in poškripaval s stolom.

“Seveda, boji se svojih notranjih nesoglasij. Ravno toliko moralizma so ji privzgojili, da so se ji pritaknile nekatere nevroze. In zdaj je v obdobju, ko noben dražljaj ne prime več. Saj poznate ta fenomen: stalno ponavljajoče ugodje, ki se potem sprevrže v neugodje. Osmislitev bivanja je najtežja naloga zavestnega jaza. Ko se izčrpa psihološko ugodje, se tudi fiziološko poleni. Pa sva še pri enem fenomenu – fenomen zasvojenosti. Z raznimi učinkovinami si skušajo prirediti otroško veselje v duši,” se je Jon razgovoril.

“Da, da, pozabe,” je Bobrov prikimal.

“Menim, da z Mariko ni tako hudo. Tale zima, premalo svetlobe, odmaknjeno ždenje tu zgoraj, že od jeseni je tu. Vsekakor se bom nocoj

pogovoril z njo. V sprejemni pisarni jo bom čakal. Upam, da je niste preveč preparirali z vašo kemijo,” se je Jon zarotniško nasmehnil.

“Za zdaj shaja z likerčki in s črnim vinom. Tu in tam si še vedno privoščiči malce kokaina,” se je Bobrov zvito nasmehnil

“Se mi je kar zdelo, to njeno naslajanje. Pa vendar, kaj bova naredila, če bo ženska trdno vztrajala v svojem blodnjavem hotenju. Nekakšen scenarij morava vendar imeti, če bo res hotela umreti. Grobo rečeno,” se je pomrakobil Jon.

“Pripravljam jo na to, da bo o vsem še enkrat razmislila. Noče nobene terapije. Predlagala je, da bi ji med pijanostjo dal injekcijo s kombiniranimi učinkovinami, da bi se veselo poslovila. Potem je pot znana. Omenila mi je možnost, da bi nekaj dni prej obvestila moža in starejšega sina, ki živi v New Yorku, da ima močno obolenje srca – zapleti pač in da se zna zgoditi marsikaj. Povedala jim bi tudi, da bo upepeljena v štiriindvajsetih urah, če se ji kaj zgodi. V ta namen si je tudi omislila pečatenje krste, da bi res neodprta prišla do sežigalnice. To pečatenje naj bi opravil pravni zastopnik odvetniške pisarne, ki skrbi za njeno podjetje, za njeno imetje nasploh. Majcene zaplete bi lahko povzročil sin. Takoj, ko bo zvedel, da je bolna, jo bo skušal spraviti v kakšen eliten sanatorij. Saj jo je že vozil na razne klinike, pa je dosegel le to, da je zmerna s kokainom in z alkoholom.”

“Dobro ste seznanjeni, dobro,” je prikimal Jon.

“Moj poklic pač,” se je namuznil Bobrov.

“Mislim, da po tem scenariju ne bi bilo večjih težav. Njena lastnoročno napisana izjava je napisana in deponirana pri nas. V kolikor bo prišlo do obširnega vohlanja, bo dostopna njenemu pravniku. No, pa še nekaj, ah ... nič,” je Jon odmahnil z roko. “Niso mi všečni takšnile smrtnjaški pogovori, zvečer pa sploh. Predlagam, da se še jutri pogovoriva. Vas bom že poklical. Boste nocej komu posneli sanje?”

“Ne, nihče se ni prijavil. Bi jih vam?” ga je skušal Bobrov navdušiti.

“Res, že dolgo jih nisva. Presneto draga reč, tale sanjebralnik, pa tako malo ga uporabljam. Morda vam je znano, koliko je teh ‘mašinic’ na svetu?” je Jon zehaje vprašal.

“Kakšnih stopetdeset, tega tipa. Razvijajo pa že nove, ki bodo znali razvozlati tudi nekatere miselne sklope. Takšne poskuse sta že naredila dva šahista. Noro, že v naprej sta vedela, kakšne poteze bosta vlekla. Vstopamo v obdobje bralnikov misli,” je strokovnjaško pripomnil Bobrov.

“Še vedno pa serjemo drek,” se je Jon pohajljal.

Zbetežnjen se je privzdignil. "No, torej jutri, jutri se spet vidiva."

Bobrov je odvihral z razpeto belo haljo do vrat, mu jih vljudno pridržal in ga kimaje pospremil na hodnik.

To presneto vino, ta skrhan okus. Pa sem jim rekel, naj mi ne strežejo več s to kislobo. Brezdušno je to vino. Zdaj bom pil samo še bela vina, rdeča pa samo tista iz Istre. To ni užitno, se je kremžil in splakoval večerjo. Hej Jon, postaral si se, pa so se ti tudi občutki postarali, okus se ti je postaral. Hreman, ta fiziolog, mi je rekel, da je stanje, fiziološko stanje mojih tkiv zadovoljivo, da mirno lahko dočakam sto let. Še petindvajset samotnih zim in občasne diete, joj! Minevanje ... ga je skesnilo. Poplaknil je preostanek večerje. Drdlinec žepnega opomnilnika, ga je spomnil, da ima sestanek z Mariko.

Njene oči so medlo sijale in kazale le malo zanimanja za življenje. Umetne obrvi so samo še poudarjale to medlavo. Debele plasti pudra in teniranja so ji obraz spremenile v nekakšno pohlevno klovnovsko grimaso. Pretirano rdeče ustnice so velo šobile utrujen nasmeh. Vsa se je skrčeno zbila v velik naslanjač. Odlično je govorila Srbski jezik – njen prvi mož je bil Beograjčan, nekakšen vojni dobičkar v takratnih vojnah, zato nista potrebovala prevajalske mašinarije.

"Zdaj sem prišla do roba, veste, gospod Jon," je suho rekla.

"Dajte no, za vsakim robom je obzorje," se ji je Jon nasmehnil.

"Ne, ne, vi me ne razumete," je skoraj zajokala. Diskretno si je obrisala kremasto zmaznino ob ustih. "Nobenih terapij nočem več, razumete," je jecnila. "Sem gor, oprostite, v to divjino, sem prišla po nasvetu doktor Walstaina. On mi je tudi omenjal, da se da pri vas naročiti intimno slovo. Nobenih nadaljevank nočem več," je zamrmrala.

"Doktor Walstain," je Jon zamišljeno rekel. "Ta kljukec, ki v sebi nosi Arijsko superiornost. Saj je sposoben psihiater, a v sebi nosi teorijo, da ima jaz močan segment nacionalne genske predispozicije. In tako razmišlja še danes, ko je Nemčija, pravzaprav cela Evropa, blodnjak raznih ras. "

"Zakaj ste se tako zamislili. Menda poznate doktor Walstaina?"

"Seveda ga poznam. Oprostite, malce me je odneslo v zamislek," se ji je Jon frazersko opravičil. "Res, on je seznanjen z našimi ponudbami. Nekaj časa je kazalo, da bi delal tu pri nas. Delal naj bi samo poleti, pa

se mu je zdelo, oprostite, preveč Balkansko. Poznam njegove metode, kemija in še enkrat kemija. Ste bili dolgo v njegovem terapevtskem programu?”

“Pol leta,” je po krajšem zamisleku rekla in pogledala v tla. “Imela sem resne težave. Kokain, pa tudi druge droge, pa pijača. Zdaj to nekako obvladujem, ampak, ampak ta večni jutri. Vsako jutro se zgrozim. Rada bi kar spala, kar zaspala bi,” je vzdihovala.

“Poznam to stanje,” je Jon pomirljivo rekel. “Že večkrat se mi je primerilo, pa me pogledite. Veste, človek mora biti radoveden, radovednost ga žene naprej. Preveč smo navezani na zunanje dogodke, pa na fiziološka pomagala za dobro počutje. Potem se naš jaz zasiti s takimi dražljaji in nas začne jeziti. Da, prigovarja nam: Tako ne gre več. Pozabljaš na moj svet. oprostite, ste verni?” je Jon mehko vprašal in prepletel prste na mizi.

“Ja sem, ampak tako, bolj površno,” je pomrmrala in prikimala. “Duša, zanjo vem, da je, in da jo lahko demoni obvladujejo. Krščanska nebesa, hahahaha, krščanska nebesa, sem pa najbrž že imela,” se je razpuščeno smejala. “Veste, moja duša je zdaj mrzla kepa. Tišči me. Oj, kako se je včasih živelo. Od petindvajsetega leta naprej, sem živela, o nebesa,” je vzkliknila in povzdignila roki. Mlahavo je nadaljevala: “Zdaj pa se mi zdi, da imam zaklenjenega ptiča v prsih. O, ta ptič se je nesramno poredil in me kdaj pa kdaj tudi kljunači. Moje telo ni več prava hiša za mojo dušo, za mojega debelega, lenega ptiča,” je brbotalo iz nje.

“Kaj pa če bi vaši hiši dovolili, da si malo oddahne od potresov. Ta zrak in gozd, lepo ste se razcveteli,” ji je Jon podobrikal.

“Ah, dajte no,” je odmahnila z belo debelo roko. “Zadnjih deset let sem bezljala po svetu. Skoraj dve leti sem preživela v Švicarskih Alpah. Morja ne ljubim. Saj skočim v vodo, pa tudi nekaj križarjen sem si privoščila, ampak to me je tako prekleto izčrpalo. Pa letalski skoki, joj, kako so me utrujali.”

“Letal tudi sam ne maram,” je kimnil Jon. “Vidite, ta vaš odpor do potovanj se je pojavil tudi v sanjah. Tisti rumenordeči tramvaj, ne marate več hitrih premikov.”

“Mislite,” ga je začudeno pogledala. Zvrnila se je nazaj in počasi nadaljevala. “Jaz sem si to drugače razlagala. Ko sem bila še otrok, so me vedno z neko naglico vlačili na tramvaj. Mami se je vedno tako mudilo. Bila je vestna uradnica. Joy, enkrat me je kar vlekla gor po železних stopnicah. Z glavo sem butnila v nek železen drog, pa še punčka mi je

padla na tla, na tračnice. Skozi okno sem lahko videla, da je tramvaj zapeljal čez mojo punčko. Cmerila sem se. Ja, bil je rdeč tramvaj z rumeno streho. Joj ta vaša naprava, ta vaš računalnik. Kako mu že pravite?” se je nasmehnila in se nagnila naprej.

“Sanjebralnik,” ji je pokimal.

“Da, da, ta sistem za slikanje sanj. “Ta me pa res zabava. Pa bi se dalo posneti tudi dnevna razmišljanja?” je vprašujoče mežiknila vanj.

“Ne ne, še ne. Veste čez dan je veliko možganskih centrov aktivnih in je blodnjak elektromagnetnih valov. Ampak tudi takšne stroje že razvijajo,” je Jon pokroviteljsko prikimal.

“Neverjetno. In potem se čudite, če me ta svet dolgočasi?” Malce se je pogugala, si popravila majico in z nekoliko tišjim glasom nadaljevala. “Kaj pa ostali simboli v sanjah, v zadnjih sanjah? Sive mačke in stavec? Ne, tisti stavec ni bil podoben mojemu očetu. Lahko pa, da je zdaj tak, zdaj, ko je tam. Kliče me!” je šepnila in se nagnila naprej.

“Ne, tega jaz ne razlagam tako. Tisti stavec je najbrž samo koda za vaš nikoli dobro razrešen travmatiziran odnos s starši, še posebej z očetom, domnevam,” je Jon hladno rekel in še bolj zavozljal prste.

“Morebiti,” je oddihljivo rekla in se zleknila nazaj. “Morebiti. Moj oče je bil mini tiran,” je tarnavo rekla in sklanjala glavo. “Iz mene je hotel narediti ponos države. Vlačil me je v telovadnice. Najemal mi je vrhunске trenerje. Telovadba in telovadba. Šampionka naj bi postala. Na gredi mi je šlo že zelo dobro. Bila sem celo tretja na mladinskem državnem prvenstvu. Trinajstletna smrklja, si mislite. Pa vsi tisti aplavzi, pa rože, pa potovanja. Takrat se mi je življenje prvič korenito spremenilo. Tisti bradati Rus, moj strog trener,” se je zamislila, se takoj za tem čvrsto privzdignila in si s hitro kretnjo popravila lase. “Pa se je zgodilo, da me je začel tisti trener razvajati. Nič pokvarjenega ni bilo med nama, samo nedolžne igrice. Vedel je, da sem se zaljubila v nekaj let starejšega telovadca na obročih. Lep dečko, čudovito grajen, v belem dresu ... Tiste mišice, ki so rahlo trzale. In tisti njegov nasmeh tam zgoraj med obroči. Na skrivaj sva se dobivala. Trajalo je kakega pol leta. Zaradi njega sem še bolj vestno trenirala. Nabrala sem si tudi nekaj mednarodnih nagrad. Morala bi tudi na olimpijske igre, pa sem si poškodovala zapestje. Moj oče me je takrat obtožil, da sem to naredila namenoma, da bi ostala doma in se dobivala s kakšnim fantom. Moje telovadne kariere je bilo tako konec. Takrat sva se z očetom prvič resno sprla,” je razživiljeno rekla in si malce oddahnila. “Na univerzi me telovadba ni več zanimala, fantje pa, to pa,” se je zasmeh-

jala. "Pa vsa tista politična morija, saj veste, menjava sistemov. Ah, nore mladosti. So vse mladosti nore?" je rekla in zamencala v stolu.

"Najbrž," se ji je Jon odsmehnil. "Kaže, da vam je usoda namenila več, kot pa ste bili pripravljeni sprejeti. Vsi tisti vaši konji."

"Konji, konji," se je spet razživila in se nagnila naprej. "Do desetega leta sem živela na vasi. Stari oče me je učil jahanja. Ure in ure sva prejezdila po ravnici ob reki. Bila sem že tako dobra, da sem ugnala okoliške vaške mulce. Ubogi moj dedek. Domišljjal si je, da bom zmagovala na njegovih konjih," je razmrvljeno rekla in povesnila glavo. "Moj oče, strog pravnik, se je jezil na dedka. Kadar je prihajal na obiske iz mesta, me je zmerjal, da smrdim kot kakšna kmetica. Ko je oče v začetku osemdesetih dobil službo v Budimpešti, smo se preselili tja, v neko najeto vilo v lepi mestni četrti. Težko sem se navadila mesta. Moji konji ... Sanjala sem konje," je čmrljivo pripovedovala in mečkala rob puloverja. "No, oče je že nekaj let prej občasno delal v Budimpešti. Ob vikendih me je mama jemala s seboj v očetovo majhno garsonjero. Pa tista tekanja po trgovinah. Saj veste, kakšne so bile socialistične trgovine, tu si dobil kavo, tam pralni prašek, pa dirka na drugi konec mesta, kjer so se našle uvožene stvari. Saj veste, saj ste jih tudi vi skusili. Očetov prijatelj je bil pilot in je mamu zalagal s tujimi parfumi in ostalo kozmetiko. Moja soba je bila polna stekleničk že uporabljenih parfumov. Včasih sem jih ovohavala, opajalo me je," se je razlezeno nasmehnila. "Zdi se mi, da je bil tisti pilotek zaljubljen v mojo mamu. O ja, bil je bil," je prikimala. "Pa veste, da sem ju enkrat zalotila," se je nasršila in se nagnila daleč naprej nad mizo in poredno zrla v Jona.

"Res, dajte no," se ji je očetovsko nasmehnil in razklenil roke.

"Res, res," je lagodno pokimnila. "Nekaj smo praznovali. To je bilo že v tisti vili. Pomlad je bila. Stare jablane so cvetele v zanemarjenem sadovnjaku zadaj za vilo. Tam sem ju videla. Mami je bila naslonjena na deblo, ona pa se je sklanjal nadnje in jo poljubljal. Pa ju nisem izdala, veste," se je shahljala in zazvonila z zlatimi obročki v zapestju.

"Poredni ste bili, poredni," ji je Jon požugal s koščatim prstom. "No, dedkovi konji, pa so vas povsem zastrupili, kajneda?"

"O, res," je zavzdihnila. Za trenutek je zaprla oči. Blag odpočitek ji je mehčal obraz z mazilom spominov. "Ko je dedek dobil nazaj celotno posestvo, saj veste, famozna denacionalizacija, se je začel ukvarjati z organizacijo športnega konjeništv. Pa me je potegnilo. Študirala sem ekonomijo, delnice, borza, lobiranje, mednarodni kapital. Začela sem

že sama kupovati športne konje. Pa se je začelo. Turnirji, potovanja, sklepanje kupčij, hej, to je bilo življenje,” je vroče navrelo čez gibke ustnice.

“Veste, da sem se od nekdaj bal konj,” ji je Jon priznal in suho pokašljajal.

“Pojdite no,” je mahnila z roko in spet cingnila z zaltimi obročki. “Konj je plemenita in pametna žival, zahteva pa vzgojo. Ti vaši beli Lipi-canci ... Dedek je imel dva, tudi sama sem enega kupila in ga dala v Dunajsko jahalno šolo. Kakšna plemenita žival, vam rečem. Kakšna elegantca, kakšna obrzdana moč. Joy, vi pa pravite, da ste se bali konj. Ste sploh kdaj jezdili?”

“Poskusil sem, a me je bilo preveč strah. Ti hotelski konji, saj ste jih videli, kajne, ti so le za rekreacijo. Ampak mene prav nič ne mikajo. Imam pač drugačne rekreacije,” se je kašljivo zasmejal.

“No ja, videla sem tista kljuseti. Star par je to. Lahko bi si privoščili kaj boljšega. Tu vam lahko pomagam,” se je priponudila.

“Sem že dogovorjen. Poleti mi pripeljejo dva nova para iz Gorenjske,” ji je pojasnil.

“Dobro, dobro,” je leno kimala. “Poletje,” je zavzdihnila. Spustila je roki na naslonjala in zatuhtavila. Ustnici sta ji živčno drhteli, kot da bi nekaj mrmrala. “Poleti sem še bolj stara. Takrat se počutim čisto odveč temu svetu,” je zažalobila.

“Ah, odpodite te črne vrane,” je mahnil z roko. “Jaz pa se veselim poletja. Sonček, pomenki v senci. Jagode in smetana, pa pečene ribice in dobro vino pod debelo luno,” se je Jon razgreval.

“Saj govorite kot kakšen pesnik,” se je nasmehnila. “Srečni ste, da je v vas še toliko pričakovanj. Jaz sem vsega tega sita,” je trdo rekla.

“Samo utrujeni ste. Vse te mesece, kar ste pri nas, je vaše telo prišlo do besede. Verjemite, na pomlad bo bolje. Sanjali ste otroka, deklico, in konja ste tudi sanjali. To so simboli, ki napovedujejo rast vaših notranjih moči.”

“Pa naj verjamem?” se je skremžila. “Mislite, da sem si izbrala to vašo samoto, da bi se pobrala. Ne, nikakor ne,” je temačno rekla in klonknila z glavo. “Prišla sem se poslavljat od sebe, od sveta. Pripravljena sem dobro plačati intimno slovo,” je raskavo rekla in trmasto privzdignila okroglo brado. V očeh ji je zasijalo nekaj onostranskega, nekaj težko temnega.

Jona so te besede zakovale v kratkotrajen molk. Streslo ga je. Stiskal je

ustnici in se oprijemal naslonjal. Izvil se je iz tesnobnega molka in rekel: "Poslušajte, skušam vam pomagati. Zavedam se, da je tukaj nekaj naprodaj in da jaz to pač prodajam. In vi to lahko kupite," je bil Jon zrahljan.

"Oprostite, ste to tu že komu prodali?"

"Še ne."

"Torej bom jaz prva, poskusni objekt," se je cinično zasmejala in se zazibala. "Bo zato, kaj popusta?"

"Saj nisva še nič konkretnega rekla. O ceni se bova pogovarjala, ko bodo in če bodo stekle konkretne priprave. Okvirna cena pa vam je znana," je malce živčno rekel in preložil zamrtvele noge.

"Vem," je trznila. "Vas zanima moj scenarij? Vzemite ga resno," je jedko rekla in zasrepela vanj.

"Scenarij, scenarij za ... mislite za dokončnost," je pojecljal.

"Da, moje intimno slovo," je prikimala.

"Bi mi ga torej zaupali," je utrujeno rekel in se grobo odkašljal.

"Takole," je odločno rekla, "sem gor bi povabila dve prijateljici in nekaj prijateljev, seveda z ženami. Tako, kakšnih trideset ljudi. Najela bi tisto podzemno dvoranico. Ah, kako je čudovita. Tiste žametne zavese in tista razsvetljava. Zazdi se ti, da si nekje pod vodo," je malce odsotno sanjarila. "Tam bi se jedlo, pilo, pa malce snifalo, pa seksalo tudi," je prostaško dodala in se zasmejala, da so se ji zatresle še vedno velike prsi. "Prava zabava, vam rečem. Tudi jaz bi si privoščila dva mladeniča, tako, za slovo. Agencij, ki ponujajo tovrstno meso, res ne manjka," je žlobudrinila in se smehljala.

Jon ji je utrujeno prikimal in pomislil: "dogoreti, dogoreti in biti pepel popolne pozabe. "

Po kratkem oddihu, je nadaljevala:

"Ko bi bilo mesenosti konec, bi se spravila v tisto kamnito kopalnico poleg dvorane. Zelo domiselno, gospod Jon. Tiste kopalnice izklesane v živo skalo in tako specifično osvetljene," je navdušeno hvalila. "Tam bi se skopala v cvetlični vodi. V banji, v tisti marmornati banji, bi mi pripravili cvetlično kopel; sveže vrtnice nadrobļjene v mlačno vodo. Malce bi še posnifnila in doktor Bobrov bi mi dal tisto injekcijo. Ostalo bi bile samo formalnosti. Če bi bilo treba še kaj urediti, bi uredili tako, da bi pač uradno umrla zaradi prevelike količine kokaina. Obvestili bi moje

žlahtnike. Vem, da samo čakajo, kdaj se bom uničila, da si bodo lahko razgrebli moje premoženje. Še posebej moj starejši sin. Mamica, bom jaz poskrbel za tvoje naložbe, mamica bom jaz to, bom jaz ono; dobičkar, kot njegov oče. Veste, zakaj se je tisti Beograjec oženil z mano?" je zariplo rekla. "Ko so se vojne končale, jo je pobrisal nazaj v Beograd in odprl novo podjetje. Kar naj jih šokira, vse po vrsti. Moj drugi mož, meiditra nekje v Mehiki. Domišlja si, da bo našel večnost, da bo spoznal svojo dušo, svojo večno bohemsko dušo. Tudi on je nekakšen naveličanec. Šel je. Sami šakali," je utrudljivo rekla.

"Pa se zavedate, kako bi prizadeli prijatelje, ki bi jih povabili na to vašo zabavo odhajanja?"

"Njih, ah njih," je odmahnila z roko. "Njih pa sploh ne. Prekaljena zabavnjaška družba so. Za njih je življenje film. Odbrala sem samo take, ki ne bodo delali prevelikega patetičnega cirkusa. Recimo Linda, ta prijateljica iz Ljubljane, ki me včasih obišče tu zgoraj, ta ima cel teater v sebi. Marsikaj je že doživela. Njena zgodba, ah, kaj bi vas utrujala s tem," je počemerila.

"Kar povejte, kar povejte," jo je Jon vzpodbudil in si pomasiral otrpel zamišljen bledoten obraz.

"Lindo poznam že, ah, čakajte, že od devetdesetih. Mama ji je kupila konja pri nas. Takrat je živela še v Prekmurju. Študirala je sociologijo. In že takrat si je domišljala, da bo odrešila svet. pa se mi je kar priljubila, veste. Dobro je jahala, tudi na mojih konjih. Njen prijatelj. To je bilo," je zavrtela oči, "to je bilo enkrat triindevetdesetega, se je kar precej drogiral. Takrat je ona bila na nekakšnem študijskem izpopolnjevanju v Nemčiji. Tisto poletje," je zavzdihnila in popestovala roki v obilnem naročju. "Njen prijatelj si je preprosto privoščil preveč. Odnoslo ga je. Obležal je na nekih stopnicah v predmestju pred zapuščeno hišo, kjer so se zadevali. Njegovi prijatelji so jo popihali, si sposodili njegov avto in se odpeljali na nek rock koncert. Vidite, to je nova Evropa – brezcutna stara kurba Evropa," se je ironično zasmejala. "Po tistem se je tudi Lindi zavozlalo. Začela je osvajati bogate priletne moške. Dolgo je živela v Berlinu in nekaj čarala tudi s filmi. Znašla se je. Našla si je bogatega pokrovitelja. Poiskala si je veliko vplivnih prijateljev, ki živijo v noči. Tu in tam kakšnega stisne infarkt. Dva pa sta se teatralno odpovedala življenju; eden v kopalni kadi, drugi na nekem otoku. No vidite, navajeni so tega," se je zamajala in trznila z obrazom.

"Življenje, vidite, kako je življenje pestro. Ste prepričani, da ste se mu

res pripravljeni odpovedati. Če bi se potrudili, bi si našli nove smisle,” ji je uglajeno tvezil.

“Moj smisel je prav to, organizacija mojega odhoda. In to bi rada organizirala, dokler sem še pri močeh, dokler me to še zabava. Svoj scenarij sem vam povedala. Zdaj pričakujem, da boste poslovno resni. Pustite čustva in etiko. Če nekaj prodajate, potem prosim ...” je posmehljivo rekla in privihnila nos.

“No, če vztrajate,” je Jon zavzdihnil. “In kdaj, kdaj naj bi se to dogajalo?”

“V maju,” je hitro odgovorila.

“V maju, ko se tu življenje spet začne,” se je začudeval. “Ste se res tako odločili?”

“Res,” je trmasto prikimala. “Do konca maja ima apartma v zakupu, kajne. Točen dan vam bom že sporočila. Tudi natančen ceremonial vam bom predstavila kulinariko bom pa zaupala vašemu osebju,” je zdrdrala in zagorevala v rdečino.

“Skušali vam bomo ustreči,” je Jon pobito prikimal.

“Torej sva dogovorjena. Joy, kako sem vas utrudila. Kar govorim in govorim, vi pa ste tak prijazen poslušalec. Čudim se vam, kako še zmorete voditi ta hotel. Dobri ste, res dobri. Ko bi jaz imela še kakšen tak motiv?” je potarnala in si narahlo obliznila že razmazano šminko.

“Življenje, draga Marika, življenje, je največji motiv,” je Jon šarmersko navrgel. “Zdaj, ko so stvari že dobro utečene, zdaj bom tudi sam lahko malce izpregel. Namestil sem mladega pravnika, ki bo počasi prevzel poslovanje. Sposoben dečko.”

Marika je kimala in potrjavala s podbradki. Tapkala je z debelimi prsti po naslonjalu. “Joy, kako sem vas nocoj utrudila,” je zavzdihnila. “Zdaj sem res gospodarica svoje usode,” je zamišljeno mrmnila. “Najbrž se bova še nekajkrat sestala, preden se bo karkoli zgodilo.”

“Vedno vam bom na voljo. Vi kar tajnici napovejte sestanek, pa si bom vzel čas,” je skrhano rekel. Pogovor ga je izžemil. Suhota se mu je lepila po ustih. Zdelo se mu je, da mu primanjkuje zraka.

“Prijazni ste,” se mu je muzljivo nasmehnila. “Za nocoj bo res dovolj. Jutri se bom premaknila do Torina. Mogoče se bom odpravila tudi v Berlin. Kakšen teden me ne bo. Mislite, da bo jutri možno potovati. Ta burja in sneg,” jo je zaskrbelo.

“Brez skrbi, vse bo v redu. Vremenska napoved je ugodna. Vas bomo že spravili dol,” ji je zagotavljal.

“Saj zaupam vaši organiziranosti. Zdajle bi se pa res poslovila. Hvala, ker ste me poslušali, pa kaj lepega sanjajte,” je izhihetala. Vstala je in si pogladila dolgo rjavo krilo.

Pospremil jo je do vrat in ji namlel še nekaj o mirni noči in globokem spancu. Zbito si je še malce odpočival v naslanjaču. Ženska, ženska ... Biti gospodar svojih senc, svojih zrcal, svoje smrti ... Punčka na tramvaju v Budimpešti ... Na konju ob Tisi ... Navihana zapeljivka je bila. Športnica, hm ... Spat ... Spat ...

Nekaj čez enajsto se je zlecnil v posteljo, si podstavil mehko blazino, prekrizal roki na prsih in si nekaj časa oddihoval v temini. Spomnil se je, da sta se z Bobrovom dogovarjala, da bi si dal posneti sanje. Da bi zdaj klical Bobrova, ne ne, prepozno ... Ta Marika me je izžela, se mu je zajedalo v mislih. Menda zdaj misli zares. Ta njen gon po izginotju ... Biti onkraj ...? Le kaj je onkraj? Svetloba in eno samo ugodje ... Potipal si je srčni utrip. Divja! Bi vzel še eno tabletko. Mogoče tisto za globinsko spanje. Tisto, da. Jutri nimam obveznosti, počival bom. In če me ponoči zgrabi kakšen srčni napad, ga je plašilo. Poiskal je majhen mikrofonček, si ga prilepil nad srce in se skušal umiriti. Ta mikrofonček je bil povezan z računalnikom doktor Bobrova. Če bi se začelo srce nenavadno obnašati, bi se sprožil alarm in doktor Bobrov bi poskrbel, da bi se stvari uredile. Kemija, vsemogoča kemija. Kemijsko kreirano življenje. Snov za snov iz snovi. Marika bi pa cvetlična kopel. Tisto tolsto belo telo v vrtnicah. Listki vrtnic bi plavali po vodi in njene razlezene dojke bi gledale ven; kot dva otočka bi bodle bradavičke ven iz tiste cvetlične preproge. Nobenega joka, samo začudenje, mogoče celo kakšen ciničen smeh. Cvetlična kopel ... Njene oči so še polne zvedavosti, ampak ona sanja svoje vrtnice. Vem, obsedlo jo je. Prepoznala se je in zdaj se težko ujema sama s seboj. Da, da, cvetlična kopel. Kje sem že to videl? Seveda, tista Švedinja mi je govorila o tem. Ja, ona si je to privoščila nekajkrat na leto, kopanje v cvetju. Ona je to počela zaradi lepote, zaradi prefinjene svilnate polti, ki jo je potem zapekla na Jadranu, Marika pa ... Nič, tabletko bom vzel.

Počakal je, da je kemija nasitila živčke v glavi. Prevegnil se je na desno. Čutil je, kako ga vrtniči v krepčilni spanec. Slišal je še glasbo ob kateri je navadno zaspal. Violina je tanko sanjala daljne kristale čistega

soglasja ... Beli vrtinci med jablani in neka gospa posvečena onostranstvu. Vrtnice letijo nad zavestjo in se razprhnejo. Saj me ni, saj me ni, saj so samo vrtinci ...

2. NEKE DRUGE REČI

“Vidiš, kakšen si,” je zadirčno godrnjala Laura na drugi strani telefona. “Zakrknjen, tečen, pa še hudo samovšečen stavec si. Le kako naj te razumem?” je jauknila. “Tam zgoraj ždiš in si greješ kosti ob kaminu. Egoist si, da veš!” je jezno siknila, da mu je kar zacvrčalo v ušesu.

“Saj to ni nič novega,” ji je ironično odgovarjal. “Že dolgo veš, da sem čuden in da sem si našel nenavaden hobi – hotel, hotel Skala.” Po hipcu molčanja je nadaljeval: “Kaj pa naj bi? A naj bi se ulenil, pil kavo tam dol na obali in šahiral z ostalimi upokojenci, ki jih zanimajo samo še osmrtnice v lokalnih časopisih. Daj no.”

“Skala, ti si res ena skala,” se je zahahljala. “Glej, februar je že, pa te ni sem dol. Že od novega leta ne. Rada bi ... Rada bi, osamljena sem,” je pojamrala.

“Ti, ti, da si osamljena,” se je zasmel. “Ah, draga Laura, kaj pa sprejemi, pa ženski debatni klub, pa privatne zabave. Draga Laurica, pozabljaš, da si se obesila že na starca, ki je bil stavec že pred tridesetimi leti. Kaj te spet moti? Zakaj bi moral spet tja dol? Trenutno imam veliko dela, pa še moje zdravje,” je zdrdral.

“Ah, daj no. Tvoje zdravje. Že celo življenje si namišljen bolnik. Ni ti več do mene, to je tvoja bolezen,” je siknila.

“Poslušaj Laura, čez vikend bi lahko prišel,” se je vdal. “Samo lepo te prosim, brez kakšnih zasebnih zabav na nivoju. Sit sem teh tvojih kvažiintelektualcev, ki se samo hvalijo s svojo bogatijo, žrejo in pijejo in se onegavijo. Pa kar reci, tako govorijo starci.”

“Pa si res skala,” je posmrknila. “Jon, hotela sem ti povedati, da bo na-

jina hčerka sodelovala na festivalu reklamnih filmov. Pričakuje nagrado, to sem ti hotela povedati. Ta vikend bo razglasitev, pa bi bilo prav, da bi bil tudi ti prisoten. Zanemarjaš naju,” mu je strogo očitala.

“Veš, te tvoje fraze,” se ji je zasmel. “Blanka je bila tukaj in mi je povedala, da bo šla na tisti festival. Videl sem tisti videospot za bio paradižnik. Rdečelični otroci se žogajo in stara mama jim kuha, kaj pa drugega kot pa pašto s paradižnikom, z bio paradižnikom, vzgojenim nekje v Istri. Tisti paradižniki se potem kot balončki dvigujejo iz krožnikov in odplavajo nad žitno polje in na modrem nebu sestavijo ime firme, ki te paradižnike proizvaja. Za nameček svetlolasa deklica s prstki pomaže ponev, kjer je bila paradižnikova omaka in si oblizne prste. Lepo, lepo narejeno, podloženo s pravo skladbo. Mislim, da ji tokrat nagrada ne bo ušla. Veš, zdi se mi, da je tista deklica kar ona. Se spomniš, da je najraje jedla s prsti. Joj, čof v omako, čof v mineštro, pa vlačenje špagetov. Se spomniš,” je Jon ljubeznivil. “Meni je rekla, da bo festival šele marca.”

“Saj res, oprosti. Ta vikend, kaj bo že ta vikend. Seveda, razglasitev natečaja za kratek film, kjer je tudi dobila neko nagrado. Vidiš, kako si me zmedel s tvojim sarkazmom,” je zapiskala.

“Daj no,” se je branil.

“Jon, poslušaj ... Tisti tvoj hotel, me bo uničil! To traja že pet let. Mislila sem, da bova tam preživljala samo poletja. Upala sem, da boš hotel zaupal kakšnemu profesionalcu, ne pa da ga sam vodiš. Jon, se zavedaš koliko si star?” je zamrmrala.

“Vem, vem, vse to vem,” je zanergavil. “Omenjaš profesionalca. Vidiš, spet mi znižuješ ceno. Res da sem postal uspešen šele po petinštiridesetih, a denar znam služiti, in na to si se obesila,” je bil jedek.

“Jon, že spet začenaš,” je posmrkala in nekajkrat zavzdihnila. “Dobro, a prideš v soboto?”

“Bom pa prišel, no,” ji je spoprijaznjen rekel.

“Blanka tudi pride, veš. Tokrat sama. Menda se je spet razšla s tistim, kaj je že bil?” se je delala nevedno, da bi ga dlje zadržala v pogovoru.

“Gradbeni delovodja, lep atlet,” se je zasmel, vedoč, da jo bo še bolj razdražil.

“Daj no, pa menda se nisi začel zanimati za moške. Lep že lep, ampak tako teslo, tak neotesanec. Neka znanka, ki je dobro obveščena, mi je povedala, da je ta tipček nastopal v kratkih porno filmih. In tak se tebi zdi primeren za Blanko, kaj?” se je raznetila.

“Ti in tvoje čenčave obveščevalke,” ji je odbrusil. “Blanka je dovolj pametna, da si bo našla pravega, brez tvoje asistence. Se pač še išče. Je bolj pozne sorte, kot jaz,” je poudaril.

“Ti si mi res ena pozna sorta, ja. Glej da boš v soboto do kosila tukaj,” je ukazovalno rekla.

“Se bom potrudil. Pa na mojo mešanico kave ne pozabi,” je zapredkal.

“Oh, pa kaj še? Ravno prav ogrete copatke, pa po sivki dišeče blazine, pa pravi letnik refoška. Daj no, ti tvoji obredi. Prav, se vidimo,” je odsekano končala.

Še nekaj trenutkov mu je pogovor izzvanjal v ušesih, potem je skozenj zaplala obnemelica. Sunil je obraz med dlani in si odpočival. Zaslišal je lahen zdrs snega iz položne strehe nad njegovim kabinetom. Februarsko sonce je potipalo skozi podstrešno okno in se mu usedlo na ramena. S prsti si je pognel oči, zamežikal v sončni pramen in močno kihnil. Telefonska dražljivost ga je zmencala iz vsakdanje ritualnosti, ki si jo je v teh letih privzgojil. Scela se je obrnil proti soncu, da mu je sedlo v naročje in mu pogrelo sprepletene hladne prste. Zdaj sem kot maček, je pomislil. Mačke so pametne, znajo izrabiti sončno moč, o znajo. Zlepa se ne odpovedo udobju in toploti. Mar nisem bil tudi jaz tak, zapečkar mijavkajoči zapečkar. In Blanka, Blanka bo prav taka. Njeni filmi ... Laurino tečnarjenje. Zdaj naj bi bil njen kratkočasnik, hm. Zajela me je v svoje čare, mačka! Ženski gon po denarju ... Ja, ja, življenje je film brez glasbene podlage. Sonce, sončece, je mežikal v pramenino in se ujčkal v naslanjaču. Povsem se je zamaknil pod okno in se cel nastavil soncu. ‘O sonce ...’ je zavzdihnil. Blanka ga je s prstom risala v sneg; veliko okroglo, z dolgimi žarki. Bog ne daj, da bi jih potacal. Potem je ihtavo skakala, si snemala kapo in jo metala v sneg. ‘Oči, po mojem soncu hodiš, no! Spet si mi ga pohodil. Veš kaj,’ je vreščinila. Potem sem ji moral risati drevo, hišo, ograjo in ona je dodala sonce. Včasih pa je narisala velik krog in še daljše žarke. Takrat je stala v krogu in plesala in govorila, da je sončna kraljica. In kdaj pa kdaj mi je ukazala, da moram poklekniti in ji reči: ‘Vaša milost, boste pili kakav?’ Te najine igre ... Sonce ... Jožek ga je iskal v Čavnu. Stari Tonč mu je govoril, da gre sonce zvečer spat za Čaven. Tam da je velika jama, kamor gre sonce zvečer spat. Zjutraj pa da pride po tunelu spet ven na drugem koncu. In Jožek mu je res verjel. Že popoldan je šel na Čaven in bezljal po gozdu, da bi videl v katero

jamo bo šlo sonce. Tekal je in tekal, a tiste jame ni našel. Vsega znorelega in obtolčenega so zjutraj našli gozdarji. Smejali so se mu, ko jim je brbljal, da je iskal jamo, kamor gre sonce zvečer. Eden od delavcem mu je menda rekel, da gre sonce v Ameriško. Pa je Jožek zrastel in tudi sam šel v Ameriko, no no. . . Pomencal si je ogreti roki. Z besedami je računalniku ukazal naj mu izpiše dnevne obveznosti na večji ekran. Sprejem novega gosta ob desetih. Kosilo s Cristienom. Ob treh sestanek z Bobrovom. Pa še zvečer nek sestanek. Madona, preveč, preveč je teh sitnosti. Samo sonca si želim, samo sonca. Res bom moral izpreči. Laura ima kar prav. Sit sem ljudi. Celo življenje se samo pogovarjam. Ošnil je uro. Nekaj čez devet. Jožetu sem obljubil, da bova spila šilce "zelišnega" likerja. Menda je še spodaj v bifeju. Takoj ga pokličem, se je prizadevno razmignil.

"Sonce pa že kar greje. Smučina ne steče več prav," je Jože rekel in pridno cucnil dobro uležan zeliščni liker, ki ni bil industrijski zvarek; lekarnar ga je sam pripravljaj. "Dober zvarek, ni kaj," je prikimal in si pogladil ostre črne brke.

"Dobra grenčina," je prikimal Jon in pocmokal. "Je kaj novega v gozdu," je vprašal Jon.

"O, se dogaja se," je prikimal Jože. "A veste, da se medved Bruno že premika po zahodnem lovišču. Včeraj sem bil tam. Presmučal sem tisti strmi kolovoz in naletel na njegove sledi. Pomika se po Veliki jami. Imel sem to srečo, da sem ga lahko celo videl skozi daljnogled. Vrtel se je okrog krmišča. Stal je na kopnini, racal levo in desno in nemirno ovohaval zrak. Mislim, da ga moti vsa ta smučarija. Letos je tekaška proga speljana nad njegovim revirjem. Ves ta hrup, nervira ga. prepričan sem, da južni vetrovi prinašajo hrup in vonjave prav do njegovih revirjev. Res se mi je zdel zelo živčen. Danes mu bom nesel nekaj sladkarij in koruzo na njegovo priljubljeno krmišče. Upam, da bo prišel," se je Jože razživel.

"Ja," se je Jon zamislil, "progo smo podaljšali zaradi zahtevnejših rekreativcev, ki hočejo imeti več kilometrov v nogah. Saj vidiš, hotelček jih je poln. Bruno se bo pa že znašel"

"Ja, ti rekreativci," je Jože nekam sumničavo rekel in zavrtel kozarček med prsti. "Srečujem jih vsepovsod. Nekateri se smučajo kar počez. Postavil sem opozorilne table, da se kateri ne bi odsmučal v kakšno brezno. Tam nad Belimi brezni, tam je nevarno, saj veste. Kar bezljajo, dokler ne bo kaj narobe," je Jože resno pribil.

"Prav imaš," je po premisleku priznal Jon. "Potrebno bo izdelati nov

zemljevid rekreativnih prog in jih s trakovi na drevesih na novo označiti. To se bo uredilo, ne skrbi. Kaj pa gamsi?”

“O, to jih je veselje gledati. Zdaj so se zamaknili za Suhe laze. Kar nekako vedo, da bo tam več koprnine, v tistih zavetrnih prisojeh. Solnico dobro obiskujejo. Nekaj dni nazaj sem jih gledal, kako se smučajo,” se je Jože nasmehnil.

“Smučajo?” se je Jon odkrito začudil.

“Smučajo, Smučajo,” je Jože prikimavala in si ponosno zamaknil klo-buk nazaj. “Vam povem, kaj takega pa še ne. Jaz slonim vrh Ledene grape in opazujem sleme onkraj. Pa zagledam tropič. Posebej je stal vodja tropa in si dolgo ogledoval okolico. Kako znajo te živali potrpežljivo stati, tudi cele ure. To je racionalizacija energije. Nekaj mladcev se je pririnjilo za njim. Tudi samici sta prišli. Samo pogledal jih je, pa so vsi obstali. Malce so brskali po snegu in odkopavali travo, ki je tam ostala ob skalah v zaveterju. In kar naenkrat se je eden od mladcev zagnal po snežini med skalami v Ledeno grapo. Skoraj na riti in s privzdignjeno glavo se je oddrsal do skalne police. Tam se je ustavil, stopil na rob in ponosno pogledal navzgor, češ, kdo si še upa. Pa se je za njim zagnal še drug, da se je kar pokadil sneg v globoki senci. In tako so se zvrstili mladci. Navzgor so odskakljali po skalah in po zmrznjenih opasteh. Lepa predstava, vam rečem,” je Jože kimal.

“No, lep dogodljaj,” je pocmokal Jon. “Nekaj podobnega sem videl v filmu o gorskem živalstvu. Kaj pa tisti šepavec, je še v tropu?”

“A tisti, tisti mora biti nekje za robom. Najbrž ne sledi več tropu. Ko se bo odtajalo, bom šel tja čez. Zdaj ne morem, saj veste, kakšna je zdaj Ledena dolina.”

“Vem, vem,” mu je Jon prikimal in pomislil, kako bi se enkrat v je-senski megli skoraj izgubil tam. Kar taval je po tistih globačah, dokler ni zaslišal traktorja daleč zgoraj na cesti. Moral je preplezati pečine, da je prišel do vrha. Davna leta ... “Do solnice pa se da, kajne?” ga je po premolku vprašal.

“Po prečni pot, čez Suhe doline. Nad brezni sem si stezo usekal v zbit sneg. Nevarne so predvsem ledene plošče, ki se skrivajo pod zbrisi. Tam je res samo za gamse,” je Jože prikimal in pokašljaj. Med prsti je svaljkal belo cigareto, jo poslinil in si jo šele potem prižgal.

“Ja, bi rekel,” se je zasmelal Jon. “Kje pa imaš pipico?”

“Doma, doma. Kakšen večer si jo nabašem. Treba bo zmanjšati tega hudiča. Packa pljuča.”

“Razvade, kaj hočeš,” je Jon odmahnil z roko. “Kam si še namenjen danes?”

“Presmučal bom revirje nad hotelom; brezpotnike bom opozoril, naj se držijo označenih poti. Zvečer bom pa prišel v savno in najbrž si bom privoščil masažo. Ta zmehčan sneg te utruDI,” je zvito pomežiknil.

“Ti kar pridi. To spada k tvoji nagradi. Za masažo se pa prej naroči, zdaj je gneča, saj veš,” mu je Jon svetoval.

“Je že urejeno,” se je Jože pobahal.

Pospremil ga je do vrat. Pokimaval je levo in desno gostom, ki so dremali v sprejemnici in listali po časopisih. To so bili starejši zapozneleži, ki so si privoščili kakšno urico lahke hoje na smučeh, sicer pa so raje dremali zunaj na popoldanskem soncu. Pred vhodom je vdihaval zmehčan dopoldanski zrak. Pod hotelom je pokipeval otroški vrišč – zimske počitnice. Majhna vlečnica je tiho brnela. Lahna omotnjava, ga je prisilila, da se je naslonil na ogreto steklo. Pogledal je po polnem parkirišču in proti helikopterski ploščadi. Veliko avtomobilov; tako, tako, si je zadovoljno kimal. Na tekaški progi za hotelom je bilo slišati tleskanje smuči in zvenklanje palic. Tudi ležalniki na levi strani ploščadi so bili polni. Ljudje so tiho pomrjavali. Na desni, takoj ob vhodu je bil še en ležalnik. Pa menda ni to naša Marika, ga je poskrbevalo. Le kdaj se je vrnila? Pomaknil se je proti ležalniku. Ni bil prepričan, da je to ona. Obšel jo je. Zdaj je lahko videl njen obraz. Da, ona je, ga je spreletelo. Z vinskordečim klobučkom in z velikimi temnimi očali, je bila težko prepoznavna, a mrgoda okrog močno poudarjenih ustnic, jo je izdajala.

“Gospa Marika,” je tiho spevnil nad njo.

Zmignila je z nogami, se oprijela naslonjal in se potegnila navzgor. Globoko je zavzdihnila. “O, vi gospod Jon?”

“Ja, kdaj pa ste se vrnili?” je bil začuden.

“Sinoči. Pozno. Sita sem mest in tistih zasebnih poztij,” je vzdihovala. “Prav tega sonca sem si zažezele, prav tega. Zdaj bom samo počivala, počivala, počivala ...” je izmenčala.

“Veseli me, da ste spet tukaj,” je izžvečil postano frazo in se vzravnal. Zaslutil je, da hoče biti Marika sama, da res uživa na tem soncu. Pogledal je proti parkirišču in videl, da se je pravkar pripeljal velik črn avto. To bo najbrž tisti upokojeni župnik in profesor iz Ljubljane. “Oprostite, obveznosti me kličejo,” je rekel in se nasmehnil dol proti udobno zlec-

njeni Mariki.

“Joj, gospod Jon, kdaj boste vi tako počivali?” mu je vrnila nasmešek.

“Ah, ko se bom razstelesil, nič prej,” se je pohahljal.

Pokimala je in si zaslonila klobuček daleč nad očala.

Pustil jo je v njenih smehljajčkih in se spet zamaknil k vhodu. Opa-zoval je prišleka. Visok, v razpetem črnem plašču, sivolas. V mislih je preverjal prijavnico. Upokojeni teolog in župnik. Iz Ljubljane. Samo, da ni to tisti Andrej, ki je nekaj časa služboval v Dravljah. Odmaknil se je od ogretega stekla in se umaknil v sprejemno pisarno, da bi ga tam pričakal. Tak je bil pač njegov protokol.

Da, da, to je on, mu je siknilo skozi spomin. To je on, čuvaj noči. Zagrizen ljubitelj cerkvene hierarhije, predvsem te ... To ga je tudi od-pihnilo.

“Tako, pa sem tukaj,” je s hripavim kadilskim glasom rekel Andrej in privajal oči na močno svetlobo, ki mu je lizala obraz. “Preden si oddah-nem od Ljubljanske megle, bi se rad pogovoril z vami. Smem sestiti?”

“Izvolite, izvolite,” mu je Jon malce zadržano rekel. Ne, ni me še spoznal. Najbrž ga moti sončna luč. Ha, skrit v luči!

Andrej je sedel, si zrahljal plašč in vozil kravate, prekrižal nogi, pokašljaj in se ostro zazrl v Jona.

Jon je zadregno pogledal prijavnico na ekranu računalnika. Prikimal je, se obrnil proti Andreju, gibko vstal in proti njemu sprožil roko.

“No, jaz sem Jon, vi pa ste gospod Andrej, kajne?” je zadržano rekel.

Nekaj časa sta zadržala sprijeti roki. Andrejev obraz se je napenjal v mučno presojanje. Pokimal je in mirno rekel:

“Se midva poznavata?”

“Zdi se mi, da se,” je Jon oprezno rekel in mu odtegnil roko.

“Pa menda se res,” se je zmehčal Andrej. “Ja, ja, vi ste torej tisti Jon. Ja, ja,” se je smehljaj Andrej. “Vi ste torej tisti Jon, ki je stanoval v Drav-ljah, ko sem jaz tam služboval. V tisti gostilni, pod košatimi kostanji, sva se spoznala. Joj, kako življenje poskrbi za presenečenja. Saj bo že

štirideset let od tega,” se je počudeval Andrej.

“Toliko, koliko ja. Morebiti še kakšno leto več. Ob koncu osemde-setih sem bil tam, ja,” je Jon pokimnil in se usedel.

Tudi Andrej se je usedel v naslanjač in si zrahljal ovratnik. Sklenjeni roki je položil v naročje in malce nervozno zmignil ustnici. “In zdaj ste hotelir,” je rekel in se zamaknil v levo, da ga ni motila svetloba. “Kdo bi si mislil. Če se prav spomnim, ste takrat razglašali nekakšen nov komunizem, nekakšno funkcionalno socialo, ki bi dopuščala individualno bogatenje.”

“Hja, dobro se spominjate. Res je bilo nekaj takega,” se je zmrnil Jon in se živčno popraskal po brkih. “Takrat sem res sestavljal v glavi neke ideje. Ah, človek je mlad in zaletav, pa veliko piva, pa še sadjevec, no, pa si filozof,” se je Jon zasmel. “Ampak pri vas sem pil res dobro vino. Tisti rdeč dolenjček, o tisti pa je znal plemenititi noči.”

“Ja, ja, takrat smo bili željni diskusij. O, smo ga cukali, smo ga. Vi ste meni razlagali marksizem, ponujali ste mi vašo interpretacijo, jaz pa sem vam razlagal sveto pismo in stare Grške filozofe. Se spomnite, kako smo definirali nočne razgovore pri meni?”

“Čakajte, a, že vem. Rekli smo, da gremo na katedro za cviček, tako smo rekli,” se je Jon razpuščeno nasmehnil.

“Točno. Ja ja, naša katedra za cviček. Lepi časi,” je nostalgичno pomrmral Andrej in z desnico pogladil rob plašča.

“Lepi in veseli,” mu je prikimal Jon.

“Seveda se je vse spremenilo. Mi smo se postarali, družba se je zmaterializirala, ljudje so pa čedalje bolj zbegani. Pa tudi mene begajo ti časi, pa si iščem takele koticke, kjer lahko v miru pomolim in premišlujem. Vsako leto se kam zavlečem. Tu je lepo, tu še nisem bil, mislim na počitnicah. Ko sem še planinaril, sem bil nekajkrat zgoraj na Goljakih. Tale vaš hotelček, čudovito,” se je Andrej prefinjeno smehljajal.

“Mir boste vsekakor našli tu. Koliko časa nameravate ostati?”

“Kakšen mesec.”

“Me veseli,” je Jon prikimal. “Nastanjeni boste v levem krilu. Tam je tudi manjša kapelica. Zdaj je res še živo pri nas, še ta teden. Zimske počitnice pač. Potem bo pa mir,” se je Jon poslovno dobrikal.

“Saj me ne motijo ljudje. Nekaj berila imam s seboj, računalnik in medmrežje pa je menda tudi možno uporabiti,” se je Andrej vljudno pozanimal.

“Seveda, seveda,” mu je prikimal Jon in premikal notesnik po zloščeni mizi.

“Gospod Jon, čudim se vaši delavnosti. Samo leto dni ste starejši od mene, pa vodite tak hotel,” mu je Andrej polaskal. “V ponudbi piše, da si je možno dati prebrati sanje in si jih ogledati na zaslonu. Nekaj sem prebral o tem v literaturi; zanimivo, videti svoje sanje,” se je Andrej navduševal.

Glej ga ptička zvedavega, je pomislil Jon. Nisi prvi župnik tu. Že dva sta bila, pa sta si dala posneti sanje. Koliko zadržanih strasti. “Imamo sanjebralnik, imamo,” je Jon rekel in se ponosno vzravnal.

“In kako ta reč deluje?” je zanimalo Andreja.

“Ja, postopek je tak. Naši tajnici se prijavite, ostalo bomo uredili. Princip delovanja. Pred spanjem vam damo na glavo nekakšno čelado, ki ima vgrajene prestreznike finih elektromagnetnih valov; ti se sproščajo v možganih med spanjem. Čelada je povezana z ustreznim računalnikom, ki te elektrobiomagnetne valoge prevede v slike, ki se vam kažejo v sanjah,” je Jon pojasnjeval.

“Zveni preprosto. Draga reč, kaj?” je Andrej nasršil bele obrvi.

“Ja, nova tehnologija pač. Ampak to je moj hobi, ta hotel, ta sanjebralnik,” se je Jon sproščal.

“Hm, če bi imela udba tak aparat, kaj?” se je Andrej cinično nasmehnul.

“Mislim, da jim ne bi koristil. Sanje so le koda za človeško podzavest. Nekaj shem je, ki interpretirajo sanjski material, ampak to so samo domneve, ki niso še znanstveno povsem kodificirane. Sanjebralnik je za nekatere le igrača, za druge pa že resno raziskovalno orodje. Branje misli, tudi to se bo nekoč zgodilo, ampak za zdaj je to še prezapleteno.”

“Mislite?” je skrknjeno vprašal Andrej.

“Res je, da danes vemo veliko o možganih, veliko,” je poudaril Jon. “Vemo, kaj jih poganja, kakšni fiziološki procesi se dogajajo, vemo za določene centre mišljenja; nekaj pa je skrivnost – na kakšen način se pojavijo spontane misli. Lahko bomo dognali, kdo kaj misli, ampak zakaj, na kakšen način je to nastalo. Spontanost, ta božji preblisk, bi vi rekli, to bo uganka.”

“Vodeni smo.” je Andrej suho rekel.

“Da vodeni in vodljivi. Mogoče je bog en sam super računalnik, ki je instaliran tudi na zemlji in ga upravlja superrazvita civilizacija in ma-

nipulira z nami. Kajpak, to so živahne domneve,” se je Jon posmehnil. “Strinjam pa se z vami, da je v vsakem človeku nekaj božjega, nekaj večjega. Saj veste, nikoli nisem verjel v boga kot persono, še manj pa v cerkveno hierarhijo in dogmatiko. To smo razpredali na kateri za cviček, kajne. Včasih smo bili že kar prepirljivi in pijansko nerazsodni,” se je Jon vrtinčil v spomine.

“Takrat,” je vzdihnil Andrej, “takrat sem bil prežgan z vero in sem udejeval slepo pokorščino cerkvi, za katero se je izkazalo, da je moja ječa. Premeščali so me sem in tja. Vedno bolj sem nergal, pa so že našli način, da so me utišali. Če se ne motim, ste vi na začetku devetdesetih dokončno odšli iz Ljubljane. No, takrat, na jesen, sem jaz diplomiral še iz filozofije, kar mojim predpostavljenim seveda ni bilo všeč. Namenjali so mi samo še obrobne službe. V letu dvatisočpet, pa sem začel poučevati filozofijo in teologijo na Kranjski gimnaziji, in sem še malo župnikoval, v Hotavljah. Po svoje sva bila oba revolucionarja. Vi ste hoteli narediti nov komunizem, celo brošuro ste o tem napisali,” se je Andrej topil v olju spominov.

“Pa sem jo res, veste,” se je Jon široko nasmehnil “Podarjal sem jo prijateljem. Stvari so se povrevale. Bili smo že na tem, da ustanovimo stranko in da kandidiramo na volitvah, vsaj v regiji. Pa se je vse skazilo; nismo bili ostro profitno naravnani,” se je Jon stesnil.

“Oprostite, ampak vaš novi komunizem najbrž ni predvidel take bogatije,” je Andrej cinično pripomnil. “Kar lepo ste si opomogli, če pomislim, da ste bili včasih le podnajemnik in uporniški študent.”

“No ja,” se je Jon zacincal. “Veste,” se je smeškal, “veste, življenje je šah. Moraš znati potegniti pravo potezo. Oprijel sem se trgovine z nepremičninami. Zavohal sem, kje bodo novi centri. Predvideval sem določeno regijsko razvitost. In potem, saj veste, denar dela denar. Nisem vlagal v prestiž,” je Jon pokašljaj in zavzeto nadaljeval. “Omenjali ste ta famozni novi komunizem. Veste, ta sistem bi dopuščal individualno bogatenje, vendar bi bolj pravično zaščitil šibke. Saj je že v praskupnosti veljalo, da je najboljši kos dobil tisti, ki je bil uspešen na lovu, ostalo pa so pravično razdelili, dokler se niso poglavarji domislili, da najboljši kosi pripadajo njim. To se je zgodilo, ko so se manjše skupnosti začele združevati in so se pojavljali prapolitiki in zahtevali zase posebne pravice. In takrat se je začela diferenciacija; simbolne nagrade za simbolna dejanja. Človek, simbolno bitje, kajne.”

“Očitno še veliko berete in razmišljate,” je Andrej umirjeno rekel.

Puhtavica mu je zardelo udarila na lica. Nekaj potnic mu je spolnilo nad bele obrvi. Popivnal si jih je z robčkom.

“Moja radovednost je neizmerna. Zdi se mi, da me ta vedoželjnost pomlajuje.”

“Oprostite,” se je Andrej zrahljano nasmehnil, “ste se poročili? To sprašujem zato, ker ste takrat imeli veliko pripomb na klasičen zakon. Trdili ste, da je zakon nenaravna oblika sobivanja, vendar civilizacijsko potrebna.”

“Oh, tudi tega se spomnite,” se je zasmejal Jon. “Ne, nisem se poročil. Imam pa sopotnico in hčerko.”

“Torej, potomstvo je,” je oddihljivo rekel Andrej in se naslonil nazaj.

“Hvala, je,” se je Jon naveličano namuznil.

“Oprostite, zapredam vas v pogovor. Jemljem vam čas. Zdajle bi že rad videl svoj apartma. Upam, da bova že še našla čas za tako prijeten pomenek. Rdečega Dolenca pa vam tudi lahko dostavim, če ga v vaši vinoteki ni,” se je Andrej rahljaj in vsebolj potil.

“Zaupal vas bom našim hostesam. Vse vam bodo razložile glede apartmaja, sicer se name lahko obrnete, če se bo pojavilo kakšno nezadovoljstvo. Za pomenek bova pa tudi še našla čas, to pa. No, nekaj cvička tudi premoremo, ampak mislim, da je za vaš prefinjeni okus preveč konfekcijski, pa bova že poskrbela, da se bo našel pravi. Resnici na ljubo, že dolgo ga nisem pomljaskal. Vse informacije boste našli na sobnem računalniku, vse o hotelski ponudbi in prireditvah,” je Jon živčno nadrobil.

Andreja je prevzela visokorasla rjavolasa Maša, ki se je znala tako zaupljivo smehljati. Z Jonom sta vrgla še nekaj vljudnostnih fraz in zardeli Andrej je šel za njo. Maša, je pomislil Jon, Maša, on pa mašnik, hm, naključja. Kakšna energija je v tej puncici. Nekdaj je bila manekenka. Eh, svet se pomlajuje, moje kosti pa se že pogovarjajo z zemljo. Se je načemeril. Pa še ta Andrej ... Nekaj nevrotičnega sije iz njega. Filozofsko podkovan kujon ... Njegova razpredanja o smiselno božjem, o strahu pred božjo sodbo. Dilema: mar si res samo sprstenina, ali pa si tudi duh, ki se udejani v novem življenju. Da, on je ... On, veliki ... Včasih smo več razpravljali. Zdaj ni treba; naučiš se uporabljati računalnik in imaš skoraj vsa vedenja na voljo. Preprosto vprašaš škatlo in ti odgovori. Ljudje se pogovarjajo prek teh škatel. Kaj vse najdeš, kakšne trapaste razprave. Recimo: zgodovino mrčesa, vpliv klasičnih pokopališč na bioenergetska

polja mest, pa študija o prehrani, ki sproducira prijazne misli. To so ti sodobni puščavniki. Sedijo ob računalnikih in snujejo svoje filozofske svetove v te škatle. Andrej, Andrej, je pomislil, šel do okna in pogledal na osončeno planjavo pod hotelom. Mogoče pa je prišel iz čiste radovednosti, saj se je v Ljubljani šušljalo, da se gremo tu zgoraj celo orgije, da imamo v podzemlju nove Pompeje – bedaki zavistni. Koliko inšpekcij sem že imel. No, s tisto Afričanko sem res imel sitnosti. Kako pa naj bi vedel, da je imigrirala. Meni je pokazala delovno vizo in to je bilo zame dovolj. Ja, kaj hočemo, začasna delovna sila je najcenejša. Kdo pa bi vedel za vse ponarejene potne liste in lažne študentske izkaznice, saj nisem policaj. Ne, ne, Andrej že ne more biti vohljač, v letih je že. Ja, ja ta Andrej ... K vragu skrbi, dobro kosilo, pa pol litra črnega in popoldanski dremež, pa bo. No, starina, zdaj boš iskal vzroke za zaskrbljenost tam, kjer jih ni. Zmenjen si s Cristienom v zasebni obednici. Mmm, kosilo ...

Izbrane jedi so obema teknile. Tudi Cristienov vinski izbor je bil pravšenj. Res se je potrudil in za to priložnost sam nabavil vino. Cmoklinila sta, izmenjavala fraze, malce pokritizirala krompirček, ki je res bil slabo zapečen, a jedi na žaru so bile pravšnje dopolnilo rdečega vina, ki je tako žametno zdrselo po grlu.

“V informativniku, na sobnem računalniku, sem prebral, da obstaja tudi meditativna komora. Kaj naj bi to bilo?” se je Cristien taktno pozanimal.

“To je res nekakšna komora, vklesana v skalo pod hotelom. Ima dovod zraka in preprosto ležišče,” je Jon pojasneval čez sklenjeni roki pod brado. “Lahko pa ste tam spodaj tudi v temi, v popolni temi. To spodobno katakombo so mi nasvetovali nekateri bioenergetiki, ki mi zatrjujejo, da so kamenine dobro informirane, da harmonizirajo in nas povezujejo z vsem. Vse skupaj naj bi bil en velik silicijski čip. Saj poznate fenomen silicija v računalnikih, v informacijskih strojih, pa v bioelektronskih mrežah,” se je Jon razgreval in poplaknil vinsko trpnino z mineralno vodo.

“Da, bral sem o tem,” je Cristien pomenljivo pokimnil. “S tem se ukvarja Franc, priimek sem pozabil, vaš fizik, v Ljubljani.”

“Pa ste res dobro obveščeni,” mu je Jon priznal. “Tudi on je že bil tu. Opravil je meritve in mi namignil, da so močni energijski koncentracije tam spodaj, podobni kot v Egiptovskih piramidah. Napletal mi je nekaj

o tem, da naj bi se tam spodaj človek lahko informiral o sebi in o svojih prednikih. S posebno koncentracijo naj bi našel stik z njimi. Kdo bi vedel, jaz tega nisem poskusil, vam moram priznati,” je Jon mirno rekel in si dotočil zlahtno rdečino. S prtičkom si je popivnal rubinček na belih brkih.

“Bodočnosti pa ni moč uzreti?” je hahljavo vprašal Cristien.

“Pravijo mi, da ne. Razložili so mi, da ima zemlja svoj zgodovinski spomin, da pa se bodočnost napoveduje skozi ozaveščene posameznike; skozi sodobne Nostradamuse,” se je Jon samovšečno pohahljal.

“Prej ste omenili stik s predniki. Mar to pomeni, da lahko vzpostaviš stik z vsemi mrtvimi, ali morebiti tudi z živimi?” je Cristien mlačno vprašal.

“Poglejte,” je Jon profesorsko rekel in podržal kozarec, “vsak človek ima skupni imenovalc s celotnim človeštvom. Travmatiziranost prednikov se je najbrž zapisala v te silikate. Te informacije so dostopne pod določenimi pogoji; odprtost zavesti, za določeno frekvenco, kar pa je pri današnji hitrosti

življenja težko pričakovati. S sodobniki je tudi možno najti stik, saj se miselne energije prav tako zakodirajo v te silikate. Menda poznate fenomen hkratnih, ali skoraj hkratnih odkritij – miselna globalizacija,” je Jon poudaril in odpil vino.

“To me napeljuje na razmislek; velike filozofije so se dogajale v kamnitih pokrajinah,” je Cristien trudno rekel in pocrkrljal kozarec v zaprti dlani. “Jaz bi se odločil za to vašo komoro. Mogoče bom našel nove pesniške vizije, nove slike, ki so zakodirane v meni. Je bilo že veliko uporabnikov te komore?” je melanholično vprašal.

“Mogoče, dva, trije. Moral bi se pozanimati pri tajnici. Nazadnje je bil moj prijatelj, slikar Vranko. Podobne izkušnje je že iskal tudi v Tibetu. Videnja Tibetanskih menihov v tistih votlinah so bila najbrž plod podhranjenosti, trpke askeze, pa še kakšna psihadelična podpora, najbrž. Vranko mi je razlagal, da so si tam notri žgali neko semenje, kričali da so, si trgali obleko, praskali po stenah. Dogodilo, da se je tudi, da je kdo do smrti butal z glavo ob stene. Vranko je v tistih votlinah zdržal tri dni. Nakopal si je rahlo zapljučnico. Dogajalo, da se mu je, da je videval svoje prednike, stare Panonce, ki se sklanjajo nad zemljo, se skrivajo v hrastovih gozdovih, se malo vojskujejo in pobijajo. Videl, da je tudi nekakšne železne ptiče, neke nezemljane. Tu, v naši komori, pa je videval podobne stvari; le da so se mu tu nanizale tudi pramatere. In eno je celo

naslikal. Našli jo boste v levem krilu na hodniku. S pradedi, da se je celo pogovarjal,” je Jon posmehljivo rekel in si počasi dotočil vino. “Povedali so mu, da so v Panonske ravnine prišli po reki navzgor, po veliki poplavi – nekakšen biblični potop. Tudi to je naslikal, zelo abstraktno; dodelal jo je z računalnikom. Umetniške vizije, nisem ekspert za to,” je Jon trudno rekel.

“Tisto o Tibetu,” je Cristien pripomnil. “Moj bratranec je tudi bil tam. Fotografiral je slikarije v votlinah. Ampak tam ni nič več avtentičnega, samo turizem je še. Samotnjaki, zgodovina jih je polna,” se je zamislil Cristien. “Verski fanatizem. Današnji psihiatri bi jih lepo popredalčkali, obdelali s kemijo, pa bi bilo.”

“Samotnjaki, samotnjaki,” je pomrmral Jon. “Koliko jih ždi v sodobnih betonskih čebelnjakih. Čmurijo pred računalniki in jezijo svoje sozemljane s svojimi idejami; nagajajo jim z računalniškimi virusi. V sebi kuhajo zameri, ker niso prepoznavni, ker niso pripoznani. In potem se rojeva logika izničenja: če jaz ne obstajam, potem tudi drugih ne sme biti. Mesta so razvojna stopnja duha in posameznika izdelajo v funkcionalni del urbanega občestva. Težko je biti sam sredi ljudi, mnogo težje kot pa biti sam z naravo.”

“Da, da,” je prikimal Cristien in strastno izpil vino. “Bistvo je v nas, skupaj z drugimi. Seštevek smo velikega bistva. Mikrokozmos v nas je integralni del kozmosa. Več smo, kot razumemo” je Cristien pomenljivo rekel in se filozofsko vzravnal. Namrgodil se je in posvajal že pregreto vino v stisnjenih ustih.

“Razum je orodje še večjega razuma,” je Jon pomodroval in se izžet razpuščal po stolu.

“No?! Tam spodaj bom vse misli zdrdral v majhen besedni beležnik, ki ga vedno nosim s seboj. Takole, če se mi utrne kakšen verz,” je utrujeno rekel Cristien. Očitno mu je izbrana Istrska rubenina sedla v žile in ga plemenitila v zamišljajo.

“Ko boste pripravljene, to sporočite tajnici, da bosta uredila formalnosti. Tehnični vzdrževalec vas bo peljal dol in vam razložil uporabo vseh tistih gumbov za regulacijo prezračevanja in osvetljave. Če pa se vam bo kaj posebnega prispodobilo, verjetno boste to zapisali, bi rad, sicer so to vaše intimnije, bi rad bil obveščen o tem. Saj veste, radoveden sem” se je Jon lisjaško nasmehnil.

“V načrtu imam, da bi napisal daljši esej. Osnutek vam bom dal v branje.”

“Res? Vesel bom tega,” je Jon ulenjeno pokimaval.

Vino je obema nasnovalo lenivost in vsedaljšo molčavico. Nekaj sta še napredala o smislu literature, pa o vinih seveda. Na koncu sta bila podobna dvema lenima kačama, ki žmerikata v dan in se jima zdi čas lepljiva snov. Po kavi sta se poslovila. Jon je zdaj lahko snel slušalke in mikrofonček. Pospravil je tudi Cristienove slušalke in mikrofonček. Kot dva vesoljca sta se pogovarjala. Prevajalnik, sanjebralnik, sami stroji ... Zdaj je čutil, kako ga je vino zbil in mu skoraj odvzelo nogi. Razmajan je odšel.

S težkimi nogami se je privlekel do avle. Pomahal je mlademu receptorju, ki je bil hkrati tudi tehnični vzdrževalec. Razložil mu je, da je možno, da bi tisti Francoz želel meditativno komoro. Pripravi naj ključ, preveri naj zračenje in naj mu natisne navodila v Francoščini. Izbrska naj jih iz centralnega računalnika. Malce je pokukal ven. Topel zrak je lizal sneg. Od nekod je plala glasba, menda iz spodnjega smučišča. Najraje bi se zvalil na prvi prost ležalnik, a se je spomnil, da bi moral še nekaj postoriti. Seveda, pa opoldanska tableta? Odpade! Preveč vina je bilo. Potrt je odšel gor v svoj nebesni brlog, da bi malce legel.

Vino me je naredilo starega. Pognalo je korenine skozme in me vleče v zemljo. Zdi se mi, da skozme lezejo drobne bele kačice; take hitre, drobne; prevrtale mi bodo srce. Zalezle se mi bodo v možgane in mi zg-lodale zavest. Moral bi vzeti tableto, da bi jih ustavil, te bele vragce. Na toliko alkohola? Najmanj liter sem ga cuknil. Da ne bo kot zadnjič, ko sem potem videl belega orla. Lep velik je bil in je letal po moji sobi. To je najbrž bil zamaskiran angel; moj angel varuh, bi rekel Andrej. No, vse kar se naplete v glavi naj bi tudi eksistiralo, tile angeli ... Strahoma si je potipal žilo na roki. Nori, srce nori ... Seveda, preveč alkohola in kemija popušča. Z bojzarnijo se je ozrl na polico, kjer so bile tabletko v zeleni škatlici. Ne, ne zdaj je ne smem vzeti. Ne bo dobro, ne bo! Lado mi je lepo razložil, kako deluje ta prekleta kemija, če ji primešaš preveč alkohola – zablokira lahko dihanje in potem te prevzamejo angeli. Prekleta nezmirnost. Povleklo me je. Ta črnina. Lica mi gorijo, je ugotavljal. Kače me žgejo. Starega gada imam v črevesju. Naj pokličem Bobrova. Spet me bo nalival z vodo. To znam tudi sam. Ves splašen se je odvrlel do kopalnice. Nalokal se je hladne vode. Tokrat je pozabil na strah, da bi

se mu lahko vnelo grlo. Malce mu je odleglo. Polovičko pomirjevalke bom vzel, tisto lahko. Do zvečer me ne bo, spal bom. Tako, tako ... Kaj praviš angel varuh moj, polovičko, kaj? Saj bom res samo polovičko, ti moj perutar. Glej, samo polovičko. Ti pa lepo sedi nad mano in me pazi, prav. Ko se zbudim, bova igrala šah ali pa monopoli. Kaj, že spet mi očitaš, da sem te prevaral z rdečimi bogovi. Veš kaj ...? Ah, te politične igrice, daj no. Glej, zdaj sem jo prelomil, to modro tolažnico. Hop, je že v meni ta kočijaž, ki bo ustavil divje konje strahu. Še malo vode pa bo, kajne angel? Vem, ti si verjel vame, jaz ne vate, pa sva vendarle prijatelja, kajne. O, čedalje večja prijatelja sva. Nekoliko pomirjen se je ulegel in poslušal tanko tunkanje talečega snega. Voda ... Svetinja. Včasih vodnjaki. Temne luknje nad vodo ... Spake, hudički ... S tem so nas strašili, da ne bi zijali tja noter, da ne bi padli v vodnjake. No, angel, a je res bil svetovni potop. Ti kar molčiš. Delno bi to lahko celo držalo, saj se nekateri še sedaj bojijo vode. Prav, pa bodiva tiho. Vidiš, me že žgečka kemija. Kačice so se lepo umaknile v kosti, stari gad se je umaknil zadaj za jetra. O, angel, a veš česa sem se zdaj spomnil. Hočeš slišati zgodbo. No, poslušaj!

‘Bo spet kakšna zgodba o kači?’

‘Glej no, po dolgih letih si se oglasil, ’ je Jon zašepetal

‘Veš, zdaj bom govoril samo še v mislih. Ti me boš že razumel, kajne! Spet sem tu, seveda sem, saj te je spet strah. ’

‘Hočeš reči, da se mi prikažeš samo v situacijah, ko me je zares strah. S strahom me opominjaš?’

‘No, pa si se le nečesa naučil, ti brezverec, ti, ’ se je hihetalo v sobi. ‘Pa povej tisto zgodbo, kar povej!’

‘Spet me zmerjaš – brezverec. A naj verjamem v kardinale in njihovo bogatijo? Bog, Bog je vse. Bog je veselje, je superrazum, je kozarec vina, je jutro v ribjem očesu, je mladenka v češnjevem nasadu, je sesuta hiša v kakšni Idrijski grapi, je srce vsega ...’

‘Lepo si to povedal, Jon, lepo, ’ se je nekaj našušljalo nad njim. ‘Kar pomiri se. O Bogu se bova že še pogovarjala. Zdaj pa mi povej tisto obljubljeni zgodbo. Potem te bo kemija zazibala. Mirno boš spal do večera, do poznega večera. ’

‘Hm, zgodba ... Ni se zgodilo meni, veš. Bili so čudni časi, saj veš, Balkanske vojne. Naneslo je tako, da sem imel veliko opraviti z begunci, v neki bivši vojašnici – sive stene, sive prihodnosti ... sedimo, pijemo

kavo iz plastičnih lončkov in se pogovarjamo. Joj, pa bo spet zgodba o kači, veš. Ja, nanoslo je, da smo se začeli pogovarjati o kačah. Morali bi sicer imeti pouk, ampak, saj to ni pomembno. Pa se je razgovorila šestnajstletna črnolaska, ki je še ohranila sanje in vero v bodočnost. Zgodilo da se je v njihovi vasi, in to njeni babici. Čas žetve. Otroka so položili pod grm v senco, bratec pa naj bi ga pazil. Nekaj časa ga je že, potem se je zabaval po svoje. Otrok je bil miren, ker je bil ravnokar podojen. Nekaj materinega mleka mu je še ostalo na spodnji debelejši šobi. Izpod grma se je priplazila manjša kačica, nekakšen kačji mladiček. Otrok je že spal z odprtimi usteci. Kačica se mu je splazila do ustnic, joj. Ženska je slišala otrokov jok, ki je nenadno zastal. Pritekla je do grma. Pogumno je prijela motovilasto kačico, ki se je še tlačila v otroka, jo izvlekla in jo vrgla daleč čez grm. K sreči kačica ni pičila otroka. Tvoji tovariši so dobro opravili delo, angel. Pa zakaj ravno ta zgodba zdaj ...?

‘Vidiš, tisti otrok je imel dobrega čuvaja. Mater je opozoril, da mora bolje skrbeti za dojenca. Tebi pa se je ta zgodba narinila v zavest, ker te je strah. Bolj si star, bolj te je strah. Ej, strah, strah, pa brez potrebe. Ko bo prišla tvoja ura, bo vse lepo in prav. Preveč si ga spil danes. Preveč! Izključi vse telefončke, pogrni se in zaspi. Tako, zdaj pa zapri oči in zaspi. Ne otipavaj si pulza. Kemija te jemlje. Te že ni več. Duhovnik z Angelsko glavo in s črno knjigo in črna jama ... Onkraj vseh svetlob, onkraj vseh nedokazljivih resnic, onkraj vseh bančnih računov, onkraj mene samega ...’

Bobrov je nejevoljno pogledoval na uro. Ne povsem zbrano je pregledoval strokovne strani na medmrežju. Nekaj sestavkov si je spravil v spomin, v svoj računalnik. Nekajkrat je že klical Jona, pa nič. Pol petih je že, je pomislil Bobrov. Navadno je točen, ker tudi od nas zahteva točnost. Samo, da ni kaj narobe. Njegove srčne aritmije ...? Toliko dela v teh dneh. Preobremenjen je. Danes bi se morala pogovoriti o inštalaciji komore za popoln odklop misli. Ob štirih in petnajst sva bila zmenjena, pa nič. Niti poklical ni ... Komora za popoln odklop misli ... Poklical je v recepcijo in od receptorja izvedel, da je gospod direktor kmalu po dveh šel v svoj apartma, da pa se ni še nič oglasil. Tu pa nekaj ne bo v redu, je zaskrbelo Bobrova. Nekako bo treba priti v njegove prostore. Nekaj ni v redu. Ob tej uri je že zdavnaj pospravil popoldansko malico in kavo, pa tudi na sprehodu je že bil, danes pa nič. Ja, gor bo treba. Če ne bo šlo drugače, bo treba na silo vdreti. Saj drugače tudi ne bo šlo – elektromag-

netno zapiranje.

Čez dvajset minut so bili pred njegovimi vrati: Bobrov, tehnični vzdrževalec in ena od hostes. Izmenoma so trkali in klicali po telefonu, pa nič.

“Tu, tu pa nekaj ne bo v redu. Nič, vdrli bomo. Gospodična, vi boste za pričo, ko bomo sestavljali zapisnik, če bo potrebno,” je Bobrov energično pojasnjeval in si gladil sivočrne lase.

Tehnični vzdrževalec je odprl kovček z orodjem, počepnil in brskal med vrtalniki.

“Kar odprite,” ga je spodbujal Bobrov.

“Na vašo odgovornost,” se je načemeril tehnični.

Zaslišalo se je drobno cviljenje svedra. Po nekaj sekundah je v vratih nekaj škrtlepnilo. Bobrov jih je na hitro odpahnil in se zrinil v prostor. Videl je, da v kaminu še tli žerjavica, vrata spalnice so bila odprta. Pohitel je v sobo. Videl je Jona, zavitega v odeje in z glavo med blazinami. Opazil je dobro mu znane tablete. “Samo da ni?” se je ustrašil. Sklonil se je nadenj in si oddahnil, ko je videl, da se mu prsi lahko dvigujejo. Iz odprtih ust je prihajal šibek drnjohec. Obrnil se je proti vzdrževalcu.

“Živ je,” je zašepetal. “Zdaj lahko gresta. Mu bom že jaz razložil, kako in kaj. Se dobimo spodaj, v bifeju.”

Jon je še vedno blodil v temi. Nekaj šumov ga je sicer vleklo v ozaveščanje, a se mu je zdelo lepše onkraj luči. Nobenih pravih sanj ni imel, le neki barvni trakci so mu plesali v zaočju in neke kroglice so skakale sem ter tja. Žmerknil je z očmi in potleskal z jezikom po suhih ustih. Nad seboj je zagledal Bobrova, njegove stroge brke in sršče obrvi. Je tak Bog, je cinično pomislil.

“Angel, si še vedno tu?” je šepnil Strašna nemoč ga je raztezala po postelji.

“Gospod Jon, je vse v redu?” je Bobrov obzirno vprašal. Iz žepa je potegnil digitalni merilec krvnega tlaka in srčnega ritma.

Jon se je le ovedel. Spotegnil se je med blazine in globoko vzdihnil: “Vi, kaj pa vi tukaj? Kaj se pa dogaja?”

“Zaskrbelo nas je; veste, klicali smo vas. Očitno ste izklopil vse telefone. Ob štirih in petnajst sva bila zmenjena, pa se mi niste oglasili. Receptor mi je povedal, da ste šli sem gor. No, majčkена panika,” se je Bobrov sproščujoče zasmel.

“Zmenjena,” se je zmedeno čudil Jon. Pogledal je v temo v oknu. Luči nad njim so ga bodle v kepasto zavest. “Spal sem umetno spanje,” je nemočno rekel in se skušal privzdigniti.

“Bova malce pokontrolirala krvni tlak in srčni ritem, ko sem že tukaj. Ste pili?” je namrščeno vprašal.

“Pa sem res,” je Jon zmahčan priznal. “Pa še pol pomirjevalke sem vzel, ja, samo pol, res.”

Bobrov je zamišljeno kimal. Najverjetneje si je mislil: “Ti se kar igray, starina”. Tvoja fiziologija je stara, pa čeprav je tvoj duh še zelo mlad. Namestil mu je aparat in strogo nadziral digitalni izpis.

“Hja, tlak je v redu, ritem je pa malce zaletav. Zdaj bo najbolje, če se nalijete z vodo in potem vzamete še tabletko za urejanje ritma. Brez skrbi, polovičko vzemite, pa bo, ampak najprej voda, veliko vode!” mu je Bobrov zabičal.

Jon se je privzdignil in si ogledoval svojo telesno zbitino. Voda, ti in tvoja voda, je nejevoljno pomislil. “Ja, voda, voda,” je Jon hripavo rekel in pokimal.

“No, če me zdaj ne potrebujete, bi se pa poslovil. Veste, sinu sem obljubil, da bova šla dol, v nakupovalni center. Tekaske smuči hoče. Raste. Ja, do devetih je odprto, res bi se poslovil. Če pa bodo kakšne težave, vi kar pokličite. Prihitel bom,” je Bobrov zadržano zbrbljal.

“Starci, kaj?” je bil Jon ciničen. “Poredni starci.”

“Veste, zaskrbelo me je. Ja, moram vam povedati, da smo vdrli. Tehnični je vdrl. Ni šlo drugače. nihče ne ve kode za odpiranje vaših vrat. Saj bo popravil, še nocoj bo popravil. Vso odgovornost prevzamem jaz. Jaz sem tako odredil.”

“Hvala za skrb, dragi moj doktor. Sem pa vam naredil veselje, kaj? Pri starcih res ne veš, kdaj jih lahko stisne.”

“Dajte no, rutina pač. Usodnost konca ni določljiva, je še vedno fenomen. Vi zdajle kar počivajte, pa voda in pol tabletko, pa bo. Jutri se bova pogovorila, kako in kaj, zdaj pa počivajte. A naj tehnični že nocoj popravi vrata?” je Bobrov spoštljivo vprašal.

“Ne, ne, se bo že jutri to urejalo. Kar pojdite zdaj, pa hvala Bobrov, hvala,” je Jon zmehčano rekel in preložil nogi pod odejo.

Ostal je sam. Tišina mu je sedla v naročje. V črevesju se mu je zbudil stari gad. Silil je po goltancu navzgor. Šlo mu je na jok. Star si in tako prekleto sam. Sam si hotel biti in zdaj si sam, v tej temi, s tem gadom v črevesju. Voda, prav pa voda ... Naj se utopi ta stari gad. O, angel, kje si zdaj? Si se skrila med nočne zvezde in se smeješ moji meseni bednosti. Caruješ v nekem drugem etru in mi privoščiš žerjavico v ustih in gada zadaj za jetri. Ti si, moji strahovi, angel. Pelji me v neskončnost, v prijeten odpočitek, kjer bom; kaj vem, kaj bom, mogoče šakal, mogoče kača, mogoče bor, mogoče nov človek, mogoče metulj ... Včasih so bila taka jutra, angel. Hm, bruhanja, špageti na steni in gola Marina med vrati z vedrom vode. So ženske angeli? Ah, nekatere so kače. Pa res, lahko bi bile angeli, saj so včasih rešitev – ženske in steklenice. Joj, zdaj pa spet voda, voda ...

Ves zbit je le vstal. V samih nogavicah se je odpravil v kopalnico. Dolgo se je gledal v ogledalo. Kdo sva? Mrtva iluzija neke biologije, kaj. Ali pa sva komisarja nekega časa, ki izginja. Rdeče mleko Istre me je napojilo. Pol zelene tabletki, tako, in voda. Poslušal je klopotavico v sebi. Voda mu je ohladila potlevico v črevesju in ga zbistnila. Odpel si je naramnice, se slekel in šel nazaj v spalnico. Spravil se je v pižamo in pod zmencane odeje. Vključil je telefone, naravnal glasbo, si pritegnil prenosni računalnik in si oddihoval. Tako, zdaj pa se lahko mirno staram naprej. Neke druge reči so pomembne, neke druge reči ...

3. VRATA TEME

Šibkost, velika šibkost. V okostju čutim daljne dni, ko sem imel še verze v glavi in plamene v krvi. Kako bi stopil v angelske kroge? Onkraj, da je luč, da je polna harmonija, da je mir. Za zdaj se ne dogaja še nič. Lebdim, sam, v temi. Nobenega šuma. Ležišče zaškriplje, kadar se obrnem, to pa. Pa tudi prezračevalna naprava lahko brni, ampak res komaj slišno. To bi se smejala moja Lejla, če bi me dobila v tej komori. Norec, v temi. Da bi zdaj bila tu. Ona, z njeno razvajenostjo in z njenim ognjem. Vsa njena ognjevitost je najbrž posledica njene obupne razvajenosti. Kaj le ljubim na njej? Njeno telo? Njen nasmeh? Njeno ritmično vulvo? Njeno zehanje v parku? Mogoče pa njen smisel za literaturo in nebo v njenih očeh. Smehlja se mi, skozi temo se mi smehlja, ta njen izrazit obraz. Le koliko obrazov sem si zapomnil? Obrazi. Zrcala simpatičnosti in notranje prepoznavnosti. Obrazi, opevani in zaničevani. Koliko obrazov sem si zapomnil ...? Nekaj jih je, o ja, nekaj jih je. Zanimivo bi bilo sestri in predse nanizati vse ženske s katerimi sem se ljubil. Recimo, da bi to potekalo v dvorani obloženi s črnim žametom. Jaz bi sedel za mizo, one pa bi gole sedele po stoli vzdolž črne stene. Le kaj bi odločalo: pričeska, poredne oči, telesne obline, vonj – kdo bi vedel. Trenutki odločajo. Ko si nabit s semenjem, jih je veliko lepih. Ko se izsemeniš, ti postanejo zoprne – znana stvar, poljubezenska melanholija. Hja, vse je ponujeno, vse si lahko vzameš. Seks je samo še zabava razdražene sodobne urbane zveri. Tema ... Sličice iz otroštva: mamica me maže s kremo. Pretirava. In večna vprašanja, zakaj ne bo očeta. Oče je pač samo nekdo iz semenske banke. Skoraj celo poletje na plaži. Da, da, plaže ... Lulanje na grad iz

peska ... Lulanje v rumeno posodico in na račko ... Lulanje v steklenico s preostankom cocacole. In potem sem tisto ponudil neki deklici. Nakremžila se je in stekla čez brisače ... Tista njena bela ritka, dve majhni luni. Mamo je zaskrbelo; kaj sem spet ušpičil. Še sama je poskusila tisto brozgo. Takrat mi je prvič rekla, da sem prasec. Prav, pa prasec ... Bajе je v meni nekaj Balkanskih genov. O, mama dobro ve, s čigavim semenom se je dala oploditi. Pa je to sploh pomembno? Kolikokrat sem že trkal na ta temna vrata – celo svoje ozavedno življenje trkam na ta vrata. Zdaj sem sredi teme. Samo tema in jaz. Veličastno, sam v sebi. Kdo sem jaz? Jaz, ki sem sovražil Pariz zaradi vsiljivih črnih glasbenikov, ki kot krti rijejo v Pariškem podzemlju. Pa zviti Arabci, ki ti prodajo jutro že zvečer. Smrad, drugače dišijo tile tujci. Tudi njihove ženske, še posebej črnke. Samo enkrat sem se spozabil s črnko. Tista je bila res prava žival. Njene usta. Znala je pokazati navdušenje. Bila je pri stvari, ampak njen vonj; tako gost, tako tuj mojemu nagonu. Še nekaj dni po tistem sem blodil naokoli in si domišljjal, da sem dobil kakšno bolezen. Minilo je. Tu smo zdaj, v temi. Le kako izgleda moj oče? Sva si kaj podobna? Mama sicer pravi, da se zelo podoben njenemu očetu. Najbrž je tako hotela, pa sem mu nemara res nekoliko podoben. Pa če bi se po kakšne naključju srečala z očetom, takole na ulici, v čisti slučajnosti. Bi se prepoznala? Bi se začutila? Kolikokrat sem že to premislil. Tema ... Bom vzdržal vaj urico? Moram! Nove stvari se mi bodo odkrile. Stara Evropska tla; polna mitov in krvi. Moral bi se osredotočiti na eno samo misel. Zdajle begam. Čustva izgrebam iz zavesti. Glede na to, da več ali manj celo življenje uporabljам samo en jezik, bi mi moral ta jezik ponazoriti vse, kar je v meni. Hm, v meni spi še en jezik, ki je zakodiran v mojih genih – očetov jezik. Le kako ga odkodirati. Ko poslušam Balkanske jezike, se mi zdi strašno znana njihova melodija, ta posebna resonančna spevnost. Nekaj Slovanskega. Zanimivo, človek bi moral znati govoriti že ob rojstvu, pa se mora jezika šele naučiti: besedo za besedo in potem mora znati oblikovati stavke, da se zna izraziti in se zmore z ostalimi sporazumevati. In kaj bi se zgodilo, če bi človeka izolirali in ne bi spoznal nobene govorice. Ah, to že vemo: preprosta ljudstva, ki so že izginila, so uporabljala neko gestikulacijo in določene krike za sporazumevanje. Za preprosto existenco, preprost jezik. Ali je res bistvo duše v jeziku, da se skozenj replicira. Duša je potem takem zelo adaptivna; zna se izraziti v več jezikih. In kakšen je univerzalen jezik duše? Je to otroška brbotavica? Kaj me spet tako vleče v otroštvo? Ladjica v ribniku v parku ... Tista velika električna igračka na

daljinsko vodenje. Rdeča in bela ladjica, s Francosko zastavico na zadku. In jaz s kapitansko kapo; ponosen razvajen otrok. Oh, ladjica se mi je zapletla v ločje na manjšem otočku v ribniku. Mama se je takrat zabavala v parku. Pomešala se je med zapoznele hipijevske nostalgike. Kar naprej so ponavljali tisti zguljeni refren starega rock komada: trkanje, trkanje na nebeška vrata. Joj, trkanje na nebeška vrata? Nek matematik je baje celo izračunal velikost teh vrat. Kakšne iluzije spijo v človeštvu? No, in ladjica v ločju jaz pa smrkav, objokan. Nek dolgolasec je skočil v ribnik in mi rešil ladjico. Ves blaten mi jo je prinesel na travo. Od nekod se je vzel nek čuvaj in dolgolasca ozmerjal. Dopovedoval mu je, da se je prepovedano kopati v ribniku. Cela zgodba ... DA, da, jok je univerzalna govorica duše. Pa tudi smeh. Vse manj se smejem. Resen gospod, zaverovan v svoje poslanstvo. In zdaj sem v tej katakombi. Kdo sem? Zakaj sem? Skoraj vsi so nastali iz ljubezni, ali vsaj iz seksa, jaz pa iz ohlajene sperme. Najprej sem bil hlad in tema, nekakšna mini večnost. Vroča mamina želja, da bi imela, me je obudila. Da, da, bil sem onkraj temnih vrat. Mamina želja je potrebovala le nekaj mililitrov sperme krepkega Balkanca, da me je osmislila, da me je lansirala v človeštvo. Kje je in kakšen je on. Verjetno je tuhtajoč, kje v kakšni kavarni. Le koliko podobnih je še zasejal. Je bil vojak v Balkanskih vojnah? Kaj vse se je prepisalo vame. Koliko vsega sem, res, koliko vsega je v meni? Mamini potomci so bili trdni trgovci, pa najbrž tudi vitezi, saj sem se kot otrok rad igral z leseno sabljo in plezal na lesenega konja. Da bi jaz bil vitez, da bi se jaz bojeval z divjimi Arabci – ne, tega si ne zamišljam. Da bi jaz s križarji križaril po Evropi in bi se tolkel tudi v Španiji, pa na Balkanu, mislim jaz, moji predniki. Glej no, mogoče so se moji predniki tolkli proti prednikom mojega očeta. In zdaj je stvarstvo stopilo v meni to silno krvavo Evropo. Meni se sanjajo verzi ... Nikoli se nisem pretepal, nikoli. Tudi športa ne maram, ne, nobenega fizičnega napora. Jaz silim v svetove, ki so mi še vedno tuji in hladni, da hladni. Iz hladu obujeni ... Za temnimi vrati spijo novi svetovi, za temnimi vrati ... Vse tisto nam je dano vedeti, za kar smo namenjeni. Zdaj razumem, kako so nastajale filozofije samotnjakov. Ko je um soočen sam s sabo trka na temna vrata ... In za tistimi vrati je moj oče. Kdaj bom odprl tista vrata ...? Kdaj ...? Ta tema. Če bi bil zdaj poln hašiša? Ali pa opija. Imel bi kemizem blodnje. To kamenje mi nič ne pove, kar molči. Ampak meni so vsčč kamnite pokrajine, skromne kamnite hiše, oljke, kamniti zidci. In poletni črički. Sicilija. Dalmacija. Pa Kalabrija. V takih pokrajinah sem se definiral. Veter v suhih travah. Luna na kamnih in

kače. Dve pesniški zbirki sem napisal o teh pokrajinah. Zdaj bom pisal o onostranstvu, o temnih vratih. Ljubezen do večnosti, do brezčasnosti, ko si poenoten z vsem, ko si samo snov in si brezčuten za sebe samega. Ta temna snov stvarstva. Kdo je glavni programator? Kakšen bedak sem? Takole se dam zapreti v temo in poskušam nekaj tuhtati. Pa taka komora. Bedno. Tema, temna vrata v meni. Ne, dovolj bo te teme. Mogoče bom še prišel sem dol, vendar bom moral imeti koncept v glavi – nekaj bo treba pač premišljovati, ne pa takole. Ven, v svetlobo, v življenje. Zdaj bom iskal luč očeta. Ven, v življenje.

Posnetke te žlobudravasti bom ponudil gospodu Jonu. Mislim, da to lahko prebere, saj ni nič takega, da bi lahko ostalo zamolčano.

Da, da notranji labirinti in iskanje očeta, ki je nekje, ki nekje mora biti in čaka. Kaj vse naredi sodoben človek, da bi pokukal onkraj, da bi ušel lastnemu občutku presežnosti. Hja, očeta išče. Mi bo že sam povedal, kaj in kako. To bi bilo danes hitro izvedljivo. Zdaj ima vsak Evropejec svojo gensko kartico. Moral bi pregledati kar precej semenskih bank, da bi ugotovil svojo identiteto. Ja, dobro krmljen, z vsem zasičen Evropejec, poln vsakovrstnega vedenja. Išče resnice, ki bi ga ohranile za bodočnost. Vsekakor se bom pogovoril z njim, takoj, ko bo za to čas, da. Iz tega zamisleka ga je zbudilo dobro mu znano drobno cingljanje posebnega telefona, ki ga je nosil v žepu. Pogledal je na ekranček, tajnica! Nekaj nujnega bo!

“Gospod, gospod Jon” je zadihano rekla. “Zgodilo se je nekaj hudega.”

“Kaj pa?” jo je ostro vprašal.

“Ena od maserk se je onesvestila. Doktor Bobrov pravi, da gre za močan odmerek droge. Rekel je, da bi jo morali takoj spraviti v bolnico. Boste odobrili helikopter?”

“Je res tako nujno?” je zanimalo Jona.

“Pokličite v ambulanto. Bobrov ji zdaj daje infuzijo. Pokličite tja.”

“No, šlamastika pa taka. Hvala za obvestilo. Pokličite pilota,” je še ukazal in se zmedeno presedel. Punčare, hočejo več kot zmorejo. Zdi se jim imenitno, da so zadete, kajpak. Prekleta sintetika odmisleka.

“Kako kaže?” je vprašal Bobrova.

“Gospod Jon, punca si je vbrizgnila nekaj novega ali pa ima funkcio-

nalne motnje srca. Skušam jo stabilizirati, ampak se ji srce noro obnaša. Nujno mora v bolnico na detoksikacijo. Saj boste odobrili helikopter, kajne?”

“Kar organizirajte prevoz, Bobrov. Najbrž boste morali z njo? Karkoli, poskrbite, da bo stvar diskretno izpeljana. Ne bi rad, da se stvari razbojnajo, saj razumete.”

Oddahnil si je. Svet je ena sama norija. En sam pijan vrtiljak. Mladi se drogirajo, da zdržijo vse napade iluzionistične industrije. Pa imamo povsem stehnizirano Evropo. Mesta in avtoceste pa enaka valuta, pa enaka norija. Za nas delajo Azijci in Afričani, pa še nekaj vzhodnjakov. Mi v miru odmiramo in izginjamo. Jutri grem v Piran. Zadosti imam te zatohlosti in teh spletk. Malce moram porovati po obali, povohati slan pesek, se usesti na kakšno teraso in v miru spiti dobro kavo. Ja, jutri!

Slan veter se je plazil čez ograjo ob cerkvi. Zliznil se je čez Jonovo čelo in mu vrtinčil preostanek sivobelih las. Z roko se je pogladil čez lase in si potapkal zjutraj pristrizene bele brke – tanko pristrizene, da je bilo videti kot da bi si pustil smetanovo sled pod nosom. Za konec februarja je bilo sonce še kar razsipno z močjo. Privzdignil je obraz in globoko vdihnil. Prijala mu je ta svežost, ta razpihanost. Dolgo je gledal za galebi, ki so se lagodno vozili skozi modrino in se spuščali nad kodravost morja. Za hip se je spomnil, kako je včasih sanjaril, da bi tudi sam znal tako leteti. Umišljal si je, kako bi na lastnih krilih lebdel nad pokrajino. Ikarove želje. Biti zgoraj. Biti zgoraj, vedno biti zgoraj, to je pomembno!

Onkraj vsega človeškega, onkraj vsega; tam zgoraj, razsnovljen v modrini. Da, tam zgoraj! Ostre zlate sulice so mu prebadale čelo in mu sekale dopoldansko čemernost v nezavedje. Razprl si je plašč in pustil vetru, da mu je hladno zašaril po koži, da je začutil mrščavico. Pogledal je proti Blanki, ki se je umirjeno sprehajal ob zidu. Le kako je danes našemljena, je pomislil, ko jo je takole opazoval in se umikal vetru proti cerkvenim vratom. Saj je kot kakšna vesoljska prikazen. Te kovinkosrebrne hlače pa prav tak jopič s privzdignjenim ovratnikom. Za nameček si je tudi lase pobarvala v takšnem odtenku – noro. Najbrž bi rada že na zunaj pokazala, da je močna, da je organizirana, da je sredi časa! Grozna je, grozna! Lasje kot fina žica! Moda? Želja po spremembi, da, to pripada mladim ... Sicer pa je ženska in pol. te fine oblike; eleganca in strogost

– vse je v njej. V očeh ima nekaj materinega posmeha, ampak to je samo utrinek, samo blisk. Njena umetnost – vizualizacija sveta! No, saj sem tudi jaz rad fotografiral. Hotel sem biti tudi tako prepoznaven. To je bilo neko obdobje, potem sem ugotovil, da je to sila potratno – postal sem materialist. Ja, takrat ... Opazijo moje fotografije, torej me opazijo, torej sem! Tako nekako je to šlo. Mar je res vsa umetnost en sam krik po prepoznavnosti, po dokazljivosti samega sebe?! Vse lepote so se najbrž rodile iz neke trpkosti, pa tudi iz neke notranje napetosti, iz revolucije duše. No, Cristien je umoval v temi, jaz umujem tukaj na soncu. Mar nam ni dovolj že ta svet, ki ga prepoznavamo s čuti. Mar si res moramo kar naprej izmišljati še nove svetove. Vse, kar si izmislimo, vse najbrž obstaja. Realni svet je hkrati že naš notranji svet; naša prepoznavna ga definira ... je domišljjal in se muckaril v zavetrku in ponujal soncu zgubnino obraza.

“Oči, zapni se. Piha,” mu je Blanka ukazovalno rekla, ko se je prizibala do njega. Mehko ga je prijela za ovratnik in mu kar zadrnila zadrgo in se mu pri tem zarotniško nasmihala. “Hladno piha, veš,” mu je nežno rekla. “Lepo so ti postrigli brke,” mu je še rekla in ga gledala v žmerikave oči.

Kadar takole po mačje prede okrog mene ... Spet bo kakšna prošnja, spet bo, je Jon pomislil in ji celo pomežiknil.

“Blanka, ti tvoji lasje,” ji je poočital. “Ti to ne bo škodilo, to tvoje nenehno barvanje. Uničila si boš lase, škoda jih je,” je mrmral.

“Ah ne, oči. Saj jih prej obdelajo z zaščitnimi proteini. Kemija zmore vse, oči,” je žgolela okrog njega.

“Ja, snov se da spreminjati, to pa res,” je zavzdihnil. “Veš, tisti tvoj nov film. Leteči paradižniki ... No, bomo videli,” je pomrmral. Rotljivo jo je pogledal.

“Pomembno je, da te opazijo, oči. Tisti, ki se na stvar spoznajo, so film pohvalili. Tudi nekaj novih naročil že imam. Za nekega Švicarja naj bi snemala videospot, reklamo za bunde. In to v Tibetu. Si predstavljaš, v Tibetu,” je navdušeno govorila.

“No, pa zaslužek?” je Jon zasmehljivo vprašal.

“Denar in samo denar,” mu je poočitala in ga ostro ošvrknila s sijočimi očmi, v katerih so spale sanje, kdo ve o čem – mogoče o levu, ki

pohlevno je puding kakšne velike multinacionalke.

“Ja, kaj pa,” se je skoraj razsrdil. “Denar je mazivo človeške rase,” je pribil.

“Vem, eksistenca in te fore. Tebi je uspelo. Padli ste iz enega sistema v drugega, instinkt za dobiček, pač, tak čas. Ampak, danes se ves svet obnaša enako. Samo še nekaj regij je, ki niso povsem skomercializirane. Države so samo še folklorni simboli, kot zastave nogometnih moštev, tako nekako. Poglej si samo ta Piran? Je kaj drugačen od ostalih malih mediteranskih mest?” je zaletavo rekla.

“Ne, res ne,” je priznal. Zamaknil se je za dve stopnici višje, da mu veter ne bi udarjal v obraz.

“Svet je ena sama komercialna štala,” je nejevoljno rekla in se prestopila po suhi mrtvi travi. Roki si je zatlačila v žepa na suknjiču.

Zanimivo, mladi ljudje jadikujejo nad takim svetom, hočejo pa imeti vse njegove dobrine. Prekleta licemerstvo. Že v moji mladosti je bilo tako. Ho, recimo vegetarjanke. Nič mesa, uboge živali; na težkometalni koncert pa vse v usnju, no!? Bivši hipiji so se prelevili v poslovneže, moralisti so odprli nočne lokale. Glej jo, to mojo vesoljčico. Ta strupena barva las ...

Zaslutila je njegov pogled. Obrnila se je in nakremženo rekla: “Oči, rada bi te nekaj prosila.”

No se mi je zdelo, tale sprehod, to muzanje ... Ja, ja vesoljska mačka.

“Kaj?” se je delal začudenega.

“A še nameravaš vztrajati z antistresnim programom?” je vprašala in se namuzala bližje.

“Seveda še. Saj smo komaj dobro začeli,” je malce nergavo rekel.

“Veš, imam prijateljico, odlično psihologinjo. Stara je toliko kot jaz, iz Kranja. Zdaj trenutno nima službe in pripravlja magisterij. Mislila sem, da bi jo ti lahko zaposlil, vsaj čez poletje?” je zdrdrala.

“Saj ima Bobrova. Res ne vem, zakaj bi potreboval še psihologinjo. Bobrov sestavlja zanimive antistresne programe,” je že malce nestrpno rekel.

“Oči, ta punca je res sposobna. Tvoj Bobrov se mi zdi staromodni in

medicinsko okruten,” je nasršeno rekla in se postavila čisto obenj.

“V moje posle se pa ne vtikaj,” je jezno rekel in zategnil obraz v neko neomajnost.

“Samo prosim te,” je zmehčano rekla. “Punci bi rada pomagala. Delala je v nekem večjem podjetju in ima veliko izkušenj z menedžmentom; pozna njihove strese. In prav za to populacijo pripravlja antistresne programe. Res ima dobre ideje.”

“Na primer?” je zavrtal vanjo.

“Kolektivno sproščanje. Nočno pohodništvo. Meditativne vaje na gozdnih jasad. Magisterij pripravlja iz kolektivne terapije. Ima zanimiv program zamenjanih vlog: šefi postanejo podrejeni in obratno, propagandisti se skušajo vživeti v vlogo tehnologov – smešno, ko direktorji zaigrajo tajnice. Poleg tega pa pripravlja tudi program za harmonizacijo odnosov za pare, ki so tik pred razvezo. Pa še posebne mentalne vaje za sproščanje,” je samozavestno dodala.

“In vse to, pri tridesetih letih?” se je namrdnil. “Kaj pa izkušnje? Domnevam, da je polna akademizma. Takole, na hitro naj bi prišla, nastavila kakšen program, potem pa jo spet pocvirnala. Naivno, draga Blanka, naivno,” je bil zasmehljiv.

“Oči, zakaj tako malo zaupaš mladim ljudem. Že zdavnaj bi lahko hotel vodil tisti mlad pravnik, ki ti pomaga. In tej puncu bi lahko dal vsaj možnost. Če hočeš ji tri mesece bivanja v tisti tvoji divjini plačam jaz, delala bi brezplačno. Gre le zato, da bi si nabrala nekaj izkušenj, pa da bi v miru pripravila magisterij,” je hlinila globoko užaljenost.

“Tak škrtež pa že nisem,” ji je užaljeno odbrusil. Po kratki molčavici je mehkeje rekel: “No, če bo ona tam zgoraj, obstaja možnost, da bom tudi tebe večkrat videl.”

“To ti pa ne morem obljubit. Imam kar veliko pogodbenih obveznosti. Saj veš, poleti se dogajajo snemanja. Če prav pomislim, bom najbrž res večkrat tam zgoraj. Razmišljala sem celo o filmski delavnici tam zgoraj,” je živahno rekla, prepričana, da ga je že zmehčala.

“Hja, kako pa je ime tej puncu?” je pokazal nekaj več zanimanja.

“Ela, brihtna, zelo delovna punca. Res, vsaj poskusiš lahko, oči.”

“No, v marcu bi lahko prišla. Dal ji bi samsko sobico in hrano. Pa še kakšen honorarček ji bom primaknil, če se bo izkazala. Tja do junija bodo že rezultati, upam,” se je nasmehljivil.

“Če želiš, ti jo že nočoj predstavim. Saj dostikrat pride sem dol, na morje. Mama jo že pozna.”

“Kaj pa, mislim, moški. Ima stalnega partnerja, ali je bolj metuljčasta?” je povsem resno vprašal.

“Joj, smo radovedni,” se je zasmejala. “Ima prijatelja, seveda ga ima. Bodi brez skrbi, ne boš tudi njega hranil. Zdaj trenutno dela v Avstraliji, uspešen poslovnež je.”

“Tako, tako,” je prikimaval.

“Torej se zvečer lahko dobimo na večerji,” je samozavestno rekla. “Kar povej, kakšno vzdušje si želiš.”

“Cigansko,” je izstrelil.

“Cigansko,” se je napela v začudenje. “Saj veš, da pravih ciganov skorajda ni več, sama folklor. Res to hočeš?”

“To, prav to,” je bil trmast. “Veš, tista restavracija v notranjosti Istre. Tista pevka, tako petje, iz duše,” se je navduševal in raztezal roke.

“Že vem, kam hočeš,” se je domislila. “Pravi Balkanski melos. Vem, kje je tista luknja. Bomo šli pa tja. Pa misliš, da bo mami prav?” je previdno vprašala.

“Tokrat ji bo moralo biti,” je trmasto rekel in privzdignil brado, da je še poudaril svojo odločnost.

“A greva dol. Mama čaka. Na kosilo bomo šli?” je skoraj ukazovalno rekla.

“Jaz ne bi še šel. Tole sonce mi kar prija. Ti kar pojdi in reci mami naj kosilo zamakne za kakšno urico. Malce bi še pomeditiral tu zgoraj. Kar pojdi,” jo je odganjal.

“Oči, ne moreš kar naprej po svoje. Tole je zdaj zelo egoistično. Pridi, greva,” je ostro rekla in ga prijela za podlaht.

Izmaknil se ji je in ledenkasto rekel: “Blanka, pravico imam do svoje-ga trenutka. Dal sem vama dovolj, skoraj nič jemal, nič zahteval. Prosim, da to upoštevaš. Samo malo bi rad še pomeditiral tu zgoraj. Vem, ti boš to definirala, rekla boš – starčevsko samoljubje in nerganje. Draga moja, jaz spoštujem osebno svobodo, pa želim, da jo tudi drugi,” je živčno rekel.

“Oh,” je kratko vzdihnila in ponižno sklonila glavo. Sonce se ji je razsulo po srebrnini v laseh. Drobne iskre so vzcvetevale in se metale v razpihan dopoldan. “Torej boš še tu?” je tihceno vprašala in ga pogledala z nečimrnimi očmi. Poznal je ta njen moledujoč pogled, ki ga je tolikokrat prepričal.

“Ja, še kakšno urico. Poklical te bom, prav,” je pomirjeno rekel in se že kesal prejšnjih očitanih.

“Prav,” je rekla in mu privoščila nagajiv smehljajček, zavedajoč se, da je spet zmagala. Spet je prepričala tega starca, ki osamljeno pljuje, da bi morebiti našel sidrišče večnosti.

Gledal je za njo. Malce shuljeno se je vlekla navzdol. Šel je do obzidja, zaprl oči in poslušal šumot morja. Tanko udarjanje valov se je izgubljal med skalami. Veter se je nekoliko pokrotil in je zibaje plahutal nad strehami. Tu in tam je zibnil kakšnega galeba. Obrnil se je in videl, da so se cerkvena vrata odprla. Ven sta prihajali dve starejši dami. Zdaj je opazil tudi nekaj naključnikov, ki so se stiskali v zaveterju. Otresel se je skrbljivosti in se odpravil v cerkev. Tista stihoblenost ga je vedno pomirjala. Nekaj stanovitnega se mu je dozdevalo znotraj tistih zidov. Nekoliko privajen mračine, si je poiskal prostor v oblazinjeni klopi. Ko se je razgledal, je videl, da ni sam. Dve vrsti pred njim je sedelo mlado dolgolaso dekle in nekaj smrkaje žebralo. Na levi strani je v vrstah opazil dva zrela para. Tiho so se pogovarjali; slišal je zatajevano italijansko žlobudravico. Dekle se je vzdignilo, smrknilo v papirnat robček in zatleskalo proti oltarju. Svojo zlomljenost je skrknjena nesla proti križanemu. Pokleknila je pod križanega, se zagrnila z lasmi in se skrila v šepetnjava molitve. Po nekaj minutah se je izjokano vzdignila in s povešeno glavo šla skozi cerkev. Njeno tleskanje se je zajedalo v potihoblenost. Vsi obrazci so jo vsrkavali, da bi bili opljuskani od njene užaloščene bledotne luči. Ko je odtleskala mimo njega, je pomislil: padel angel. Križani ji je zadnje upanje. Za hip ga je imelo, da bi ji ponudil sočutje, a ga je lastna šibkost zateznila. Odšla je. Pustila je priprta vrata, da se je snop sončne zlatobe spotegnil pod klopi. Pustila nam je luč, je Jon pomislil in zavzdihnil. Razpustil se je po klopi in tunknil v spomine.

Tu, da tu v tej cerkvi sem jo videl. Dolgi črni lasje, malce neumne oči, ampak boki. Najbrž se je takrat šla svojo zadnjo izštevancko. Lovila je gospode in jih zmamila v svojo preprosto garsonjero. Najprej sva šla na kavo; veliko hladnih pijač sva popila. S čim me je zamamila, pa prav tu, v cerkvi. Pri njej doma ... Profesionalno ljubljenje. Moj zadnji flirt je to bil, se je zdrznil. Da zadnji, pred dvajsetimi leti, joj pred dvajsetimi leti. Potem sem začel postajati zvest Lauri. Ja, ko te najde usahlina življenja, te najde tudi zvestoba ... Zagledal se je v križanega, ki ga je zdaj našlo sonce. O, križani, ti si najbrž res trpel, in zdaj ponujaš to trpljenje kot brezplačni opij, ki ga črpajo iz tvojih institucij. Križani, ti si večna ideja,

jaz pa sem le začasna projekcija stvarnosti. Kaj ko bi ti enkrat stopil dol iz križa in bi šla na kapučin. To bi naju zijali, spodaj v mestu. Ti v svojih ogrinjalih, jaz pa tak kot sem. In bi šla. O, vidim vidim, mrko me gledaš in me zmerjaš z ateistom. Pa kako naj bi verjel v tvoje nauke, če pa so tvoji razlagalci zabredli v politiko in delajo stvari, ki jih ti nisi pridigal. Saj veš, verjamem v neko večno resnico. Dobro si jo interpretiral. Saj veš, da sem prebral vse o tebi, da sem se dobro seznanil s tvojimi nauki. Vem, da si predstavljal nekaj višjega, nekaj kar je večnost sama. Vedno znova sem zdvomil v večno pravičnost. Saj veš, leto 2001, New York, ogenj in pepel. Takrat sem res pomisli, da prihajaš delat apokalipso. Ja, tako se človeštvo čisti, kajne. Zdaj so se vsi tirani skomercializirali. Uvideli so, da je denar najmočnejše orožje. Vse se lahko proda, vse se kupi. Ena sama trgovina, je ta naš svet. o, saj si že ti trgovcem obrnil mize, ja ... Filozofija dobička. Prav si imel. Denar dela ljudi ohole in zdolgočasene. Nove in nove želje si izmišljajo. Pa si jih res hotel v to vzgojiti. Ne, ti ne! Vidiš, tudi jaz sem postal bogat. In zdaj se kregam; ah ne, samo pogovarjava se, kajne križani. Ti si kar v redu fant. Lahko bi bil psihoterapevt v mojem hotelu. Dopovedoval bi ljudem, da naj malo manj dobičkarijo, pa da naj se obrnejo vase, pa bo, kajne. Sicer pa kar naprej napovedujejo, da boš prišel. Ko boš res prišle, se oglasi v mojem hotelu. Zmrdnil se boš, a meni se zdi, da se kljub vsemu dobro pozna. O mojem trpljenju sem ti že govoril, seveda. Za vse, kar ima, sem se zahvalil vrhovnemu, ki te je poslal, ki ukazuje nam vsem, no, vsaj nekaterim – veliko je takih, ki jim pušča svobodno voljo in se zabava nad njihovo neumnostjo. Slabe energije se bodo same uničile. V ta namen so si izmislili nevarne igrače. Križani, se ti ne zdi, da si postal le urad za različne priprošnje. Saj si videl tisto sesuto bitje prej, saj si videl njeno polomijo. Vem, moral bi jo nagnati, pa je iskreno trpela, veš. Vem, da boš prišel. In zdi se mi, da vem, kam boš prišel. Prišel boš na jaso za mojim hotelom. Neko poletno jutro se boš kar znašel tam. Sedel boš na hlodih, žvečil svežo bil trave in pljuval zeleno slino. Smejal se boš moji življenjski izžetosti. Prisedel bom in se bova pogovarjala. Razpletla bova to in ono, prerekala se bova, ampak me boš poslušal, kajne. Potem, ah, potem me boš odpeljal v sive dvorane vrhovnega, ki upravlja s super računalniki in operira z novimi civilizacijami, v drugačnih dimenzijah kjer bo leto dolgo 1430 dni. Tja me bo vrhovni poslal in bom eden od upraviteljev njegovih hotelov, v tem novem svetu. Prepričan sem, da me je za moj hotel on nagovoril. No, morebiti smo po njegovih zaslugah preprečili že kar nekaj samo-

morov. Bobrov ima pravo taktiko. Zna dozirati kemijo, moje besede pa tudi nekaj zaležejo, vaj mislim. Moral bi študirati psihologijo. Pa sem se je kar sproti naučil. No, veliko sem tudi preštudiral, to je res. Veš, moj prijatelj Ivo pa se je zavezal tebi. Najprej je študiral ekonomijo in zgodovino, potlej si ga povabil na tvojo pot, in sledil ti je. Meni se pa zdi, da ga je pahnilo v tvoje naročje nekaj drugega. Dolga zgodba. Poslušaj. Ob koncu študija jo je mahnil po takratni Jugoslaviji. Dolgo se je motovilil po Bosni, po Bosanskih hribih. Tam nekje je našel svoj ženski idol. Suha, visoka plavolaska, ki je oskrbovala očeta v neki zapuščeni vasi. S starim fičkom se je vozila gor v tiste klance, sicer je delala v Jajcu. V nekem hotelčku je bila receptorka in je še študirala jezike. Ivo pa se je zatekel prav v hišo njenega očeta. Usoda, kaj? In tam se je začelo. Zunanaj blag poletni dež, petrolejka, kava in celonočni pogovor. Zjutraj ga je odpeljala dol v mesto. Spotoma sta se ustavila v sosednji dolini, kjer je kmetoval njen brat. O, tam sem pa tudi jaz že bil. Tista zelena dolina, konji v ogradi, prečudovita reka: Pa zakaj se v tako čudoviti naravi rodi toliko tragične agresivnosti, zakaj? Saj bi morale te lepote v ljudeh zbujati harmonijo. No, Ivo je bil nekaj časa potem v Jajcu, v jeseni pa se je Jelena znašla v Ljubljani. Naslednjo pomlad je bila poroko, in to kakšna, o ho ho! Jelena se je zaposlila v neki turistični agenciji. Naneslo je tako, da je v tujini spoznala novega moškega. Ivo, Ivo se je najprej zapil, potem je šel v samostan. Pred leti sem ga srečal tu v Piranu. Vodil je skupino mladih, nekakšna verskomeditativna skupnost so bili. Star siv in nasmehljan, in z neko posebno bleščavico v očeh, z bleščavo večnosti, bi rekel. Čustva, ta kvas, ki te napihne, da si pohlevno orodje za ohranitev vrste. Križani, si tudi ti bil zaljubljen. Seveda si bil, kaj ne bi bil. Vse, kar je človeškega, vse ti je znano, kajne. Ah, čustva, ta žerjavica v naši človeški peči, ki se z leti ohlaja. Veš, še zdaj mi ni jasno, zakaj se tako pehamo in skušamo biti idealno spolno bitje, ki se tudi na tak način rešuje dolgočasje. So stvari, ki mi ne bodo nikoli dane vedeti, kajne? Tebe je vrhovni o vsem poučil. Le zakaj je toliko teme zasejane med ljudmi ... Zveri brez verig ... Pa me vendarle poskrbeva, kaj bo, ko se bodo dokončno odprla vrata teme. Tam zadaj je nekaj, kar me plaši. Križani, lahko bi mi povedal, kaj je tam zadaj. Ti si tam, to vem, in čakaš. Oznanil boš nov vek, novo človeško civilizacijo. Tiho si, še kimneš ne, le trpeče se nasmihaš. Tako, zdaj bom šel ven, na sonce, v svetlobo življenja. Res bi lahko stopil dol in bi šla na dober kapučin. No, ko prideš na jaso, takrat, takrat se bova dolgo pogovarjala. Še te bom obiskal, križani.

Z otrdelimi nogami je šel navzdol v mesto. Lahna omotica ga je prisilila, da se je naslonil na zdi in si malce odpočil. Prešlo je. Spotoma je poklical Blanko.

Srkljaji močne kave so mu pregnali šibkost. Zbistreno je pogledoval na majhen trg. Lagodna zamišljiva ni trajal dolgo, saj je zagledal Laurin avto, ki ga je vozila Blanka. Plačal je, si odločno zadrnil plašč in se odpravil do avta. Stisnil se je na zadnji sedež k Lauri. Mrzlikavo ga je ošinjala. Ponujala mu je pretirano napudran obraz in močno poudarjene ustnice. Buhljiv vonj parfuma, ga je silil na kašelj. Ti njeni parfumi, te njene dražilne zvijače, se je nejevolil. Dregnil je v njena zmehčana bedra, med katera se je pred leti tako vestno odcejal in se odmišljal. Njene mehkorjave oči so ga zasmehljivile.

“Si bil v cerkvi, ti bivši komunistek?” ga je plehko vprašala.

“Bil, bil,” je prikimal. “Pa veš, kaj mi je križani povedal?”

“Ah, te tvoje domišljavosti,” se je zmrdnila.

“Rekel mi je, da si spet zaljubljena. Ja, tokrat v Rusa,” je nasmejjano tvezil.

“Pa prav Rusa?” se je zasmejjala. “Kaj pa če je Estonec, ali pa Kirgiz?”

“No, no, nekaj takega,” je šegavo prikimal.

“Mislim, da je pri tebi že mimo čas, ko so se ti prikazovale gole Brazilke,” ga je zbodkala.

“Če bi le hotel, bi me tudi obiskale,” se je suho zasmejjal in se na ovinku močno naslonil na njeno mehkovje.

“Trap stari,” je rekla in pocingljala z zapestnicami.

“Blankica, vozi lepše, prosim.”

“Nehajta se zbadat,” je Blanka užaljeno rekla in nekoliko upočasnila.

“Ti, se ti ne zdi, da bo naju ta najina vesoljčica, kar nekam gor odpeljala,” se je Jon zahihetal.

“Moda, kaj hočeš,” je Laura zavzdihnila in se mu malce odtegnila.

Počuteval jo je ob sebi. Vsa težka in topla je bila še polna hotenj. Bil ji je otok rešitve, ampak na otoku postane človeku kmalu dolgčas.

“Kam nas vlečeš?” se je Jon začudil, ko je uvidel, da so že visoko nad mestom.

“Presenečenje, oči,” je začivkala Blanka in ju na hitro opljuskala z radoživim pogledom. “Na dobro papico gremo. Tvoj holesterol gor ali dol. Boš videl, dobra papica.” Zavila je med pretirano urejene vinograde. Beli stebriči so hitro izginjali. Ni več stare romantike, je pomislil Jon. Rdečerjavi kolovozi, podivjane trte tu in tam kakšno sadno drevo, pa murve, ja še celo osli so bili. Zdaj so samo terenska vozila, asfaltirane potke, limuzine, kemijsko nadzirana koristna rast, pa ti betonski stebriči. Strasten novi čas ... Novi ideali, nove navade, jaz pa trkam na vrata teme ...

Zdelo se mu je, da še vedno sliši glas violine, tanek muzajoč glas, ki se zvesto svedra v zavest. Sveče se sršijo v očeh ... Med mogočne bele nadišavljene prsi pevke tunkniti nos in jo ščegetniti z brki; o, bele katredrale pozabljenih juter ... Mehko, mehko, mehko, ... Pradojilje!? Tam je počitek sveta. Tista skladna mehkoba. Svet je ena sama velika dojka, ki vabi veselje naj si odpočije, naj izsesa nesnago človeštva. Večnost v enem samem trenutku, je tuhtinil in se posmihal. Nek davni migljaj mu je trznil v spominu. Stopnice ... Adela ... Zaudarjala je po živali, kaj jaz vem po kakšni živali, res je bilo nekaj živalskega. Debela je bila in kakšne prsi. Grabila sva se, se grizla in se hkrati bala, da bi naju kdo presenetil. Ljubila sva se kar na stopnišču urada, kjer je delala. Bala sva se predvsem čistilke, ki bi naju lahko odkrila. Joj, tiste prsi, kako so ji nihale in ji udarjale ob salaste gubnine. Ampak njena razžerjavljena usta ... Nasuvala mi je žerjavico na trebuh, na stegna, na jajca. Stopil sem nižje in pimplna zamuznil med potni dojki. Z rokama sem ju stisnil, da se je zožil masten žlebič. Rinil sem in rinil, ona pa je grulkala, me grabila za ritnici in jajca. Joj, siknil sem ji seme v naguban podbradek. Hlastnila je, se sklonila in v usta ujela trzavega slinavca. Hropeč sem omahnil čeznjo in vohal postane pisarniške vonjave v njenih laseh. Od nekod je izbezala robčke, se obrisala, obrisala mi je tudi poležanca in mi še malce pomencala povesnena jajca. Rekla mi je, da je to bila predjed za večerjo pri njej doma. In sem tudi res šel k njej. Pa ni bilo nič. Napila se ga je, celo kozlala je v postelji. Adela ...

Na hitro je pogledal Lauro. Razgnil se je in si nerodno pošaril med nogami. Štrlinec se je malce napihoval, a je takoj podelal čez mlahava

jajca, v katerih se je še tu in tam zmignilo nekaj repkrajev, ki bi si želeli dolgega plavanja skozi sluzasto meglo, onkraj vrat teme ... Najprej v temo, da prideš v svetlobo. Torej je res bila najprej tema. Že nekaj dolgih tednov ni iz mene kapnilo seme. Vsemanj me nastaja, se je tesnobil in se predeval po postelji. Tudi danes ne bo nič. Laura bi mi ga lahko scuznila, ampak ... Nič ne bo. Vse je mehko, leno, mrtvo ... Obrnil se je na levo in videl spačen Laurin speči obraz. Med lahne hropce so se ji nizali smrčaji, ki so delovali kar svarilno renčeče. Kje je zdaj njen lep nasmehljan obraz, kje? Ta obraz zdaj. Tako bi moral enkrat slikati, tako. Pa ti lasje, nekdanj tako ponosno vihrevi, zdaj pa zmršeni, drago zmršeni in umetelno po-barvani. Nič erotičnega, prav nič. Pridno je pila sinoči. Smejala se je, ko sem pevki rinil nos med dojki. Tudi njej sem rad to počel. Hm, jemala sva se tako, tako bolj iz navade. Ljubila je moje ideje, moj denar, moje telesnosti pa najbrž nikdar. Če bi bila ognjeno predana drug drugemu, bi najbrž izgubila svobodo. Laura, meso, ki ponudi odpočitek. Zdaj, ko tudi njo kličejo temna vrata, zdaj bi rada tudi mojo stalno bližino. Osamela starajoča se samica, ki išče varstvo ... Kar nisva bila včeraj, tudi jutri ne bova. Tega ne zmoreva. Imava preveč razdalj. Blanka je najjina skupna posoda, kamor sva odložila najjina egoizma. Blanka, rojena z Laurino zvijačo in z mojo pohoto. Smrči, kako smrči. Včasih ni tako, ali pa sem pozabil. Kakšna tolstača je postala. O, njeni nekdanji dekolteji. Hm, ko se je sklanjala in mi dolivala kavo. V restavracijah se je rada tako usedla, da je tudi drugim ponudila lep pogled na njeno dekoltacijo. Da, včasih. . . , se je odkašljaj, se do kraja razgrnil in vstal. Odgrnil je zavese in pogledal po Piranskih strehah, ki so bile že preoblečene v sončne pramenice krepkega dopoldneva. To mesto je postalo mesto s upokojencev, je pomislil in malce odškrnil okno. Hitro ga je zaprl, ker se mu je zdelo, da strupeno vleče iznad morja. Poropotal je z lesenimi coklami. Vstajanja, je pomislil, ta večna vstajanja. Tisto rubinasto vino sinoči, težko, žametno, uf, nabija. Sok zemlje, ki rojeva čudake. In olive, pa pršut, dober star okus. Kaj pa dieta? Kakšna dieta, vse odide, ko te ni. Tablete ...? Sem jih prinesel s seboj ...? V Torbici morajo biti, se je plašil. Odcokljaj je po preprogi do manjše mizice. Spotoma se je pogledal v veliko ogledalo: starec, poln refoška. Vase pogrbljen starec, poln strahov. Zdaj pa plešejo majhni strahci, majhni škratki, ki noro skačejo v začelju in pojejo refren: o la, a te je strah, da boš kar fliknil, a te je strah, da boš kar fliknil. Potipal si je žilo na zapestju; krepko divjanje. Prehitro bije, se je strašil. Na mizici pred ogledalom je bila steklenica mineralne vode.

Ob njej je zagledal svojo priročno torbico, "pedertošelj", bi temu rekla Laura. S tresočimi rokami je izbezal škatlico s tabletami. Zakotrljal si je belo tabletko na dlan in jo bogato poplaknil z mineralno vodo. Zaradi živahnih mehurčkov je močno rignil. Oddahnil si je. Tako, življenje se bo odvijalo naprej. Skrbno se je ogledoval v ogledalu. Ohlapno mišičevje mu je viselo na skeletu. Lepa okrogla pleša in nekaj skrbno negovanih belkastih las na temenu. Motne oči, suhe ustnice. To sem jaz, je pomislil in se kremžaril. Še enkrat je rignil. Začuteval je, da kemija počasi popri-jemlje in da se srčni utrip umirja. Na postelji, za njim, se je smrčanje spremenilo v kihanje.

"Kaj, a si že vstal?" je Laura nergavo rekla in se prevalila na hrbet. "Koliko pa je že ura?" je pokašljujoč vprašala.

"Enajst bo," je strumno odgovoril in se obrnil proti njej.

"Ne bi zlezel še malo k meni v posteljo?" je popredkala.

"Ah," je omahnil z roko.

"K tisti pevki bi se pa stiskal, kaj?" ga je zbodla.

"Tudi ta ne bi nič opravil. Seme se mi je posušilo," je cinično rekel in se stogotnil.

"Misliš," je rekla in zazehala. Izkopala se je iz nagrbančene odeje. "Mogoče ga pa nočeš dati. Nekaj se pa ga je moralo nabrati," se je muzala in se raztegovala. "Pridi, bova pogledala, kako je s tvojimi oreščki, pridi no," ga je vabila in se razgrinjala. Pograbila si je dojki in si jih lahko stisnila. Mlahnina je zdaj zgedala bolj trdna; kar kipela je med njenimi prsti. "Pridi, pridi, ti Bizonček sladkosnedi," je mrmrala in pokipevala.

"Ah, daj no," se je branil.

"Zlezi k meni, vsaj malo," je grulila in se premetavala po rjuhah.

"Nič ne bo. Ravnokar sem vzel tableto," je argumentiral svojo obrambo.

"Ti in tvoje tablete," je siknila in se delno zagrnila.

"Drugič, Laura, drugič," je pošepetal nad njo in ji skromno pobožal zardeli obraz.

"Drugič, drugič ... Kdaj, za osmi marec, tepček," je nahahljala.

"Saj veš, pil sem, pa tableta, moje srce, Laura, saj veš," je mrmrnil nad njo.

"Ja, vem," je zamucala in ga cmoknila na hrapavo sušečo roko. "Le zlezi nazaj v posteljo. Jožici bom naročila zajtrk, kar sem, v posteljo. No, kar zlezi nazaj, ne bom te nadlegovala," je malce pikro pripomnila.

“A, da bi zlezel nazaj? In bi tu zajtrkovala?” se je nasmihal.

“Ja, tako kot včasih?” je zapredla. “Naročila ji bom, naj še časopise prinese, kajne?”

“Ja,” je stoknil in se zvalil nazaj na ležišče.

Tiho sta pomlevala ribji namaz na svežem kruhu in pripivala svežo limonado. Kdaj pa kdaj sta se spogledala, češ; ti tekne, kaj.

“No, kaj pa tisto mlado damo, Blankino prijateljico, boš nastanil v tisti tvoji divjini, v tisti skali?” ga je čez čas diplomatsko vprašala.

Trznil je, si otrešel drobtinice z brkov in jo tožeče pogledal. “Tisto živčno rjavolasko, tisto psihologinjo,” se jo je spomnil. “Nekaj prepričevalnega ima v očeh ...”

“Da, tista mlada dama. Tebi se samo zdi, da je živčna. Najbrž je veliko pričakovala. Saj sta se kar dolgo pogovarjala. O čem le?” je zacmokala in si vzela nov kruhek.

“Eh, tvezila mi je nekaj o skupinski terapiji, nekaj o pozitivnih vibracijah, ki da se v skupini lažje izčistijo; o posebni skupinski psihodinamiki. Ne vem,” je odkimal z glavo, “zdi se mi, da hoče skonstruirati novega človeka. Idealizira. Polna je suhoparnega znanja, to pa,” je posmehljivo rekel in premikal kavno skodelico po pladnju.

“Ti si nepoboljšljiv cinik,” mu je poočitala. Naslonila se je nanj in nežno rekla: “Ji boš dal možnost, kajne?” Poljubila ga je na lice in mu zašepetala: “Blankica ti bo hvaležna, veš.”

Dve presiti stari živali, je pomislil in popljunkal kavo po skodelici.

“Popoldan greš že tja gor?” ga je po premolku vprašala.

“Ja,” je trdno in ostro odgovoril. To je podkrepil še s tleskom skodelice ob krožniček.

Odmaknila se je od njega in se tlesknila med blazine. “Še skala lahko ljubi skalo,” je vzdihnila.

“Pa pojdi z mano,” je brezskrbo rekel in odložil pladenj na servirni voziček.

“Tja gor, v tisto goščo, med medvede. Ne, tja pa ne,” je zaprhala.

“Vidiš, tako je to,” je zavzdihnil in še sam mlahnil med blazine. “Poleti boš pa prišla, kajne?”

“Še ne vem. Vsako leto se tam zgoraj dolgočasim,” je vzdihljivo zam-

rmrala čez odeje.

“Seveda, ti potrebuješ salone, ti potrebuješ ljudi. Ljudje so tvoje ogledalo, preko njih se prepoznavаш,” je ciknil.

“Kako smo filozofski,” se je zasmejala. “Preveč me poznaš. In kar nam je dobro poznano, nas dolgočasi. To je tvoja fraza, dragec.”

“No, no,” je pokašljaj. “Zdajle bi pa res vstal. Malce bi si še ogledal mesto. Bi šla z menoj?”

“Bova pa šla,” je spoprijaznjeno izdihala. “Pokazala ti bom novo galerijo,” se je priponudila.

Še nekaj časa sta se spotegovala in si povedala kakšen lokalni trač. Oba sta ljubila mehka vstajanja.

Južne megle so se zalizale med sluzave sive skorje starih bukovih dreves. Že cel dan, pa prejšnji tudi, je drobno mezelo na šipe Jonovih prostorov. Dozdevalo se mu je, da že dolgo pluje skozi izcedke neba, in da ga to spravlja v poseben uročen zamislek. Majceno ga je potrgavalo po levi nogi; majhni zažarjeni črvički onostranstva. Zadnji februar, je pomislil. Z užitkom je pomlel pecivo, ki mu je bilo postreženo h kavi. Ta Marika, se je nejevolil, pa prav danes hoče govoriti z mano, prav danes. Ta sitnoba naveličana. Popraskal si je drobtine iz brk. Te južne sape, te megle, kako to ubija tu zgoraj. Ta jugo napihuje žalobo v ljudeh, to bo. Začeli smo se v sončnih krajih, ni dvoma. Vsi ljubijo luč. Ta sivina ni v naši programski opremi. Včasih, včasih, ko je takole lizalo sneg. Madonca, smo ga iskali, da smo se lahko smučali. Pa tekme na skakalnici. Z volmi smo skupaj vozili sneg, da je tekma lahko bila. Ja, takrat ... O, to je bil praznik. Zastave, ozvočenje, ponos ... Smuči so tleskale na zmehčan sneg, aplavz ... Tu in tam je kdo tudi padel. Ja, bile so cenen klobase, ceneno vino in neka vizija, danes pa ... Vse se dogaja iz ure v uro. Takrat smo rekli, letos bomo to in to. Hm, rekli smo, letos bomo kupili pralni stroj, drugo leto bomo prihranili za prvi barvni televizor, še kasneje nov avto. Tako je to šlo. Da, vizije. Duh je zadovoljen, kadar ima določeno smer plovbe ...

Tajnica ga je nežno opomnila, da ga v sprejemnici čaka Marika. Povedala mu je tudi, da hoče z njim govoriti tudi maserka, tista maserka, ki se ji je rešilo življenje. Uradno, da še ni odpuščena.

“Maserko napotite kar zdaj, sem gor, Marika pa naj počaka,” je avtoritativno naročil.

“Ampak. Gospod Jon, Marika ...”

“Čaka naj,” jo je Jon odločno prekinil.

“Prav, gospodično Renata pa vam takoj pošljem gor,” je rekla in malce boječe še dodala. “Torej, naj Mariki rečem, naj počaka še kakšne pol ure.”

“Tako,” jo je Jon na kratko odslovil. Skrbno si je poravnal suknjič in pometel drobtinice v skodelico od kave.

Suha visoka rjavolaska, z izmikavimi očmi, se je strahoma usedla nasproti njega, v njegovem zasebnem prostoru. Redki so bili, ki jih je tu sprejel. Čemerna svetloba ji je odsevala iz žalobnega obraza. Bila je v delovni halji in kratkem zelenem krilu, ki je tudi sodilo k delovni opravi spodaj v masažnih salonih. Razprte roke je položila na močna bedra in je napeto čmurla v Jona, ki je na komolce odprtljivo zibal glavo sem ter tja in ji govoril: “Draga Renata, skrbi ste nam nakopali. No, pa se je le srečno izteklo. Opomogli si boste,” ji je pomirljivo rekel.

“Me boste odpustili?” je suho vprašala in trzala z brezhizno namazanimi ustnicami.

“Kdaj vam poteče pogodba?”

“Junija,” je hladno rekla in še bolj zategnila ramena.

“Do takrat ste lahko tukaj. Želel pa bi, da se kaj takega ne ponovi. Mladi ste, čedni, Renata, le zakaj droga, le zakaj?” ji je ublaženo rekel in razklenil roki. Ponujal ji je starčevsko usmiljenje.

“O tem, ne bi govorila,” je tesnobno rekla in nekajkrat utripnila z očmi.

“Seveda, vaše osebne stvari,” je prikimal. “Pa vendar, kako je onkraj? Saj ste bili majčkeno onkraj. V Ljubljani so vas vrnili. Malo ste bili onkraj, malo tu. No, zdaj ste celi in čedni in tu,” se ji je nasmehnil.

“Hvala vam, da ste mi pomagali,” je nežno rekla in se poigrala z gumbom na halji. Malce je stresla z lasmi in nadaljevala: “Onkraj ni nič, je tema.”

“Torej ste majčkeno odškrnili vrata teme,” je Jon zategnjeno rekla in se vzravnil.

Privzdignila je lep obraz in se čisto majčkeno nasmehnila. Kotičke ust je zavihnila navzgor. Malce je zmignila z rameni. “Kar sama so se odprla, kar padla sem noter. Ni me več bilo. Zdaj, zdaj je še težje,” je

natrzala in sept povabila obraz.

“Vidite, onkraj ni nič in tu se začenja vse znova. Za zdaj, dokler si povsem ne opomorete, boste delali le po štiri ure. Junija pa boste svobodni. Lahko pa boste ostali, če se bodo pokazale potrebe. Bo tako prav?” je prijaznil.

“Hvala vam,” je zašepetala in si popravila ovratnik.

“Če imate kakšne psihofiziološke težavice, pa se le obrnite na Bobrova. Znal vam bo ustrezno svetovati. Nikar naj vam ne bo nerodno. Vsak ga kdaj polomi.”

“Ja,” je malce bolj bodro rekla. Ustnice so se ji razklenile in narisale lep poljub zahvale. Lepe, čutne ustnice, morebiti malce negotove.

Renata, Renata si je požebaval, ko je odšla; oddišala je. Vse te maserke dišijo po masažnih oljih in po erotiki ... Renata, sem jo kdaj videl na posnetkih? Mar ni to tista, ki je imela največ debeluharjev; rada jim je ustregla. Čakaj, čakaj, Renata. Poklical je tajnico in ji naročil naj obvesti Mariko, da bo morala še pol ure počakati. Pregledal je nekaj posnetkov iz masažnih salonov, da bi našel Renato. Domislil se je, da mora najprej preveriti turnuse, kdaj je delala. Brskal je po računalniku. Našel jo je. Renata, petindvajset let, maserka, stanuje spodaj v mestu. Začela je lani v maju. Skrbno je pregledoval posnetke iz lanskega leta. Aha, tu je. Petek triindvajsetega junija. Seveda zvečer. Tisti tipček, kdo bi bil tisti tipček na masažni postelji? Še kar mišičast, debel vrat in majhna pleša. Kdo bi bil? Ga je žgala radovednost. Renatini prsti mu gnetejo ramena, tip leži na trebuhu. Aha, zdaj si je spet nalila olje v dlani. Drsi po hrbtu, po žlebu, po lopaticah. Sklanja se nadenj. Brez halje je. Oprijeta bela majica čez nihljive prsi. Kratko krilo. Opira se ob mizo in mu močno gnete hrbet. Zdaj pa noge. Glej no, celo prste na nogi mu masira. Ta pa zna, ta. Zdaj mi je pa jasno, zakaj so se vsi potentni moški naročali k njej. Glej, kako mu masira mišice na nogi in se mimogrede dotika s prsmi njegovega hrbta. Smešno, njena majica je že zapacana z masažnim oljem. To je najbrž njena taktika. Nežno se plazi vse gor do ritnic. Pa sept hrbet in vrat. Tako, gospod se je obrnil. Rdeč zabuhel obraz. Aha, zdi se mi, da vem kdo je to. To je tisti poslovnež iz Kopra. Glej glej, slekla si je majico. Temnomoder moderček, komajkaj skriva. Kakšne lepe mlade napete prsi. Obrisala si je potne pazduhe, spela si je lase. O lala, gospod je lepo nabrekel. Lep štrcelj pod kopalkami. Opazila ga je, smehlja se. Zdaj sta najbrž že sklenila posel. Mizico s kremami in olji in papirnimi

obrisačami zapelje na drugo stran. Tudi krilo si je slekla, o! mini roza spodnje hlačke, o! gazela, kakšna gazela. Se mi je kar zdelo, da še dodatno trži. No, saj jim tega ne prepovedujem. Naj zaslužijo, če tako hočejo. No, no, zdaj si je odpela modrček. Kakšne viljamovke. Sklonila se je nadenj, gnete prsi. Drsi navzdol. Kremo mu nanaša na stegenske mišice in mu jih masira. Zdaj njeni dolgi prsti plešejo po trebuhu. Aha, posel se začenja. Počasi mu slači kopalke. Glej ga, plemenjaka. Kakšna velika jajca. Nagnila se je nadenj in mu bingljala s prsmi nad zaparjenim vzbujenim obrazom. Privzdignil se je in ji poljubil nabreklo jagodo. Nagajivo se mu izmakne, podrži dojko in mu jo spet približa kot da bi ga hotela podojiti. Z roko mu gnete zajetna jajca. Aha, zdaj tipček vzdihuje. Pimpl mu niha sem in tja. Prej je zgledal večji; čokata srednjevelika stvar. Kaj delajo njene roke, glej to ... Čvrsto mu ga gnete. Usloči se nad pimpeljna, ga objame z obema rokama in mu približa usta. Hm, najprej sramežljiv poljubček na glavača, pa še eden, pa pogled v njegove oči, češ, ti paše kaj, prasec pokvarjeni. Ženi se tega ne ljubi več delati, kajneda, ti govno moško. Boš videl, kako te bom uničila, boš videl. Zdaj mu ga je zajela z usti. Gnete mu jajca in mu ga cuclja. V repek speti lasje ji skačejo. Hudi mano je divja. Boljšo kamero bi moral instalirati, z večjim zuumom. Tole pa dolgo traja. Aha, zdajle pa bo. Zariplež vzdihuje in se napenja. Prihaja mu, prihaja mu, v njena usta. Nekaj semenja se ji pocedi ob licu navzdol na njegov trebuh. S prsti ga počasi izceja. Očitno je nekaj semenja pogoltnila, mrhica. Glej kako ponosno se dviga nadenj. S papirnato obrisačo si obriše prste, mu obriše glavič in popivna lužico na trebuhu. Kakšna rutina ...?! Hmm, pocejeno seme čez tiste lepe šobice. Ti lisička, ti. Te honorarje najbrž namenja za drogo. Odmislek za odmislek. Čustva so zamenjali za strast, strast pa je postala komercialna kategorija. Življenje je dobiček z izgubo ... Renata, Renata ... Še ena čustvena lakotnica. Misli, da ji bo kemija vrnila čustva; iluzije! Mi smo samo poskušali, tile se pa gredo zares, tako prekleto zares. Izključil je sliko in si pomencal oči. Glasno je vzdihnil: "Joj, zdaj pa Marika."

Sprehodil se je ob velikih oknih. Megla je še zavijala pokrajino v sluzasto skrivnost. Komajda je opazil silhuete golih dreves za hotelom. Odprl je okno in poslušal drobno pršnjava. Teklo je od vej, scejalo se je po strehi in grgalo po žlebinah. Če bo še naprej ta sluznjava, bomo tu zgoraj samotarili, je nejevoljno pomislil.

“Ste pa zaposleni, gospod Jon,” mu je Marika rekla in odpuhnila dim. Pred njo je bil že kar zajeten kupček cigaretnih ožgankov.

“Žal res,” je trudno rekel in se sesedel v naslonjač. Malce je še povideval Renatine plesoče roke in jih primerjal z Marikino mesnatostjo. Moral je odprhniti te misli in se pripraviti na pogovor z njo. Malce se je že bal te sitnice – bal se je njene nečimrnosti. “Torej, kaj vas je danes napotilo do mene?” jo je vprašal in si poravnal suknjič.

“Kako naj rečem. Tisto moje slavnostno poslavljanje,” je namencala in se igrala z ogrlico okrog vratu.

“Ste se res dokončno odločili?” jo je strahoma vprašal.

“Ne, ne gre za odločitev,” je odmrmrala.

“Kaj pa?”

“Še prej moram nekaj postoriti. O, veste, spoznala sem gospoda Andreja,” je vzkipevala.

Ah, to je to, je Jon pomislil. Ta kujon jo bo še spreobrnil. Kar predstavljam si, kako ji je tvezil o odgovornem življenju. “Andreja?” je skrivnostno prikimal. “Zelo uglajen gospod, dober teolog in filozof, najbrž pa tudi dober sogovornik,” je Jon sproščeno kramljajoče rekel.

“Veste, dobila sem navdih,” je zaupljivo rekla, izbuljila oči in se močno nagnila naprej.

“Kakšen?” je prebudilo tudi Jona.

“Postavila bi kip in kapelico materi božji, Mariji,” je zateglo poudarila. “Zgoraj nad hotelom jo bi postavili, zgoraj na tisti skali. Lepo kapelico, notri pa spodoben kip Marije. Kar tam, da tam bi stala. Vse bi plačala, brez skrbi. Vi bi mi pomagali s papirji in z organizacijo. Ko bi bilo to narejeno, potem bi bil moj čas.”

“Zanimiva zamisel,” ji je prikimal in za trenutek odtegnil pogled. Hm, kapelica, kip. Stopnice do tja gor. Ni neumno, mnogi bi prihajali pogledat to Marijo.

“Veste, Marija me obiskuje,” je ledeno resno rekla in si izbezala novo cigareto. “Pride k meni v apartma, se usede, pije čaj in me posluša. Vse ji lahko povem, vse moje neumnosti, ki pa jih ni tako malo, o ne ne,” se je pohajljala.

Ženski se blede. Andrej ji je najbrž pridigal o odrešilni obveznosti, o splaknitvi grehov, če jih le priznamo. Grešiti moraš, da si pravi spovedanec, da, pridno moraš grešiti, da te lahko verski pastirji popravljajo, je Jon pomislil. “Mar res?” jo je spoštljivo in zadržano vprašal.

“Res, res, gospod Jon,” jo je razvnelo. “Vi ste velik častilec konkret-

nosti, pa mi zato verjetno ne verjamete. Pa je res, gospod Jon. Blagost biva v tej hiši, zato se mi je Marija prikazala. Vera niso, o ne niso, samo dogme v cerkvi in zlato, ne,” je osuplo rekla in si prižgala cigareto. “Vera, to je program večnosti,” je napuhkala.

Andrejeva indoktrinacija, je pomislil. “Večnost je skrivnost,” se ji je nasmehnil.

“Je, seveda je,” je prikimala in strastno sesnila cigareto. “Ko sem bila še otrok, sem imela nekaj verske vzgoje. Moj stric je bil duhovnik v Avstriji. Zalagal me je z otroško versko literaturo in poskrbel je, da sem bila birmana, pa pri obhajilu tudi. Vse to se mi je dogajalo bolj tako, na pol zavedno, kar mimogrede. Zame je to bil velik šov, neko neobičajno dogajanje. Oh, tiste velike bele sveče in nov, v usnje vezan molitvenik in nove oblekice, kadar sem bila napotena k nedeljski maši,” se je razgovorila in vmes sesala dim vase.

“In zdaj na novo odkrivате vero? Gospod Andrej vam je dober vodnik, v to ne dvomim,” se ji je Jon lisjaško nasmehnil.

“Ja, pa mi je res,” je odkrito priznala in otresla pepel. “Tako znanje. Tako doumevanje življenja. Ne boste verjeli, celo do branja me je pripiravil,” je pokimala.

“Dajte no?” se je zasmelal Jon.

“Začela sem odkrivati stvari, ki so šle mimo mene. Smešno, živimo, ne da bi to vedeli. Zdaj mnogo več stvari razumem, res. Še kapelico postavim, potem, potem ah,” je zavzdihnila. “Mogoče si bom celo premislila, glede mojega slovesa. Potem boste ob zaslužek, gospod Jon,” se je sprhnjeno zasmejala.

“Saj ni bistvo v zaslužku, draga Marika,” je umirjeno rekel. “Če bi hotel bogateti, bi moral biti bolj finančno agresiven, bolj podjeten. Takšno storitev sem ponujal kot možnost in res samo kot možnost, ki bi ji bil organizacijsko kos, a sem je predvidel le kot možnost. Majčkена poslovna avantura, bi temu lahko rekel.”

“Ja, ja,” je Marika kimala. “Takšna možnost zdravi. Jaz sem bila mnogo manj potrta, ker sem vedela, da si lahko sama zrežiram odhod,” je zaupljivo rekla in srepla nekam mimo njega. Malce je zamolknila in se gugnila v stolu. “A veste, da me je sinoči spet obiskala,” je naprezljivo rekla. “Povedala mi je, da sem jaz otrok, ki ne ve zakaj se mu sonce smeje. Blažena ženska, ta Marija. Vsa v svili, v modri svili z rjavimi lepimi lasmi. Veste, Marija ni samo ena, veliko jih je, veliko!” je napeto rekla in se rinila nad mizo. “Klonirali so jih, na stotine,” je drhtavo rekla. “Novim

ljudem bo dano vedeti, da so poslanci večnosti. Moramo ji postaviti kapelico, moramo,” je zaripló rekla in pozabila na dotlevek v roki.

“O tem bom resno razmislil,” ji je Jon zagotovil. Tale je pa zrela za resnega psihiatra. Takšno prisposodobenje, je pomislil. “Torej, z vašim scenarijem za zdaj ne bo nič?”

“Kar pozabite na to,” je odmahnila z roko. “Niste se še izrekli, kaj menite o moji ideji, o kapelici. Gospod Andrej mi je zatrdil, da bo sam poskrbel za verski ceremonial ob posvetitvi. Ponudil se je, da bo vse uredil pri verskih oblasteh, če bo objekt res zgrajen. No, gospod Jon?” je zadihano silila vanj.

“Nič nimam proti sakralnemu obeležju. Zagotavljam vam, da bom poskrbel za papirje. Zemljišče bom pa prostovoljno odstopil. S papirji najbrž ne bo večjih težav, sicer bi lahko tudi gospod Andrej malo pourgiral; vplivne zveze ima, verjemite,” ji je Jon zaupljivo rekel in živčno potapkal s prsti po mizi. “In kdaj naj bi bila otvoritev. Še letos?”

“Za Marijin poletni praznik,” je resno rekla in se vzravnavala.

“Že,” se je Jon iskreno začudil.

“Ja. Aprila bom odpotovala na Dunaj. Vi kar začnite s pripravami. Vi to zmorete, vi to znate, gospod Jon. Apartma pa bi rezervirala do konca novembra,” je vrvežavo govorila. “Marijo moramo poslušati. Neučakana je, veste.”

“Potrudil se bom,” je Jon prikimal. “Pa bodiva še malce poslovna. Kako bova uredila sprotno financiranje, saj veste, papirji, projektanti, arhitekt, kipar. Stroški bodo,” je strogo poslovno rekel Jon.

“O, ne skrbite. O tem sem že razmišljala. V ta namen bom spodaj v mestu odprla poseben račun. Izbrala sem že banko in bo v prihodnjih dneh moj zastopnik vse uredil, seznanjeni boste s tem, gospod Jon,” je gorečno pojasnjevala in končno odložila ogorek v pepelnik. Pomencala si je ožgana prsta. “Ta moj finančni zastopnik bo poskrbel, da bodo stvari jasne in zakonite. Pa tudi za vas sem predvidela lepo nagrado. Ta bo šla na poseben račun. Hočem nagraditi vaše prizadevanje,” je kimala in si spet pritezala cigarete.

“No, dali ste mi konkretno domačo nalogo,” se je smehljaj. “Za začetek bom poiskal arhitekta. Ste vi imeli koga v mislih?”

“Ne ne, vse te odločitve prepuščam vam. Prav pa bi bilo, da bi dali priložnost kakšnemu mlademu arhitektu, ki bi se lahko tako dokazal. Veste, kdor bo delal to kapelico in kip, bo pod njenim vodstvom. Dobro bo narejeno, le verjemite,” je še kar zagorevala.

“Kakor želite, gospa Marika,” se je Jon sprijaznil.

“Veste, sinoči, sinoči je bila dolgo pri meni. Pripovedovala mi je čudovite zgodbe. Marija odpira vrata teme, težka vrata. Ona hodi med ljudmi in jim odpira vrata teme. Smehlja se in jim dopoveduje, da morajo skozi lastno temo, da pridejo do božje luči. S plaščem pokrije obupance in počaka, da se spregledajo. Potem prikličje angele, ki prinesejo božjo luč, dol skozi modro nebo. Bog je luč, velika luč, ki nas bo vzela vase,” je slovesno rekla in napela obraz v boleče začudenje. “Ko bo Marija tam zgoraj, boste tudi vi, dragi Jon, bližje luči,” se je iztegovila.

“Morebiti, morebiti,” je prikimal in si mislil: ‘Baba, nehaj filozofirati. Tisto kapelico ti bomo postavili, da bo mir.’

“Torej se lahko zanesem na vas? Pa še nekaj, mene nikjer ne omenjajte! To naj bo vaš projekt, pod vašim naslovom, prav?” je resnabila.

“Če nekaj obljubim, potem te obljube držijo. Že v prihodnjih dneh bom začel s poizvedovanji. Če sem prav razumel, mora biti vse nekako anonimno. Omeniti bom pa moral, da je denar darovala anonimna darovalka. To pa lahko, kajne?”

“To bi šlo,” je pokimala in si spet prižgala cigareto. Omledno se je nasmehnila in splahnila v naslanjač. Iz obraza ji je sijala šibka moč; nenadoma je bila še starejša, zgrbljena, izbesedščena ...

“V grobem sva potem domenjena, ostalo se bova sproti dogovarjala,” je Jon naveličano rekel.

“Ja,” je mlačno pritrdila in težko vzdihnila. “Oprostite, bliža se ura mojega popoldanskega počitka. Zdajle se bi poslovila. Oprostite moji nadležnosti, oprostite,” je jecnila.

“Je že v redu,” se ji je tudi sam izžet smehljaj.

“Hvala vam, Marijin vitez,” je izžeto rekla in se težko privzdignila.

Z običajnimi frazami jo je pospremil do vrat. Za njo je ostal neparfimiran vonj nečimrnosti.

Obsedel je za mizo in počuteval združganost. Marija, obsedla jo je Marija. Preveril je pri receptorjih in pri natakarih. Res so jo čestokrat videli v pomenku z Andrejem. tudi šahirala, da sta večkrat v salonu. Utvare. Nekaj presežnega bi rada, nekaj svetega. Marija jo je obsedla, Marija, kot Zaliko. Oh tista Zalika. Preoblačila se je v cunje, da je bila res podobna Mariji na slikah v cerkvah. Sprehajala se je po senožetih, se prikazovala gozdarjem in pastirjem. Včasih je kar stala na kakšni jasi in

nekaj žebrala. Neko jesen so jo našli vrh suhih sten. Stala je na štoru. V rokah je držala neko lutko in jim govorila, da jim prinaša novega Jezusa. Lovca sta jo komaj prepričala, da je šla z njima do avta. Zalika in njeno Marijanstvo. Ampak ... Zanimivo, prav na tej jasi, kjer zdaj stoji hotel, se je najraje kazala nabiralcem malin. Joj, kako je prestrašila neko deklico v tistih cunjah in z molitvijo ... Prav tu, naključja ... In nekajkrat je stala prav na tisti skali, kjer si je kapelico zamislila Marika ... Zalika, ja, najbrž je še živa, v umobolnici. Mistika v teh skalah, v teh gozdovih ... Pa naj bo kapelica tam zgoraj, naj bo. Naj bo stražni stolp teme ... Vrata teme, Jon, vrata teme se ti odpirajo. Trudnost ... Tema ... Vrata teme ... Vrata teme ... Kdo je glavni vratar ...?

4. MRTVE MUHE

Vleklo je in južilo med debli bukovnikov. Sredi marca je sonce že ščemelo in tipalo v jame, kjer je sneg še hrstljaj pod nogami. Jonu je bilo prav prijetno na kopnini. Čemel je na podrtem deblu in lupil mandarine. Olupke je skrbno pospravljaj v vrečko. Za hribom je slišaj brenčet motorne žage v privatnih gozdovih. Očitno si je nekdo spet omislil obsežen posek. Kadar takole juži, nosi te zvoke iz jam navzgor. Mučil se je z zadnjo mandarino. Trd olupek se mu ni hotel vdaj. Zapeklo ga je pod nohtom. Spustil jo je nazaj v vrečko in se zdrncal na rob debla, kjer je bilo več sonca. Globoko je zadihal in ovohaval odtalnino. Čez štirinajst dni naj bi šel na operacijo, ga je streslo. Tiste luči ... Omamijo te, ti vzamejo zavest, takorekoč ubijejo te, da te malce porežejo, pa te potem spet pošivajo. Bezajo po tebi in ti dajejo umetni takt življenja. To moje srce, zaklopke ... Doktor Simon pravi, da bi jo zvozil tudi brez operacije, ampak potem bi moral vse izpreči, prav vse. Nič organiziranj, nič napetosti, vegetiranje ... Mar je to potem še življenje? Seveda je, letom primerno. Operacija ...!? Dve uri naj bi bil mrtev, odvzet svetu. Danes moram poklicati Simona. Termini, da so sila nabiti. Čakalcev je veliko. Stoletje bolnih src. Seveda, ljudje prehitevajo in skačejo izven svojega naravnega takta. Rezum hoče več kot zmoro telo. Telo ima nedvomno svoj razum. Pamet? Operacija ...? Simon pravi, da bi bil potem v boljši kondiciji. Pa kaj mi bo kondicija. Nisem več stroj za dirke; zdaj sem strojček za nedeljske izlete. Ne, na operacijo pa ne, se je v njem odločilo. Da bi mesec dni poležaval v Ljubljani, in to zdaj, ko se bo tu začelo življenje. Ne, ne, ne ...! Naj mi narava nameni, kar mi ima nameniti. Cel hočem umreti.

Bo pa treba več tablet. Druga narava, narava razuma. Ne, ne bom šel v Ljubljano. Ne! Se je dokončno odločil in pljunil na tla. Junija bom upravo predal Benjaminu. Sposoben pravnik je, le malo čustveno nezrel, ampak ga bo trdo delo obrusilo. Tako, tako, si je prikimaval. Da bi si dal odpreti prsni koš, ne! Ga je srhalo. Odkimal je, pograbil daljnogled in pogledal po planoti. Zbiti snežni zameti so se skrivali po senčninah, goljave pa so rjavele na marčevskem soncu. Spodaj, v Vipavski dolini, se je belo mrščilo. Mlačno je vleklo z juga in lizalo sneg, ki se je polagoma precejal skozi razpadajoče listje; tihe vode so izginjale v luknjičavo skrivnost pod planoto in tu in tam curnile v dolini ven. Zamišljeno je poslušal zaljubljeno šumenje južnika v mladih smrekah pod seboj. Zazdelo se mu je, da sliši cmokljave korake po zmehčanem snegu. Malce se je zasuknil in še bolj tenko prisluhnil brezkrbnim korakom na slemenu nad seboj. Povsem se je obrnil in si prislonil daljnogled, da bi zagledal hodca. Med drevesi ga je zagledal. Bine, gozdarski inženir, krepak petdesetletnik, zaverovan v svoje misli. Zelenordeč anorak in nekoliko obeljeni lasje, da, on je. Spoštljivo si je ogledoval stara bukova drevesa, ki so se zasesala v kamnito izpihnino na tistem sedlu. Trapljal jih je in si ogledoval rogovilaste roke, ki so si privzemale nebo. Včasih se je sprehodil skozi Jonovo posest in mu svetoval, kako naj gospodari. Zdaj ga že dolgo ni bilo. Prej je rad zahajal tudi v masažni salon, ja, k tisti rjavolaski, ja, k tisti se je naročal. Majčkeno sladkorčka, na pragu zadnje zrelosti. Dol gleda. Zagledal me bo. Ah, zdaj bo prišel dol.

“Ohoj, gospod Jon,” mu je čilo zaklical že zgoraj med debli.

Spustil je daljnogled in mu pomahal.

Prilomastil je dol do njega. Poten in zasopel je bil. Na čelu so se mu biserili potni kanci. Močno je bil zagorel in nekoliko bolj porejen. V staromodnih, a trpežnih pohodnih čevljih, je bil podoben kakšnemu muzejskemu turistu. Stopil je predenj in rekel:

“Počivamo, počivamo. To sonce že kar pripeka, pa smo šele v marcu.”

“Mojim koščicam kar dobro dene,” se je pohihetal Jon. “Pregledujete?”

“Ja, sem čez greben sem prilezel. Do Kozjih sten sem se namenil. Ugotavljam, da zima ni naredila pretirane škode, vsaj tu ne. No, v

Ledenih dolinah je nekaj polomije, tam pa. Težko bomo spravljali les od tam. Ja, žičnica, to že, ampak to je draga naložba za tako nekvaliteten les. Gozdarjenje v Trnovskem gozdu je nekaj posebnega. Še vedno pojejo motorne žage v nedostopnih jamah in rebreh, kamor veliki stroji za strojni posek ne morejo. To niso gladka Pohorska tla,” se je inženir razgovoril.

“Dajte no, prisedite. Kako bo s spraviom, bova že videla. Prisedite,” ga je vabil Jon.

“Ta težak sneg te zdela. Predira se. Jemlje ga. Uf, sem se že nahodil,” je pojamral in se obrnil.

“Kaj se tako ženete, saj ste v državni službi,” se je Jon posmehnil.

“Služba je služba,” je Bine vzdihnil in se usedel poleg njega na odsonca ogreto deblo.

“Vi jo znate spoštovati. Bi mogoče mandarino, žganja pa tukaj nimam.”

“Ne, hvala. Pijem pa tudi ne več, skoraj nič, no. Saj veste, holesterol, pa tablete za krvni tlak, pa še neke druge. Leta, leta,” je pokimal in si odpel nekaj gumbov na debeli srajci.

“Dajte no,” ga je tolažil Jon. “Telo se pripravlja na novo obdobje. To bo prešlo. Celo življenje hodite po gozdu. V dobri kondiciji ste,” ga je Jon hrabil.

“Kondicija,” je Bine zamišljeno rekel. “Nič več takšna kot je bila. Še dve leti nazaj sem prehodil vse globače. Prehodil sem tudi Kraljeve sobane. Tam je še prava divjina in veliko podrtih starih dreves, ki jih ne bo nihče pospravil. Od tam pa res ne, saj samo po vrhu pelje slab kolovoz, ki je za terenska vozila še dober.”

“Tam ste bili,” se je zamislil Jon. “Res divji kraji. Čakajte, a niso tam notri neko poletje taborili neki novi malikovalci?”

“Seveda so. Jaz sem jih tudi videl,” se je Bine odkašljal in roki poslonil na stegna.

“Videli ste jih? Veliko se je govorilo o tem.”

“Videl, videl,” je Bine pokimal. “Najbrž so že štiri leta,” je pomislil in zgrbančil čelo. “Julij je bil. Poletni dopust sem imel, pa sem se odpravil po gozdu. No, že na kolovozu so me zmotile sledi terenskih vozil. Tam se tudi lovci ne vozijo več. Ja, bilo je ravno po dežju in tisti kolovoz tako zvožen, sveže sledi. In grem med skale navzdol. Pod nekim previsom so imeli ogenj, nekakšen tabor. Skozi daljnogled sem jih opazoval. Sedeli so okrog ognja in kadili, najbrž kanabis – čudne zvitke. Nič, zbral sem se in

se napotil dol do njih. Štirje fantje in eno dekle, ne, dve dekleti sta bili, dve. Ko so me zagledali, se niso pretirano zdrznili. Jaz sem se jih pa kar malo bal, veste,” je razživiljen poudaril. “Takih skupinic je bilo kar nekaj po gozdu v vseh teh letih gozdarjenja. Tule so bili nekaj posebnega. Vsi so bili do pasu goli, tudi dekleti, in tetovirani, pa dolgolasi. Povabili so me k ognju, vljudno, prizanesljivo. Ko sem prišel mednje, sem videl, da so precej zmedeni. V kotliču nad ognjičem je ena od deklet nekaj kuhala in kar naprej nekaj dosuvala. Razlagali so mi, da so se prišli pogovarjat z naravo. Trdili so, da so novi odrešeniki. Madonca, so bili čudni. Povedali so mi, da jih narava hrani in uči. Kuhajo da črvičke, kače, vse kar jim narava daruje. V ograjenem prostoru so imeli tudi nekakšne preproge in sveče pa nekakšne stebriče z baklami. To da je njihovo svetišče. Ena od deklet mi je razlagala, da je to ploditveni oltar, da bodo tam zaplodili novo raso, ki bo harmonizirana z naravo, bo narava sama. Sem, da bodo pripeljali zaprisežene device, ki se bodo darovale novim bogovom narave in ognja. Ta dolina, da bo glavno svetišče in preročišče nove rase. Same traparije, vam rečem,” je rekel in si skrbno obrisal poten obraz.

“In so jih razgnali?”

“So jih, so jih,” se je Bine smehljaj. “Gozdna inšpekcija je izdala odlok o takojšnji odselitvi, z utemeljitvijo, da nezakonito posegajo v prostor, kjer je naravni park, ker tam tudi res je, pa čeprav se zadnje čase država bolj malo birga za te predele, le na davke ne pozabi, na te pa ne. No, policija je imela kar nekaj dela, preden jih je izbezala od tam. Takšni so ti revoltniki. Ja, tudi to je že videla zgodovina. Se spomnite hipijevskih gibanj?”

“Ja, še nas je malo oplazilo, da smo dolgolasili in si umišljali, da bomo zgradili nov svet,” se je Jon zahihetal. “Zanimivo, kaj, kako se skoraj v vsaki generaciji oglasi, kaj zgodovinskega, kaj arhaičnega. Notranja zgodovina človeka,” je zmudreno navrgel Jon in mežiknil v sonce.

“Najbrž res. Veste, jaz o ljudeh bolj malo razmišljam, o drevesih pa veliko. Drevesa, ta statična bitja,” je Bine na glas razmišljal. “Ste že slišali, da so biokemiki dokazali, da imajo tudi drevesa nekakšne nevrottransmitterje, da se z njimi sporazumevajo.”

“Dajte no,” se je čudil Jon in ga zaupljivo pogledal.

“Res, res,” je Bine kimnil. “Glejte, ko je lani žled naredil veliko škode v času, ko so nekatera drevesa, vsaj v osončenih legah, začela zeleneti, se je zgodilo, da so ostala drevesa, ki so bila nepoškodovana, na celem področju Črnih dolin zamujala z vegetacijo za cele tri tedne. Samohran-

itveni nagon, bi lahko temu rekel. Pa pri smrekah recimo. Če jih napade lubadar, se prav hitro obvestijo.”

“Kako?” je zanimalo Jona.

“Začnejo izločati posebno snov, ki odžene vsiljivca. Dogodi pa se tudi, da se skupinica šibkih dreves žrtvuje za ostale,” je pomenljivo rekel Bine in si potapkal že osušeno čelo.

“Pretiravate,” je Jon odmahnil z roko.

“Res, gospod Jon, res,” je kimaje pritrjeval Bine. “Dolga leta sem opazoval ta pojav v Črni dragi. Poglejte, šibka drevesa začnejo izločati snovi, ki noro privabljajo lubadarja. Ta čas, ko se tam dogaja požrtija, okoliška drevesa pospešeno izločajo snovi, ki odvrčajo lubadarja. Nekakšen kolektivni imunski sistem. Zdaj to preučuje mlad gozdni biolog.”

“Zanimivo. Drevesa, naša eksterna pljuča. Kako noro se svet obnaša do njih, kajne?” je Jon pesnil.

“Prav nič jih ne zresni. Velika dobičkarija hoče svoj profit, tako je pač,” je Bine zavzdihnil.

“Sobivanje z naravo nam je usojeno. Vse je krog,” je Jon rekel in se premaknil za soncem, ki je že liznilo dolino pod njima. Vrtinci ogretega zraka so nosili plenkanje opoldanskega zvonjenja v dolini. “Bi stopili dol do Skale vsaj na pivce. Poldan je,” ga je vabil Jon.

“Ne, hvala,” je Bine odločno odkimal. “Pogledal bom vaše bukove sestoje, da vam bom lahko svetoval, kako in kaj. Rad bi, da bi vaš gozd ostajal v dobri kondiciji. Skrbni ste, to pa res. Poskrbite za preventivno sečnjo, upoštevate naše nasvete, skrbite za poti. Tako bi se morali obnašati vsi lastniki gozdov. Žal pa je tudi zakonodaja eno samo birokratsko skropucalo. Kako tudi ne, saj so ga pisali uradniki po vzoru veleevropskih birokratov, ki si gozd zamišljajo iz udobnih naslanjačev,” se je Bine jezil in si vihal robove anoraka.

“Zdaj smo Evropa, dragi moj. Evropa nas je okupirala s predpisi, s financami, z vsem. To so bile njihove stare sanje. Kar niso dosegli bojevnik, so dosegli birokrati,” se je Jon jezljivil. “Res ne bi šla na pivo?”

“Danes res ne,” je Bine odločno rekel. “Se bom že oglasil, ko bom uradno pri vas; načrt sečnje in adaptacija poti, saj veste.”

“No prav,” je Jon pokašljaj in pomislil: “Boš že prišel, ti stari panj razgreti, o boš prišel, v masažni salonček. Takrat pa ne bo holesterola in aritmije, kajne ...”

Poslovila sta se. Po dobro uhojeni poti se je napotil dol proti hotelu.

Ustavil se je nad parkirnim prostorom. Močno sonce ga je omotnjavilo. Zamaknil se je v senco. Zdrav smeh je priplaval gor do njega in ga udobrovoljil. Pogledal je dol in videl Elo, mlado zagnano psihologinjo, ki se je trudila s skupinico poslovnih in enim poslovnežem, ki so se šli nekakšen kondicijski antistresni program. Seveda, to je zdaj petnajstminutna telovadba pred kosilom. No, mogoče se bo ta njen program dobro prijel. Po prijavnica sodeč, je kar veliko zanimanje. Kaj vse ljudje plačajo, da bi se jim dogajala drugačnost. Glej no, celo Cristien jih opazuje. Zdaj ga nekaj dni ni bilo. Bajе spočinja novo knjigo. Hm, zagledal se je v to živahno Elico. Ja, bila sta že na skupni večerji. No, no, tudi Andrej sonči svojo pustoto in radoživo gleda ženske pri telovadbi. Glej ga, kakko gleda tiste tolste prsatnice, ki z dvigovanjem rok dvigajo tudi dojke in mu najbrž kodrajo domišljijo. Ela mu maha. Vabi ga naj se jim pridruži. Kje pa, izgovarjal se bo na boleč križ. O, si bo že izmislil kakšno izmikavščino, da bo stal tam in jih opazoval. Cristien se pa drži kot kakšen gizdalinski oficir, ki si domišlja, da ga morajo vse dame občudovati. Petelinček Francoski. No, dame, bo kaj zanimanja ...? Mimo bom moral, zmotil bom njihov ritem. Kako zavzeto vadijo. Kar mladijo se. Ela je mlad studenec, ki pada na stara mlinska kolesa. Jaz in Andrej in nama podobni smo pa stare muhe, breščice in čemerne – naše muhe so že mrtve ...! Te postavnice. Kaj vse naredijo za uspeh: lepotne operacije, fitnes, tile treningi, umetno sončenje. Briga jih materinstvo. Skoraj nobena ni oženjena. Biti nad vsem. Novi val bojujočih se samic. Prihaja čas samic, da, da ... Samci bodo samo še njihov okras. Še vojskovati se jim ni vče treba. Njihove muhe so mrtve. Ženske si jih odberejo in si jih skreirajo po svoje. Vse je po njihovo ... Ja, ja, starček, nostalgija, kaj? Glej jih, kako zamahujejo. Pa kako kričijo. Ela pravi, da je treba stres izkričati. Hm, ubogi možicelj pa stoji ob strani in se renče napenja, da bi bil videti možakarski; prav bedno. Predstavil se je za Milanskega posredovalca stanovanj in počitniških hišic. Glej to Elo, tudi pse bi lahko dresirala. Zdajle jih bom pa zmotil.

“O, gospod direktor,” ga je zadihano nagovorila, ko ga je zagledala. “Bi se tudi vi malo razmigali, takole pred kosilom.”

“No, no, dragi otrok,” je pohihlivil. “Sprehod je že pokrila moje potrebe po gibanju. “Vidim, da te kar ubogajo.” je pomilevalno rekel. “No, če so oni zadovoljni s to dresuro, bo kar prav tako. Ne bom vas zadrževal, kar nadaljujte,” je rekel in odmahnil z roko.

“Saj bomo,” je Ela odločno rekla in roki uprla v močna boka. Zibnila se je in otresla lase.

Prikimal je in pomislil: “kakšna čvrstost in odločnost”. Na ustih ima tisti vražji nasmešek, ki obeta vse in te hkrati zavrača. In njene oči. Kje sem že takšne videl, pa prav takšne. Seveda, Cristien, on, da on ima takšne. Tisti, malce melanholični odblesk – kontrolirana sanjavica. Res, Cristien ima podobne oči.

“Gospod Jon, gospod Jon, vas smem zmotiti za trenutek,” ga je nagovoril Andrej in se mu bližal.

“Seveda. Se sončimo? Prija tole sončece, kaj?” se je nasmehljivil.

“O, pa še kako. Nekaj bi se rad pogovoril z vami,” je Andrej pohlevno rekel.

“Zdajle?” se je namrdnil Jon.

“Če je le mogoče. Zvečer odpotujem.”

“No, pa stopiva v sprejemnico,” se je Jon sprijaznil.

Srknila sta borovničev sok in se motreče gledala.

“Včeraj sem se podvrgel sanjebiralniku,” je mežikljivo in skrivnostno rekel Andrej. “Kar tikajva se,” je predlagal in previdno odložil kozarec na zloščeno mizo.

“In,” je Jon nasršil obrvi, “si pričakoval, da se ti bo prikazal ON!”

Dolga zanemevica je obvisela med njima. Andrejev obraz se je spotegnil, ustnice je zategnil v zamišljeno ihtavico.

“Kako si uganil?” je vprašal in se še bolj pogrбил.

“Dragi Andrej, vem, da ga iščeš celo življenje. Privoščil bi ti, da bi se ti pripodobil, ampak, sanje, sanje so le podatkovna baza tvoje podzavesti. Bog, če smeva o njem tako govoriti, se razkriva s simboli, in to sam dobro veš. Bog najbrž ni lepo oblečen pridigar, ki bi se ti izrisal, kajne?” je Jon umirjeno govoril.

“Vem,” je potrto rekel Andrej. “Priznati ti moram, da me presenečaš. Mislim sem, da si zakrknjen ateist, žal, res sem tako mislil,” je kašljivo rekel Andrej.

“Z leti človek veliko prebere, nekatere stvari pa se mu razjasnijo,” je

Jon resno nadrobil.

“Ja, iskati neprepoznavno, to bega misli,” je Andrej rekel in dvignil obraz.

“Vidiš, prav v tem je večna dilema: Kaj je umišljeno, pa vendar resnično in kaj je resnično, pa naši pameti nedosegljivo.”

“Dano nam je vedeti ravno toliko, da lahko smo, da se občutimo in da minemo. Še vedno bo obstajala tema,” je Andrej profesorsko rekel. Po kratkem premolku in srkljaju soka je nadaljeval: “Tehnologija ni nič drugega kot zapleten konglomerat osnovnih spoznanj. In ta spoznanja nam je dal On. Še vedno nas poučuje. Kaže, da smo mu najljubša igrača, ki so jo nekateri razglasili za spontanost veselja. Včasih se mi zdi, da je v človeku boj med dvema principoma – zdi se mi, da ima človek dve pameti. Ena je vestna načrtovalka, druga sili v spontanost,” se je Andrej filozofsko razgreval.

“Tudi mene je begal ta dvom, ta dvojnost. Zdi pa se mi, da se ta dvojnost vendarle usklajuje skozi civilizacijo, ki se dopolnjuje. Žal smo trenutno v fatalni materijalizaciji. Človek se razoseblja in si išče identiteto v materializaciji. Duha hoče materializirati. Včasih so ljudje vladali ljudem, zdaj pa stvari vladajo ljudem,” je Jon rekel in domisljico podkrepil z bogato mahavico rok.

“Razosebljeni, da razosebljeni in povsem amoralni,” je prikimal Andrej. “Morebiti pa stari principi morale niso več primerni za ta čas. Spoštovanje človeka se je spremenilo v vrednotenje človeka; lahko ga kupiš, lahko ga prodaš; sužnji kapitala. Razmišljam, da je to njegova igra,” je hladno rekel Andrej in si omočil usta. “V ognju nesmisla hoče požgati vse kar ni vredno, da bi obstajalo. Včasih je to delal z vojnami, zdaj to počenja bolj prefinjeno. Zgradil je materijalno suženjstvo in najbrž testira pokvarjenost gospodarjev, ki se bodo sami izrodili. Veliko se jih je že, ker sodoben človek nič ne da na tradicijo. Vse je veliki načrt,” je mlahavo dorekel Andrej.

“In to brez vkalkulirane spontanosti, kajne?” se je Jon namrdnil. “In kaj konkretnega si sanjal? Mi lahko zaupaš?” je nestrpno vprašal Jon.

“Hm, sanje,” je Andrej pomrmral. “Nekoliko sem se poukvarjal tudi s tem. Simboli. Skušal sem jih uporabiti tudi v spovednicah. Veš, mi se gremo nekakšno teološko psihiatrijo. No, moje sanje ... Sanjalo se mi je, da grem po nekih stopnicah; iz nekega brezna sem šel in se znašel na prijaznem kraju. Poletje je bilo, visoke trave in ne prevroče. Legel sem v travo, gledal metulje in klical njega,” je Andrej došepetal.

“Najbrž si si že razložil, kaj naj bi to pomenilo. Vsekakor pa vse kaže na to, da ti rastejo notranje moči. Vidi se ti. Ta naša gozdna samija te je okrepila.”

“Ne bom rekel, da ne. Hrana je bila dobra. Lahko sem v miru delal. Kar nekaj zapiskov je nastalo za novo knjigo esejev. Zdaj sem se razpisal o novi urbani estetiki. Utegnilo bi te zanimati. Zapiske imam zgoraj v računalniku. Lahko ti dam disketo ali pa ti jih prenesem v tvoj predal na tvojem računalniku,” je bil Andrej spet razgret.

“Kar na disketo spravi. Tole bo tvoja peta esejistična knjiga, kajne?” je nasmejan vprašal Jon.

“Res je. Ti si pa na tekočem,” se je Andrej vzradoščal. Lica so mu celo malce zažarela.

“Pri vseh elektronskih obveščalih, to res ni težko,” se je Jon zahahljal. “Tvojo prvo knjigo pa imam zgoraj v knjižnici. Tisto pisanje se mi je zdelo še nekoliko naivno; razprava o psihološko pogojenih osnovah za vero. Res, tisto pisanje se mi je lzdelo še malce fanatično. Tam si hotel dokazati, da je zavračanje Boga že samo po sebi patološko. Trdil si, da je ateizem bolezen sodobne civilizacije. Obregnul si se tudi ob zgolj ateistično vzgojo v šoli. Kasnejših knjig nisem prebral, le recenzije sem spremljal,” je Jon prikimaval in zagoreval v ponos.

“Če želiš, ti pošljem tudi ostale knjige.”

“Prosim, prosim. Omenjal si, da nocoj odpotuješ?”

“Ja. Enkrat po peti me pride iskat mlad župnik iz Kranja.”

“Tako, tako,” je Jon kimnil. “Vedno boš dobrodošel. Žal nisva imela dovolj časa za kvalitetne klepete. Saj vidiš, posli,” je Jon rekel in razširil roki.

“Dober si, da se s tem ukvarjaš. Malce te bom poreklamiral pri kolegih, ki bi prav lahko meditirali tu zgorja. No, disketo ti bom pustil v recepciji, knjige ti bom pa poslal. Zdaj ti pa ne bi več kradel časa. Poslovil se bom,” je Andrej utrujeno rekel in svojo suhobo privzdignil.

“No, če ne prej, se bova srečala, ko bo kapelica nared. Baje boš poskrbel za posvetitev. Vsaj Marika me je tako informirala,” je malce zafrkljivo rekel Jon.

“Marika,” se je Andrej široko nasmehnil. “Ja, obljubil sem ji, pa bom res prišel. Posvetil pa jo bo Koperski škof. To bom že uredil prepričan sem, da se bo gospod škof rade volje dal zapeljati sem gor. Takrat se zagotovo vidiva. Upam, da se bo kapelica res zgradila tam zgoraj na skali.”

“Če nekaj obljubim, potem to drži,” je Jon nasršeno poudaril in tles-

kal z rokami po mizi. "Pri današnji gradbeni tehnologiji je to mogoče. Kapelica bo!" je Jon zatrdil.

"Vesten si in zagnan. Ne gre dvomiti vate," se je Andrej smehljaj v zlatem traku sonca. Rokovala sta se in se smehljaje poslovila.

Kljukec pa tak, Boga si bi kar prisanzal, je Jon pomislil. Kar sanjal bi ga, kot tisti šamani, bi ga sanjal. Koliko bogov si je človeštvo že izmislilo ...? Svet naj bi bil božji laboratorij in cerkev naj bi bila znanstveni inštitut. Hm, cerkev ... Velika hiša in tiste visoke bele sveče ... Črn škripavi les spovednice in znotraj rdeč stolček. Vijolična zavesa in lesena pregrada na drugi strani pa šepetavi glas: no, kaj si spet zagrešil, ti nesrečni božji otrok. No, le izpovej se ... A tako, a tako ... Ja, deklico si otipaval, o, otipaval ... Kako, tudi pod krilom ...? Na paši, za grmovjem. Prsi si ji otipaval, joj! In poljubila, da te je. Kako poljubila? Na usta ...!? Jej, jej, je pojamaravalo tam za leseno pregrado. Pa zmerjal si sosedo, pa preklinjal, joj! Se je gospod župnik togotil na drugi strani in škripal z razmajanim sedalom. Moje spovedi, je Jon plaval v spominih. Moje spovedi ... Veliko sem se nalagal. In tiste molitvice pod velikim križem in klečanje na trdem lesu. Ob takih pokorah je bila navadno velika tišina v cerkvi. Le tu in tam je brenčala kakšna muha. Ja, junijske izpovedi in pokore. Enkrat pa je bila pokora takšna, da sem moral poslušati svetopisemske prilike v župnijskem uradu. Gospod je monotono bral, dvigoval prst in me silil v pozornost, ki pa je čez čas splahnela. Zagledal sem se v okno, v pajčevine in mrtve muhe. Celo nekaj rumenobelih starih sveč se je valjalo po tisti leseni prašni polici. Gospod me je plosknil s knjigo po kolenih in mi naložil še nekaj molitvic za neposlušnost, ja, molitve ...Mrtve muhe, mrtve iluzije v glavi. Enkrat sem zamudil šolski avtobus zaradi tistih mrtvih muh. Imeli smo verouk v župnišču. Razgrajal sem in spodmikal stole deklicam. Pa sem moral poklekniti tik pod tisto okno in moliti. Moral sem gledati tiste pajčevine in tiste mrtve muhe. Skozi umazano šipo sem lahko gledal, kako so se sošolci zaganjali na moder star avtobus, ki je potem speljal mimo župnišča in dvigoval prah na makedamski cesti. Veliko prahu se je dvignilo za tisto kripo, toliko da sploh nisem videl šole onkraj ceste. To je bilo v sedmem razredu. Trinajst let mi je bilo. Telo se je spotegnilo, duh se je vžigal za meso, gospod župnik pa je hotel vame vnesti ogenj vere. Prav veliko si je dal opraviti z mano, pa kljub temu, da je vedel, da je bil oče v partiji; mogoče pa prav zato? Mama je hotela, da hodim k verouku. Njene molitve, njeno rutinirano križanje pred

kapelico. Ampak naš dušni pastir je bil razumevajoč. Kaznoval me je, a vedno z nekakšnim spravljivim nasmeškom. Ko sem še študiral, je tako nanese, da sva se srečala v Ljubljani. Ob čaju in rumu sva se zaklepetala. Takrat mi je priznal, da ga je strašansko jezila moja brezbriznost. Andrej je drugačen, bolj ortodoksen, prepričan v prepričanje in ne zmore tiste človeške toplote, ki jo je naš župnik imel. Andrej se skriva v svojih esejih in v njih išče vzrok za svoj obstoj. Pa kaj mu zdaj to koristi. Nekaj teološkoznanstvene slave je požel, doživel nekaj sprejemov. Ostala mu je samota, knjige in tiktakanje stare ure. Odložil je običajno življenje, da bi spoznal višje resnice. In kje so te višje resnice? Um ve, da je. Kdove kakšen nemir si je privoščil. Veliko je delal z mladimi. Ah, dovolj Andrejev in mrtvih muh, dovolj. Le kaj bi danes kosil, to je prava filozofska dilema, je Jon domislil in zehnil.

“Do sedla boš že zmogla,” je Jon spodbujal zasopljeno Lauro, ki ga je komaj dohitevala in za njim vlačila svojo mestno betežnjavo. “Vidiš, to je pa zato, ker samo posedaš, piješ kavo in se pitaš s torticami. Nobene kondicije. Dajmo, dajmo,” jo je Jon vzpodbujal.

“O ti tečnoba,” je zavzdihnila za njim. “Pa kam tako rineš? Počakaj malo. Jaz ne morem več,” je iskreno zavzdihnila.

“Seveda zmoreš. Telo se ti je ulenilo, kar stopi!” je bil nepopustljiv in je čilo stopal po zložni cesti pod kopastimi vrhovi.

“Ti si res star tepec. Pa kaj imaš od tega gozdnega pohajkovanja. Čakaj no,” je civkala za njim.

“Daj no, še malo. Za ovinkom je razgledišče, tam se bova ustavila,” ji je malce bolj prizanesljivo pojasnil in se upočasn timer.

Sedla sta na masivno leseno klop. Od tu je bil lep razgled. V takšni dopoldanski jasnini se je videlo vse do morja. Blago marčevsko sonce ju je zaobjelo in jima sušilo pot. Blagovoljno sta si oddihala.

“Vidiš morje?” jo je vprašal.

“Kaj me briga,” je zanejevolila in si popravila frizuro.

“Vedno sva bila dva svetova,” je čez čas rekel in odfrčnil plunek v orumenelo travo v kateri se je kepilo še nekaj snega, ki so ga sem narinili, ko so čistili cesto.

“Ti si čudak,” je zajamrala. “Vedno sem se zaljubljala v čudake. Tom-bola ...”

“Bogat dobitek, kaj,” ji je vrnil bodico.

“Tepček,” je zmehkobljeno rekla in roko zaplazila proti njegovi. “Lep razgled,” je le priznala.

Nekaj časa sta kar tišnila. Blago sapenje je vleklo navzgor in s seboj nosilo lahno brenčavico civilizacije.

“In takole nabiraš kondicijo za operacijo?” je zmotila ubrano podočutevanje.

“Operacijo,” se je zdrznil in jo bojazljivo pogledal.

“Operacija, operacija,” je prikimala. “V aprilu, kajne?”

Odtegnil ji je roko in oči. Prekrižal je nogi in sklonil glavo.

“A te je tako strah?” jo je zaskrbelo.

“Ni me,” je izmencal.

“Kdaj imaš termin?” je srepnila vanj.

Zbral se je in dvignil skremžen obraz. Zastrmel se je vanjo in razdrobljeno rekel: “Ne bom šel.”

Osuplivica ji je stisnila težki, skrbno namazani ustnici. Lica so ji nabuhnili v začudenje. “Kako, ne boš šel?”

“Tako sem se odločil,” je mirno in skoraj jokavo rekel.

“Ne boš šel ...?” se je čudila in begala z očmi. “Kar ne boš šel. Pa se zavedaš, da hazardiraš s svojim zdravjem. Kar naprej te je treba v nekaj prepričevati, kar naprej. Jon, ti si otrok. Kar tako, ne bom šel,” je prhnila vanj.

“Moje telo, je moje,” se je medlo branil.

“In tvoj egoizem, je tudi tvoj,” je jezljivo rekla. “Pridem sem gor, da bi se pogovorila tudi o tem, on pa, ne bom šel,” je jezno rekla in ploskala z rokami.

“Poslušaj,” je zbrano rekel, “ta operacija je samo teoretično operacija. Ni nujno potrebna. Delovanje srca lahko kontroliram tudi s kemijo. Svojo usojenost bom že preživel, Laura,” je šepnil. “Res, s to operacijo ne bi veliko pridobil. Bil bi samo malo sfriziran motorin,” se je cinično zasmel.

“Kaj naj zdaj to pomeni?” se je togotila. Obraz je sfižila v brezpogojno ukazovalnost. “Kaj se s tabo dogaja. Se zavedaš svoje bolezni in svojih let?”

“Vem, vem, draga Laura. Še kakšnih dvajset jih bom naštel, potem, potem bom trava,” se je hahljal. “Vse sem pretehtal. Izpregel bom. Upravljanje bom predal mlademu pravniku. Dovolj je.”

“Tako?” je postajala malce bolj mirna. “Pa boš še naprej tu zgoraj. Ta tvoj hotel, pa sanjebralnik, ah, teh pet let,” je zamišljeno rekla. “Odtujila sva se.”

“Veš, ko sem se odločil, da ne bom šel na operacijo, sem se tudi odločil, da je bila to moja zadnja zima tu zgoraj. Prišel bom k tebi na morje,” je nežno rekel.

“Res?” jo je vzradostilo. “Si se res tako odločil?”

Nasmehljan ji je prikimaval in se topil v zmagovalni zvedrenosti. “Tudi knjižnico bom preselil nazaj dol k morju. Konec septembra, najkasneje do prvega novembra.”

“Se bo to res zgodilo?” je rekla in ga zapeljivo zмахčano gledala.

Prikimaval ji je in ji ponujal neko novo zrelo bleščavico v očeh. “Le verjemi, sit sem zime.”

“Kdo bi rekel, da bo tebe še kdaj srečala pamet,” je zabrbotala in se klonila k njemu.

Odmaknil je glavo. Ni maral ostrega vonja kemije, ki si jo je zjutraj nanesla na lase. Ta temnorjav odtенок je res bil blizu njenemu nekdanjemu naravnemu barvnemu tonu. O, njeni lasje, kako so včasih dišali. Pred tridesetimi leti ... Mlada pomlad onkraj reke. Breze in jelše ... S kolesi sva se vozila po tistem blatnem kolovozu. Njeni dolgi lasje do sredine hrbta. Dišala je po kamilici in v očeh je imela vražičke. Hm. Kondomov nisva imela. Nabrala je zapoznele zvončke. Trudila se je, da bi zatrobila na kakšno pozno trobentico. Šobila se je in napihovala lica. Jaz sem jo lovil in zajemal njene težke prsi. Da, da tisto pomlad ... Zdaj sva dve muhi ...

“O čem razmišljaš?” je dregnila v njegove spominjanje, še vedno počivajoč na njem.

“Spomini,” je izdihal nad njo. “Trobentice in blatni kolesi. Potem so bila leta molka. Zate sem bil mrtva muha,” je bodikal.

Odlepila se je od njega in ga mrzlo pogledala. “Kaj spet blebetaš,” je raskavo rekla.

“Ah, moja pogačica,” se je viteško nasmehnil pobožal jo je po stegnu in jo malce pobalinsko uščipnil.

“Au, si zmešan,” je oživila. Zadrgnila si je anorak. “Vleče. Bova šla nazaj?”

“A se ne bi malce razhodila do Kozjih sten?” jo je zneženo silil.

“Oh, naj ti bo,” je prhnila in vstala.

Prijel jo je za podlaht in sta šla.

Popoldan se je nenadoma pooblačilo. Vremenska napoved je že bila taka, da bi lahko tudi snežilo. Nekakšna siva svetloba je čemela v kavarni, v zakotju, kjer so stregli zgolj brezalkoholne pijače in pecivo. Kadar je on bil tam, se je osebje trudilo in zaigralo neverjetno eleganco. Postregli so jima s čajem in s pecivom. Laura je namuznjeno opazovala zmedenega natakrcčka, ki je v silnem prizadevanju nerodno postavljaj stvari na mizo.

“A ta je tista Madžarka?” je Laura oprezno vprašala in zrla proti oknu, kjer je res sedela Marika. Na mizici je imela velik šop zvončkov zavitih v časopisni papir. Nekaj si je pomrmravala. Nergavo si je naročila kavo, da bi Jonu dokazala, kako leno in brezbrizno osebje, da ima; to mu je enkrat že omenila.

“Ja, to je ona,” je Jon pošepnil. “Prosim ne glej jo tako, tako firbčno,” je sikljivo stisnil čez skodelico.

“Misliš, da je sama nabrala zvončke?”

“Zvončke?” je Jon šepnil in na hitro pogledal proti Mariki. “Ne, tu zgoraj ne. Najbrž jih je kupila spodaj v vasi, spodaj so že.”

“Zvončki,” se je Laura zamislila in si popravljala frizuro.

Marika se je malce razgledala. Na hitro je ošinila Jona in se spet posvetila zvončkom. Zašumela je s papirjem in si popravljala težko ogrlico. Popadljivo je spremljala mladega natakcarja, ki ji je brezskrbno prinašal kavo. Jon ga je priklical in mu povedal, da naj tisto kavo pripiše na njegov račun, pa še s koščkom torte naj postreže dami ob oknu. Laura je srepana vanj in bziknila: “A zdaj boš pa še razvajal svoje gostje?”

“Brez kravala, draga moja,” ji je obzirno šepetal. “To spada k poslovni taktiki.”

Marika se je torte iskreno razveselila. Gledala je naokrog in se delala, da se strašansko napreza, da bi ga odkrila.

“O, tam se skrivate,” je zavzdihnila. “Joj, saj niste sami,” se je trudila v malomarni angleščini. “Tudi gospa je z vami. Mi jo boste končno predstavili?”

“Kar prisedite,” se je Jon razcvetel v nasmešek.

Natakar je prenesel tortico in kavo. Povprašal je, kaj naj naredi z zvončki. Natančno mu je razložila, kako naj jih da v vodo v kakšno posod in kam naj jih odnese. Tako, da se bo vedelo, kdo tu lahko ukazuje in kako se dresira osebje.

“Vi tudi obožujete cvetje, draga Laura?” je Marika zapela, ko si je malce opomogla od predstavljanja.

“No ja, včasih sem ga sama vzgajala,” je Laura medlo odgovorila.

“Joj, pomlad,” je Marika plosknila. “Veste, kako obožujem pomlad. Ko bom umrla, naj bo pomlad,” je melanholično rekla.

“Tega si pa ne bomo sami izbirali,” je Laura tečnobno rekla in udarjala z žličko ob kavno skodelico.

Jon se je zdrznil. Lica so mu prepredle sence strahu. Laura nič ne ve o tem, nič ne ve. Joj, samo da ne bo Marika začela, kaj o njenem načrtovanem slovesu. Pa menda ja ne ...

“Mogoče pa. Mogoče pa,” se je Marika smehljala in si odškrbnila košček torte.

“Smrti pa res ne bomo vabili k mizi,” je Jon možato rekel in nejevoljno pogledal Mariko. Ta je samo odmahnila z roko in zazvonila z zlatimi obročki v zapestju. Pomlela je torto in rekla: “Prav imate. Zdaj je čas, da se dogajajo lepe stvari. Vesta, nocoj me bo obiskal star prijatelj, dober violinist. Domenila sem se, da bi imeli spodaj v klubu, majčken družaben koncert. Celu tista Francoska puščoba, oprostite izrazu, je obljubil, da bo recitiral nekaj svojih pesmi. Me pa prav zanima, kaj ga tišči. Tak moški, pa sanjari tu zgoraj. In sam, brez ženske družbe. Kdo bi razumel te nove umetnike,” je vrelo iz Marike. “Gospodična Ela mi bo pomagala pri organizaciji. Vidita, zvončke sem pa kupila zanj. Hočem ga presenetiti. Tak otrok je ta moj Oruška, tak otrok,” se je raznežila. “Ampak, kako igra. Naslednji teden ima v Milanu dva koncerta. Zvečer bo igral samo za nas. Saj prideta, kajne?” je ponovno vprašala.

“Jaz nič ne vem o tem,” se je Jon razdražljivil.

“Kako, vam niso povedali?” se je mrgodila Marika.

“Ne, nihče,” je Jon odkimaval.

Laura je težko zavzdihnila in plosknila žlico na krožnik.

“Moj bog, pa saj so vas iskali, Ela, tajnica. Jaz ne vem,” je Marika začudeno gledala vanj.

Ravno v tem trenutku se je čez stranska krilna vrata prizibala zardela tajnica.

“Oprostite, da motim. Gospod Jon iskali smo vas. Vam je gospodična Ela že povedala?” je obzirno vprašala in še bolj zagorevala.

“Še ne,” je užaljeno rekel Jon.

Tajnica mu je razložila, za kaj gre. Povedal ji je, kako naj zapiše nadure za strežno osebje, podpisal je tudi ustrezno dovolilnico za nadure in ji naročil še ostale malenkosti, da bo večer potekal brezhibno. Prijazno jo je odslovil. Seveda, čemeti bi moral v pisarni, ali pa ti žepniki ... Ne, ne, izpregel bom, je pomislil.

Mirnega klepetičenja je bilo po nekaj minutah konec. Laurina slaba volja je ogrnila omizje. Morala sta Mariki obljubiti, da se zvečer vidijo.

Preostanek deževnega popoldneva sta prebila v njegovih prostorih. Ob razgretem kaminu sta brskala po spominih. Pregledovala sta stare videoposnetke; izleti, razne slovesnosti, Blankina matura. Minulosti ... Tih škrobec dežja jima je udarjal v premolke.

“Zakaj se nisva uradno poročila?” ga je Laura presenetila z vprašanjem.

“Poročila?” se je lahko zasrdil. “Sem ti kaj takega predlagal? Si ti meni?”

“Ne nisi,” je priznala in si pomasirala lenivo nogo. Trmasto se je zagledala v plamene v kaminu.

V zagatno molčavo je vrgel vrtajoče vprašanje: “Te skrbi pravno nasledstvo. Te skrbijo papirji. Kar povej, kar povej?”

“Jon, ne bodi prepirljiv. Ko gledam te posnetke ... kar tako sem vprašala,” je zamišljeno rekla.

“Ko sva že pri tem, menda veš, da sem vse namenil Blanki?” je jedko rekel.

“To pomeni, da bi me lahko Blanka vrgla na cesto v Piranu. In ta trdnjava bo tudi njena,” je čemerno rekla. “Hvala bogu, imam še stanovanje v Novi Gorici.”

“Pa kaj ti je danes? Najprej me gnjaviš s tisto operacijo, zdaj s temi vprašanji. Kaj ti ni prav?” jo je užaljen vprašal.

“Ah, vreme,” se je izgovarjala in mu ponudila uvel ponaredek nekdanjega zapeljivega pogleda.

“Zdi se mi, da mi hočeš s temi razpravami dopovedati, da sem že zelo star in da naj uredim papirje. Nekaj takega, se mi zdi?”

“Ne,” je odsekano rekla.

“Je že prav,” je tolažljivo rekel. “Tudi zate bo poskrbljeno, moja konkubina,” je smehljaje rekel. “Nihče te ne bo metal ven. Bodi brez skrbi, Blanka si bo našla moškega, ki ji bo, z mojo pomočjo, postavil hišo njenih sanj.”

“V to ne dvomim? Dovolj je izbirčna. Ko se bo nasitila moškega, kot moškega, si bo našla imenitneža,” je posmehljivo rekla in stegnila nogi proti plamenu.

“Tako kot mama, kaj?” jo je zbodel.

“Nesremnež,” je risnila proti njemu.

“Prihraniva si pričkanja,” je spravljivo rekel in poiskal njeno vročo, pa tudi že malce potno dlan. “Zvečer naju čaka zabava. Boš videla, kakšen šov naredi ta Madžarka. Ej, ta je znala uživati, ta pa res.”

Prestreljivo ga je pogledala. Ledene igle očitanja so ga prebodle in mu v hipu snele nasmehljivost na licih.

“Misliš, da bo snežilo?” je obrnila pogovor in živčno zehnila.

“Mogoče.”

“In kako bom šla jutri dol?” se je plašila.

“Pa prav jutri?” je mirno vprašal in pobrcal s copato na konici prstov.

“Da, prav jutri. Pregled imam, kontrola, pri ginekologu. To sem ti omenila. Pozabljaš, dragi moj, pozabljaš,” se mu je posmehovala. “In moja sestra pride iz Nemčije. Joj, kako se veselim njenih treh plavolasih razposajencev.”

Adijo mir tam dol. Tako bo to: obiski, klepeti, zapiral se bom v knjižnico. Jaz in kukavica v stari uri. Tako bo to. Takšna bo jesen življenja, ki se že zlati. Zdaj sem oktober, se je zamislil.

“Zakaj si kar tiho,” ga je dramnila.

“Ah, nič,” je mlahavo odmahnil z roko. “Res moraš jutri dol?”

“Ja,” je nepopustljivo rekla.

“NO,” je vzdihnil in skomignil z rameni. Polagoma je dočuteval svojo starševsko samoto, ki si jo je definiral kot svobodo.

“Pa pojdi z mano,” mu je predlagala.

“Ne bo šlo. V soboto bodo tu neke politične gnide, ki bi tu hotele imeti strankarski shod. Posel je posel,” je izmrmral.

“Star osel je pa star osel,” se je zasmejala in ga jezno pogledala.

“Ja, pa sva le v isti štali,” ji ni ostal dolžan.

Do večera sta imela še dovolj časa, da sta se primerno uredila za Marikino zabavo in sta si vmes še marsikaj povedala.

Izčiščeno ozračje popoldneva ga je svežilo. Občudoval je svež popr h snega, ki ga je noč nadrobila. Sprehajal se je po sončnjavi pred hotelom. Ta svežina, ta lahkosti bivanja ... Tunknil je v mehko vatje spominov na sinočnjo zabavo. Kako je Laura blestela, njen dekolte, njena zrela svežost. In ta Oruško, medved z violino. Kako se je slinil okrog nje. O, Laura bi ga znala izsemeniti. Pa še kako ga bi ... Nocoj bom spal sam ... Tako toplo, tako udobno sem se zvalil k njej. Nežna je bila, o nežna. Izbezala je iz mene tistih nekaj kapljic; star hrast ... Tako je bilo včasih, ja tako ... Bog vedi, koliko patrončkov mi je še ostalo? Hm, Laurica. Kaj je rekla, da ima ginekološko pregled. Da mi česa ne prekriva, kakšnega obolenja, ga je bilo strah. Povedala bi mi, seveda bi mi. Zvečer jo bom poklical. Zdaj sva si res najbrž dokončno usojena; dokončno zlepljena v eno samo snovnost. Moja Laurica, se je crkljal. Hodil je sem ter tja in se ogreval nad pripekljivim soncem, ki se je razkošatilo čez sveže bele zaplate po okoliških hribih. Četrtek je danes, se je zavedal realnosti. Čez vikend bo tu pravo mravljishče. Tiste politične živali, menda spet Andrejevo priporočilo. Dol bom moral v vas, da vidim, kako je s staro hišo. Vlaga bo vse povsod, pa plesnoba. Mrtev čas v tisti hiši. V aprilu bo že bolje. Takrat bo Joža poskrbela, da bo hiša redno zračena, vsaj to. Ta spomenik mojega rojstva. Tam sem se rodil, v tisti veliki sobi, tako neusmiljeno

mrzli. Zdaj je vsa v plesni. Vse sem prepustil stihiji. Vsega nisem zmožel, o življenje. Dol bom moral.

“Gospod Jon, gospod Jon, vas smem zmotiti za trenutek,” je Ela zabrenčala za njm.

Obrnil se je in ji ponudil zvedav obraz. “O, Elica, kaj bo dobrega. Spet kakšna nova terapija?” je nahahljan vprašal.

“Ne, ne, nekaj drugega bi vam rada zaupala?” je resnobno rekla.

“No, le kaj?” ga je zradovedilo.

“Tukaj se mi ne zdi primerno. Bi se lahko pogovarjala v vaši sprejemni pisarni?” je bila kar malo neučakana.

“Se ne bi raje sprehodila. Takšno sonce, ta svežost,” je Jon razširjal roke.

“Nekaj zelo pomembnega vam moram zaupati,” je vztrajala in predevala sloki nogi.

“Očitno je nekaj sila resnega,” se je pomrakobil. “Pa stopiva noter, sladek otrok,” je sprijazen rekel.

“To, kar vam bom povedala, prosim, da ostane samo med nama. Zaupam vam, gospod Jon, povsem vam zaupam. Res prosim, da to obdržite zase. Blanki bom že sama povedala, saj prideta z Branetom v nedeljo sem gor,” je Ela živčno rekla in rdela.

“Nič ne vem o tem,” se je Jon delal brezbriznega. “No, kakšna bo novica. Smem malce ugibati?”

“Pa poskusite,” se je nasmehnila.

“Zaljubili ste se, zaljubili ste se v Cristiena,” je Jon ustrelil.

“Vroč hladno,” je navihano rekla in se zibnila.

“Kako, ste zaljubljeni ali niste? Nekajkrat sem vaju videl skupaj, pa tudi sinoči sta bila čeden par,” se je Jon muzal.

“Stvar je mnogo bolj zapletena?” ga je puščala radovednega.

“Kaže, da ne bom uganil.”

“Težko bo. Naj kar povem?” je rekla in izsevala zardevico.

“Povej, povej Elica,” jo je vzpodbujal.

Zbrala je obraz v naprezljivo lepoto. Nekajkrat je zaokročila oči, zmrdnila z ustnicami, že skoraj nekaj rekla pa spet zamolknila.

“No,” je Jon pričakujoče rekel.

“Cristien, Cristien, je moj polbrat, iz epruvete,” je nacefrala.

“Kako?” je Jon začuden bolščil vanjo.

“Vedela sem, da se je moj in, no, tudi njegov oče, včasih tudi tako prodajal. Vse je bilo tako čudno. Začutila sva se, a razumete. Poklicala sem očeta, se pomenila z njim, pa mi je priznal, da ve, da ima nekje sina, menda v Franciji. Toliko naključij,” se je trgalo iz nje.

“Počasi, počasi,” jo je ustavljal Jon. “Torej je Cristien vaš polbrat. Ja, kako pa sta to dognala?”

“Celo noč sva o tem premlevala. Po pogovoru z očetom, sem poklicala še Vando, prijateljico, ki je študirala medicino in je prakticirala tudi na neki semenski banki v Švici. Naključje je hotelo, da je prakticirala prav na tisti semenski banki, kamor je prišla Cristienova mama. Veste, tista banka deluje po principu simpatičnosti; celo osebne stike organizirajo, če stranke to želijo. No, Vanda ima še vedno tam nekaj znanstev, pa se je prav hitro dokopala do podatkov o Cristianovem očetu; celo sliko je našla v podatkovni bazi njihovega računalnika. Saj veste, danes gre to hitro. Malce poklikaš, pa je.” se je Ela olajšano nasmejala.

“Zgodba za roman,” je Jon pripomnil in sklenil roki v podbradje. “In zdaj imate polbrata; pesnika, jezikoslovca in filozofa. Usodna privlačnost, kaj?”

“Že prvi dan, ko sem ga zagledala, me je nekaj gnalo k njemu, nekaj toplega, nekaj močnega. Nikoli se nisva čutila kot spolna partnerja. Povezalo naju je nekaj globjega, usodnejšega. Veliko sva se pogovarjala. Občudovala sem to njegovo iskateljstvo. Obljubila sem mu pomoč. Razumela sem ga. in zdaj se je zgodilo to. Mar ni to čudno, prav sem ga je povleklo, pa mene tudi,” je Ela čutno rekla.

“Takšna zgodba, ne najdem besed,” se je Jon iskreno počudeval.

“Ampak prosim ...”

“Ljubi otrok, življenje me je naučilo molčanja. Zanesi se name. Kako zapleteno, pa vendar enostavno. To je Evropa danes. Vsi smo pomešani. In kaj bosta zdaj?” je Jon skrbljivo vprašal.

“Nič. V nedeljo se bomo odpeljali k nam domov na kosilo. Tudi Blanka bo šla. Cristien je obvestil tudi njegovo mamo. Očitno je s tem že opravila. Rekla mu je, da jo to ne zanima več, pa da nima pravice brskati po njenem življenju. Nič. Pomembno je, da sva se midva spoznala,” je Ela zažarevala.

“Ponosen sem, da se je to zgodilo ravno tu. Mogočnost tega kraja,” je Jon samovšečno rekel in zapokal s prsti.

“Že danes bova skočila dol na obalo in se oglasila tudi pri Blanki. To

bo zanjo presenečenje. Vesela bo.”

“Verjamem. Zaljubljena je v škandalčke,” se je Jon zdrizasto nasmehnil.

“Taka pač je. Jaz jo imam rada. Velika umetnica postaja, lahko ste ponosni nanjo,” se je Ela sproščala.

“NO, s pnosom bom še malo počakal. Svet umetnosti je pokvarjen. Veliko je takšnih in drugačnih manipulacij. Bomo videli, bomo videli,” je Jon zmajal z glavo.

“Morate ji zaupati. Blanka se zna prebijati. Velik talent je,” jo je hvalila. “Saj ji zaupam, saj ji,” je Jon pokimnil. “Če bosta že tam dol jo lepo pozdravita, v nedeljo pa naj se le naslika tu zgoraj.”

“Tako, zdaj veste za mojo skrivnost, ampak naj to tudi ostane skrivnost.”

“Brez skrbi, draga Elica,” se ji je zaupljivo nasmehnil in se utrujeno razlezel v naslanjač.

Še nekaj časa sta klepetala o običajnih dogodljajih v hotelu in o novih načrtih za skupine prenapetih poslovnežev. Ko je odšla, je Jon začutil vrtinčasto utrujenost. Slutljivi svet, se je zamišljal. Slutnja, čuden instinkt, ki zamira. Pa kakšna naključja, ki to najbrž niso. Sozvočje mesa in duha. Takole se najmeta ... On je iskal, ona ga je našla. Od istega drevesa sta. Cristien in njegova vztrajnost. Mogoče mu je bila ta vztrajnost naložena, poslana ... Pregarjalo ga je, preganjalo ga je v pravo smer. Ja, so stvari, ki jih vemo, ne da bi vedeli. Takole snidenje. Zdaj sta najbrž še oba pod močnim vtisom čustvene zmešnjave. Čez leta pa bosta najbrž že spet tujca. Ela se mi je morala preprosto zaupati, sicer bi jo razgnalo od silne čustvene eruptivnosti. Le kakšen je Cristien. Nisem ga še videl. Verjetno bo še bolj tih in zamišljen. Mlel bo in mlel, dokler ne bo namlel kakšne nove literarne umetnine. Semenske banke ... genska simpatičnost. Rojstvo brez ljubezni in veliko ljubezni brez rojstev, to je Evropa. Izžet sem. Počitek ...

Stara trdna hiša se je sončila na goljavi pod gozdom. Sonce se je ščemeče odbijalo od bele fasade. Jon je šoferju naročil naj ga pride iskat okrog petih. Zabarkljal je za ključi v žepu. Ugotavljal je, da so trhlinasta vrata zimo še kar dobro prestala. Odpahnil jih je in vstopil v zatohel hodnik. Odpiral je vrata in si ogledoval zaplate vlage na hladnih zidih. Opazoval je plesnivost, ki si je privzemala čedalje več zidu, pa tudi na

pohištvu se je že razrasla. Pajčevina je bila razpeta po kotovih, po oknih, celo prašno luč je ovijala. V kuhinji se je ustavil. Pregledal je že malce razpokan star štedilnik; zarjavele plošče in črnikaste sledi koder je uhajal dim. S seboj je prinesel suh papir. Pripravil je trščice in se polotil netenja. Pričakoval je, da bo dim udaril nazaj. Odprl je vratca pri kaminu in v odprtino vtaknil prižgan papir, da se je steber ogretega zraka dvignil skozi črno žrelo kamina. Zdaj je dim končno posesalo navzgor. Ko je zaslišal drobno pokanje, je vedel, da se bo ogenj razživel. Odšel je do vegaste drvarnice in si nabral nekaj primernih drv. Zadovoljno je gledal hlastav plamen, ki je živahno používal določena drva. Medla toplota je le počasi lezla v prostor in lizala vlago. Poslonil se je ob štedilnik in si grel roke nad ogreto ploščo. Slap toplote se mu je kmalu zakvasil v mrlikaste prste. Spominjal se je dolgih zim otroštva. Kislo zelje se je kuhalo in pokipevalo po plošči. Tisti oster kiselkasti vonj ... Ali pa smrad repe. Jutranja kava, ta pa je dišala. Pa pečene rezine krompirja na plošči in ocvirki v veliki ponvi ... Pa polenta v bakrenem kotliču, o, tisti vonj in cvrčanje zabele. Takle štedilnik je bil pozimi center vsega. Grel si omrzle noge. Sušili volnene rokavice, kape, grel škornje. Smukali smo se okrog in kradli kuhane krompirje. Ja, otroški apetit ... Prisluhnil je tuljenju ognja in zaprl loputo pri kaminu, da ni ves plamen udarjal v kamin. Stišano hrstljivo pogorevanje ga je umirilo. Tako, doma sem, je maziljeno pomisli. To vračanje med te kamne, ki se vsako pomlad bogato izjočejo. Izcejajo iz sebe vso tesnobo, ki se je v stoletju nabrala znotraj njihovih resonanc. Že dvesto let je stara ta hiša. Še starejše so tu zgoraj, še starejše. Le kaj jih je zagnalo sem gor? Lovci, pastirji, odmaknjenci, gozdarji, krivolovci ... V tej hiši, no, to hišo si je postavil skromen gozdarčič, ki je skoraj vse zapil. Moj ded jo je kupil. Razsejali smo se po svetu. Ampak, kako jih privleče vse nazaj, prav vse, ta kamnita ljubezen. Silili so me, naj prodam to podrtijo. To pa ne, dokler sem živ, naj stoji, potem, kaj jaz vem, kaj bo potem. Sklonil se je in določil drva v razgorel ogenj. Zaslišal je neke korake pred hišo, pa potem na hodniku in trkanje.

“Naprej,” je kašljivo rekel. Ni maral obiskov, kadar je bil sam doma – te blage meditacije med solznimi kamni.

“Dober dan,” ga je z zdravo odločnostjo pozdravila sosedka, ki je poleti malce pokukala okrog hiše, jo včasih prezračila in podobno.

“O, Majda,” je vzkliknil. “Vidite, kukavice še ni, jaz pa sem že. Sem

zgoden, kaj,” se je pohvalil in se okretno zavrtil pred štedilnikom.

“Res ste. Videla sem dim, pa sem si rekla, da vas grem pozdravit. Videti ste dobro, kar malce pomlajeni,” mu je laskala.

“Ja, ja, draga Majda, na pomlad tudi star trš ozeleni,” se je zasmejal.

Prikimala mu je in si zrahljala ovratnik. “Pozimi nisem dosti odpirala. Vlažno, kaj?”

“Julija bo vse suho,” se je odsmehnil. “Bi žganje, tam v omari je, saj veste kje. Kave pa najbrž ni, da bi jo vam skuhal. Tja gor pa vas tudi ni.”

“Ah, pustite to,” je odmahnila. “Nekaj bi vas rada vprašala,” je zadržano rekla.

“Kaj, Majda?” ga je zanimalo.

“Veste, moja hči se poroči. Pa smo razmišljali, da bi imeli ohcet kar tam zgoraj pri vas. Ne vem, do zdaj še niste nobene imeli,” je bila zadregna.

“Ladka se poroči?” je oživel “To pa je novica. Seveda bomo naredili zabavo, in to kakšno,” se je navduševal. “Tako bo, da bo pregnala vse medvede. No, preden se bo to imelo zgoditi, pridite tja gor, da se bomo vse lepo dogovorili. Vino bom pa jaz prispeval. Toliko pa vam že dolgujem za vašo skrb.”

“Kaj bi to, saj grem vsak dan tod mimo, pa malce pokukam. Novega psa imam, veste,” se je pohvalila.

“Res, kje pa je?”

“Doma sem ga pustila. Zjutraj sva bila na obhodu. Potem bi res lahko imeli ohcet tam zgoraj?”

“To je že urejeno. Pa res ne bi kozarčka žganja?” ji je pomežiknil.

Vedel je za to njeno razvadico. Poiskal je staro trebušasto modro steklenico. Obema je natočil uležano staro tropinovo žganje. Lahna peklina ga je silila na kašelj, a se je možato zadržal. Omencal si je ustnice in jo vprašal, če bo še enega. Odkimala je in postavila kozarček v pomivalno korito.

“Če želite, pridite k nam na kosilo. Kuham ješprenj, pa pršut je noter in okisan krompir bo. Kar pridite,” ga je vabila in požirala sline, da bi utešila pekočino žganja.

“Dobre stare jedi,” je prikimal. “No, bom pa res prišel. Dajva, še enga bova,” je rekel in že obema natakal.

“Samo pol, prosim,” se je branila.

Malce omotnjen od žganja je štorclinil po hiši. Za seboj je vlačil težko tkanini spominov. V veliki spalnici se je dolgo zadržal. To je bila nekdanja starševska spalnica. Velika razsežna postelja je bila že malce črviva in pregrnjena s težko temnozeleno odejo. Tu se je dogajalo tisto usodno sprejemanje. Tu sem nastal, da tu. V neki junijski noči se je moralo zgoditi. Zunaj so peli murni. Žabe so regljale. Zvezde so posedle po zrelih travah. Najbrž sta se ljubila, tako, na hitro, iz potrebe, iz obveze, iz pranjuje. Droban trenutek in repkar se je razprhnil v novo življenje. Tako smo mrtvi še preden smo živi. In prav tu sem se rodil, prav na tej postelji. Kar tule bi se ulegel, nalil bi se žganja in bi me odneslo. Krog bi bil sklenjen ... Tu, tu, je pomišljal in otrkal črvivi les. Kaj, a ti je žganje požgalo voljo do presenečenj? Stegnil se boš tam, kjer ti je usojeno. Pogledal je gor proti slikam. Oče in mama. Stroga pogleda. Retuširano naključje nekega snidenja, neke ljubezni, ki se ni nikoli dohrepnela. Saj so bile tudi še druge slike, a smo jih raznesli. Kako me gledata? Kaj, a je to že vabilo, da se jima pridružim. Ne, ne, ne bom še prišel v vajino deželo. Nisem še pripravljen. Še kakšnih ... ne, ne bom izgovarjal številčk. Ah oče, kaj mi spet očitaš? To moje cedenje žganja vase? Del tvojih genov je to. A veš, da sem sofinanciral gozdarski muzej, res sem ga. O, tega bi bil pa ti vesel. Tam so vsa stara orodja, ki ste jih uporabljali vi in vaši dedje: sekire, ročne žage, klini, puharji, zagozde, cempini, pile, celo obuvala in rokavice, pa kotlički za polento, vrvi, verige in stare motorne žage; celo tvoja prva ‘štilerica’ je tam, vse je tam. Vem, ti mi očitaš zanemarjenost hiše. Tako je pač, razselili smo se. Mama, tebi pa lahko povem, da bomo postavili kapelico Mariji. To bi bila vesela, kaj. Nabirala bi poletno cvetje in ji ga nosila, kot si ga nosila Mariji v Čavnu. Veš kje jo bomo postavili? Kakšen kilometer naprej od tam, kjer sva včasih nabirala maline. Na tisti skali, ki je vedno kraljevala nad tisto poseko. Tam bo stražila gozdne vile, ki nosijo sanje otrokom in pasejo srne. Take zgodbice si mi pripovedovala. Ja, tvoje zgodbice ... Še najlepša je bila tista o Podkapljicah. Tam kaplja voda in nikoli ne presahne. Tam, da je zaljubljena deklica skočila v podzemno brezno od koder se še sedaj cedijo njene solze. Ja, takšne zgodbice si mi pripovedovala, ko sem gledal rdeč žar električne peči v tej veliki hladni sobi. Starec in spomini, se je zahahljal. Odprl je staro omaro, kjer je bilo nekaj plesnivih kosov oblačil. To bo treba očistiti, zažgati. Plesen, povesod plesen. V kotu je sameval in tudi plesnel star naslanjač z vdrtim dnom.

Nežno je pobožal naslonjalo in se spomnil dolgih zimskih večerov, ko je posedal v njem in bral. Včasih ga je tudi čez dan uporabljaj. Zvlekel ga je do okna, se zavil v odeje in bral, med premori pa gledal zasneženo pokrajino; divje stebre snega ali pa belo vzvalovano ravnino pod hišo. Da, bral, bral o revoluciji, o deklicah, o rožah ... Šolski dnevi. Pisanje domačih nalog v tej mrzli sobi. Glava je gorela in noge so ledenele. Premaknil se je do grobe rjave nočne omarice. Komaj je izvlekel predal. Preveril je, če je tam še očetova rdeča zvezda, ta simbol ... Ta simbol nekega obdobja, ko se je čakalo na kruh in meso in na boljši jutri, ki pa je prišel in dogorel. Rdeča zvezda, se je zamišljaj in jo potežkal v roki. Gledal je okrušen rdeč lak na kovini, na spodnji strani je bila na debelo obložena z zelenkasto patino. Tam, kjer je bil rdeč lak okrušen, so bile drobne črne pike – rdeče in črno ... Kakšen fanatizem je narisal to zvezdo? Zdaj vladajo drugačni fanatizmi. Takrat pa rdeče zvezde, rdeče zastave, klobase na zborovanjih in na juriš, na juriš ... Kakšna davčina je že to ... Ali so angeli tudi kdaj pa kdaj rdeči? Potruditi se je moral, da je lahko zaprl predal, kjer je bilo še nekaj spominov na očeta: njegov čopič za britje, nekaj odlikovanj, vojaška knjižica, star potni list države, ki je že dolgo ni več, pa njegova birmanska ura, ki mu je odmerila čas mladosti, krute mladosti ... Vse te spominke bom odnesel dol v Piran. Vlekel bom te spomine s seboj kot vlačim svoja leta za sabo, da da. Vzravnal se je in se postavil k oknu. Gledal je ogoleli grič na desni. Potem mu je pogled sedel na gosto nitje pajčevine in na mrtve muhe, ki so se valjale na leseni okenski polici. Tako je to, med šipami so si našle zavetje, sonce jih je grelo, pajek pa jih je lovil v svoje mreže. Mrtve muhe ... Mrtve muhe bomo. Jaz bom bela velika mrtva muha, ki si je našla zatočišče na obali. Odpahnil je okno in odrfcal tisto mrtvino v sončen dopoldan. Svež zrak se je plemenito spremešal s plesnobno zatohlinostjo. Lahen prepil ga je odgnal od okna. Majavo je šel po prostoru, da je votlo poodmevalo. Odprl je vsa okna in vrata, da je zdravo potegnilo skozi prostore. Umaknil se je prepihu in se stisnil k štedilniku. Spogledoval se je s steklenico žganja. Ne, ne, stari, si je branil. Bi rad bil crknjena muha že zdaj? Da, mrtve muhe, znotraj srčnega časa ...

5. TEMNI ANGELI

Zaždevica ga je odjemala dnevu. Toplo aprilsko sonce se je cekinilo na hotelski ploščadi in se odbijalo od pločevine parkiranih avtomobilov. Ugreznjen v naslanjač je zaužival popoldan, celo malo drmeža si je napredel. Slina se mu je zaletela in se je mogel odkašljati. Zaslišal je ropot starega terenca. To bo Jože, se je spomnil. Res je bil. Blatno vozilo je zapeljal na stransko pot za hotelom. Dol jo je prikamal v težkih čevljih in v srjaci čez katero mu je visel ohlapen volnen brezrokavnik.

“Dremamo, dremamo,” je ogovoril Jona in si otrkal blatne čevlje ob betonski robnik na parkirišču.

“Ja, Jože. To sonce, to je za moje kosti,” se je Jon odkašljal.

“O, saj je tudi za moje. Danes sem bil v Črni dragi. Še kar nekaj snega je tam. Komaj sem se prebil. Nekdo je ril že pred menoj.”

“O, bi rekel, da je še sneg. Je kaj novega?”

“Je, je,” je Jože prikimal in se namuznjeno nasmihal. “Po pivo stopim, pa vam povem.”

Jon se je vzravnal. Podrgnil si je od sonca pregret obraz. Lenivost je prešla. Počutil se je sveže naproženega in raodvednega.

“Tekne,” je Jože rekel in si obrisal preostanek pen na brkih. Z robčkom si je popivnal poten sprimek na čelu. “Tam v Črni dragi zdaj taca nov medved, veste. V pozni jeseni se je moral priseliti. Že nekaj dni ga sledim. Včeraj sem ga lahko opazoval skozi daljnogled. Včeraj

zjutraj sem ga gledal. Zgodaj sem šel v gozd. Dalo se je tihinsko hoditi, ker je bil sneg še pomrznjen v tistih grapah. Skrit sem bil za robom, pa še veter je vlekel v pravo smer. No, pa sem ga zagledal. Pririninil se je iz nizkih smrečic. Dolgo je stal in ovohaval zrak. Nekajkrat je obhodil napajališče. Dvignil je glavo in s smrčkom trzal v zrak. Kadar je nehalo vleči, sem mu najbrž pridišal. Potuhnil sem se. Za vsak primer sem k sebi potegnil puško. Navada pač,” se je Jože pobahal in baharijo podkrepil z dolgimi požirki piva. “No, medo je s sprednjima tacama zatacal na led. S smrčkom je trcal ob tanek led. Stopil je malo nazaj in z levo prednjo šapo udaril po ledu. Led je popustil. Moral je biti zelo žejen, saj je dolgo pil. Še nekaj časa je ovohaval zrak, potem se je zgubil nazaj med smreke. Opazil sem, da ima zmrščeno dlako okrog vratu. To je najbrž še eden tistih, ki jih satelitsko spremljajo. To bo najbrž tisti, ki so ga pripeljali v Idrijsko hribovje, pa je zatacal k nam.”

“Najbrž bo res tisti. Obvestili so me o tem,” je Jon priznal. “Predlagali so mi tudi, da bi sprejel dva risa z ovratnicami, pa sem jih gladko zavrnil. V teh gozdovih naj narava gospodari po svojih zakonih, pa čeprav bi potrebovala kakšno stoletje, da bi se povsem uravnala,” je Jon zmehčano rekel in prepletel prste v naročju.

“Vse je zmešano,” je pritrdil Jože in loknil pivo. “Zdaj si domišljajo, da bodo gozd satelitsko nadzorovali, da bodo imeli divjad prešteto, da bodo vzrejali tarče. To že počenjajo v Evropi, pa tudi že pri nas. Po tem se pa čudijo, če se jim ruši naravno ravnovesje.”

“Ja,” se je zamislil Jon. “In kaj bo z našim Brunotom? Je že zunaj?”

“O, že. Daleč tja na vzhod se je odpravil. Zavohal je novo mrhovišče. Last sosednje lovske družine. Opozoril sem jih. Saj ga poznajo. Dostikrat so si ga prišli ogledat, ko se je sladkal z odpadlo čokolado in drugimi sladkarijami. Nekaj drugega me skrbi. Kaj bo, ko se bosta srečala s prišlekom. Tisti nov je mnogo mlajši in v boljši kondiciji. Sicer naš Bruno ni zahajal v Črno drago. Zadrževal se je okrog Kozjih sten. Problem je v tem, da je tisti pritepenec sila radoveden in bo najbrž zalezal tudi v Brunov teritorij.”

“Pa ste obvestili Lovskega inšpektorja?” se je Jon pozanimal.

“Seveda sem ga,” je Jože pokimal in poplaknil preostanek piva. “Ta birokrat trdi, da je ta medved del Evropskega programa, pa da je naš Bruno že star in da je samo še turistična atrakcija – muzejski primerek staroselca. Razložil mi je, da so medveda res naselili na Idrijskem, a jim je ušel v naše smrečnate globeli, ki mu očitno ustrezajo. Zanimivo, gibanje

tega kosmatinca, zdaj, ko mi je inšpektor povedal šifro, lahko spremljam tudi sam, kar doma na svojem računalniku. To ti je lov, kaj. Kar iz sobe,” se je Jože zasmel.

“In kaj bova zdaj?” je Jona zaskrbelo.

“Nič. Skrbno bom opazoval njegovo gibanje. Prepričan sem, da ga bo poleti prineslo tudi na naš teritorij. Če ne bo šlo drugače, ga bomo odganjali z opozorilnimi strelji, našega Bruna pa bomo zadrževali bolj jugovzhodno v jamah. Tam mu bomo pripravili nekaj novih krmišč.”

“Tako, tako. In če se bosta le srečala?” je Jona skrbelo.

“Ah, Bruno bo že znal poskrbeti zase. Saj to ni njegovo prvo tekmovalje. Se spomnite tistega vsiljivca z Nanosa. Tisti je tudi bil nekakšen Evropski projekt. Takšni so ti projekti – medveda spustijo v lovišče, da naredi zmedo, ga pustijo nekaj sezon, potem pa drago prodajo to trofejo. In ta uplen sploh ni težak, saj točno vedo, kje se medved giblje.”

“Pha, je to sploh še lov, satelitski lov,” se je Jon namrdnil.

“Ne, to ni več lov,” je Jože odkimal. “Še po eno pivo stopim. A tudi vam kaj prinesem?”

“Prinesi mi kozarec črnega. Na moj račun naj zapišejo tudi tvoje pivo.”

Jon je pogledal skozi rubinasto rdečino. Kozarec je nastavljal soncu in se smehljival rubinasti sončnini v vinu. Taka je duša Istrske zemlje. Ta rdečerjava bucika v kozarcu, je pomislil. Pocmokljal je in ga povaljal po ustih. Spet ga preveč hladijo, je jezno pomislil. “Kaj pa gamsi?” je vprašal.

“O, to jih je veselje gledati v tistih robeh,” se je odžejano nasmehnil Jože. “Nekaj odličnih fotografij sem naredil. Ko bi vi videli, kako znajo pozirati. Star vodnik se je postavil na ozko visoko skalo in me gledal. Nagibal je glavo levo in desno kot da bi me razumel, kako ga želim ujeti v digitalca. S seboj sem imel sposojen teleobjektiv. Res dobre fotografije. Lansiral sem jih na medmrežje. Oglejte si jih.”

“Bom, zvečer si jih bom,” je Jon pokimal in ugnezdil vino med dlani.

“Imate pa veliko gostov,” je Jože namignil na lesketavo kovino na parkirnem prostoru.

“Ah, teh ne bi bilo treba. Same politične zveri,” se je Jon kremžil. “Tu so dovolj odmaknjeni, da lahko spletkarijo. Zdaj v aprilu bo kar naprej tako, seminarji; idoktrinacija mlajših strankarskih kolegov.”

“Za kakšno stranko gre?” se je Jože zazrl vanj.

“Nekakšna hibridna liberalno social-demokratska panevropska stranka, ki sanja enotno Evropo, enotno v vseh ozirih; nekakšno enotno volilno telo, če sem jih prav razumel. Sicer se pa ukvarjajo z ugodnimi trgovinskimi aranžmaji in v to smer politično lobirajo. Ja, živimo v času, ko je problem prodati in ne narediti. Profit in trgovina, to je njihov glavni politični cilj, se mi zdi,” se je Jon cinično nasmehnil.

Jože je kimal in strmel v svoje blatne čevlje. “Za politiko se nisem nikoli zanimal. Moj parlament je gozd. Tu ni sleparij. Točno se ve, kdo je kdo,” je Jože rekel in gluknil pivo.

“Prav je, da si zvest gozdu. Politika te zmeša. Eh, politiki, sami butični primerki ljudi. Drdljajo nesmisle in potencirajo svojo nesposobnost. Domišljajo si, da stanujejo v najvišjem nadstropju človeške zgradbe. Meni grejo na živce. Začeli so me nadlegovati, da bi jim organiziral lovske ogledne pohode. Pa še kaj? Pa ima novo delo zate. Ko bodo poti uhojene, jih boš peljal po lovišču in jim pokazal to in ono. Se boš že znašel. To bo tudi tvoj novi zaslužek. Pojasnil sem jim, da sme skupina šteti največ pet ljudi. Pa tudi na puške naj pozabijo, ker to ni lovski poligon; to je gojitveni rezervat in tak bo tudi ostal, dokler bom jaz imel kaj besede pri tem,” je Jon razburjeno rekel. “Tile tipčki si domišljajo, da bodo tu sredi gozdov lovili in potem cvrli in pekli in si umišljali, da so nadljudje. Saj smo že imeli kakšnega politika tu zgoraj, ampak tile so res grozni. Agresija kar puhti od njih. Peljal jih boš skozi skalne jame. Naj vidijo, kaj je prava narava in kaj zmore. Najbrž si domišljajo, da jih boš peljal do ograd, kjer jih bo čakala divjad, da bi jo postreljali. Tako jim postrežejo v Evropi; tudi pri nas ponekod, mi pa jim ne bomo. Kar nadihaj jih.”

“Saj jih bom. In kdaj naj bi peljal prvo skupino?” se je Jože usločil in ploknil s pivom v roki.

“Drugi teden, če bo vreme. Pelji jih na medvedje sledi, da bodo malce posračkani, pa še kakšen risji drekec jim pokaži. To bo za njih pravi adrenalin. Ela ima drugačne terapije. Dedci bulijo vanjo med telovadbo in ji skušajo dokazati, da so ji kos. Imajo tudi nekakšne verbalne vaje. Vsakemu določi drugačno vlogo. To je kot nalašč za njih, dokazovati se v gobezdanju. Ti jih pa pusti v Suhi griži, pa bodo videli, kaj je to kolektivni strah. O, bodo videli,” se je Jon nasmehnil in odsrknil ogreto vino.

“Ela,” so se Jožetu zasvetile oči. “Ta jim pa zna dati vetra. Prava Gorenska trma.”

“Cepljena s pravim Balkanskim ponosom. Ti diši, kaj?” se je Jon nas-

mihal.

“No ja,” se je Jože razlezel v pobalinski nasmeh, “Branil se je ne bi, če bi me napadla.”

“No, no ... Seveda, žene si se že nagledal, ker ni več takšna kot takrat, ko si jo s prvim terencem vozil v bukovo senčko. Ej, pravi lovec si,” ga je Jon tlesknil po rami.

“Res je baba,” se je Jože zibaje muzal. “Menda hodi s tistim Francozom, ki je že dolgo tu. Videvam ju na kolovozih.”

“Motiš se, dragi moj. Ela ima dedca v Ljubljani. Bančnik je,” je Jon priostril obrvi in pomežiknil.

“A,” se je čudil Jože. “Potem s Francozom samo tako, za zabavo.”

“Ne, ne ta zgodba je mnogo bolj zapletena, koti si lahko sploh zamisliš. Lahko pa ti zagotovim, da ta dva ne seksata,” je Jon hihetaje dodal.

“A je potem tisti Francoz peder. Deluje že tako,” je Jože radovedno vpraševal in cucnil pivo. “Čudno, čudno,” je Jože odkimal. Dolg zamislek se mu je obesil na brke. Pokimaval je in gledal nekam v tla.

“Ela, kaj, to je divjačina. Dragi moj, to je zahteven lov, vsaj tako zahteven kot lov na risa,” ga je Jon dražil.

“Ja, ja, na risa,” se je obudil iz zamišljenosti. “Letos ga nameravam fotografirati. Sistematično se pripravljam, preučujem njegove sledi. Letos mi mora uspeti,” je Jože rastle v odločnost.

“Upam, da ti bo tokrat uspelo.”

“Bo, bo. Preštudiral sem vse tehnike fotografiranja zveri. Lado, moj prijatelj in stanovski kolega na Kočevskem, mi je dal nekaj koristnih nasvetov. Namazati se moraš z zemljo, obložiti z mahom in čakati, čakati. S seboj bom vzel računalniško podprt digitalni fotoaparatus, pa najet super-teleobjektiv, pa bo. Zdaj vem, kje se giblje in kje lovi. Videl sem ga tudi že, ampak tisto je bilo naključje,” se je Jože strastno razgovoril.

“Privoščil bi ti, da bi ti končno uspelo. Reprodukcijski bi si še jaz obesil na steno. Občudujem te samotne zvite lovce, ki so jih skoraj že iztrebili, žal,” je Jon medlo rekel.

“Malo jih je res. Pri nas je najbrž samo ta samec. V nanoških gozdovih sta pa najbrž dve samici, ampak to so samo domneve. Na Kočevskem imajo dva, satelitsko opazovana.”

“Satelitsko, kaj?” se je Jon kisló nasmehnil. “Ovratnice ali pa sponke v ušesih. Jej, jej, Bog vse vidi Bog vse ve, greha se delati ne sme. Veliki Bog, elektronika ... No, pa stopi še po eno rundico.”

“Jaz ne bom več,” se je Jože odločno branil. “Vam lahko prinesem,

jaz pa res ne bom več. Domov bom moral. Mulariji sem obljubil, da gremo danes v "šoping". Saj veste, pomlad, pa nove cunje, ja, zahtevna mularija."

"Ja, kaj hočeva," je Jon skomignil z rameni. "Kdaj se bova zapeljala po rajonu? Kdaj boš nabavil nov avto. Vsi državni gozdni uradnički ga že imajo, ti pa nič."

"V jeseni naj bi dobil novega. Takrat bom prevzel tudi zahodni rajon. Stari Janez se bo upokojil. In dokler ne bo novega praktikanta bom moral nadzirati še tisto območje. Tam so drugačni pogoji. Več je gozdnih cest in več krivolova. Prav s krivolovci je imel Janez kar nekaj težav, celo do obstreljevanja je prišlo. Naduti Italjančki bi radi vse popokali. Za njih je to Evropa. Vse je njihovo. Jaz bom ubral drugačno taktiko. Počakal jih bom ob avtomobilih. Blokiral jim bom izhod iz gozda. Janez jih je hotel ujeti na delu. Stara šola pač," se je Jože razgovoril.

"Dobra taktika," je Jon prikimal. "Tako dela kraški ovčar, noter te spusti, ven pa ne. Saj imaš pooblastila."

"Seveda jih imam. Kljub vsemu se nam obeta še gozdna policija, ki bo skrbela za red. to že imajo v Evropi. O ne, jaz jim ne bom pustil, da bodo delali po svoje. Tu smo naredili red, pa ga bomo še tam," se je Jože pridušal.

"Verjamem, da ga boš, verjamem," mu je Jon pokroviteljsko laskal.

"No, gospod Jon, stopim vam še po kozarček, potem pa res moram iti. Ko bodo poti kopne, pa vas peljem v tišino," mu je Jože zatrdil in se odpravil.

Ostal je v naslanjaču s kozarcem v roki. Poslušal je klenkanje starega terenca. Povonjal je vino, ki ga je že nekoliko ogrel v dlaneh. V mir so se mu nasejali žužnjanci, ki so sejali v manjši dvoranici. Zdaj so prilezli na sonce. Žepni telefončki so brenčali, besede so frfotale v aprilsko mehko. Kimajo mu, in ga pozdravljajo. On pa mirno sedi in vleče na ušesa. Prerekajo se o zgrešeni predvolilni taktiki. Nekaj šušitijo o premajhni infiltraciji v medije, pa nekaj o agresivnem političnem marketingu, blebečajo. Finančna lobiranja ... Lokalne strukture ... Navezava linearnih odnosov z menedžmentom ... Spremenjena delegatska taktika v parlamentu ... Šakali, sami šakali, se je Jon nejevolil. Še to vino mi bodo zagabili. Trgajo meso velikega telesa in se medsebojno grizejo.

“Gospod Jon,” se je usulo za njegovim hrbtom.

Razdražen se je obrnil in nad seboj zagledal mladeniča v brezhibni obleki in z vinskordečim metuljčkom, ki je samo še poudarjal njegovo prizadevno zardevico.

“Gospdo Jon, vas smem zmotiti, samo trenutek,” je mladenič trosil agresivno vljudnost.

“Prosim,” je Jon iztrznil.

“Alan, Alan, je moje ime,” mu je mladenič ponujal izproženo roko.

Jon se je na kratko rokoval z njim. Ribje zmuzljiva roka. Tipična politična roka, je pomislil in se skopo nasmehnil.

“Sem organizacijski sekretar naše stranke, pa bi se rad nekaj dogovoril z vami. Če utegnete zdaj?” je mladenič navito drdral.

Jon je zaigral na karto poslovne zaposlenosti. Pogledal je na uro in godrnjaje rekel: “Deset minut imam časa.”

“Prav,” je mladenič prikimal.

“Stopiva v mojo pisarno. Kar za menoj,” je Jon strogo rekel in se nerodno privzdignil.

Ko sta se posedla, je Jon naproženo vprašal: “Torej, kaj imava doreči?”

“Odlična lokacija je tole. Naši delegati se tu zelo dobro počutijo. Izjemno delavni so. V juniju bomo imeli shod vseh nam podobnih Evropskih strank, nekakšen vseevropski kongres bo,” je mladenič laskal. “Razmišljali smo, da bi zakupili vaš hotel za en cel vikend,” je zariplež ponosno rekel in se delal pomembnega.

“Cel hotel. Kako to mislite?” je Jon začudeno vprašal.

“Še niste imeli, kaj takega. Mislim, da bi bila vaša lokacija odlična za politični turizem. Zdaj se to odlično trži,” se je mladenič delal poznavalskega. “Naša stranka bo za vas nedvomno odlična reklama.”

“Za trženje hotela se znamo pobrigati,” je Jon jedko rekel in jezno pomislil: ‘ti, smrkavec, ti boš meni govoril, kako se trži in kaj bi bilo ugodno. Kaj pa te to briga!’ “In kako ste si to konkretno zamislili?” ga je Jon vprašal. “Menda veste, da imamo pri nas goste, ki stanujejo tu tudi po več mesecev.”

“S tem sem že seznanjen,” se je mladenič nasmehnil. “Verjemite, vse

se da urediti. Cena ni pomembna. Pozanimal sem se. Do oktobra imate vse razprodano, tako da rezervacija ne pride v poštev. No, s primerno organizacijo, bi se dalo uredi. Tisti vikend bi pač vaši gostje prebili v okoliških hotelih, kajpak na naše stroške in v naši organizaciji. Evropski kongresniki bi radi delali v miru. Pa tudi organizacija varnosti bi tu bila manj zapletena. Kot sem že omenil, cena ni pomembna. Tudi vam bi pripadala posebna nagrada,” je mladenič leporečil in mencial pred njim.

Jon je dolgo tuhtljlivil in zagatno prepletal prste.

“Mladi mož, tole, kar si vi umišljate, oziroma, kar mi ponujate, je neokusno in v tem trenutku nesprejemljivo. Jaz svoje goste cenim in jim prodajam poštenost in zaupanje, kar se seveda odrazi v naši razprodanosti. Že te vaše seje so vnesle nekaj nemira med tistimi, ki so prišli sem gor kupovat umirjenost, ampak pogodba je pogodba in jaz sem poslovno discipliniran človek,” je Jon užaljeno rekel. “Da bi ljudi selil za en vikend, lepo vas prosim,” je Jon že kar jezno rekel. “Mi nismo navaden konfeksijski hotel, kjer te kakšna selitev mimogrede doleti. “Ne, te ponudbe res ne morem sprejeti,” se je Jon branil in zardeval.

“Mogoče sem vso stvar nerodno interpretiral,” je umirjeno rekel mladenič. “Veste, gre za občutljive politične odločitve. Odločalo se bo o financiranju manj konsolidirano razvitih regij. In prav ti kongresniki imajo velik vpliv in bi znali lobirati za cilje, ki smo jim jih že predstavili. Omenim naj, da je v teh načrtih tudi razvoj vaše regije in to bi koristilo tudi vaši dejavnosti. Posodobili naj bi cestno omrežje na planoti. Zgradili naj bi vzpenjačo na planoto. Pa tudi ozkotirna železnica je v načrtu.”

“Železnica?” se je zdrznil Jon.

“Da, ozkotirna železnica, ki naj bi tekla od Lokev pa do Kozjih sten. Ta železnica bi bila izključno v turistične namene in bi turiste vozila do znanih gozdnih počivališč in botanično-kamninskih znamenitosti. S tem bi se razbremenil precej gost gozdni promet.”

“Sanje,” se je nasmehnil Jon.

“Ne, ne, to niso sanje, to so realnosti, ki se lahko uresničijo. Nam je jasno, da lahko še dodatno prodamo turistične znamenitosti, hkrati pa se zavedamo, kako smemo obremeniti naša okolja.”

“Papirne ekspertize,” je Jon zbodel.

“Mnoga dejstva so bile na začetku papirne ekspertize, kajne? Sicer pa, če bi se vendarle odločili, da bi nam omogočili kongres bi vso organizacijo

prevzeli mi. Vi bi gostom razložili, zakaj bodo preseljeni. Recimo, lahko bi jim rekli, da boste montirali nove klimatske naprave. Mi bi se zbrali v soboto zjutraj, no, nekateri bi prišli že v petek zvečer, v nedeljo zvečer pa nas že ne bi bilo več. Spodoben scenarij,” je mladenič zažarjeno tvezil.

“Poslušajte, če me nameravate še naprej diplomatsko prepričevati, bi vam svetoval, da svojo spretnost uporabite na političnih boriščih. Ljudje niso lutke, da bi jih kar tako prestavljali. Taktiko vodenja hotela pa prepustite meni. In ti vaši načrti, prav, veliko obetavnega, ampak, če pogajanja ne bodo uspela, potem ste sposobni reči, da sem tudi jaz sokriv, ker vam nisem odstopil hotela.”

“Gospod Jon, tole je le vljudno pogovarjanje o možnosti, samo o možnosti,” je mladenič še naprej taktiziral.

“Saj, možnosti,” je Jon prikimal. “Upoštevajte dejstvo, da sem vam brezplačno odstopil dvorano za to vaše sejanje. Menda imam že petinštirideset let demokracije in svobodnega odločanja, kajne. Razume se, da so v tej demokraciji vgravirani politični pritiski za katere javnost nikoli ne izve. Vaš predsednik me je zaprosil za dvoranico, druge možnosti pa ni omenjal. Dvoranico sem odstopil, ker je zanjo kultivirano prosil in ker se beženo pozna – včasih sva v neki ljubljanski gostilni šahirala z upokojenci.”

“Vem, da vam tega ni omenil. Danes je v Bruslju. Mene je pooblastil, da stopim s tem predlogom do vas. Kot kaže, mu bom moral sporočiti vaše odločno zavračanje. Škoda, pridobili bi na medijski popularnosti,” je mladenič skomignil z rameni.

“Veste kaj, tega pa res ne potrebuje in tudi nočem. Ta hotel ima neko ponotranjenost in tak bo tudi ostal, dokler bom jaz tako hotel. Kar povejte vašemu predsedniku, naj si politično sejmišče poišče kje drugje, kar povejte mu,” je Jon razdražljivo rekel.

“Sporočil mu bom. Sicer pa je bil tole le uvoden razgovor, žal, vidim, da vas je močno razburil. Iskreno se opravičujem. Bodite prepričani, da bomo spoštovali vaše odločitve. Vsak predlog je le predlog in kot tako lahko ostane predmet pogajanja, če se za to ustvari skupna volja. Oprostite, tudi načrtovanih deset minut sva prekoračila. No, poslovil se bom,” je mladenič strumno vstal in si popravil metuljčka.

Jon ga je brezbrizno odslovil. Oprijel se je naslonjal in se zazibal. Telički, mislijo, da lahko kupijo veselje. Ne, takih ščurkov ne bom prenašal tukaj. Če bi Laura vedela za to ...? Njej bi bilo to zelo všeč.

Mahnjena je na politike. Kramarji megle ... Še dva deci ga moram ... Pa mu je še povrevalo v glavi. Domišljajo si, da lahko vse kupijo, če so še sami kupljeni in kupljivi. Evropski bogatuni jim ponudijo šopek evrov, oni pa pokleknejo in jim poljubljajo roko. Da, v tem so še ostali Slovenci, čistokrvni, prav tako kot lipicanci, ki prenašajo evropske riti po kraških gmajnah. Pokupili so te majhne pohlepneže. Stkali so Evropsko zakonodajo, ki štiti napuh in finančno oligarhijo. In mene bi tudi radi kupili, mene ... Dajte no. Jaz sem gorski vitez ponosa. O vinček, vinček, se mu je smejalo. Nogi je stezal proti žerjavi v kaminu in se nacuceval z istrsko črnino. Da bi pozabil na neprijeten pogovor, je pobrskal po elektronski pošti. Med drugim so ga vabili na sestanek odbora za revitalizacijo smučarskih skokov, spodaj v vasi. Odsrknil je vino in padel v zamislek. Smučarski skoki ... Prezebanje v gumijastih škornjih, ko sem gledal kako so se fantje zaganjali čez tisto zadnjo Blovdkovo skakalnico. Rekli so ji ta velika skakalnica. Danes, danes je to pručka. Takrat pa je to bila šola poguma. Tista visoka kamnita odzivna miza in potem zrak, globina ... Petinštirideset metrov se je dalo skočiti. Stal sem ob hrbtišču in poslušal švist zraka. Nad menoj so se zasvetile smuči; rumena plastika na spodnji strani, kjer je bilo pet tudi šest žlebičev. In potem tlesk na doskočišče, ko je skočil kakšen starejši skakalec. Včasih je kdo tudi padel. Zaropotalo je in se zakadilo za njim. Nekateri so skakali tudi v kavbojkah, pa so bile modre sledi v snegu. Tekme so bile nekaj drugega: Zastave, sveže smrekove vejice po celem hrbtišču, zastavica na odzivni mizi. Glasba in polno ljudi v dolini. Tista tišina, ko je napovedovalec napovedal skakalca in aplavz, ko je skakalec doskočil, potem je napovedovalec napovedal naslednjega: startna številka, starost in klub. Če je bil na vrsti domačin, se je slišalo: dajmo, poleti! Da, da, tekme v Tihi dolini. Še posebej se spomnim tiste, tiste, ki se je dogajala na neko sivo nedeljo. Takrat sem hodil v sedmi razred in je skakal tudi moj sošolec. Naš vitez je bil. Prvi je imel prave smuči, tudi prvi je imel nove skakalne smuči. Take modre, z belimi črtami, spodaj pa rumene in na kljunih rdeč krog prekinjen z dvema črtama, znotraj njega je pisalo Elan. Imel je tudi prave čevlje in kombinezon. Drznost mu je sijala iz oči. Vse si je upal. Vijugal je med drevesi, skakal je čez zamete in čez spluženo cesto. Presmučal je vse strmine. Ja, tisto nedeljo pa bi bila skoraj nesreča. Na odzivni mizi je imel zastavico v rokah legendarni domači veteran, ki se je šalil s teptalci in se ni branil ponujenih kozarcev. Veterana so povabili k sodniški mizi na požirek žganja. Stopil je z odzivne mize in s seboj vzel tudi zastavico.

To je bil znak za štarterja na zaletišču, da mora predskakalec, naš sošolec, v smučino. Spustil se je in se, na grozo vseh, odgnal nad glave teptačev, ki so že lezli proti odrivni mizi – seveda, zgoraj jih niso videli. Takrat me je pa res zmrazilo. Letel je nad njimi, tik nad njimi in doskočil malo nižje od zadnjega teptalca. Kaj bi bilo, če bi skakal kakšen drug skakalec? Med predskakalci so bili sami taki, ki so skakali tudi po deset metrov manj kot on. Celo tiste v konkurenci je preskakoval. Kasneje se je uvrstil v državno reprezentanco. In zdaj ga ni več. Zaspal je za volanom ... Odletel je v črne sanje večnosti ... Jaz sem samo enkrat poskusil skočiti na manjši skakalnici. Šklopotal sem po zaledeneli smučini in odrčal v mračino pod seboj. Potem sem plosknil na trd, ob robu doskočišča srežnat sneg. Naphal se mi je pod rokave in oribal obraz. Kapo sem izgubil, rdečo kapo, z belim cofkom. Smuči so bile zavozlane pod menojo. Sošolec se je prismočal do mene in mi pomagal vstati. Na srečo mi ni bilo nič, razen odrgnin in strahu. Ja, biti ptica za nekaj sekund ... In zdaj bi radi, da bi obnovili tisto skakalnico, ki so jo naši očetje in dedje prostovoljno gradili in so se veselili dogajanj v Tihi dolini. Kasneje smo gradili plastično manjšo skakalnico, ki je tudi imela svoje junake. Ampak tista Blovdkova. Zdaj je zagrmovljen žleb, le kamnita miza se še dobro vidi. Kamnita usta, ki se smejejo nekdanji slavi. Seveda jim bom pomagal. Kar naj popravijo tisto skakalnico, pa snežne topove naj uredijo, da bo atrakcija. Dela bo veliko, a če je kaj organizacijske vneme, bi v decembru že lahko skakali nekateri veterani. Pomagal bom, se je odločil in cuknil ogreto vino. Pobrskal je še po ostali elektronski pošti.

Sopljivo se je Jon trudil, da bi sledil mlademu plečatemu arhitektu, ki je že bil na skali in se je razgledoval.

“A tu ste mislili, gospod Jon?” je arhitekt vprašal in se tudi sam odso-pel.

“Bolj levo, bližje dreves,” je Jon pojasnil in se počasi še sam povzpел po stezi navzgor.

“Ja, posrečen ambient,” je arhitekt rekel in si rahljajl športni površnik. Z digitalnim fotoaparatom je nekajkrat poslikal mesto, kjer naj bi stala kapelica.

“Tu torej nameravate postaviti kapelico Materi božjo. To je tik nad vašim hotelom. Posrečeno. Vidna bo že iz parkirnega prostora,” je arhitekt brbljavil in se sprehajal sem ter tja.

“Ja, ja,” je Jon zadihano kimal in si mislil: ‘če ta tako dobro načrtuje kot govori, potem bo.’ Blanka pravi, da je pravi biser in da veliko obeta, da se je specializiral za sakralne objekte. No, bomo videli. Povzpel se je do njega. Obrisal si je potnjavo na čelu. Mimogrede si je potipal srčni utrip. Razbija ... Preveč naglo sem rinil za njim. Madona, kako me je zdelalo. Le mirno, stari, le mirno.

“To naj bi bil tak srčkan spomenik Materi božji, taka lepa sodobna kapelica, ki bi se zlila s to skalo, ki je kot nekakšen pomol nad hotelom. Imate v mislih vsaj osnovne mere?” se je arhitekt obrnil k njemu.

“No, takole,” je Jon malce odpočito rekel, “dva metra, največ dva pa pol v širino in dolžino; kvadrat torej, in največ dva metra do vrha koničaste strehe. Tako nekako,” je Jon izdihal.

“Če ne zamerite, bi predlagal ovalno obliko. Ostri robovi bi motili harmonijo tega prostora,” je arhitekt umirjeno rekel.

“Boste že znali ustvariti novo harmonijo. Presojajo prepuščam vam. Pa na stopnišče ne pozabite, v skalo naj bi bilo vdeleno. Sicer bomo uredili tudi lažjo sprehajalno pot tam na okrog,” je Jon zaplaval z roko.

“Stopnišče,” se je zamislil arhitekt. “lahko, seveda. Spodaj bi bilo širše in navzgor spiralasto speljano. Kakšnih dvajset metrov ga bo,” si je kimal in pogledoval proti vznožju skale. “Kdaj pa naj bi bila otvoritev?”

“Petnajstega avgusta,” je Jon hitro odgovoril.

“Še štiri mesece,” se je arhitekt zamišljal. “Danes smo štirinajstega aprila. Hja, mislim, da bo šlo.” je malce mencavo rekel in se popraskal po gosti črni bradi. “Tako, konec maja bi bil načrt narejen. Gradbenika ste že izbrali?”

“Še ne,” je Jon priznal.

“Svetoval bi vam ekipo s katero delam že pet let. Specializirali so se za adaptacijo in gradnjo manjših objektov. Tudi sakralne objekte so že gradili. Solidno majhno visoko specializirano podjetje, niso pa poceni,” je arhitekt rekel in zabegal s črnimi očmi.

“Premislil bom. Dali mi boste naslov.”

“Seveda. Čakajte,” je arhitekt zagnano rekel in izvlekel kartico iz listnice in plastično reklamno sredstvo ponudil Jonu.

“Če se bom odločil zanje, bi želel, da se dela lotijo čimprej. Veste, gospa, ki bo ta projekt financirala, zahteva točnost, brezpogojno točnost.”

“Gospa, katera gospa?” se je arhitekt čudil in sršil z močnimi obrvmi. “Mar ne bo to vaš projekt?”

“Za vas ni pomembno, kdo plačuje. Jaz sem pooblaščen, da to iz-

peljem.”

“Skrivnost,” je arhitekt skomignil z rameni. “In kipec, koliko bo visok kipec. Kdo ga bo izdelal?”

“Tudi to je že domenjeno. Največ osemdeset centimetrov bo visok. Izdelan bo iz lesa. Vse naj bi bilo naravno, les in kamen.

“Hja, na delo,” je arhitekt rekel in razširil roki.

“Tako, tako,” mu je Jon prikimal. “Boste pri nas kosili. Povabim vas.”

“Žal ne bo šlo. V Ljubljani dokončujemo nek objekt, kjer so vgradili napačne materiale pa še pri stopnišču so si privoščili prevelika odstopanja. Ti pocarski gradbeniki, taki veste, ki imajo najeto ceneno delovno silo in delajo več stvari hkrati, pa se jim kaj zalomi. Obljubim vam, da bom zvečer že naredil nekaj skic na podlagi fotografij. Naredil bom tudi računalniško animacijo v prihodnjih dneh, pa si jo boste lahko ogledali. Moj elektronski naslov sem vam že zadnjič pustil.”

“Ste, seveda. Vas bom pa drugič pogostil,” se mu je Jon nasmehnil. Polagoma sta stopila dol. Svedravost hladine se jima je zajedala v hrbet, ko sta prišla na plato pred hotelom. Na hitro sta se poslovila. Ko se je obrnil, da bi šel v hotel, mu je v hrbet udaril cvilav glas Marike.

“Gospod Jon, a ste spet preganjali medvede?” se je zasmejala.

“O ne, tokrat ne,” je rekel in se obrnil. “Dobro novico imam za vas.”

“Ja, le kakšno?” se je smehljala in si popravljala dolgo vijoličasto krilo.

Stopil je proti njej. Presenetil ga je njen svež obraz, napudran z nekim novim optimizmom.

“Ravno kar sem se poslovil od arhitekta, ki bo narisal kapelico,” je slovesno rekel in se napetelinil pred njo.

“Dajte no,” je plosknila z rokami. “vi pa ste res dejavni, o la la,” je zapela. “Zaslužili ste en martini.”

“Zdaj ne. Čaka me še drugo delo,” se je izmikal. “Mogoče zvečer.”

“Zvečer me pa ne bo,” se je skislobila in vrgla glavo postrani. “Odham. Nekaj dni me ne bo. Povabljen sem v Brda. Tam je prijazen vinar, ki se je včasih ukvarjal tudi s konji. Cvetje, vino, vožnja s konji,” je sanjala in razširjala roki. “Takoj ko se vrnem, boste nagrajeni,” se mu je zarotniško nasmehnila.

Prikimal ji je, ji zaželel srečno pot in se spotegnil v predverje. Hitel je v svoje prostore, da bi čimprej poklical Gregorja, kiparja. Že med potjo mu je v žepu cingljaj telefon. Klicala ga je tajnica in mu povedala, da ga v sprejemnici čaka čemeran gospod, ki da hoče na vsak način govoriti z njim. Priporočil da ga je doktor Bobrov. Jezno si je brlizgavca zatlačil v žep in pomislil: 'spet kakšen naveličanec, ki bi se rad razdejanil.'

Malce si je oddahnil in si nalil velik kozarec vitaminiziranega soka. V elektronski beležnici je poiskal naslov kiparja. Skušal ga je poklicati po mobilniku, a je bil nedosegljiv.

Nov gost ga je čakal v sprejemnici. Izžet belolasec, nedoločljivih let je prostor zasmrajal s cigaro. Predstavil se mu je kot Toni. Doma da je iz Nove Gorice in da je zelo bolan, resno bolan, in da bi rad tu zgoraj neke stvari v miru premislil.

"Ja, počitek vam tu zgoraj lahko zagotovimo," je Jon hladno rekel.

"V to ne dvomim. Doktor Bobrov mi je rekel, no, pri njem se zdravim že kar nekaj časa," je Toni zadregno pojecljaval. "No, omenil mi je, da je tu zgoraj možno tudi oditi, tako elegantno z zadnjim žurom."

Jon se je sklonil v zamislek: 'a zdaj bo pa Bobrov delal tako reklamo. Pa zaupaj komu, če moreš. A zdaj bo pa kar takole blebetal in novačil nesrečnike v svoji zasebni ambulanti tam spodaj v mestu. Čakaj, čakaj ...' "Mislite, da je to tako preprosto?" ga je Jon vprašal in ostro pogledal. Tonijeva sončna očala so odblesknila luč in tanek ciničen nasmeh je povedal veliko resnico: "usoda je posledica usodnosti ..."

"Ne razumem. Organizacijski problemi?" je bil Toni ciničen.

"Ne, mislil sem na vašo odločitev. Sicer pa ni moj namen kogarkoli prepričevati. Prodajam, kar pač prodajam," je Jon jezljivo rekel in si zrahljal ovratnik. Tale je res že skoraj onkraj, je Jon pomislil.

"Veste, Bobrovu zaupam. Doslej me je vedno potegnil iz kaše, tokrat – no ja, tokrat ni energije," je Toni s skrhanim glasom rekel in si postrgal uvelo lice z dlanjo. "Mislim, da bi se dalo tu lepo posloviti. Vseskupaj sem si zamisli kot prijazen intimen žur, majčkена orgijica; kasneje bi Bobrov že poskrbel, da bi me odneslo."

"Ja, načeloma bi tako šlo, vendar so še detajli. Cena, cena je pa ..."

"Denar ni pomemben," ga je Toni prekinil

"Pravno mora biti stvar čista, saj razumete?" je Jon tečnoobno rekel.

“Tudi to je urejeno. Scenarij naključne smrti. Za to je menda specialist doktor Bobrov,” se je Toni zasmel.

“Najbrž,” je Jon brezbržil in se zamaknil v senco. Naenkrat se mu je zazdelo, da tega možakarja od nekod pozna. Te ličnice, ta zapotegnjen nasmeh. Zdaj je belolas ...

“Bodiva konkretna. Če bi se res tako odločil, bi bila stvar možna?” je Toni trudno vprašal.

“Privoliti vam moram. In, kdaj ...?” je Jon hladno vprašal.

“Naslednji teden, v petek. Vijoličasto črn petek,” se je Toni zasmel. “Ja. Dovolj je zafukanega zafrkavanja. Samo še Bobrova kemija me drži skupaj. Sobo sem že rezerviral. V ponedeljek se bom vselil. Zabavo bom že sam organiziral, brez skrbi,” se je Toni zelo smehljaj. Najel bom spodnjo dvoranico. Ekipa za zabavo bo samo čez noč tu. Zjutraj se bodo razšli. Mene bodo spravili do avtomobila. Potem bo nastopil doktor Bobrov. En vbod, ena injekcija več ali manj. Vse sva preračunala, tudi kdo bo takrat dežuren kot mrliški oglednik. Brez skrbi, papirji bodo v redu. Za vsak primer imam pri notarju deponirano izjavo, da si želim evtanazije, ki je sicer v nekaterih državah že dovoljena, pri nas, saj veste, medle pravniške reči. No, doktor Bobrov bi lahko imel licenco, lahko bi mu jo kupili,” je Toni izčrpano rekel.

“Jaz, da bi mu jo kupil?” se je čudil Jon.

“Ne vi, mi,” je zaškrtal Toni. “Mi, naša družba. Menda veste, da imam majhno igralnico na sotočju Idrijce in Soče.”

“A, a vi ste ta Toni,” se je Jonu posvetilo. “Zdaj sem vas prepoznal. Oprostite, zdite se mi mnogo starejši. Ko ste bili mlajši, ste delali v Hitu in ste vozili rumen športni mercedes, kajne?”

“Točno,” je Toni prikimal.

“Nekajkrat smo se ga skupaj zatolkli, ko se je začelo legalno bogatenje. Vi ste torej tisti Toni, ki je vedno pripeljal kakšno svežo deklico v tisto lovsko kočo, kjer smo ga srali?” se je Jon spominjal. “In tista igralnica je zdaj vaša?”

“Moja, moja,” je kimal. “zdaj bo last mojih treh sinov,” se je pomračil. “No, k nam zahaja veliko vplivnih ljudi, ki si radi privoščijo zabavo v tako odmaknjem kraju. Prav ti vplivneži ustanavljajo ligo evtanazistov in bi Bobrovu kupili licenco, da bi lahko legalno opravljaj poslovitveni kemizem.”

“Nič ne vem o tem,” se je Jon krčil v jezo. Glej ga tička, v nečedne posle bi me rad spravil.

“Res ne,” se je Toni prizadevno kremžil.

“Ne,” je odsekal Jon.

“Potem vas jaz povabim v našo ligo. Razmišljali smo celo, da bi vaš hotel postal prvi tovrstni hotel v Evropi. Seveda bi bila potrebna adaptacija, a liga bi zagotovo sovlagala,” se je Toni razgovoril in si med rumene zobe tlačil ugaslo cigaro.

“To zveni kot predlog, kajne? Moram vas razočarati. Ne razmišljam v to smer. Sam bom letos izpregel in mislim, da bo hotel zaživel kot politično sejno sejmišče. Tudi to nese, povsem dovolj za spodoben dobiček.

“Razumem,” je Toni potrto rekel. “Vidite, politika je tudi denar. Tole vzemite kot bežno sugestijo,” se je Toni povsem umiril in se zlecnil vase.

“Povejte mi iskreno,” je Jon rekel in se nagnil čez mizo. “ste prišli sem gor zaradi te vaše evtanazijske lige, ali zaradi evatanazijskega hazardiranja?”

“Dajte no, noben propagator in provokator nisem. Samo debata, bežen domislek,” se je Toni naprezal v prepričljivost. “Rad bi samo še en pošten odmaknjen žur, in adijo. Samo poležaval bom tu. Mogoče bodo kakšni obiski, v petek pa žur, malce drugačen. Za denar si lahko kupiš vse, prav vse,” je Toni zmignil z glavo in s težavo natezal lica v prepričevalen nasmešek.

“Denar, denar,” mu je Jon kimal in ga nezaupljivo gledal.

“Pa ne da imate slabo vest, ker ste prišli do njega. Kakor vem, ste obogateli povsem legalno. Kupovali in prodajali ste parcele. Imeli ste nos, kje kaj kupiti in kdaj prodati. Znani ste po tem. Vidite, jaz pa sem denar pobiral od raznih premetencev. No, veliko jih je, ki so se kdaj pa kdaj zagnali za igralne avtomate, a tisti pravi hazarderji, tisti so pravi tiči, tisti,” je Toni kimal in živčno žvečil konec cigare. “Ste vi hazardirali, ste se kdaj zapodili v igralnice?”

“Nekajkrat,” je priznal Jon.

“Vidite, na začetku se je tudi meni upiralo. Pa sem videval vse tiste frajerje, kako lahkomišelnost upravljajo določeno količino svoje življenj, kajti denar je energija,” me je potegnilo. Padel sem v igralništvo. Opustil sem študij in začel graditi svoj svet zabave. Denar je kar pritekal, lepe punce, uf se je izživljalo. Zdaj me je izmozgalo, samo še fiziološka vreča sem,” je Toni pojamlal.

“Koliko ste pa sploh stari?” ga je vprašal Jon.

“Oseminpetdeset, zafukanih oseminpetdeset. Dovolj za onkraj,” se je zahahljal in si popravil sončna očala, ki so mu lezla po tankem potnem nosu.

“Pa je res tako brezupno?” je Jon zaskrbljivo vprašal.

“Ja, prekleto, da je. Še kakšna dva meseca bi lahko tacial naokrog, potem bi moral v bolnico. Infuzije, prekladajo te, ti obrišejo drek. Ne, tak živ mrlič, pa nočem biti, to pa ne. Dostojanstveno sem živel in dostojanstveno hočem oditi. Časi so taki, da smo lahko gospodarji svoje usode. Žur z bogovi,” je Toni zakašljajal.

“Usode nas je strah, kajne?” je Jon postajal filozofski.

“Eh, usoda, bedni razmisleki o življenju,” je Toni brezbrizno rekel. “Vedno iščemo nek razlog za bivanje.”

“Ja, če ste se res trdno odločili, potem vam bom moral ta žur omogočiti. Vse podrobnosti bova že sproti uredila, takole v živo, brez vsakršnih papirjev. Saj razumete, nobenih papirjev. Tudi glede plačila se bova dogovorila za poseben račun. Sicer pa sprotne želje, v času bivanja pri nas, sporočite kar osebju. In če bi si želeli pogovora z menoj, me bodo že našli,” mu je Jon pojasnil.

“Torej v ponedeljek se lahko vselim v rezerviran apartma?”

“Trenutek, da preverim,” je Jon s poslovno hladnostjo rekel in po-brskal po računalniku. “Da, urejeno je. Kar pridite.”

Suho izžeto telo Tonija se je odzibalo skozi vrata in za seboj pustilo jedek vonj cigare in neke naveličanosti. Ta izžeta spužva pohlepa in užitkarjenja, je Jon jedko premišljajal. Našel je svoj smisel v nesmislu. Ta ni naveličan, ta je izžet. Celó življenje se mu je odvijalo s podvojeno hitrostjo. Liga evtanazistov, le kakšna nova bratovščina je zdaj to? In bobrov je zraven, ta Bobrov. Mu bom že povedal kar mu gre. Morebiti si misli, da ima premajhno plačo. To, z ekskluzivno evtanazijo, to je bila njegova ideja. Vraga, še kakšno mafijo mi bo nakopal sem gor. Tole bo prvi in zadnji primer. Ponudbo bom zbrisal iz tajnih elektronskih sporočil. Kar zdajle bom to opravil. To je nujno, to mora izginiti od tu. Kakšna iluzija, hotel za slovo! Ne, tega ne! Poiskal je zakodirane strani in s posebno kodo uničil sporočilo o evtanaziji. Tako, ta traparija je za nami. Zdaj pa Bobrov, ta kujon. Vsak dopoldan od osmih pa do dvana-jste je bil Bobrov v hotelu. Priklical ga je.

“Resen pomenek bova imela, gospod Bobrov,” je Jon trdo rekel in ga

kanje gledal, ko se je usedel nasproti njega.

“Prosim,” se je Bobrov zvijačno mrščil.

“K meni ste poslali tistega Tonija. In kar tako ste mu povedali, da se bi pri nas dalo odleteti. Mar imava tak dogovor?” je Jon zvišal glas.

“Ja, veste, to je, to je poseben primer,” je Bobrov malce nervozno poječnil.

“Poseben ali ne. To storitev sem danes ukinil. Ne obstaja več. Razumete?” je Jon strogo rekel.

“Kako, ukinjeno?” se je Bobrov začudil in sklenil roki v naročju.

“Preprosto, izbrisal sem to ponudbo iz tajnih sporočil. Moja legitimna odločitev pač,” je Jon pritrdil in potolkel s prsti po mizi.

“Seveda,” je Bobrov prikimal in živčno prekrižal nogi. “Kaj pa Toni?”

“To bo vaša prva in zadnja stranka v tem programu, v mojem hotelu,” je hladno rekel in mu odmaknil pogled.

“Naj to razumem kot dovoljenje. Torej v petek ponoči, naslednji petek,” se je popravil.

“Da,” je Jon odsekano in nejevoljno pritrdil.

“Zanj bo to res zadnji žur. Njegov imunski sistem je v popolnem razsutju. Nobena terapija ga ne spravi več skupaj, samo še hiral bi.”

“To verjamem, a zlorabili ste moje zaupanje. Toni mi je omenjal tudi nekakšno združbo evtanazistov, ki naj bi vam kupila licenco. Morebiti sem vam celo preveč zaupal,” je bil Jon potr.

“Ta združba ima sedež v Tonijevi igralnici. Brez skrbi, za vašo ponudbo je izvedel samo Toni. Mogoče vas je celo malce zmedel z njegovimi fantaziranj. Vedel je za vaš hotel in si je zamišljal, kako bi bil tak kraj nadvse primeren za njegove blodnje. In tista združba veselih bogatinov ima tudi interni kodeks, ki določa dokajšnjo mero molčečnosti. To so res sami veseljaki, ki hočejo iz življenja vse izžeti, ampak obstajajo biološke meje in takrat se lahko zgodi sistemsko sesutje – telo začne odpovedovati.” je Bobrov neprizadeto govoril.

“Zapleteno,” je Jon nemirno rekel in bobnal s prsti po mizi.

“Vem, bojite se, da bi vas bogati šakali skušali kupiti. Berem v vas ta strah,” ga je skušal Bobrov pomiriti.

“Tako daleč pa menda še ni,” je Jon zardel.

“Ne, nikakor ne. Ti gospodje so omikani in si želijo, pač si želijo drugačne usode. Toni je nekakšen rogovilež med njimi. Saj veste, ko se človek rodi, kriči, ko odhaja pa rogovili. Sicer, kaj vam pa morejo. Pravno

imate pedantno urejene stvari. Lokacija pa je takšna, da ne bi dovoljevali hrupne zabave. Prepričan sem, da tudi lokalne oblasti ne bi izdale dovoljenja za drugačno strukturo hotela.”

“No ja,” se je Jon zadregno odkašljal. “Znane so mi nekatere povezave med kapitalom in politiko, in če bi bilo treba, bi jih vsekakor izkoristil. Povsem jasno je, da Evropi danes vlada nekaj finančno močnih združb. Politika je le orodje kapitala. In ko sva že v takem razgovoru – jeseni boste imeli novega šefa.”

“Kako?” se je Bobrov nabuhnil.

“Izpregel bom. Jani, mlad pravnik, bo upravljal hotel.”

“Vaš dosedanji pravni svetovalec?” se je Bobrov čudil in se namrščil.

“Da on,” je Jon lagodno prikimal.

“In vi?”

“Nič, na morje bom šel, k Lauri bom šel. Dosanjal se bom tam dol. Zdi se mi, da sem tako prekleto star, fiziološko in psihološko,” je Jon potožil.

“Ja, pride čas, ko nas življenje posede. Začnemo delati bilance. Pa kar naenkrat se začudimo, koliko vsega se nam je zgodilo. Ja, vodenje tega hotela zahteva kar nekaj energije. Veste, ni bilo prav, da sem vam nasvetoval tak dodaten program, res ne,” se je Bobrov slovansko razodel. “Mislil sem si, ko sem se zaposlil pri vas, da ste strašno zainteresirani za nove oblike zaslužka. Veliko sva se pogovarjala o tem, morala, pravo. Saj sami vidite, kam rine evropski človek; užitek do dna in profit. Vidite, iz te jame se je vzdignila liga evtanazistov, ki si zdaj prizadeva, da bi si našla matično lukko. Zaupam vam lahko, da imajo resno opcijo. Odkupili bodo opuščen planinski dom na Svinjski planini na Tolminskem. Zame bo to le nov zaslužek, če jim bo res uspelo kupiti licenco. Vplivnih zvez jim res ne manjka, pokvarjenosti tudi ne. To je sodobna mešanica dobičkarjev, ki so si zgradili povsem svojo etiko,” je Bobrov matrosil.

“Tako, tako,” je Jon prikimal in se fižil v zatajevani jezi. “Zdaj se bom grdo izrazil, ampak, vi bi postali dobro plačani morilec.”

“Grobo rečeno, res,” se je zamaknjeno nasmehnil Bobrov. “Vendar jaz ne jemljem tega tako. Vsa sodobna medicina mori, mori na obroke. Narobe je že to, da se spravljajo nad boleznimi, ko so že tu. Preventiva, preventiva bi morala biti bolj dognana in v zavesti.

“No ja,” je Jon zavzdihnil.

“Veste,” je s prizadevno zagnanostjo nadaljeval Bobrov, “če jaz zamešam poslovilni koktajl kakšnemu obupanču, je to dejanje usmiljenja.

Obstaja tudi rak duše, veste. Ko se bistvo življenja zreducira na dražljajske občutke, se začne počasen proces razgradnje osebnosti. In potem se zgodijo še biološke katastrofe. Takim ljudem lahko začasno še pomagamo s kemijo, vendar pa dolgo ne; saj je odpoved telesa, le posledica odpovedi duha. Zato jaz sebe ne vidim v vlogi moralca. Mnogo več jih pospravijo kirurgi, ki si umišljajo nove in nove rešitve. Tako je, če se zdravijo samo posledice,” je Bobrov odločno zaključil in ostro zmignil z brado.

“To že, kaj pa svetla naravnost v življenje. S svojim znanjem in izkušnjami bi znali marsikoga spet prepričati v življenje,” je Jon umirjeno rekel.

“Mislite ...?” je Bobrov zabliskal z očmi. “Navadne ljudi res mogoče. Te dogorelce pa težko. To so uživači, ki so se skozi stalne užitkarske dražljaje prebavili. Kar pogledajte sebe: pri svojih letih ste še kako vitalni in vedoželjni, žejni ste življenja, to vas žene. Našli ste svoj smisel. Udejanili ste svoj ritem. Si zamišljate, kaj bi bilo z vami, če bi svoje dobičke uporabili za zabavo in za reproduktivno udejstvovanje. Prišli bi v stanje, ko se bi vam zrcalo smejalo in ko bi si želeli izginotja. Pri vseh teh uživačih je narobe prav to, da skušajo biti kar naprej reproduktivni. Obdajo se z mladenkami, ki potrebujejo njihovo finančno hranivo ne pa njihove sperme. Pa pridemo do fenomena, ko starajoči samci obvladujejo čedne in mlade samice, ampak samo navidezno, kajti resna ploditev se zgodi s primernimi partnerji. Iluzija fetišev in navidezne spolne moči. Pa pride mo še do drugega fenomena. Zdaj mladi samci nimajo več prave vloge. Pa še nekaj drugega je: ni se jim več treba bojevati za samice, bojevati se morajo za fetiše, za boljši avto, za prestiž na vseh ravneh. Ko to dosežejo, so obdani s tropom samic, ki jim za uspešnost ni treba prav nič storiti; dovolj je, da so ženske. Se pa del samic vključi v boj za prestiž in se tako same izločijo iz reproduktivne verige. Svoje družinsko materinske nagone zamenjajo za poslovno uspešnost, za kariero nasploh. Ko enkrat začutijo prevlado nad moškim, to samo še stopnjuje. Malce jih zbega dejstvo, da niso osvojene in osvajane, vsaj na klasičen način ne. Tako je pač v njihovih genih, biti osvojene in osvajane, vendar bo to skozi generacije prešlo. Tako je to, postajamo hedonistična družba, ki bo potrebovala nove in nove prišleke, da bodo postorili vse tisto, kar bi morali mi, da bi lahko ta zazehana združba preprodejalcev kiča mirno uživala v svoji stehnaziranosti.”

“To ste dobro povedali,” mu je Jon priznal.

“Dobiček zahteva razprodajo vsega, prav vsega,” je Bobrov nadaljeval.

“Zdaj že legalno razprodajajo svoje organe. Obstajajo specializirane klinike, kjer se to dogaja – prideš, prodaš ledvico in živiš naprej. Vidite, človek je le še toliko vreden, kolikor lahko kupi. Vse je trgovina,” je utrujeno rekel Bobrov in povensil glavo.

“Ej, dragi moj doktor, svet se ziblje v tečajih. Zdi se, da je človeštvo doseglo zadnji plato pred vrhom. V prihodnjih generacijah bo še več zehanja in potem bo še več Tonijev, kajne?” je Jon zapiljeno rekel.

“Da, da. Včasih je uživače strašil AIDS, zdaj jih poišče običajna razsutost. Mogoče je to univerzalna koda, ki varuje človeštvo pred ne-normalnim vedenje, ki ogroža celo vrsto. Kdo bi vedel?” Se je Bobrov zamislil in si z močnimi prsti podprl glavo.

“Večnost ima večne uganke,” se je Jon olajšano nasmehnil. “Tonija boste torej odslovili?” je ledeno vprašal in skrčil prste.

“Vse tako kaže. Vztraja,” se je Bobrov krčil v skrbljivost.

“Oprostite, pri meni delate že pet let. Prej ste delali v Moskvi. Kaj ste delali, vas nisem vpraševal. Ampak, mi boste zamerili, če vprašam nekaj zelo osebnega?” se je Jon napreznil.

“Kar vprašajte?”

“Ste goja, mislim, ste že kdaj naredili komu tak koktajl?”

Nekaj časa je bila med njima fina tkanina molka.

“Ja, delal sem v vojaški psihiatrični bolnici in hkrati sem imel majhno prakso v Moskovskem predmestju, pa ni neslo. Na medmrežju sem našel vas. Iskreno vam bom povedal: takšne koktajle smo pripravljali za upokojene blodne generale in druge visoke oficirje, ki so vedeli veliko stvari. Nekateri so si pa tudi sami izbrali častno smrt – težko bolni predvsem. Imeli smo pravi poslovitveni oddelek. Zato tudi vem o teh učinkovinah vse. Vem tudi, kako jih skriti, da jih biokemiki težko odkrijejo. Vsa ta znanost se je razvijala še v bivšem sistemu, še pred mojim rojstvom. Takrat so to tudi bolj masovno uporabljali: na tak način so odstranjevali nezaželene ljudi. Veliko strokovnjakov se je razpršilo, škoda,” je Bobrov malanholično rekel. “Pa mislite, da drugje niso tega počeli. O ja, so. Saj poznate Ameriške usmrtitve z injekcijo, pa zamolčane smrti v večjih kaznilniških bolnišnicah, ne samo v Ameriki, na Kitajskem, pa še kje.”

“Oprostite, preveč vrtam v vas. Prekaljeni ste, to se vam vidi,” se je Jon smehljaj. “No, če boste Toniju res pomagali na zadnji izlet. Ja, želel bi, da bi vse potekalo po diskretnem scenariju. Mene ne bo tukaj in

želim, da bi bilo res vse diskretno. Ne maram smrti. Nikoli nisem hodil na pogrebe, pa tudi na poroke ne,” je Jon pokašljajal.

“Kar zanesite se name. Tonija bomo že nekako spravili v njegov avto, tam bodo razsute tablete, polit šampanjec, skratka, običajen videz samomora,” je povsem neprizadeto rekel Bobrov. “Samomor s pomirjevali in z uspavali. Tudi obdukcija bo to potrdila. Gre za majčkeno modifikacijo običajnih pomirjeval, ki se z dodatkom težko dokazljive kemikalije spremenijo v zanesljivo smrtno strupnino, še posebej, če je v telesu prisoten tudi alkohol.”

“Razumem,” se je Jon zmrščil. “V bodoče pa kar pozabite na tovrstne eksperimente tu zgoraj. Vi ste mi sugerirali tako dejavnost, ki me je sprva potegnila, ker se tudi sam nagibam k takšni odrešitvi, če bi bilo potrebno. V tem ne vidim nič moralno spornega.”

“Vi odločate, gospod Jon. Tam, kjer bo stvar legalna, bo to le obrtna dejavnost, žal,” je Bobrov razširil roki.

“Kot pedikura, kajne?” se je Jon prizanesljivo nasmehnil. “Ne, jaz nočem biti angel smrti. Torej, nobenih neprijetnosti, domenjeno?”

“Še enkrat se vam opravičujem za to taktično nespretnost s Tonijem, ampak vse je bilo tako na hitro. Glede Tonija ste lahko brez skrbi. Kadar je v družbi, se ga napije in malce pogovorili, pa ga hitro zmanjka. Da bi bil še kdaj trezen, je malo upanja. Uživa v tej svoji zadnji vlogi. Veseli ga, da jim bo pripravil tak žur. Če boste dosegljivi na vaši zasebni liniji, vas bom o vsem obveščal.”

“Tako bo prav,” mu je Jon mlahavo pokimal.

“Tole bo najin prvi in zadnji primer. Kaj pa Marika?”

“Ona, ona bo pa svetnica. Začela je odkrivati nove stvari. Ko je človek spet radoveden, rad živi.”

“Saj, saj radovednost,” se je Bobrov zahehetnil. “Pri uživačih pa gre le za ponavljanje dražljajev, zato tudi otopijo. Tako, potem sva dogovorjena. Še enkrat oprostite za taktično napako. Ne bo se več ponovila, obljubljam.”

“Že prav. Ste se že preselili v novo stanovanje, ki ste ga kupili?”

“V maju se bom preselil v hišo, kjer si bom uredil tudi ordinacijo. Še sreča, da sem še enkrat doktoriral v Berlinu. Saj veste, komplikacije z delovnimi dovoljenji. Zdaj je to dokončno urejeno. Ej, ta Evropska birokratska juha. No, ne bi vas več zadrževal. Če bo kaj nujnega, se bova pa slišala.”

“Tako, tako,” mu je bodro pritrdil Jon.

Ko je Bobrov odšel in tiho zaprl za seboj vrata je v sebi začutil veliko votlino. Nagnil se je na stran, se popraskal po slabo obriti bradi in si razpel tesno zapeto srajco. Črni angeli, črni angeli zablode, se je smešknil in se rahljaj v odpočivajoč zamislek. In zdaj bi imeli še društvo za prostovoljno smrt. Kult črnih angelov, ki te peljejo v temo. Moj svet je umrl ... Slavili smo optimizem, spodobno smo si uredili eksistenco, tile bi pa radi tudi v lastni režiji umrli. Če to ni mora, črna mora. Črni angeli plešejo nad usodo tega naroda, ki komaj še čivka v lastnem jeziku. Vsi ti kujoni najbrž nikoli niso imeli prave družine. Naplojeni so bili, kar tako, mimogrede, bolj iz trenutnega užitka kot pa iz globoke potrebe. Tale Bobrov ... On bi kar mešal koktajle smrti. Kje je tu humanizem. Glej no, tu se humanizem spremeni v humunizem. V ponedeljek pride Toni, v petek naj bi izdihnil. Seštevek vseh veselj se bo izničil in mogoče bo koga onesrečil. Kakšna doba brezčutja. Kar takole, človek se da odpihniti. Že v devetdesetih je zabrstevalo brezčutje. Majčkeni bogatunčki so pozabili na svoje otroke, ki so se zadrogirali. Dogajale so se majhne smrti. Zadetega prijatelja so pustili kar na stopnicah, da je umrl. Z njegovim avtom so šli na rock koncert. Majhni črni angeli. Vso moralo so pustili v oblakih droge. Evropski človek ni programiran za takšne substance. Joj, ta svet, še dobro da sem star. Kaj moram danes še postoriti? Pregledati moram poslovanje za zadnje tri mesece. Poklicati moram Lauro, pa Gregorja moram priklicati. Popoldan se bom z Jožetom zapeljal v Suho dolino. Izvrtinčil se je iz zamišljije. Otrl si je obraz. Sprehodil se je po zatohlem prostoru. Skozi okno je opazoval ozek jezik snega, ki se je opletal med sivimi debli. Dokončno odtajanje, je pomislil. Da, odtajanje kot moje odločitve. Nočem teh temnih angelov, da bi mi plesali nad glavo. Ta prostor naj bo prostor življenja, svetlih angelov. Temni angeli naj stražijo temo v butastih glavah, ki sanjajo smrt ...

Mreža senc se je razpredala skozi ozko tesen, kjer so se vile na novo vrezane kolesnice, ki jih je za sabo puščal težak terenski avto. Jože je spretno krmaril in se izogibal kamnom, ki so se čez zimo nakotalili na slab zanemarjen kolovoz.

“Tu je še sneg, zgoraj ga ni več,” je pojasnil Jože. Na hitro je pogledal Jona, ki je togo sedel, se držal oprimka in si zamišljeno ogledoval stara bukova drevesa, sklonjena nad dolino. Po jamah se je šilila še kakšna

smreka, celo nekaj jelk je tu preživel.

“Tu najdlje leži,” je Jon medlo prikimal. V mislih je premleval poslovne rezultate, ki jih je maloprej pregledoval. Elin program, ta nas zdaj rešuje. Nekaj dobička je.

“Kaj ste tako zamišljeni,” ga je Jože vprašal in zapeljal na goljavo opluskano od sonca.

“Računi, dragi Jože, računi. O, sva že tu?” se je zvedril

“Ja, še obrnem, pa bova šla. Če bova imela srečo, bo Bruno v mraku prišel na krmišče. Včeraj sem tja nesel stare krhlje in čokoladice. To ga vedno zmami. Računam na to, da bo z mrakom hlad potegnil čez krmišče in bo ugoden veter. Vsak večer je tako, če je tako vreme kot danes. Nocoj bi moralo biti tako, saj cel dan vlekel vzgornik, in to kakšen. Skozi daljnogled sem gledal padalce, jadralne padalce. Koliko se jih je zibalo nad dolino. Tega se pa jaz ne bi nikoli lotil. S tistimi štrikci viseti v zraku, ne,” je Jože odkimaval in spretno obračal avto.

“Oho, tu sva,” je Jon izdihnil. V težki bundi se je komaj skobacal iz avtomobila. Obut je bil v težke čevlje, da bi kljub aprilu lahko mirno stal na gozdni hladobi in v snegu. Razgledoval se je – na levi je bil gol kamnit hrbet. Med skalami je še bilo nekaj snega. Na desni so se vlekli kopasti vrhovi. Jožetova lovska steza je bila dobro vidna. Zavijuzila je okrog skal in se uspenjala proti razgledišču.

“Slecite bundo, da boste lažje hodili. Zgoraj jo boste spet oblekli. Daljnogled, ste vzeli?” ga je Jože vprašal in si popravil klobuk.

“Aha, v avtu je ostal,” se je spomnil. Sleknil si je bundo. Jože je iz avta vzel njegov daljnogled mu vzel težko bundo in mu namignil, da lahko gresta.

Najprej sta šla malo navzdol, da sta se izognila ostremu kamenju pod katerim se je ščeperilo nekaj borovcev.

“Pazite na korenine,” ga je opomnil Jože.

Pot ju je nato peljala na osončeni del hriba. Lezla sta navzgor proti redkemu zasevku smrečic med katerimi se je stezalo nekaj bukovih starin. Morala sta večkrat počivati. Jonu se je v težkih čevljih zdelo, da se kar lepi na zemljo, da si ga privzema. Težave sta imela s staljenim snegom, ki se je tu še obdržal. Trajalo je dlje, kot je Jože mislil, da bo. Sonce se je že zalezlo za temino gozdov. Stojišče se je ugrezalo v temnikavost

senc. Ograja je bila popravljena in na novo obita s smrekovimi vejicami. Tudi streha je bila zadelana s smrekovino in dve steni prav tako. Dišalo je po smrekovih izparinah. Jon si je oddihoval in globoko vdihoval ta vonj. S takim vonjem torej umira smreka, je Jon posanjaril. Od tu se je dobro videlo v izsečnino na drugi strani doline, kjer je bilo krmišče. Dolina se je ožila proti severu in se zajedala med kamnito zobovje, ki je še najedalo mračino. Divji osameli svet za Kozjimi stezami: globače, skrite steze, podzemne jame, ogoleli vrhovi, v prisojah in globačah smreke, na vzpetinah pa bukove; da, ta svet, je Jon razmišljal.

“Ga bova požirek?” je Jože ponujal čutarico. “Domač je. Dober tropinovec. Brat od moje žene ga je skuhal. Dolinci to znajo.”

Jon je prijel vojaško čutarico, povonjal in se namrdnil. Krepko je potegnjen. Lahna peklina mu je ožgala usta in se mu leno razlezla po drob-ovju. Skomignil je z rameni in še enkrat krepko cugnjen. Godila mu je ta leniva peklina. “Ja, dober je.” ga je pohvalil in si z zanimanjem ogledal staro in že obtolčeno vojaško čutarico. “Tole je pa še iz JLA, če se ne motim,” se je Jon nasmehnil.

“Točno. Od mojega očeta je. Teritorialna obramba,” je Jože pomežiknil. Pomagal mu je, da si je nadel težko bundo. Navlekel si je še kapo in roki zatlačil v žep. Smrknjen je. Toplota mu je lezla po žilah.

“Če bova imela srečo, se bo čez kakšno uro, no prej bo, prej bo prišel. Poglejte skozi daljnogled. Tam na levi ob tistem starem panju, tam je krmišče”.

Jon si je vzdignjen daljnogled in skrbno pregledal poseko. Tu in tam je še ležal sneg. Opazil je star štor in zdraven nekaj ostankov mrhovine, pa kupčke, tam naj bi bila odpadla čokolada in stari sadni krhlji. Zelo dobro je videl, celo, da celo stacan sneg je videl. “Vidim, vidim,” je nakremženo rekel. “Kako pa pridete tja dol?”

“Steza je speljana po robu globeli. A zdaj že gre, ko je snega manj in je staljen. To je samo eno od krmišč. Tu se ga da opazovati, drugje je bolj nedostopno.

“Tako,” je Jon zamrmral in še naprej skrbno pregledoval globeli. Spomnil se je, da so bile tam spodaj bogata malinišča, kjer sta z mamom nabirala maline.

“Kaj tako zavzeto opazujete?” ga je Jože vprašal in popravil šop vej, ki jih je pred dnevi nasekal.

“Gledam rebri, kjer je bilo včasih vse golo, zdaj pa je že čeden gozd.

Koliko malin je bilo tam.”

“Če so bile maline, potem se je tja priklatil tudi medved,” se je Jože pozanimal.

“O se je, se je,” je Jon prikimal in spustil daljnogled na prsi. “Veš, enkrat sta tja šla nabirat mož in žena, Lokvarja. Mož je bil logar in je dobro poznal tudi tisti rajon. Pustil je ženo na južnih fratah, sam jo je mahnil naokoli. Domenjena sta bila, da bo čez kakšno uro nazaj. Žena je pridno brala pa je čez čas zaslišala neko lomastenje. Mislila je, da se je vrnil mož in ga je spraševala, če bo kmalu napolnil čutarico. Ker ni bilo odgovora, si je mislila, da je naletel na dobro frato in jo misli presenetiti. Šumelo in pokalo je. Zdaj že blizu nje, kakšnih trideset metrov. Dovolj ji je bilo te tišine in je zakričala naj se ji že prikaže. Pa se ji je res. Ko se je obrnila proti lomastenju, se ji je iz malinja prikazala kosmatinčeva glava. Takrat je pa ženska zakričala, spustila posodo z malinami in zbežala navzdol proti cesti, kjer sta imela parkiranega fička. Medved jo je seveda ubral po svoje. Ko je mož prišel nazaj in s puško šel pogledat, kje da je ta malinar, se je medved že izgubil v Medvedji dolini. Vidiš, tak je bil ta malinar.”

“Tudi naš Bruno jih obožuje. Tudi on jih je že pregнал.”

“O vem, vem,” je Jon prikimal. “Daj mi še malo tiste kačine.”

Odsrknila sta in za nekaj minut tunknila v molčavico. Veličastna tišina je lebdela nad gozdom, ki je že izcejal temo. Golo kamenje se je izsevalo v nastajajočo temoto.

Da bi si skrajšala čakanje, mu je Jon povedal še nekaj prigod o medvedih. To so bile tiste stare zgodbe, ki so jih trosili gozdarji: nekaj je bilo izmišljenih, nekaj pa resničnih. Ko sta tako zavzeto drobila pomenek, se je tam spodaj nekaj dogajalo. Jože je sunkovito dvignil daljnogled, se usločil, se nakremžil in napeto gledal v smer, kjer naj bi prišaril Bruno. Sprva je mislil, da je velik srnjak, smrečina se je spet zganila. Zdaj je že lahko videl hrbet kosmatinca.

“A gre?” je Jon strahoma zašepetal.

“Gre, počakajva,” je Jože odšepetal.

Dolge otrple trenutke sta napeto čakala. Potem se je le prikazal. Najprej sta videla veliko kosmato glavo, ki se je rinila skozi mlade smreke. Privzdigoval je smrček in ovohaval.

“Tam je, tam v tistih majhnih smrekah. Mirno glejte,” je Jože zapešetal.

Jon si je naravnal daljnogled in begal po globeli in po nizkih smrekah.

“Skrajno levo,” mu je Jože zašepetal.

Jon se je malce obrnil in naprezljivo pregledoval šop nizkega smrečja, ki je že bil zalit s trpko temnino. Zdaj ga je zagledal debeloglavca. Kimal je z glavo in strastno ovohaval zrak. Sklanjal se je in vsebolj sukal glavo v smer nastavljenih priboljškov. Previdno se je zrinil na plano. Obstal je na kopnini. Na desni strani je bilo še nekaj snega. Ovohaval je lastne sledi v snegu. Sunkovito in strmo je dvignil glavo, se zasukal levo in desno in se malce ritensko zamaknil nazaj proti smrekam.

“Nekaj voha,” je Jon zaskrbljeno zašepetal.

“Če je naju zavohal, je predstave konec. Kar mirno glejte,” je Jože pomirljivo rekel in se zlagoma vzravnaval.

Medo pa je kar stal in vohal. Živčno je trzal s smrčkom v zrak, kot da bi hotel nekaj nabosti. Mencaje se je premikal levo in desno. Lahen zrak je potegnil čez opazovalnico.

“Zdaj bo začelo vleči, zdaj naju ne bo več zavohal,” je Jože prepričevalno zašepetal in za hip odslonil daljnogled.

Joj je velik, je pomislil Jon. Napeto ga je gledal. Iz desnega naprezljivega očesa se mu je pocedila solza. Kosmatinec je obdrgnil smrček ob smrekove vejice in stopil naprej. Zdaj je bil od krmišča oddaljen še kakšnih deset metrov. Zibaje se je premikal naprej. Spotoma je ovohaval zrak in tudi tla. Nastavljeno hrano je nekajkrat obhodil in ovohal. Z levo prednjo šapo je dreznil v kup krljev in si jih nekaj nesel v gobec. Požvečil jih je preudarno in počasi. Nekajkrat je dvignil glavo, pomljaskal in ovohal zrak. Ko je zavohal omot s čokoladami, ga krlji niso več zanimali. Razmetal je kup krljev in izbrcal omot. Povaljal je tisti omot po tleh in se živčno prestopal. Najprej je poskusil samo z eno šapo, pa ni šlo. Upora-

bil je še drugo in papir je popustil. Čokoladice so se razsule po krljih. Hlastnil je po njih. Kar cel šop jih je pograbil in si jih stlačil v gobec. Use-del se je in godrnjaje mlajskal. Nekaj časa je kar sedel in si obliznil tudi šapo. Nekam leno se je vzdignil, požvečil še nekaj krljev in zamišljeno obhodil krmišče. Vleklo je vse bolj. Medo je stresal z glavo in se oziral gor proti njima. Še nekaj časa je tacal okrog krmišča. Zibaje je šel nazaj proti smrečju. Čez čas se je slišalo hrastljava hojo po zaskorjenem snegu.

“Ste ga videli, sladkosneda,” je Jože oddihljivo rekel in si podrgnil om-rzle roke.

“Lep teater,” se je Jon nasmehnil. Obrisal si je mazave solze na desnem licu. “To bi moral posneti, to.”

“Težko. Daleč je. Če bi prišel bližje, bi me zavohal. Veste, medved se na nekatere vonjave zanese, na druge pa ne. Recimo vonj bencina in nafte. Izkustveno najbrž ve, da to pomeni neko nevarnost. Pri tem je tako oprezen, da ga zmoti že sveža žagovina, ki vsebuje dosti olja, motorne žage pač. V Kočevskih gozdovih so ugotovili, da hrup še nekako prenese, ampak tega vonja pa ne. Ko so mu okrog nekega krmišča namenoma nasuli svežo žagovino in krpe prepojene z bencinom, ga ni bilo blizu. Po prvem dežju je pa prišel. Seveda so to samo ugibanja. Lahko, da je imel drugje dovolj druge hrane, a dejstvo je, da ima medved izreden vonj, pa tudi dober vonjalni spomin. No, ga bova zdajle še požirek?”

“Ne, hvala,” se je Jon stesnobil. “Zvečer moram tableto, žal. Hladi, a greva nazaj.”

Jože je pomežiknil in možato nagnil čutaro. Obrisal si je brke si popravil puško, spravil čutaro in namignil da lahko gresta. Stopala sta počasi. Srebrnina polne lune se je zlecnjeno polagala po globačah in se radostno iskrla na ostankih snega. Jože ga je spotoma opozarjal na snežne zmrznine, ki so zdaj že primrznile. Celec se je prevlekel z rahlo steklasto skorjo, ki je hrsknil, če sta nanjo stopila. Šlo jima je počasi.

“Tu še vedno zmrzuje,” je pripomnil Jon.

“O še, saj še v maju kdaj. Pazite,” ga je opomnil na kamenje, ki je bilo prekrito s slinasto primrznjeno steklovino. Spotegnila sta se na cesto. Na goljavi je še bolj vleklo. Tu je zdaj začenjajl nočno smuko ohlajeni zrak; spuščal se je do roba in še čez v dolino.

“Takole oblečeni, bi zdržali tudi Rusko zimo,” se je Jože pošalil.

“Najbrž bi jo res, v kakšnem baru z vodko, slanino in Rusinjami. Kaj hočemo, stare kosti so za k peči, bližje krematorija,” se je Jon odhihetnil.

Jože se je zasmel in odklenil avto. Počasi sta drsela skozi srebrne luskinde noči. Zmrznina ju je tu in tam malce zanesla, a je Jože dobro poznal svoje poti. Ej, moj Bruno, se je zamišljal Jon. Najina biološka ura se izteka. Še veliko čokolade, moj Bruno, je tesnobno pomislil in se zazrl tolsti luni v bleščav zmodren obraz.

“Nekam hladen si danes, oči,” je Blanka rekla, ko je odmotavala volan manjšega terenca.

Hladen, hladen, kaj pa ti veš, dragi otrok ... Jutri ponoči se bo okrog našega hotela sprehajala smrt. V mehkih copatih bo tiho prišla in zobala podarjeni sadeži – Tonija. Tiste tanke izsušene ličnice in prazne oči, ki so dogorele v nočeh. Mrtve ustnice srebljejo vino in žlobudrijo neumnosti. On bo hladen, on, dragi otrok ...

“Boš kaj rekel?” je Blanka užaljeno rekla in ga na hitro ošinila. Upočasnila je, ker se je gozdna cesta polagoma zavesnila navzdol, na drugo stran doline, ki se je stekla na severu planote v drugo dolino. “In kam sploh greva? Kdo je ta kipar?”

“Zamislil sem se. Ta gozd, spomini, veš,” je natolcnil in se še bolj zmrnil, da bi v sebi zatiščal skrbnino, ki ga je bodla prav v lobanjo. “Ta kipar je posebnej, vreden tvoje kamere. Počasi vozi, pazi,” je rekel in se zazibal na sedežu, ko sta poskočila čez zgreden grušč.

“Kipar,” se je zmrnila in stresla s čopkom, “Kipar v tej divjini.”

“Ja, tu čuduje. Tu najde dovolj lesa za svoje, včasih nore ideje.”

“Kot vsi umetniki. Nora želja po fasciniranju. Koliko pa je star?” je vprašala in uravnala vozilo na zvoznino na cesti.

“Proti šestdesetim leze.”

“Pa kar sam živi v tej dolini?”

“Ja, že dvajset let.”

“Vsa civilizacija se nabutava v mesta, vi starci, bi pa radi kar v divjino. Oglašanje genov ali kaj?” se je zasmejala. Hip zatem je trznila z volanom in se skoraj ustavila. Izognila se je spolzkemu zbitemu snegu. Zdaj sta bila že globoko v dolini. Tu sonce posije le poleti. “Uf, tu je pa prava divjina. Zdi se mi, da tu pa še nisem bila,” je mirno rekla.

“O pa si bila. Kot deklica si se tu vozila s stricem, ki ti je nabiral jagode, pa prav tu nekje. Od takrat se je gozd že malo pogostil, zato ti je tuje,” ji je pojasnjeval.

“Tu?”

“Da, tu. Tu se gre v Trebušo in tja greva.”

“Aha, zdaj se mi svita,” je vzkliknila.

“No, še kakšna dva kilometra bova šla po tej cesti, potem boš v križišču zavila na levo, pa še enkrat na levo navzdol v sotesko. Tam ima hišico.”

“A je že kje razstavljal, ta tvoj čudak?” je vprašal in nekoliko pospešila.

“Že. Berlin, Benetke, London, Pariz, pa nekje v Kanadi in doma večkrat,” je Jon ponosno natrosil.

“Nisem ga še odkrila,” je rekla in se izognila hlotu ob cesti.

“Saj ga nisi iskala,” jo je zbadel in se oprijel držala nad oknom.

Sonce jima je priprhnilo skozi visoke smreke. Zapeljala sta v sotesko, ki je bila obraščena z nizkim grmovjem in se je širila proti vzhodu. Kmalu sta zagledala hišico z rdečo streho nad katero je polebdeval dim. Precejšnja izseknina je že bila pregrnjena z blagim pomladnim zelenjem, ki je tu zdolaj, pa čeprav na severu planote, prej pišla. Nova ograja se je ogrlila okrog jase. Na levi strani, na pobočini pod hišo so se nizale Gregorjeve skulpture.

“Tu sva, kar zapelji pred hišo,” je Jon pokomandiral.

Tršat belolasec se jima je prismehljajal iz hiše. Nemški ovčar se je zaganjal proti avtomobilu. Z ostro besedo ga je utišal in mu ukazal naj sede. Skobacala sta se iz neudobnega avtomobila. Jon in Gregor sta se emotivno rokovala. Blanki sta se zazdela, kot dva ostarela balinarja, ki sta zmogla dober met. Jon mu jo je predstavil. Šapasta močna roka je zmogla prefinjen zdrsast dotik. Blesk v gregorjevih očeh, je bil blesk nežnega divjaka. Čudovit filmski portret bi to bil, ta belolasec, pa ta okolica, je Blanka pomišljala in se topila v navajen smehljajček.

“Gremo na kavo. Sem jo že zmllel,” ju je vabil v hišo.

Prostorna kuhinja je bila močno zasoparjena. Na velikem štedilniku je nekaj povrevalo. Štedilnik, tak velik, še na drva, nekaj muzejskega, se

je Blanka začudevala. Po stenah je bilo veliko kotličev in črnih ponev, pa razne zajemalke, na drugi steni, cela zbirka petrolejk, pa zrcala, koliko različnih zrcal, uokvirjenih, nekaj razpel je viselo nad klopjo v kotu. Ampak koliko zrcal, pa kakšni lepi okvirčki.

Gregor je spretno pristavil za kavo in odmaknil tisto povreenco. Posedel ju je za veliko staro mizo v kotu. Skozi majhno okno sta lahko zrla po dolinici, ki je bila razrezana z nitjo studenca.

“Nekaj si spremenil. Preddverja ni več. Zdaj je vse to kuhinja vse en sam prostor,” se je Jon sproščal in si mencial roki v podbradju.

“Malo smo razbijali, ja. Tudi delavnico sem preselil. Zdaj je zgoraj na podstrešju. Celo podstrešje je atelje, tak kot se spodobi,” je Gregor govoril in dokuhaval kavo, ki je že pridišala.

“Ja, kako pa spravljaš les gor?” se je pozanimal Jon.

“Boš videl. Zada v prizidku sem si uredil dvigalo. Gor sem šel, ker je več svetlobe. Zdaj spet slikam, veš,” je ponosno pripomnil Gregor in odstavil dišečo črno kipnino.

“No,” je pokimal Jon in prepletel prste pod brado.

“Tako, tule je kavica,” se je prismejal Gregor. “Žganje pa tudi lahko postrežem, dobro domače.”

“Ga še vedno sam kuhaš?” se je zanimal Jon.

“O, še. Čakaj, nekaj rolade je najbrž tudi še pri hiši. Zinka jo speče in me pocrklja. Tu pa noče ostati,” je Gregor trzavo rekel in se zasukal proti omari. Elegantno je postregel z rolado. Pristavil je tudi vijoličasto steklenico žganja. Rekel ji je Mica. Vedno je rad razlagal, da ga včasih Mica tako poljubi, da pade v vse galaksije. Odčepil jo je in vsem nalil v kozarčke. “Letos sem zbrodil samo sadje. Pobiral sem ga po dolini, po zapuščenih kmetijah in ga skrbno prebral in zmlél. No, poskusita.”

Jon je poskusil, srknil je, nagnil glavo levo in desno in spustil voljno peklino po grlu. “Melanholičen je,” je Jon rekel in začutil ogenj v drobu.

Gregor je kimal in ves poživljen gledal Blanko, ki je previdno vzela košček pomarančne rolade. “Damica ne bi poskusila žganja. Samo malo, samo toliko, da prežene viruse,” ji je pokroviteljsko prigovarjal.

“Ne hvala, vozim,” se je izgovarjala in mlela okusno rolado. “Rolada je pa odlična,” je pohvalila in že sezala po drugem koščku.

“Ja, Zinka zna. Razvaja me. Saj se vidi,” se je zasmel in se potolkel

po tolstobi okrog pasu.

“Kje pa je, ta vaša Zinka?” ga je vprašala in si stlačila rolado v usta, med višnjevo rdeči poljubčkasti šobi.

“Ah, tam dol v civilizaciji. Pride in gre. Čez poletje je ponavadi tu.”

“Kot sem ti že po telefonu namignil, sva prišla, da bi ti naročil kip Matere božje. Osemdeset centimetrov naj bi bil velik. Mudi se, do julija,” je Jon poudaril in cincnil s kozarčkom v roki.

“Do julija,” se je Gregor zamišljal in vrtel kozarček med prsti. “Ker je zate, bo morda šlo. Zdaj končujem neko temno serijo, potem bom malo počival. Šlo bo,” je odločno prikimal in prijel “Mico” za vrat.

“Ne, ne nalivaj mi več,” se je branil Jon in z dlanjo pokrnil kozarček. “Saj bo dobro plačano več.”

“Da bi ti naročil tak kip, tega si pa ne bi mislil,” se je Gregor smihal. “Ti in verska mistika, ne, ne, to ne gre skupaj. Pa ne da si na stara leta zabredel v versko mistiko?”

“Ah, daj no,” je Jon odmahnil z roko. “Tale kip bo stal v kapelici nad našo hotelsko hišo. Omislila si ga je neka gostija, ki bo vse financirala,” je Jon pojasnil in si pritegnil kavo.

“Ti si pravi hotelir, vse želje upoštevaš,” je Gregor zafrkljivo rekel.

“Vedno pa tudi ne. V to sem privolil, ker bo to koristilo. Saj sam več, krščanstvo je biznis.”

“O, pa še kakšen. Gospodje naročajo nova razpela, kipce, rezbarije vseh vrst. To delam za denar. Za dušo delam nekaj drugega. Zdaj ustvarjam majhne instalacije. Do zime najbrž bo.”

“Koliko zrcal,” je v hipen premolk kapnila Blanka.

“Veliko, še več jih bo,” ji je prikimal Gregor. “Hodil sem po hišah, brskal po podstrešjih, pa sem jih nabral. To so predmeti naših dedov in babic. Taka zrcala imajo svojo zgodbo. Predstavljata si lahko, kaj vse so doživela in videla. Mladenke so se pred njimi česale, si urejale kite, vadile nasmihanje. Fantje so se možatili, se tudi brili, tu in tam si je kdo ogledoval škrbinast zob – celo življenje je v teh zrcalih. Pa tudi okvirji. Delali so jih mojstri. Vešči so bili rezbarjenja. Zrcalo je antropološka fascinacija. Človek se je tudi fizično prepoznal. Zbiram pa tudi drugo šaro naših dedov. Poglejta tale železen mlinček za kavo. Ja ta je star čez sto let. Očiščen, na novo brušen, prebarvan, še vedno mi služi,” se je pobahavil Gregor. “Tudi danes sem z njim zmlal kavo. Ljubim ta vonj pravkar zmlate kave.”

“S tem ste zmleli?” se je Blanka počudevala in k sebi potegnila

štirioglat železen mlinček.

“Ja, čakaj,” je Gregor vzneseno rekel in prožno vstal. Stopil je po zavitek kave, odprl odprtino na vrhu in vsul zrnje. Zaprl je kupolo in obrnil ročico, da je zrnje škrtnilo. “Na, poskusi. Mlinček stisni med nogi in s tole ročico melji,” ji je pojasnil.

Šlo ji je počasi, a je le ujela pravi ritem. Škrtanje je bilo vedno bolj pravilno in enakomerno. Postavila je mlinček nazaj na mizo, odprla predalček in povonjala pravkar namleto kavo: “Mmmmm, kako to diši,” je zavzdihnila.

“Diši, diši,” ji je prikimaval Gregor. “Kako je dišalo šele takrat, ko so jo naše prababice še pražile. Moja babica jo je še včasih. O, to je dišala cela hiša.”

“Pražili?” se je začudila Blanka.

“Pražili, pražili,” se je Gregor pohahljal in si spet pritegnil Mico.

“Mar se nisi nikoli peljala mimo pražarne blizu Občin, ko si se vozila v Trst?” ji je Jon namignil in si vzel košček rolade. “Kadar se je pripravljalo na dež, je še posebej močno pridišalo. Jaz sem se včasih kar ustavil in vonjal.”

“Ja, ja, zdaj se spomnim,” se je Blanka razživel. “Pa je res pridišalo po kavi, točno,” je rekla in previdno odložila mlinček.

“Čakaj, čakaj,” se je Gregor domislil. “Mislim, da bi morala nekje biti tista stara ponev z mešalom za praženje kave. Vstal je, da bi jo poiskal. Nad njimi se je scimil močan hrup helikopterja, ki je moral leteti zelo nizko, saj so šipe kar trlinkale v okvirjih. “Ta, hudič,” je požugal Gregor. “Smrkavec, misli, da je leteči Bog.”

“Kdo?” je prizanesljivo vprašal Jon in si v prtič obrisal roko.

“Kdo, kdo, vikendaš. Smrkavec je podedoval vikend po očetu politiku, saj več kateremu. Bil je v vrhu vlade in v Evropskem parlamentu je grel rit. Tam na koncu te dolinice je njihova počitniška hiša s ploščadjo za helikopter. Njegov stari se je vozil še na državne stroške, mulc, no saj ni več mulc, štirideset jih že ima pa ima svoj helikopter in celo sam pilotira. Še dobro, da dela tam zgoraj v Bruslju. Pa smo že protestirali. Ampak saj veš, demokratične zvezice. Kaj že iščem?”

“Ponev, neko ponev,” ga je opomnila Blanka.

“Aha, aha,” je pokimal si popravil hlače in šel do skrinje. Poropotal je z šaro: stari likalniki, črni lonci, pokrovke, manjše ponvice. “Tu je, tu je,” je zamrmral. Prinesel jo je na mizo in Blanki pojasnil, kako je stvar delovala.

Blanka si je zamišljala staro žensko nad ognjiščem in to ponev. Reklama za kavo. Vsakokrat, ko bi pritisnili na gumb za kavo, bi se na majhnem ekrančku pokazal kratek nabutan spot. Ženska praži kavo in jo na koncu postreže. Hej, ideja, je zacvetela.

“Saj imaš cel boljši sejem,” se je Jon posmehnil.

“Ah, to sem zbiral še pred leti, ko sem zbiral material za razne inštalacije. Bi zdaj stopili gor v delavnico. Tam se bomo dokončno pogovorili, kako in kaj.”

Stopili so v prizidek za hišo. Ploščad dvigala je bila ograjen z zeleno železno ograjo. Spravili so se na tisto ploščad. Gregor je pritisnil na stikalo, nekaj je zabrenčalo in zacvililo in jih dvignilo v zgornji prostor. Rjava rebra tramovja so bila osvetljena s soncem, ki je lilo skozi tri velika podstrešna okna. Kosi lesa so ležali vsepovsod, pa lončki z barvami, razna orodja slikarsko stojalo v kotu, dve halji, miza z raznimi električnimi orodji, žagovina po tleh, pa spet kosi lesa in ob steni kosi debel pa nekaj nedokončanih okvirjev za sliko.

“Tu je zdaj vesoljska delavnica. Tu se pretakam, dokler se ne bom pretočil,” je Gregor motnjavo rekel.

“Pa res spet slikaš,” je Jon omenil in se premaknil do platna v kotu. Videl je nakakšne temnomodre lise, pa prste, ki so silili skozi meglo in nekaj oranžnih trikotnikov obešenih na črne kljuke. “Bo to spet kakšna provokativna abstrakcija?”

“Saj še sam ne vem, kaj bo. Zdaj imam polne roke rezbarije in klesarije. Pridi sem,” ga je Gregor vabil na drugi konec, kjer so v vrsti stali kamniti podstavki. “To so samo podstavki za čudne kipce, čudno naročilo pač.”

“In kaj bo stalo na teh strebričih?”

“Kipci, leseni kipci. Glej, tam pod oknom se sušijo. In res so bili tam majhni, črni polakirani, nekakšni kerubinčki.

Jon je prestopil skladovnico kamenja in se jim približal. Močna sončna luč se je odbijala od črne lazure. “Kaj naj bi to predstavljalo?”

Blanka je stala za njima in rekla: “Meni se zdijo kot majhni vražički.”

“Ne, ne, niso vražički. Angeli so, črni angeli,” je Gregor resno rekel in

si povlekel hlače navzgor pod obilno okrogolino trebuha.

“Črni angeli,” se je Jon zamislil in se prijel za brado. Črni angeli ... se je Jon zamišljal. Če to ni naročilo Tonijeve klape ...? Tako je to, ko se izgublja nacionalna identiteta, se spet pojavi klanovstvo ...

“Kaj si se tako zamislil. Tole bodo prav spodobni črni angelci, ki bodo stali v neki planinski koči na tolminskem. O naročniku ne bom nič govoril, saj veš, poslovna etika,” je Gregor raskavo resno rekel.

“Saj, saj,” je Jon pokimal in si zadregno pogrizel spodnjo ustnico. To bo to. Se mi je kar zdelo. “No, kot sem ti že omenil,” je živčno nadaljeval, “bi jaz naročil kip Matere božje.”

“Ja, Marijo,” se je Gregor spet zamislil in pogledal nekam v tla.

“Osemdeset centimetrov, pa smo lazura, tako, da bo les vse povedal. Ti to znaš, ti to zmoreš.”

“A bo podstavek kamnit?”

“Najbrž, sicer bosta še kontaktirala z arhitektom. Te bo že poklical.”

“Same sakralije. Zdaj ti angeli, potem Marija, ja sanje lahko počakajo. Do kdaj?” je Gregor vprašal in se popraskal po močni podlahti.

“Do začetka avgusta. Saj bo šlo?” ga je vprašujoče pogledal Jon.

“Potrudil se bom.”

“Pa še nekaj, moja hči bi rada posnela film, umetniški film o tebi. Saj vem, da si bil dostikrat na televiziji. No, kar zmenita se,” jima je Jon namignil.

“Ja, res bi rada,” je Blanka vzdrhtela. “Naredila bi umetniški videospot o vas. Z dobrim snemalcem, bi vas skušala ujeti pri vašem delu, na sprehodu, vaša razmišljanja, tako spontano, ne kot intervju, pa podloženo z glasbo, ki jo vi radi poslušate.”

“No, no, mogoče,” je Gregor mrmral in se gladil po močnem tilniku. “In kje naj bi bil ta film prezentiran?”

“Na televiziji prav gotovo ne. Žanrsko bi to bil kratek umetniški film, ki bi romal na kakšen festival,” je Blanka vzneseno rekla in hlastnila po cigareti. “Lahko pa bi vkomponirali tudi vaše sanje,” se je domislila in si prižgala cigareto.

“Ej, teh pa bi bilo na kilometre,” se je Gregor zasmel.

“Samo košček bi vgradili. Saj veste, da ima oče gor v hotelu sanjebralnik. Tam bi jih posneli.”

“Vem, vem, da ima tisto škatlo. Mikalo me je, da bi si jih dal posneti. To bi bila prava umetniška beležnica,” se je Gregor hahljal.

“Ti kar pridi. Boš videl, kaj se ti ponoči plete v glavi,” se mu je Jon

zadobrikal.

“Pa je res, da si lahko sanje potem ogledaš na računalniškem zaslonu, ali je to le računalniški komercialni trik kot mnogi drugi?”

“Ne, ne, res. To je znanstvena škatla, ki ti posname elektromagnetne valove, ki se v spanju sproducirajo v podzavesti in jih potem računalniški program sestavi v slike. Podzavest dela na drugačni frekvenci kot zavest,” je Jon resno pojasneval.

“Hm, pa če bi bilo možno posneti tudi zavestne zamisli. Takole bi ležal in se poglabljal v zamisli. Računalnik bi jih shranil in bi jih lahko kasneje uporabil. Mnoge zamisli tako odidejo,” je Gregor in zamahoval z lopatasto roko.

“Delajo tudi na tem. Vendar pravijo, da je v budnem stanju veliko valov in bi morali sestaviti super program, ki bi znal analizirati te valove. Sanjebralnik pa dela, boš videl, da dela. Veš, Janži, slikar iz Celja je bil pri nas in je slikal svoje sanje. Cel ciklus je naredil. Saj ga poznaš?”

“Janži, on? Seveda sem videl njegove slike, pa najbrž prav tiste. Lani jih je razstavljal. Madona so bile dobre,” je Gregor vznemirjeno pritrdil. “Če bi vedel, da je tam zgoraj, bi ga obiskala.”

“Vidiš, ti pa kar čepiš v tej grapi,” mu je Jon poočital. “Ko boš potreboval počitek, kar pridi. Saj lahko kar peš. Čez hrib jo mahneš.”

“O, to bi še zmoget, se je Gregor pobahal. “Da bi sanje vtikal v umetniški film,” je pomislil in si podprl brado z močnimi prsti “to bi bilo zanimivo.”

“Boste pristali?” je Blanka vprašala in se postavila pod sonce, da so ji rdečerjavi lasje živahno zažareli. Te njene barvarije se je spet jezil Jon. Tak žareč odtenek, je pomišljal.

“Kaj pa hočem,” se je Gregor nasmehnil in razširil roki.

“V jeseni bi to izvedli. Skušala bom pridobiti tudi nekaj denarja za ta projekt, saj ga ministrstvo za kulturo obljublja. Na diskih hočejo imeti upodobitve naših umetnikov, pa naj plačajo. Ko bo jesen najlepša, začnemo,” je Blanka odločno rekla in stisnila cigareto v velik železen pepelnik na kamnitem podstavku.

“No, potem smo zmenjeni,” je Jon pokašljal. “Do avgusta naredi Marijo. Če boš pa utrujen, jo kar primahaj za nekaj dni tja gor. Če pa te skrbi, da ne bo dovolj tvojega priljubljenega piva, bom pa s helikopterjem skočil ponj,” se je Jon zasmel in previdno prestopil kos lesa na tleh.

“Ah, saj ga ne žlampa več toliko. Za svoja šestdeseta, mi gre še dobro,” se je Gregor hahljal.

“No, poslovala bi se. Najbrž sva uničila tvoj dnevni ustvarjalni ritem,” je Jon prijaznil.

“Ah, delam ponoči, v glavnem. Dopoldan, kaj preberem, si kaj zapišem. Če res že morata?”

“Stopnice si pa kar zgradil?”

“Ja, samo z dvigalom se prevažam gor in dol. Samo na gumb pritisneš, pa je,” se je Gregor hahljal.

Blanka je vsrkavala ves prostor in si zamišljala snemalne kote, detajle, skulpture, inštalacije, pa njega za stolalom, z elektičnimi dleti.

“Gospodična, ste se nagledali ustvarjalnega nereda?” jo je Gregor zbudil iz lahke zamišljije.

“Saj grem,” je zazvonila s smehcem.

Gladko so zdrseli dol. Jon je moral nazdraviti še z enim šilcem, še z enim poljubom Mice. Namleli so še nekaj vsakdanjosti in se poslovili. Pospremil jih je do avtomobila in še dolgo mahal na privozu.

Bilo je že krepko čez poldan, ko sta se vozila skozi stihobljenost gozda. Sonce je razsipno trlo sence v grapi in ju žgečkalo skozi šipe. Jona je žganje zazibnilo v mehak odčutek. Spreplet misli se mu je pretakal v zmehčani zavesti: Črni angeli, tisti majhni leseni črni angeli. Si kar predstavljam, kako bo. Okrogla miza, sveče, prisega, Bobrov pa nadangel smrti. Prismuknjenci! In Toni, njega bodo jutri odpeljali črni angeli. Postal bo črna snov. Okrog glave mu bodo zaplesali tisti črni leseni angeli. Mogoče si jih bo dal vgraditi na konec postelje, zadnje postelje, da bodo stražili njegovo neumnost. Kako noro, ti gospodje bi radi bili absolutni vitezi življenja. In črni angeli naj bi se jim priklanjali in jim kimali. Črna sončna očala, črne obleke, črne limuzine, črni angeli ... Črni spolni fetiši, črne cigare ... On se jim smeje ... Dal jim je novo igračo in se zabava, ko jih gleda v tej novi mistiki. Črna pamet lahko skoti črne angele. Mogoče si bodo omislili tudi črne lepotice, za zadnje sladostrastje ... Črni kult strasti in razdraženosti. Kar naj jih Bobrov uspava, ta vrhovni črni angel. Taki časi so, da ljudje sanjajo črne angele. Preveč svetlobe vabi v temo; v temi spočeti, v temo vrnjeni. Tema, čisti ogljik. Notranji zruški. Črn premog duše, ki je vsega presita. Črn holesterol duše ... In kako se bodo spogledali ti črni angeli s svetlo Marijo, ki bo tiho gledala nanje in se jim

materinsko nasmihala. Mar čas luči usiha in bo noč kraljevala v ljudeh. Noč bo spala v norih glavah, ki so se izčutile ... Črni leseni angeli, v tisti planinski koči. Ja, ja, klanovstvo. Črni angeli ...

“Oči, kaj se tako smehljaš, kaj si tako zamišljen?” ga je Blanka priklicala iz koprenastega zamisleka.

“Ah, črni angeli,” je odmahnil z roko in se sproščeno zasmejal. “Tisti črni angeli,” se je hehetal in se trdneje oprijel držala. Zapeljala sta se na osončene poseke.

“Črni angeli, res noro,” mu je Blanka prikimala.

6. KO SO ČEŠNJE CVETELE

Zvezde so se topile na pohlevno šepetavem morju. Od nekod se je vlekel težak dehtinast vonj nafte. Vse je tiščalo in se lenilo nad vodo. Težka noč bo, je Jon pomislil in se odpravil prav na konec pomola. Diši po južnih sapah, po sluzasti vlagi, je ugotavljal. Gledal je luči onkraj zaliva: nemirne iskrice so zacvetevale na mirni vodi. Za hrbotom je slišal bučavico prometa na široki obalni cesti, z morja pa je nenadoma udaril težak zvok ladijskega pozdrava. Težka razsvetljena gmota se je rinila iz pristanišča in narinila nekaj valčkov ob obalo. Zmajal je z glavo se nasmehnil in se spomnil daljnih križarjen: Sopara, skoraj vsakodnevno pijanstvo, lepe Brazilke, koktajli, pa vihar, pa bruhanja in omedlevice. Tisti suhi Anglež, tisti dolgin; kar naprej je rinil za mano in mi trobil nekakšne zgodbice, tudi erotične, baje je bil nekakšen politični pisatelj in sodelavec nekega magazina, ampak meni se je zdelo, da je peder. Seznanil me je z zanimivo Švedinjo, ki je nekoč bila pornozvezda. Baba je bila poslovna. Vodila je nekakšen plavajoči bordelček. Joj, imelo me je, da bi jo poskusil, ampak sem se tako prekleto bal kakšne infekcije, ja to je bil čas, ko sem se takih stikov izogibal. Zvedel sem tudi, da so se tam doli, v njenih prostorih, dogajale prave orgije, ki so jih tudi posneli. Ja, križarjenje, je pomislil in izdihaje spremljal odhajajočo ladjo. Gledal je plazeče luči na temnikavi vodi in poslušal močnejše nabutavanje valov. Zavrtinčilo se je nad vodo in hladno povleklo proti mestu. Hladen majske veter je to bil, ki si je peruti hladil na hladnimi vodami, ki so se stekale z rekami nakotenimi nekje v Alpah in so s seboj nosile obilno talino snega. Stresel je z rameni in se odpravil nazaj proti mestu. Rad

je imel te mirne ponedeljke, te tihe ponotranjene sprehode po preprogi spominov. Zamaknil se je v stare uličice in se polagoma sprehodil v svetlobo še živahnega mesta. Tu in tam je kuknil v kakšno izložbo. Kozarček črnega, da kozarček, na tak večer, ga je obšlo. Kaj pa tablete? Naj gre k vragu še kemija ...! Nekaj kozarcev ga bom, se je odločil in se namenil v star lokal na vogalu.

Mladec za točilno mizo se je sproščeno odsmihal gospem in gospodičnam, ki so se poslanjale za točilno mizo. Nekaj pivcev je bilo za mizami. Odločil se je za visok stol ob polico vzdolž zidu. Mladec je bil takoj pri njem, vzel poln pepelnik in mu primaknil skledici s sladkorčki in arašidi. Naročil si je črno vino. Ko ga je okušal, se mu je zdelo pretoplo in zatohlinasto. Med glasbo so se scejale tudi besede. Dva gospoda za njegovim hrbtom sta razpravljala o loteriji in se repenčila, ker nista bila deležna dobitka; strastno sta ugotavljala, kdo je napisal napačno kombinacijo. Nekaj deklic je sedelo v kotu, se hihetalo in se zaoblačilo s sumljivim dimom. Plačal je tisto postanino in se izmotovilil ven na ulico. Ovohaval je slankast zrak in poslušal lahno zabrnevanje vetra. Spomnil se je, da je na majhnem trgu prijetna gostilnica, kjer točijo odločno črnino. Poživljen je šel v ozko ulico, ki je prečila lep kos starega zgnetenega dela mesta.

To je bil cenen lokal za robate može. Živa govorica je pljuskala skozi obbokan prostor, niti ne pretirano zakajen. Največ se jih je gnetlo okrog točilne mize, kjer je kraljevala vražja rdečelaska. Kozarci so se polnili, hormoni so plali v žilah, ona pa se je smejala, nihala s težkimi prsmi, se ravnoprav sklanjala, da so v njenem globokem dekolteju iskali svoje pramatere. Zbegano je pogledal po osamelih mizah. Nekam se je pač treba uvesti. Odložil se je k mizi ob oknu. Naročil si je dva deci domače črnine in porcijo sardelic. Tu so res pripravljali sveže, dišeče, hrustljave. Nekoliko uživljen v ta bučljiv ambient je hrustal ribice in jih mlaskaje zalival s črnino. Zmotilo ga je trkanje bele kovinske palice. Slepce se je premikal med stoli in odkraval prostor. Mar ni to Slavec, črni Slavec, se je Jon zagledal v prišleka. Črni Slavec, harmonikar in filozof, madona, da je to on, ga je prevzelo. "Gospod Slavec," je zaklical proti njemu in podržal ribico v zraku.

Slepce se je ustavil in obrnil glavo v smer od koder je bilo navibrirano

njegovo ime.

“Slavc, jaz sem, Jon. Boš prisedel?” ga je Jon povabil.

“Ti, kost stara,” se je Slavc nasmehnil in trknil s palico. Polagoma se je prerinil v njegovo smer. “Kje si, hudič stari,” je robotil.

“Tu, tu, še malo levo,” ga je usmirjal.

“Te je Laura spet nasprejala, kaj,” je Slavc rekel in se dreznil ob njegovo mizo. Potipal je rob mize, roko zapeljal do stola, ga odmaknil in sedel. Palico je stisnil med nogi, malce smrknil in rekel: “Žreš ribe, ti, medved.”

“Ja, res. Kako si Slavc, kako gre? Že dve leti te nisem videl.”

“Ej, gre, gre, hudiču v rit. Če je buzi, mu je najbrž to še všeč, kaj,” se je Slavc zasmel in si popravil črna očala, ki so mu zdrsevala čez nos. “Kaj piješ, ti goba?”

“Črno, črno Slavc.”

“E, potem si prišel na pravi naslov. Tu točijo pravi refošk. Veš kako ga preizkusiš?”

“Kako?” je Jon vprašal in se zazrl v Slavčevo lice. Shujšan se mu je zdel, zelo shujšan.

“Madona, zliješ ga na roko in pomencaš, potem pa povohaš. Mora prav dišati. Ne sme ti udariti vonj alkohola niti preveč kisline. Aroma je pomembna, aroma. Tako so delali že moji dedje.”

“No, saj si cel enolog,” ga je Jon pohvalil in naročil rdečelaski naj prinese cel liter.

Slavc je previdno zatipal do kozarca in si ga ponesel pod nos. Dolgo je vdihoval in vonjal. “Aha, ta je pravi,” je ugotovil. “Ta je rastel v Marezigah. E, Gvido ga zna vzgajati, e, on ja. Nazdravje, gozdna senca.”

“Nazdravje, nazdravje, glas Istre,” mu je vrnil Jon. Spoštljivo je gledal Slavca, s kakšnim užitkom pocmoklja vino in ga šele potem spusti po grlu. “Kje je pa harmonika?”

“E, doma počiva. Ma sem jo v soboto nategoval, da je pela, ma tako je pela, da so se šipe tresle. Sem bil povabljen na nek rojstni dan. Vino je bilo tako, tako, ma se je dalo piti in peti. E, je bila fešta, ta prava fešta.”

“Pa če bi prišel poleti tja gor k nam in bi kakšno vrezal. Lahko bi prišel in se malo razhladil,” ga je Jon vabil.

“Če me boš povabil, bom prišel. Tvoja Laura me večkrat pelje na kavo, če me sreča v gasah. Včasih damicam zaigram kakšno Pariško vižo, veš tisto sladkasto, da se ti dlakce napnejo,” se je Slavc hahljal.

“O vem, kako ti to igraš. Se spomniš, kako sta z nekim Slovacom igrala na pomolu. Tako sta igrala, da se je še mularija zabavala. To je bil žur. Fantje so vama dostavili cel flaškon vina, no, Slovaček je potegnil tudi malo travce. Punce so se slačile in plesale in skakale v morje. Slovaček se je pomaknil na rob pomola in rezal same divje. Enkrat se je preveč nagnil in vznak padal v vodo. Se spomniš, kako je njegova harmonika čudno zapiskala, koje letel v vodo.”

“Ja, ja, vem. Ej, kje so tisti časi. Zdaj se zapirajo v nekakšne klube in se grejo nekakšno elito. Že mularija se gre elito. Ni vsak klub za vsakega. Tu, na obali, je zdaj ena sama žlobudra. Slovensko se sliši samo še v teh luknjah. Pa smo tam v Evropi. Namške klobasice na Jadranu in kalamari v Berlinu. Mineštra, postana mineštra, ki je enkrat že bila kuhana. Hvala Bogu, do smrti sem preskrbljen in dokler bom upal, bom vlekel meh.”

“Ah, kaj bi filozofirala. Čakaj, ti natočim še enega.”

“Samo še tega. Moja Mandica mi je nadela štrikce, domov bom moral. In ti, boš zdaj na morju?”

“Še jutri, potem se preselim, spet tja gor. Z jesenjo, pa nazaj sem dol, tokrat za stalno; vsaj zime nameravam preživljati tu.”

“Ja, ja, za stare kosti je dobro to naše morje. Ti kar pridi dol, jo bomo vrezali ob kakšnem litrčku,” se je Slavic zasmejal in previdno nesel vino do pripravljenih ustnic.

Še nekaj časa sta drobila vsakdanjosti in obirala znance. Slavic mu je povedal nekaj tračev, ki so se vrtinčili po starih ulicah.

Zataval je po ulicah. Zrela tihobna majska obmorska noč, mu je šumela v glavi. Spotoma je pogledal na mobilnik in prebral jezno Laurino sporočilo, ker ga ni mogla priklicati. Poklical jo je in ji povedal, da je vse v redu in da se bo še malo sprehajal. Seveda se s tem ni strinjala, a jo je kar izklopil – baba zasledovalska je pomislil in mobilnik zatlačil v žep lahkega anoraka. Ustavil se je na koncu ulice in poslušal nežno šepetanje morja, ki je tapkalo ob utrjeno obalo. Šel bom naokrog, pa naj me išče baba tečna. Vem, poklicala bo Lidijo, tisto tečno lezbačo, da jo bo vozakala po mestu in me iskala. Zmignil se je v majhen parkec in se usedel na klop. Tod mimo jo ne bo, tod se hodi samo peš, je zmagovalno pomislil. Zaskrbljeno si je potipal utrip, pa takoj za tem odmahnil z roko. Vse je bilo tako prav: tako mehka, malce pihljava majska noč, ribice, črno vino, pa ta park zatlačen med stare hiše. Razgledal se je. Tu

in tam je še svetila kakšna luč v oknu, nad sabo je videl nebo prebodeno s kakšno posebej svetlo zvezdo, krajec lune je visel nad starim dimnikom. V njegovo samoto sta priprhnili dve senci. Parček je prišel in zavzel sos-ednjo klop. Dkle je pokljalo z žvečilnim gumijem, trapec ob njej pa je pripravljaj igle in drogo – nočna obmorska klasika. Ujel je trde nemške besede. Sodobni odvečniki, je pomislil. Tudi sam sem že odvečnik. V meni je noč, noč brez jutra. Toni ... Zdaj že plahuta med temnimi angeli in se igrajo, kdo miži ... Kar zaspal je v svojem avtomobilu, tako kot je bilo dogovorjeno. Veselo usahniti, tudi v tem je nek smisel. Ne, jaz za kaj takega nimam poguma. Jaz bom kar zaspal, ko bom. Kar legel bom in odšel. Stari, neumnosti klatiš. Ravno dovolj si ga spil, da zdaj ne veš, kaj bi, kajne ...? Lauri delaš skrbi, pa Blanki najbrž tudi. Zdajle ji najbrž telefonira. Jo kar slišim: ti, stari je pa kar izginil. Ni ga domov. Verjetno je srečal kakšnega kompanjona in ga žingajo. O, saj vem, kaj jo skrbi. Moja smrt bi jo vrgla iz vsakdanjega ranovesja. Saj so res zopni ti črni ceremonijali. Poglej ta dva, tam na klopi. Zdaj sta že zadeta in srečna. Telesi jima še dobro služita. Zdaj imata v glavah kemijsko veselje. Mene pa Bog nagovarja preko vina – te telepatske svnovi zemlje, tekoča luč ... Alkohol je najbrž kakšna šifra, ki nam omogoča dostop do sebe, ko nas življenje zabije. Pa če bi ga še kakšen kozarček. Zdaj je kar je. Šel bi do tiste trgovine, kjer se da kupovati tudi ponoči. Pa s steklenico na pusto plažo. Ne, v bar! Tja pa ne more, tak v tej sprehajalni opravi res ne morem tja. O jej, tak pa res ne morem tja, saj sem kot kakšen star klošar. Ja, predpisi, kodeksi, Evropa. Kje so časi, ko si lahko šel v delovnem pajacu v hotel na pijačo. Maršal je tako ukazal ... Ej, mladost ... Potem je bila tranzicija in zdaj imamo holesterol in aritmijo in zadrogirano mladino. O, včasih pa, ja, kar na čolnu ciganska glasba. Res je bilo. Srali smo ga tam ob Savi, pa se pripelje mimo čoln in v njem cigani in njihova glasba. Kar iz teme so se vzeli. Povabili smo jih na obrežje. In tista cigancica v oranžnem krilu, spodaj pa nič, en sam volhek spol, ki je vabil v odrešenje. Pa sva šla tja v grmovje. Menda jih je imela samo petnajst, no ja ... Njen vonj, divji ciganski cvet. Hm, jaz sem jih imel dobrih dvajset, bruc ... No, zadetkota odhajata s kemijskim mahom na možganih. Kaj zdaj, a boš kar sedel tu in se ogrinjal s spomini. Počasi bo treba gor, domov, v hrib. A bo šlo, stari? Črne kačice so se ti zalezle v žile. Zdaj bi rad bil soha meditativca. Le vprašaj njega, le vprašaj ga, če si naredil prav. On ve, vse ve, ker je vse. Se ti zdi, da te že vidi in da te nagovarja. Poglej, gor za dimnik se ti je skrtil in se ti smeje dol. Ja, tam je, kjer se

je malo prej zibala luna. Ga vidiš, za kaminom je. Poslušaj, kaj ti pravi: Tvoje zemeljsko rajanje je opravičljivo. Z ognjem zemlje si bil zaplojen, z ognjem boš odzvet. Podaril sem ti kelih ognja, da te bo prečistil. Skozi ogenj boš uvidel svoj namen. Veliko namenov je še v tebi, veliko. Tja do devetdesetih jih bo še kar nekaj. O, ne sprašuj me, kaj ti je še namenjeno. Beli angeli ti bodo darovali luč spoznanj. Večni učenec si, Jon. Zdaj se boš moral naučiti starčevske lekcije. Potrpežljivost, tišina in sobivanje. To so poglavja, ki jih že poznaš, a jih boš moral temeljito obnoviti. Tvoje telo je doseglo žlahtno zrelobo. Žalost, ki te navdaja, ko uvidevaš, da ti telo ne daje več toliko zadovoljstev, je žalost egoizma, ki je v tebi, pa ne samo v tebi. Ljubiti sebe in druge samo zaradi telesa, kako običajniško. Ljubiti zaradi ljubezni, to je bila moja pot, ki so jo mnogi zgrešili. Danes velja samo užitek. Ti me nisi razočaral, vsaj v teh tvojih zrelih letih ne. Veš, nisi tratil energije za cenen užitek. Sebi si privoščil samo tisto, kar ti pripada. Zdaj si poln ognja in strahu, pa je prav tako ...

Kaj se skrivaš? Vidim te. Za kaminom si, vidim te ... Zdaj boš pa kar sedel na robu in bingljaj z bosimi nogami. No prav. Povej mi o, kako je zdaj Toniju?

Da, da zdelo se mi je, da si boš to očital. Njegova energija je že presnovljena. Nisi ti kriv, če se mu je tako dogajalo. Ljudje ste kot reke in hudourniki: eni so leni in počasni, ti imajo daleč do morja, kjer spet postanejo praelement; spet drugi se na hitro izdivjajo – in tako je bilo s Tonijem. Kaj bi si to gnal k srcu. Domov se spravi in nauči se kvalitetno pozabljati. Domov pojdi, k Lauri, napij se vode in se naspi. Jaz pa se zdaj poslavljam.

Na, pa ga ni več. Bil je, vem, da je bil. Ko je odšel, je kritina škrtnila, nekaj je frcnilo skozi zrak. Tako je to. Zdaj bom šel čez trg. Saj bi lahko priklical Lauro, pa jo ne bom. Trma stara! Pijan sem. Privzdignil se je in šel skozi redko temo. Spotoma je brcnil neko prazno pločevinko, ki je nemarno zvenknila v noč – podilec mačk, podilec lastne sence ...! Zatekel se je v luči ki so se razlivale čez parkirišče. V trenirki in anoraku se je sam sebi zazdel nočni klošar, ki išče še zadnji opoj, da ga položi v maternico spanja. Ko je bil že skoraj na drugi strani parkirišča, ga je doletelo jezljivo hupanje. Blanka, ga je streznilo. Majhen športni avto se je ustavil ob njem. Šipa se je brezšumno odprla in ven je priplaval vonj

jeze in na hitro nanešenega parfuma. Majhna lučka ji je z nežno svetlobo umila zaskrbljen obraz. Zmršnina spet nove barve las, ji je obraz uokvirila v togo jezo.

“Oči, tu si? Zlezi noter!” mu je ukazala.

Nerodno se je zavalil na udoben sedež.

“Mama te tudi išče, veš,” je ogorčeno rekla in divje speljala, da so češnje v plastični vrečki zdrsnile s poličke v njegovo naročje. “Lahko bi jo poklical in ji povedal. Ni lepo,” je še naprhala.

“Hmm, češnje,” je zagodrnjal.

Blanka je na hitro po mobilcu sporočila Lauri, da ga pelje domov.

“Češnje,” je spet zamrmral.

“Si se ga nalezal?” ga je ošvrknila.

“Češnje,” je spet bebavo rekel in otipaval sadeže v vrečki. “Božji poljubi pomladi. Punčka moja, češnje, se spomniš, kako si si jih obešala okrog ušes in kako si plesala. Mama pa je zganjala paniko. Tvoja bela oblekica. Punčka moja. Pa prav zdaj češnje, ponoči,” se je zasmel in skoraj udaril z glavo v šipo.

“Ja, češnje, spotoma sem jih kupila, ko sem šla na lov za tabo. Rada jih imam, saj veš,” je malo bolj umirjeno rekla.

“Vem, vem, punčka,” je mencljal in se zibal.

“Boš šel jutri, ne jutri, že danes tja gor?” ga je vprašala in nekoliko upočasnila vožnjo.

“Najbrž ne. Bo mrmjav,” se je pačil.

“Ela mi je omenila, da bi rada prišla s Cristianom sem dol. On baje v petek odhaja.”

“Ja, bom pa počakal. Morje in češnje,” je zavzdihnil.

“A bi že nehal s temi češnjami. Dopoldan ti jih bom prinesla celo košaro, da se boš lažje streznil. Doma sva,” ga je opomnila in zavila k stari trinadstropni hiši. “Pospremila te bom gor. Mama bo takoj prišla. Si ji pa naredil skrbi, žal ne prvič, ti capinček, ti,” ga je nasmejano oštevala.

“Ja, ja, prvič, je lahko tudi zadnjič,” se je zasmel in se opotekel iz avtomobila.

Pomagala mu je, da se je udobno spravil na kavč. “Tako, zdaj se boš

pa že znašel. Se vidiva dopoldan. Zdaj grem,” je rekla in mu nekajkrat utripnila s prsti.

Svet se je spremenil v češnjo ... Pijana kroglica. O, takole ležati in oditi ... O, zdaj bo prišel moj zmaj čuvaj. Z ognjenim jezikom bo črpal mojo energijo. Mi se izničujemo z njihovo ljubeznijo, babe ... Veliki spermiji smo. Razgradimo se, ko pademo v maternico njihovih ljubezni. Voda, da, zdaj voda. Joj, zmaj prihaja ...

“Jon, Jon, nesramen si,” je Laura zadihano rekla in se sesedla v bližnji naslanjač. “Saj imaš telefonček s seboj in bi me lahko poklical.”

“Saj sem te. Saj sem ti povedal, da se sprehajam,” se je branil.

“Ja, to je bilo še pred deseto, zdaj je pa pol dveh. Saj veš, tvoje srce, paziti bi moral,” je odstopla in si odpela površnik.

“Ah, kaj, snovnost se pač preoblikuje,” je namrvil in se brezbrizno zasmeljal.

“Tepec stari,” je zasrepela vanj.

“Vode, vode mi prinesi,” jo je poprosil in zavrtel oči k njej.

“Vode, vode, češnjica moja,” jo je poljubkoval.

“Vidiš, ta tvoja nezmirnost,” se je še jezila. Slekla se je. Odšla je v kuhinjo in mu prinesla velik steklen vrč vode. Divje jo je lokal in nekaj se mu jo je scedilo tudi za ovratnik in po prsih. Obrisal si je usta in se zazrl gor proti njej. Take so postarane boginje, je pomislil in ji podal vrč. Take so v raj, tam kjer se samo zeha in se čaka na, ah na nič.

“Ne boš več?” ga je vprašala.

“Ne,” je odkimal.

Stari čolni so se lenivno zibali v starem betonskem nakrušenim pristanu. Ti čolni so bili le še nostalgičen spomin domačinov. Nekateri so bili na novo pobarvani; ti so pripadali društvu za prikaz starodavnega ribolova. Kot naši starosvetni smučarji – izbrskati preteklost, koščke večnosti ... je Jon pomislil in se zagledal v čipkaste pene med čolni.

“Zanimivi stari čolni,” je ugotavljal Cristien, ki se mu je pridružil pri dopoldanskem pohajkovanju. “Spominjajo me na neko Portugalsko ribiško vasico. Tam so čolni ležali kar v pesku. Ta barvitost. Ramontični stari časi.”

“Nostalgija, tole je Mediteranska nostalgija. Čudne zmesi smo mi

mediteranski slovani: v nas je veliko občutljivega, slovansko občutljivega, pa tudi mediteranska radoživost in hribovska pokončnost,” mu je Jon povedal v počasni Italijanščini, da bi ga Cristien lahko razumel.

“Da, zmes,” je Cristien pokimnil in si pogladil sveže postrizeno bradico. “V meni se je združilo nekaj Francoskega juga in nekaj Balkana. Moja robotost, to bo po očetu, moja zasanjanost, to bo moja mama,” je zamišljeno rekel in kar stal in gledal v tla “Iskal sem iskanje. Hotel sem iskanje.”

“Veste, dragi Cristien, usodnost ni samo tema filozofov. Vi ste vseskozi zavestno iskali. Hrepeneli ste po svojem izviru, po vaši drugi prapopolovici. Veliko miselne in čustvene energije ste v to vložili. In se je obrestovalo. Življenje vam je odstrlo vaše prapočelo. Mogoče se zdaj bolj razumete in boste lažje shodili skozi čustvene tunele. Zdaj ste zavestno pravi Evropejec. Narodi so se že zdavnaj spremešali in nastal je nov evropski človek, ki je lahko samo Evropejec.”

“Evropski človek, dajte no,” se je Cristien nasmehnil. “Evropski človek, skreiran po merilih evrokapitala in globalne finančne oligarhije. Smrdi po novi revoluciji – antiprofit,” se je Cristien namrdnil in stopil za Jonom, ki se je namenil na obhod пристanišča. Misli si je: glej ga, pa je res nekaj bojevitega Balkanca v njem.

“Se vam zdi, da se je svet znašel v globoki materialistični krizi?” ga je Jon vprašal in ga površno pogledal čez ramo.

“O, to je zelo očitno. Celo Kitajska je že hiperkomercialna. Pravzaprav cel vzhod: Rusija in vse tiste države – en sam profit in brezobzirnost. Tam so vzeli tekmovalnost dobesedno: majhni carčki so se organizirali v klane, ki nadzorujejo razne trgovine, od orožja do ljudi. Ostali svet pa se ubada s tem, kako bi racionalizirali strasti,” je Cristien sfrfotano govoril in pri tem bogato mahal z rokami.

“S tem so imeli probleme že stari imperiji. Ko je nekaj prignano na vrh, se radio skotali navzdol. Ljudje so danes zmanipulirani. Elektronski mediji jih razčlovečujejo: Računalniki mislijo namesto njih, filmi in glasba čustvujejo namesto njih. Kaj jim še ostane?”

“Lepota,” je Cristien dahnil in spet malce zastal.

“Da, lepota, če jo še zmorete dočutovati in jo celo ustvarjate. Takih vitezov je malo,” je Jon rekel in se naslonil na okrušen privez.

“Pa jih je še, na medmrežju jih je veliko. Cela armada ljudi piše. Zadnjič sem naletel celo na strani, kjer se gredo nekakšno pesniško tekmovanje. Nek Rus je napisal kar zajeten ep, si mislite. Ljudje so žejni

komunikacije, kljub vsemu.”

“Tu vam dam prav. Veliko je elektronskih stikov in to je nekakšna nova antropološka kvaliteta. Ampak, koliko se zgodi živih stikov, koliko?”

“Malo,” je potrto priznal Cristien.

“Vidite, sodoben človek zaprt v svoj ekranizirani svet. Ljudje pa le ugotavljajo, da pogrešajo soljudi. Žal je tako, da jih elektronski mediji kreirajo v novo nacijo, v elektronsko nacijo.”

“Komunikativna udobnost,” se je Cristien odsmehnil

“Ah, meni je udobno tudi v kakšni prijetni kavarni in klepetati; gledati v lepe oči, občudovati kreacijo narave, pa brez tipkovnice in mikrofončka,” je Jon sproščeno namlel in si razmiga ledja.

“Nostalgik ste. Stavim, da si še privoščite kakšno večerjo ob svečah in violini, kajne?” se mu je Cristien nasmehnil.

“O, seveda,” je Jon veselo rekel in se odlepil od priveza. “Kar te definira, to hočeš biti. Zdaj sem že v tistih letih, ko sem že spet skoraj otrok.”

“Dajte, no,” ga je skušal tolažiti Cristien. Stopil je hitreje in sestopil na urejeno obmorsko sprehajališče, kjer je že bilo nekaj hitevnikov.

“Ja, to vas še čaka. Sicer pa se vam obetajo bolj burni dogodki, kajne. V prihodnjih dneh boste v življenje pahnili knjigo in upam, da se bo znašla na moji polici,” je Jon rekel in upočasnil hojo.

“Brez skrbi, dobili jo boste, priznati pa vam moram, da tako tehtno nisem še nikjer pisal kot tam zgoraj pri vas. No, zgodilo se je tudi veliko seznanjenje, potem je bilo pisanja konec, vsaj tistega resnega, dnevniškega pa se je kar precej nabralo,” je Cristien z uležanim glasom rekel in se premaknil. “Včeraj sem doživel nekaj nenavadnega,” je nadaljeval in se ugriznil v spodnjo ustnico.” Z Elo sva se sprehajala po robu in gledal dol v dolino. Čudovit razgled, da, res. Ampak potem sem si ogledoval komaj ozelenela drevesa pa ostanke snega v jamah. V neki globeli sva naletela na veliko cvetja, ki ga seveda ne poznam, kaj bi z imeni,” je odmahnil z roko. “Na samem robu tiste globeli sem se usedel, da bi malo počival – nisem ravno v zavidljivi kondiciji. Ela, pa saj veste. No, tam leživa in jaz gledam tisto cvetje, ki je lezlo iz oaze med snegom in skalami. Pa pride rumen metuljček in seda na tisto cvetje. Metulji, cvetje in sneg, kaj takega,” se je iskreno čudil.

“Ja, ja,” je Jon prikimaval. “Ste vedeli, da je tu najnižja višinska razlika med alpskim cvetjem in vinsko trto, seveda v Evropi. Slabih tristo metrov.

“Res?” se je Cristien začudil in se ustavil.

“Na Čavnu, tja vas je Ela spravila, raste alpsko cvetje, spodaj, kakšnih tristo metrov nižje, pa je že vinska trta.”

“Zanimiv košček vaše domovine. Mislim, da se bom sem še vračal, če ne prej pa na pomlad, ko bodo drevesa spet ozelenela. Tukaj sem se našel. Spoznal sem Elo, spoznal sem svojega očeta,” je čustveno navrelo iz njega.

Jon mu je samo prikimal in si mislil: tam, kjer te ganejo usodne stvari, tam je vse lepo. Njegova poezija – hm, je bila do sedaj eno samo iskanje, iskateljstvo. Z ženskami nima problemov. Telesno se lahko izživi. No, bomo videli ... “Vesel vas bom, če boste res prišli,” je Jon mirno rekel in počasi stopil naprej po sprehajališču. “Jutri torej odpotujete?”

“Ne, že danes popoldan.”

“Že?”

“Ja, začenjajo se obveznosti.”

“Potem pa stopiva še na kavo. Na koncu sprehajališča je zanikrn lokalček, ampak kavo kuhajo – za bogove, stopiva!” ga je Jon priganjal.

Ob kavi sta se dokončno razšla. Jon je gledal za njegovo sanjavo in spotegnjeno postavo, ki se je odmajala proti staremu delu mesta. Srečno poet, mu je v mislih zašepetal in se razlezel v maziljen nasmešek.

Med tem ko se je Laura mudila na pokopališču in urejala očetov grob, se je grel ob zidu bližnjega bifeja. Opazoval je spokorjence, kako megleno vlačijo nečimrnost na pokopališče. Tam si najbrž zastavljajo vprašanja, kako je na oni strani ali pa: draga, kmalu pridem k tebi, tako dolgčas je tu: pa tudi, o moj ... zakaj si moral že oditi. Pa sem ti rekla, da preveč piješ, vidiš, nisi me poslušal ... Dragi sin, nismo vedeli, da si se drogiral, joj, joj ... Ja, če bi jim izkazovali tolikšno pozornost, dokler so bili še živi, bi se najbrž drugače zasukalo. Živimo drug mimo drugega. Glej jih zdaj, sveče, električne lučke, dragi cvetni aranžmaji – ta kult. Ja, pokopališča in njihova magična moč. Rikija je pokopališče prevzemalo z neznano blodno silo. Ta je bil res zmagnetiziran od pokopališča. Kaj vse je počel tam. Hodil je s kitaro med grobovi in pel ženskam v grobnicah in grobovih, zabadal Ameriške zastavice v grobove, največkrat v sveže. Tu in tam je posedel in umrlim bral odlomke iz svetega pisma pa tudi iz korana. Včasih pa se je samo sprehajal in se pogovarjal s slikami na nagrobnikih. Ja, Riki, Riki ... Ko sem potreboval zapiske za tistiklinčev izpit, sem

ga iskal vsepovsod. Ker niso bile še kasne nočne ure, sem si misli, da bi utegnil biti še v kakšnem lokalu, pa ga ni bilo. Moral sem s kolesom na pokopališče. Seveda je bil tam. Sedel je na neki marmorni plošči, si svetil z baterijo v obraz, pa osvetlil sliko na nagrobniku in nekaj govoril. Šel sem bližje in se skril za večji spomenik, da bi lahko poslušal, kaj brblja. Pa sem slišal: Ti, stari, a ne da so Američani frajerji. Si videl, kako so se sprehajali po luni, ha. Jebemti, a ti si bil pa komunist. Lepo zvezdo so ti narisali na spomenik. A dve leti nazaj si se stegnil. Eno leto pred tvojim maršalom. Jebemti, ste bili tudi vi frajerji. Pička vam materna, kako ste ga srali. Ma, u pizdo materno vse skupaj, jaz sem za Ameriko. Kurc pa Rusi, pa komunizem. Stare carje so pobili, Lenin jih je nategnil, Stalin pa pobijal. Okej stari, rekel boš, da so Američani tudi pobijali Indijance, pa Vietnam, pa te fore. Pa kaj? Pizda, če bi imel denar bi šel tja. Svoj teater bi imel. Svoboden ful und biznis, stari moj, to ti je demokracija. Vsak naj crkne na svoj način. Mater bi bili kreativci. Vem, stari, ti bi mene kar na družbeno koristno delo. Jebi ga. Boš videl, stari, da bo Amerika edini gospodar zemlje, pizda da bo ... Obzirno sem ga poklical. Sploh ni bil presenečen. Ponudil mi je vino. Gabilo se mi je, da bi tam pil. Povabil sem ga k sebi domov in tam sva potem filozofirala do jutra. Zapiske, in to kvalitetne, mi je prinesel naslednji dan. Kadar je študiral, je študiral. Sral ga je še kar naprej. Neki profesorici, ker ga je že tretjič vrgla, je pokazal tiča. K dekanu je šel ovit v ameriško zastavo. Doma si je noge namazal s pasto za čevlje in potem vsem razlagal, da je odkril univerzalne nogavice. Končal je v umobolnici, za dolga leta. Menda zdaj hira v neki ustanovi. . . Oho, Laura prihaja. Tale kostim jo dela bolj mlado, bolj seksi. Ziblje se, kot galeja se ziblje. Hm, bila je na originalni modni pisti. Sem nosijo stare dame svoj prestiž.

“Si ga dobro pocvetila,” jo je cinično nagovoril. Vzravnal se je in se odlepil od toplega zidu.

“Sarkazem, kaj,” je prhnila in se usedla k mizici.

“Boš tudi name selila cvetličarno?” je še kar pikal.

“Beton, beton bom zlila nate,” je jezno rekla in si popravila sproščeno frizuro.

“O lala, mafijska taktika,” se je zasmel. “No ja, ko ne bom več občutljiv za ta svet bo vseeno. Kakšno rožico pa le prinesi. In ko bodo cvetele češnje, mi prinesi kakšno vejico, rad imam cvetoče češnje. Kaj ti smem naročiti?”

“Martini,” je iztisnila.

Dolgo sta kar molčala in se naslajala s sončno mano, ki je bila rado-darna in tolažljiva.

“Boš jutri šel tja gor?” je čez čas vprašala in iztisnila dim – spet je kadila, pa se je tako borila, da ne bi.

“Ja,” je suho odgovoril.

“Ta tvoja odhajanja in prihajanja,” je postajala nejevoljna.

“Do jeseni, draga moja, do jeseni potrpi. Potem bom krotek starec; siten, v copatih. Ti pa še taka mrha. Te kdaj zamika, da bi imela ljubimca,” ji je šepnil čez mizo.

“Če bi ga hotela, bi ga že imela,” je zamišljeno rekla in dotlela cigareto.

“Slab seštevek sva, kaj?” je rekel in bincnil z nogo.

“Sva, kar sva,” je medlo rekla in pogledala mimo njega.

Ogrnila sta se v molčavo. Dolgočasim te, je Jon pomislil. Se bova sploh še ujela. Pet let sva razseljenca. Mislil sem, da te bo hotel navdušil. Ne, tebe navdušujejo enostavne stvari. Tvoja mladost ... Čas cvetočih črešenj ... Imenitosti, glamur in konji ... In potem dolga leta nič. Čakala sva na meglo slučajnosti, da naju zlepi. Prišla si na čaj. Seveda, takrat mi je ugled že rastle in trebuh tudi. Ja, bil sem ti udobna jazbina in samec, ki nosi bogat ulov domov, to, kajne ... Arhaična taktika. Takole se bova prenašala, dokler ne bo enega od naju odpihnilo. Hlinila bova strpnost in si naklanjala drobne pozornosti, ki bodo obema nekakšna opora za vsakdanjik. Tako se nam dogaja, da svoj nagon uporabimo za nabiranje materialnega sala in potem nas ulovijo zrele samice, ki pač morajo z nekom deliti bijološko staranje. Lepa ženska, lepa smrt moškega ...

“Zamišljen si?” ga je zbudila iz koprenjenja.

“Tole sonce te omami,” je rekel in se ji skušal sveže nasmehniti.

Vonj sveže prekopane zemlje je plal nad zazelenelo travo. Jon se je sprehajal ob robu vrta, ki ga je dajal v najem sosedu; čedno ga je obdelovala. Sklonil se je in med prsti zmencal vlažno zemljino. Drobni ostri kamenčki so ga bodli v prste. Rjava sprimljenica, se je hitro sušila in se mu zajedala v prste. Še in še jo je ovohaval. Tako diši življenje, se je

zamišljal. Iz tega smo vzniknili. To je bila naša rast. Poletne solate, sveže, krhke; o, polne skledе sem jo pojedel. Pa krompir, tako zelo dober, z ocvirki, ali pa v pečici pečen. Korenčke smo kradli. Pa repo tudi. Kako je pekla lupina, ko smo jo zagrizli. Z zobmi smo jo lupili in olupke pljuvali v travo. Zdaj, zdaj so samo še hobi vrtički. Vikendaši si jih omišljajo, da negujejo kult prakmetovalcev. Vse je drugače, je domislil. Obrisal si je prste v vlažno travo in se vzravnal. Ozrl se je proti hiši. Začudeval se je divjim češnjam, ki so spet cvetele tam pod gozdom, pod mogočnim zaslonom starih smrek, ki jih ni pustil posekati. Kakšen kontrast, smreke in češnje. Ko bodo dozorele, bo tam ptičji praznik. Rad imam te češnje, prekleto rad, je pelo v njem. Ko sem bil še otrok, sem se čudil belemu dehtljivemu metežu nad mano. Pa poletja, ko sem tam spodaj kosil težke rosnate trave in sem poslušal ptičji prepir v krošnjah. Joj, ko so češnje cvetele, ko so češnje cvetele. In blazna sreča, ko sem se zaljubil v tisto debelušno plavolasko ... Češnje so cvetele tudi pred njihovo hišo. Splezal sem se tja in kukal skozi okno in si želel, da bi se vsaj ozrla. Ko smo šli v šolo, sem hodil za njo in vročično gledal njeno hojo, njene dolge lase, poslušal njen smeh ... Napisal sem ji pisemce. S prijateljico sta ga brali, ko smo zjutraj čakali avtobus. Smejali sta se in na glas prebrali kakšen stavek, jaz pa sem zardeval in se delal, kot da nisem jaz tistega napisal. Seveda ni prišla na zmenek, tudi odpisala mi ni. Danes je v domu za upokoјence. Vnukinji prideta včasih tod mimo. Da, da, češnje so cvetele takrat. Razpihal je zamišljajo in se sprehodil do vrtače, nad katero so se bohotile češnje. Ustavil se je in zamaknjeno gledal bele neveste pod smrekami. Omamen vonj je zdrsnil čez jamo in mu poplaknil nosnice. Splaval je naprej med razraslo bukovje gor v bregu. Nihče ne seče, vsi imajo drugačno kurjavo; plin, nafta, tu pa toliko drv. Včasih si videl do sosedov, zdaj nič več. In tisti grič, tam smo kurili prvomajske kresove, pa zdaj poglej, vse zaraščeno. Mogočna pljuča so to. Povzpел se je do češenj in prvo pobožal po gladkem lubju. Poslušal je žužnjavico čebel v krošnjah in vdihoval bogat vonj. Koliko so stare? Že moj ded jih je zasadil. Čez sto let bo, da da, je premišljal in si jih ogledoval. Pogledalje v globačo pod njimi. Spomnil se je davnih košenj, ko jim je vedno ostala še ta globel. Tiste davne, pijane košnje. Gonili so me: grabi, grabi, kaj spiš. Prigrabi tam dol, tam si še pustil, pritegni, dajmo. Stopi po vino, pojdi v trgovino in počakaj kruh v vrsti; da, čakali smo kruh v vrsti. Ta globel. Stric Janez e z oker fičkom zapeljal kar v to globel; na streho so mu poveznili breme sena in se je odzibal ven. Komaj komaj je ubogi fičo

prilezel iz globeli. Koliko smeha je bilo. Nekaj sosedov je to gledalo na bližnjem bregu. Ni minilo dolgo, pa so ga sosedovi vozili z mopedom. Nalagali so ga na priročen voziček zaprežen za moped in vozili. To je brenčalo v tistem bregu. To je bilo pred šestdesetimi leti, se je zgrozil. Cela smreka zraste v tem času. In danes, kjer se da pokosijo s traktorji, ostalo se pa zarašča. Ni več trmastih, klenih Gorjanov, ki bi s koso obkosili vsak kamen – bojevali so se za vsak stot sena. Samo še dva sta, ki redita krave. Zdaj nas Evropa hrani s svojo hiperindustrijsko hrano.

Dva manjša helikopterja sta zaropotala visoko nad njim in splašila ptice. No, zdaj se poslovneži prevažajo kar s helikopterjem. Prestiž se je preselil že v zrak. Češnje pa tako lepo cvetijo. Opazoval je kolono mravljič, ki so lezle po deblu navzgor. Utrjujejo preskrbovalne poti, je pomislil. Ko bo na listih sladka mana in ko bodo češnje zrele, se bodo tod valile črne kolone mravljič. To ti je organizacija. Vsak ima svoje mesto že v naprej določeno. Ljudje pa se moramo kar naprej prilagajati. Odmaknil se je od debla in se sprehodil pod češnjami. Roki je prekrižal na hrbtu in se lagodil. Hodil je sem ter tja in sanjaril, sanjaril: Njene oči nad polno skledo češenj ... Praznik češenj v Goriških Brdih. Tako modre, tako globoke oči nad skledo sveže nabranih češenj. Segala je v skledo, si odmetavala črne lase in se mi zvijačno nasmihala. Njene roke so dišale po češnjah in po zaščitni kremi. Bila je domačinka in se je pred kakšno uro vrnila iz bolnice. Tam je delala kot medicinska sestra. Povabila me je na sprehod. Razkazala mi je njihov vinograd in njihove češnje. Tam sva se ustavila in se usedla v travo. Razpletla je mojo dolgo grivo. Mojo pijansko blebetavico je utišala s češnjami in s poljubi ... Tiste modre oči in češnje, češnje ...

Iz prijetnih spominov ga je zbezal žepni telefonček. Tajnica mu je povedala, da ga pričakuje predsednik stranke, ki je že kar abonirana na ožje seje v hotelu. Povedal ji je naj mu postrežejo s kosilom in da bo prišel okrog dveh. Ti politični govnači. Jim bom že moral odstopiti hotel za tisti shod, pa čeprav sem se upiral. Zdaj so stvari drugačne. Ta stranka, nekakšna evropska sredina, nekaj takega. Šoferja moram poklicati, pa še hišo moram pozapreti. Danes ne bo nič s kurjenjem, pozen sem. Kadilo bi se, zdaj je sonce že visoko. Šel je naokrog čez majhen gozdič. Nekdaj majhen šopič smrečic, je bil zdaj bogat temnozelen zastor. Za hip je ustavil in jih občudoval. Kakšna arhitektura, ponosne našpičenke

– ponosne gozdne katedrale, ki ponujajo posebno molitev, molitev miru. Ležeš podnje in si novi Buda, sam na iglicah v poletni kuhavici ... No, no, stari, dovolj spominske mineštre, hišo zapret in tja gor v Skalo. Aha, še sosedu moram naročiti naj opleje rože. Še enkrat se je ozrl dol proti češnjam. Ko so češnje cvetele ...

Sem si kar mislil, stroga urejenost, brezobzirnost, uglajen politični nasmešek, ki skuša človeka že v naprej prepričati, da bi kimal njegovi ideji. Gladko obrit, pretirano nadišavljen, da, da, konfekcijski politik, je Jon živčno razmišljal, opazujoč Mirana, šefa stranke, sedečega nasproti njega.

“Za vas pravijo, da ste nekakšen gorski filozof,” mu je Miran polaskal.

“Hočete reči, filozof višin,” se je Jon nasmehnil in se raztogotil. “Samo razpravljalec sem. Veliko stvari preberem, veliko razmišljam. Ko sem študiral ekonomijo, še socialistično, sem pokukal tudi na filozofijo, pa v književnost sem se zaljubil, same neprofitne vede.”

“S politiko se pa niste ukvarjali?” ga je Miran vprašal in si popravil, že tako brezhibno kravato.

“Politika, hm ... Seveda sem tudi to poizkusil. Bil sem član Komunistične partije in nekaj časa tudi majhen sekretarček. Ni me sram tega. Tak čas je bil. No, dovolj zgodaj sem uvidel, da sem padel med profesionalne brezobzirne povzpetnike. Takrat je dober funkcionarski položaj pomenil tudi nekatere gmotne ugodnosti. Privilegiji pač: elitna družbena stanovanja, ugodni krediti, potovanja. Veste, ko si enkrat v sistemu, težko uideš. Zaprl sem kovček in šel. Začelo me je zanimati nepremičninsko trgovanje. Najprej sem kupil nekaj garaž v Domžalah, pobiral najemnine in denar vlagal v hišo na morju. Pa sem tudi to oddal v najem in potem sem začel kupovati zemljišča, ki so kasneje pridobila na ceni – infrastrukturno širjenje. Potem je steklo. Dobiček delat dobiček,” se je Jon zasmejal in se povsem sprostil.

“Sliši se preprosto, ampak takrat so bivšim partijcem še bolj gledali pod prste. Tako sem slišal od mojega dedka,” je Miran oprezno vrtal vanj.

“Ah, v osemdesetih se je to spremenilo. Aparat se je ukvarjal sam s seboj. Zanimala jih je maršalova politična dediščina in začeli so se majhni nacionalni spori, ki so se sprevergli v vojne. Takle trgovčič jih ni več

zanimal. Sicer sem pa stvari pravno tako urejal, da je bilo vse zaščiteno. No, to pa so že poslovne skrivnosti, ki jih ne nameravam razkrivati. Saj razumete,” je Jon trdo pribil.

“Razumem, razumem,” je Miran prikimal. “Kasneje, v tranziciji, pa vas politika ni zanimala?”

Prekleta dober zasliševalec, tale oficir kapitala, je Jon pomislil. “Ne, da bi aktivno sodeloval, ne. Takle totalitarni kapitalizem ni v moji miselni shemi. Nisem pretirano tekmovalec; racionalen, da, tekmovalec pa ne,” je zadržano govoril Jon.

“Tekmovalnost je vendar bistvo narave,” se je Miran napetelinil.

“Dajte no, narava ima svoj etos, ki nima nič opraviti s človeško divjo dobičkaželjno krvoločnostjo,” je Jon rekel in odmahnil z roko.

“Oprostite, tudi vi imate radi profit,” je Miran živčno zamežikal.

“Poslovna spretnost in pošteno poslovanje, to bom vedno zagovarjal. Borze, te pa uničujejo pristen vitalizem nacionalnih ekonomij.”

“Ravno nasprotno, borze plemenitijo kapital,” mu je Miran ugovarjal. “Sicer pa ste tudi vi špekulirali, čakali ste na ugodnejši čas za prodajo nekaterih zemljišč.”

“Tako preprosto pa to ni, gospod predsednik” je Jon čemerno odgovoril. “Zemljišča je moral nekdo kultivirati in vanje vložiti veliko človeške energije, ki se je podedovala ali pa prodajala iz roda v rod. Kupoval sem torej neko zagneteno vrednost, ki je z namembnostjo pač pridobila še na večji vrednosti. Kaj pa recimo navadne delnice podjetij, ki proizvajajo, recimo zamaške. Umetna vrednost dviguje in napihuje vrednost delnic, brez vsakršne vložene dodatne energije. Zdajle bi mi lahko ugovarjali. Nedvomno, saj zemljišču lahko čez noč zraste cena, to pa zato, ker bo tam pač možno plemenititi kapital; postaviti, recimo nov salon, novo proizvodnjo, potegniti cesto. Borza pa prodaja meglo, umišljen psihološki profit. Veste, ljudje lahko napravijo le toliko, kolikor zaslužijo. Vendar se je začelo dogajati, da ljudje napravijo več in več in je zadolženost zelo velika. In to ustvarja papirno vrednost človeške energije. Sami najbrž dobro veste, da so Evropske borze v resni krizi. Evropsko gospodarstvo zdaj rešuje razpršena industrija in cenena Azijska delovna sila. Tam še vedno delajo samo za preživetje,” je Jon živahno govoril in celo malce zardel.

“Tako črno pa le ni,” se je Miran nasmehnil. “Jasno je, da je rast profita omejena. Prišlo bo do še večjih migracijskih tokov kvalitetne delovne sile. To so znane stvari in spretna ekonomija jih bo znala uokvirirati v pravo analitično taktiko, s katero bomo trasirali nadaljnji razvoj.

Dosegli smo, da je zdaj Evropa prava protiutež Ameriškemu kapitalu in Japonsko Azijski invaziji. Potrošništvo se je razbohotilo tudi v manj razvitih državah na vzhodu, pa Kitajska. Ameriški kapital je postal še bolj agresiven in njihova brezobzirnost je še bolj softicirana. Njihova kultura je kultura pretiravanja. Evropa je postala trdna, oplemenitena z novo humano demokracijo,” je Miran zdrdral.

“Humana demokracija,” se je Jon posmehnil. “Mene s tem ne boste prepričali. To so samo dobro formulirane politične fraze. Evropa je danes odprto lovišče za majhne klančke, ki se borijo za svoja vplivna področja. Veste, kaj se v resnici dogajaj? Kupujejo upravno vplivne funkcionarje, tu in tam priredijo kakšno dobrodelno sceno. Ah, lepa paleta klanov pod pravno zaščito famozne Evrope. Politične stranke so le kozmetika na obrazu stare dame Evrope. In res ni pomembno, kako kdo govori, kakšno nalepko ima na avtu, le da se da od njega kaj iztržiti, pa je,” je Jon zardelo dodal.

“Pretiravate. Preveč posplošujete,” je Miran hladno rekel in si še malce zrahljal kravato.

“Ni mi znana visoka doktrina vaše stranke, a dozdeva se mi, da ste le poslušni izvajalci politike, ki si prizadeva obvladovati jug Evrope,” je Jon napadel.

“Seveda smo regionalno definirani. Omenili ste doktrino. Naša stranka je blaga sredina in se bori za socialne pravice vseh. Zastopamo težnjo za uravnoteženo politiko znotraj Evrope, ki bi vsem Evropejcem nudila podobne standarde dostojnega življenja. Prav zdaj usklajujemo zakonske instrumente, ki bi lastnike kapitala prisilili, da bi več investirali v javno dobro. Skušamo jim dopovedati, da imamo zdaj skupen prostor, ki pa ni še povsem poenoten; velike razlike so v javnem servisu, v javnih financah, v socialnih standardih. Pripravljamo unijo podobnih strank, ki bi v Evropskem parlamentu lažje uveljavile nove pravne norme, jasno, naslonjene na nacionalne ustave,” je Miran govoril in se togo držal, tako togo kot bi že stal za govorniškimi mikrofonom v Evropskem parlamentu, kamor ga nemara vleče.

“Veste, to zgodbo pa že poznam. Naša stara federacija je poskušala nekaj podobnega. Šibke regije je napajala s federalnim denarjem, socialne standarde je poenotila, pa kaj se je zgodilo? Iz tega so se Evrobirokrati veliko naučili in zdaj vedo, kako ne smejo delati,” se je Jon kislo nasmehnil. “Pozabite, da bi močni podpirali šibke.”

“Saj ne gre za to, da bi šlo za podpiranje. Nam gre le za poenoten-

je pravnih standardov in urejene davčne zakonodaje, ki bi omogočala skladen razvoj,” je Miran trzavo rekel.

“Dajte no, saj vem kako to gre. Radi bi izsilili, da bi se denarčki prelivali v odročne in manj razvite regije, tam pa bi lokalni povzpetniki imeli določene koristi,” mu je Jon očital.

“Poslušajte,” je Miran z zadržano jezo rekel in se nagnil naprej, “gre za to, da bi se skupni denar bolj racionalno prerazporejal. Do zdaj je Unija vlagala le v določene projekte, ne pa v regije kot celoto. To hočemo doseči. Dogaja se, da recimo vložijo v neko infrastrukturo, potem postavijo določeno industrijo, pripeljejo ceneno delovno silo, dobiček pa se steka v finančno močan center zunaj regije. Regijam potem ne ostane nič. Proti taki taktiki se borimo, proti strašni koncentraciji kapitala,” je Miran prizadeto rekel, se naslonil nazaj in si popravil površnik.

“Kaj pa ste pričakovali od Evrope? Danski sir, Francoske štruce in Italijanske dišeče robčke,” se je cinično zasmel Jon. “Njihova taktika je preprosta. Zasedi še proste regije, dolgoročno investirati v profitne potencialne, izkoristiti ceneno in visoko kvalificirano delovno silo, vsiliti zakonodajo, malce pokrpati infrastrukturo, pokupiti turistične kapacitete – nova invazija, dragi gospod predsednik” je Jon posmehljivo rekel in se pozibnil. “Na začetku so vlagali tudi v socialne programe, le toliko, da so ljudje dobili občutek, da jim gre bolje. Seveda so vsilili tako zakonodajo, da se je socialna problematika skoncentrirala na lokalnih ravneh. Dopustili vam bodo skupne parlamentarne igrice, ker njim se nikamor ne mudi. Oni že imajo moč in udobje. Za njih je to le tolažljiva politična igrice. Odprite oči, gospod predsednik,” je Jon srepnil vanj in pomlel z jezikom po osušenih ustih.

“Obstajajo politično pravni instrumenti, ki take reči urejajo in so se doslej izkazali za učinkovite. Tole, kar ste povedali, deloma drži,” je vendarle priznal.

“Instrumenti, kaj pa politična volja? Za mnogimi projekti stojijo lokalni vplivneži, ki si želijo še več moči. Za vsako politično pobudo stoji nek finančni interes. To menda veste, saj ste uspešen politični menedžer,” ga je Jon zbadel.

“Seveda, interesi gospodarstva rojevajo politične pobude. Strategija naše stranke bazira na fleksibilnem prilagajanju ekonomskim razmeram, ki pa se v Evropi vse bolj konsolidirajo. Tržišče se je poenotilo, kupec je dobro zaščiten, konkurenca je urejena in zdrava,” je Miran rekel in to podkrepil z vrtenjem roke v zapestju.

“Ja, pa pretkana eksploatacija prišlekov, pa izkoriščanje novih članic iz katerih želijo posrkati ves vitalizem. Vsiljujejo jim cenene izdelke, ki jih proizvaja cenena delovna sila, profit pa je kljub temu. Preprosta logika, kjer je milijonsko tržišče so tudi majhni dobički veliki, kajne,” se je Jon naprezal.

“Vidim, da imate res svojstveno filozofijo ekonomije. Težko vam je oporekati, ker imate trdno argumentacijo,” se je Miran nasmehnil. “Vsaka politika je adaptaža možnega. Pač gre za to, da poveš stvari, ki trenutno ustrezajo določeni politični klimi. To delajo vsi, vse stranke. Mogoče mi načenjamo teme, ki si jih druge stranke niti ne upajo. Po naši sodbi je naša politika dovolj realna. Seveda to realnost oblečemo v retorična oblačila. Tak je pač naš poklic,” se je Miran sproščeno zrahljal in iztisnil drobcen smehec.

“No, to razpravo bi lahko vlekla vse do junija, kajne,” se je Jon sproščal in stegnil nogi pod mizo, da bi pregnal lenivost v ožilju. “Torej kongres, kdaj?” je namrščeno vprašal.

“Zadnji vikend v maju, gospod Jon. Menda vam je vse razložil naš sekretar. Ampak bili ste strastno proti,” je Miran strogo rekel in ostro sunil brado naprej.

“Ja, takrat je bila taktika trženja hotela drugačna, zdaj sem drugačnega mnenja. Upam, da bom kmalu imeli organizacijski sestanek. Uskladiti je treba določene organizacijske nianse. Pregledal sem seznam rezervacij in seznam gostov, ki bodo v tistem času tu. Šlo bo. Želel pa bi, da bi že v ponedeljek oddali uradno prošnjo, saj veste, birokracija, uradna registracija prireditve.”

“Naj to razumem, kot trdno privolitev?” je Miran naostril obrvi.

“Da,” je Jon utujeno pokimal. “Na nekaj pa vas moram opozoriti. “Naša helikopterska ploščad je majhna in jo koristimo samo če je res nujno. Želel bi, da organizirate prevoze iz doline po cesti. Veste, naš hotel je pridobil ime na račun relativnega miru, pa še na robu Trnovskega naravnega parka smo. Res ne bi želel, da bi vaši delegati pristajali s helikopterji.”

“Poskrbeli bomo za to. Dajem vam osebna jamstva. V ponedeljek vam bom poslal program. Še tri tedne imamo časa,” je Miran živo rekel.

“Še je čas. Naš pravnik vam bo pripravil pogodbo. Danes teden že lahko imamo sestanek in vse dorečemo,” je Jon izčrpano rekel in si mislil: daj, pojdi že. Dovolj bo za danes te politike in govoričenja.

“Tako bo prav,” je Miran dorekel. “Čas bo, da se poslovim. Saj bi človek kar ostal tu zgoraj. To zelenje in ti kamni, vse to te navdaja z nekim ponosom in z neko močjo. Na moji Dolenjski je vse bolj mehko, tu je trdnost in odločnost – tudi v ljudeh. Veste da sem prvič bil tukaj šele na zadnji seji. Lep košček naše državice. Tako, zdaj bi se pa res poslovil. Če bo pa kakšna sprememba se bova pa slišala, kajne?” je Miran rekel in že vstajal.

“Prav,” je Jon izmučeno rekel in mu podal vlažno roko.

Kavke, kavkaste, je Jon pomislil, ko je Miran dokončno odšel. Prekl-
emano me je zdelal. Ti kar sanjaj dvorce v Evropi, kar sanjaj. Rod za ro-
dom bo izginjal v ozkosrčni računici mogotcev, ki hočejo imeti udoben
mir in kvalificirano delovno silo pri roki. Sami ideologi dobička. Kdo bo
imel onkraj dobiček ...? Ven, ven na sonce, med drevesa, pa eno pivce
bom. Prekleta sem utrujen.

Na parkirni ploščadi je malce postal. Rdeč športni avto je zavijugal
na prazen prostor. Ven je najprej stopil postaven črnolasec, za njim pa
na drugi strani visoka krhka plavalaska, ki se je takoj ogrnila v lahek
plašček. “Uuu, tu pa vleče,” je začivkala in se oprijela postavneža. Jon
je zmajal z glavo in pomislil: Nič se ni spremenilo, lepotice padajo na
pleh ... Tako je bilo že v mojih študentskih časih. O, ko sva z Lojzom
kolovratila naokoli s staro “Dijano” ni bil kaj prida ulov; ko pa sva se
pred isti disko pripeljala z najetim avtom, so pa iste bejbe takoj trznile.
Dobre mačke padajo na pločevino ... Misli je odplaknil s požirkom piva
iz pločevinke. Mlahnjeno se je vlekel proti klopem pod drevesi. Spotoma
je pregledal smetnjake, ki se jim je že luščila zelena barva. Da, da, moram
naročiti vzdrževalcem, da to pobarvajo in popravijo. Pa vegasto ograjo
tudi. Seveda, naplužen sneg jo je nalomil. Pet let, kaj naredi zima v petih
letih ... Usedel se je na klop in stegnil noge na sonce. Greje, kako greje.
Maj. Pogledal je navzgor v komaj rojeno listje. Rahla sapa ga je nihala
v odpočivajoč odmislek. Izpil je ostanek piva in se potrudil do prvega
smetnjaka. Ploknil je preostanek tekočine in pločevinko vrgel v temno
žrelo. Zdelo se mu je, da ga nekdo opazuje. Počasi se je obrnil. Marika,
v rožnatem kostimu in s prav takim klobučkom. V roki je držala vrečko
čšenj. Hudimana, kot duh se je prikazala. Nazabavana je in vsa prenov-
ljena.

“Gospod Jon, zdaj sem pa spet tu,” je zacingljala v Italjanščini, ki jo

je že kar dobro govorila. "Pred kakšno uro so me dostavili. Glejte no, prve češnje sem prinesla s seboj. Bi jih poskusili?" je ščivka in zdrncala do klopi. "Prisedite. Kaj ste tako togi in zaskrbljeni. Prisedite," je zdihljaje rekla in se usedla na masivno rjavo klop.

Jon si je pomasiral tilnik, si ščegetnil bele brke in se ji približal.

"Lepo, da ste se vrnili. Nekaj novic imam za vas," je rekel in se usedel na isto klop. Zadišalo je od nje, zadišalo je po postanem, a prefinjeno izbranem parfumu. Prekrižal je nogi in slovesno rekel: "Našel sem kiparja, ki bo izdelal kip Matere Božje. Zanseljiv je in se drži dogovorjenih rokov. Junija začnejo gradbeniki. Avgusta, na Marijin praznik, bo otvoritev."

"Joj," je zavzdihnila in odložila vrečko s češnjami na klop. "Joj, ste prizadevni," je plosknila z rokami in ga gorečno pogledala. Od same vneme so se ji tresli podbradki. "To bo pa veličastno, vam rečem. Nagrajeni boste. Če bi vam bilo kaj do konjev, bi vam enega podarila. No, si bom že kaj izmislila. Vzemite češnje, oprane so, danes zjutraj obrane," mu jih je priponujala. "O, ko bi vi vedeli, kakšna mladenka jih je nabirala, pravi angel," je teatralično rekla in se sklonila naprej. Sicer pa vas čaka košarica češenj v recepciji. Tudi tiste je nabirala ta mladenka. No, poskusite."

"Poredni ste, Marika," je zamežikal proti njej in si nabezal prgišče češenj. Zagrizel je v prvo, zamižal in pocedil kislo sladke sok. Po ustih je povaljal trdno meso in peško izliznil na dlan. "Mmm, dobre so."

Tudi Marika jih je s slastjo jedla, pešeke pa kar pljuvala čez stezo v travo. "Tam ni bilo časa, da bi se jih najedla. Kar naprej so me vlačili po kletih, pa vsa tista vina in pokušine," je med žvečenjem govorila. "Naporno je bilo," je rekla in peško plunila kar na stezo. To Jonu ni bilo všeč in jo je zašiljeno pogledal.

"Čas je pač treba intenzivno izkoriščati," je Jon namrgodeno rekel in si nagrebel še nekaj češenj.

"Saj ga, saj ga," je potresala s klopučkom. "In tiste moje trapaste misli," je zavzdihnila in pogledala v zelenje nad seboj.

"Pozabite na to," je Jon rekel in odmahnil z roko.

"Veste, saj ni prvič, da me na pomlad tako lomi. Oh, pomlad," je lza-vzdihovala. "Imela sem sošolko, ja trinajst štirinajst let je imela. Češnje so cvete pred njihovo predmestno hišo. In prav na češnjo se je hotela obesiti; se je obesila. Zibala se je že, ko se je mimo pripeljal nek delavec.

Skočil je čez ograjo, jo snel, jo klofotal in ji dal umetno dihanje. Pa je oživila. In jaz sem vse to gledala. Kot vsako jutro sem pač šla tam mimo, da bi šla z njo na šolski avtobus. In potem je ležala tam v travi, posrana z izbuljenimi očmi in živa ... Zgodba, cvetoče češnje," je Marika zamrmrala in potresla svojo obilnost.

"Strašno," je Jon rekel in pljunil peško kar na pot. "Si je potem opomogla?"

"Eh, nekje v Ameriki živi. Dolgo je blodila po Ameriki, dokler ni uje-la bogatega moža. Sem vas zamorila s to zgodbo?" je zaskrbljeno vprašala in ga melanholično pogledala.

"Ne, ne," je odkimal in požvečil novo češnjo.

"Res, na pomlad me vedno stisne. Taka kepa se naredi v meni. Pravi-jo, da je to naša Panonska melanholija. Kaj vem," je zamolklo rekla in si obliznila spodnjo ustnico. "O pa so bile tudi lepe pomaldi. Konji, dišeči breskovi nasadi, pa ciganski prazniki in violine. Izbirali so cigansko kraljico pomladi, jo obložili s cvetjem in okrog nje igrali z violinami," je povzdihnila in se zagledal v svojo oblost.

"Pomlad utruja," se je Jon uglasil z njeno čmerjavo.

"Pa še kako," muje prikimala. "Tu pri vas, smešno. Greš do dol v do-lino, pol ure vožnje, pa je že cel mesec prej pomlad. Mogoče me je prav to potegnilo nazaj v življenje, ta pokrajina, te skale, to zelenje. Zdaj sem pri novih močeh," je lzažarevala. "Vedno znova se čudim, kako lahko med kamenjem zrastejo takšna drevesa. Moč narave. . . Jutri bom spet odpo-tovala. Moram malo tudi domov, pa moji konji, oh," je vzdihovala.

"Torej nas zapuščate?"

"Čas bi bil, kajne. Je kdo že bil toliko mesecev tu zgoraj?"

"Ne, še ne," je Jon smehljaje priznal. "Ampak na otvoritev kapelice pa pridete?"

"Seveda. Vse bova uredila. Moji pravniki vas bodo obiskali in urejali vse potrebno. Za vas sem odprla poseben račun spodaj v mesu. Vaša na-grada, vaš honorar," je pomežinila.

"Vsekakor se bova še slišala in preden zares odidete, se bova še vi-dela. Zdaj bi se pa odpravil k popoldanskemu počitku. Težke pogovore sem imel dopoldan. Vi pa kar sedite tukaj. Lepo ste vpeti v naravo. Lep rožnat zrel pomladni cvet," ji je napihal.

"Dajte no," se je zasmejala. Popravila si je klobuček. "Vi pa znate deliti komplimente. Ne pozabite na čašnje v recepciji," mu je požugala.

Baba domišljava, je pomislil, ko je leno šel proti preddverju. V recepciji ni bilo nikogar. Popuščaš stari moj, popuščaš. Ljudje ne delajo kot bi morali. Tale pavzerski študentek najbrž spet pije kavo v družbi maserk. Le čakaj, zguba zgubasta. Spet boš rekel, da si bil na veceju. Usedel se je na receptorski stol in se razgledoval po recepciji, po magnetnih karticah, nekaj ključev si je tudi ogledal. Pločevinka cocacole, poln pepelnik ogorkov, revija s križankami in študijska knjiga: Turistični marketing. Jon si jo je vzel v roke in polistal. Seveda, Ameriška avtorja. Velekapitalistična indoktrinacija. Le kje je ta capin. Česnje. Aha, tam so, lepa košarica. Kar pod pult jih je stisnil. Aha, zdaj si žvižga, zdaj se maje navzgor. Ko je zagledal Jona, je kar obstal in hotel nekaj reči, a je Jon takoj vzdignil roko, češ naj kar molči.

“Mladi mož, pomlad vam je ušla z vajeti, kajne, bi rekel. Dekline so tam spodaj v masažnem salonu res sočne, a žal ste tukaj na dieti. Razumem dolgočasnost vašega dela. Tudi sam sem to delal v vaših letih, a dolžnost je le dolžnost in prav je, da se jo naučite spoštovati. Zdaj pa bi vas prosil, da me zamenjate,” se je Jon dobrovoljno nasmejal in vstal.

“Oprostite, samo na čik in kavo sem stopil dol,” je pojecljal. “Če bi kdo prihajal, bi ga videl skozi kletno okno. Ostali gostje so pa zunaj,” se je mladenič vlekel iz zagate.

“Že dobro, mladenič, če bi bil strožji, bi to bila zelo šibka argumentacija. Tele česnje bom vzel. Saj so meni namenjene, kajne?” se je Jon pohihnil.

“Ja, gospa Marika jih je pustila za vas. Povedal sem ji, da ste nekje zunaj.”

“Pojdite v kuhinjo in prinesite večji krožnik,” mu je Jon ukazal.

“Ja ... Ja ...” je mladenič zajecljal in odhitel.

Jon jenaložil nekaj česenj na krožnik in smehljuje se rekel: “No, zdaj pa le nesite damam tja spodaj. Pa takoj nazaj,” mu je požugal z ukrivljenim prstom.

Mladenič se je prikolnil in odhitel s krožnikom. Jon je odkimal z glavo, pobral nekaj časopisov in česnje in se odpravil v svoje prostore.

Z naproženo radovednostjo je vključil vidionadzor v masažnem salonu. Glej, glej, kako jim teknejo česnje. Lepotički. Gledal je obe maserki, ki sta sedeli na mizah in bingljali s slokimi nogami in zibali bele

lesene cokle. Obe mladi sveži, češnjici. In petelinček z rokami v bokih. No, prisluhni mo, kaj bo natvezil: "Stari me je kar malo nadrl in mi nekaj pridigal. To je moj prvi teden. Se je stari že dal zmasirati?"

"Ne, ne," se je zasmejala rjavolaska in navihano podržala češnjo med ustnicami.

"Ti, koliko je pa star, ta šefe?" je mladenič vprašal.

"Mislim, da okrog sedemdeset," je rekla svetlolasa, ki je že osem mesecev v službi.

"Ne bi mu jih dal. Zgleda kot kakšen dobro ohranjen plejboj," se je mladenič zasmel. Pogladi si je lase in rekel: "Bejbe šibam, da ne bo stari spet preverjal. Se vidimo zvčer na drinku." Izginil je.

"Ti, tale se pa dela frajerja," je rekla rjavolaska.

"Kaj misliš, kakšen kaliberček je?" je smeje vprašala.

"Kakšnih sedemnajst, osemnajst centimetrov, mišič pa komaj za otip. Ti tički so vsi rahitični, vse je koščeno in gobezdavo. Moj Ladi je vsaj dedec," je pripomnila rjavolaska.

"Koliko je starejši od tebe?"

"Petnajst let."

"Saj ni pomembno," je odmahnila plavolaska. "Ti, a bo danes še kaj dela?"

"Po sezmanu, še dva poslovneža in neka gospa. Saj veš, tista trapasta Madražrka, ki hoče pravo olivno olje."

"Ah," je zavzdihnila rjavolaska in si stlačila pest češenj v usta.

'Trapice, ' je Jon nasmehljano pomislil in izključil sliko in ton. Zleknil se je na kavč. Popoldansko sonce se je sililo skozi poševno okno in se veselo odbijalo od češenj v košari. Živordeča radost, novo življenje, novo upanje ... Košček ponavljajoče večnosti. Potegnili ga je v vrtince odpočitka in spominov.

Ko so češnje cvetele ... Stal sem v sadovnjaku in jo čakal, čakal. Sedemnajst let mi je bilo. Madona, sem bil naiven. Peš sem šel dol v dolino. Na robu noči je že bilo. Stal sem za njihovo hišo med cvetočimi češnjami. Njihov pes se je drl, jaz pa sem živčno hodil okrog treh češenj. Nekaj ciganskega je bilo na njej, nekaj vranjega, črnolaska. Čakal sem eno uro, pa še malo. Tema se je že zgostila in krajec lune se mi je smejal nad češnjami. Pa je le prišla. Nič se ni zgodilo med nama, tisti večer prav nič. Hladnokrvno mi je povedala, da ima fanta, da bo zdaj zdaj prišel z

mopedom, pa da se je samo hecala, da je bilo tisto na plesu smao tako, za hec. In tudi za hec, da mi je rekla naj pridem v petek zvečer sem dol pod njihove češnje. Moja rdeča jezna lica pod cvetočimi češnjami ... Pa še v šolnih sem prišel, ves ožuljen. On pa, da so bili vsi tisti poljubi le za hec, le za zabavo in tiste njene jokave srednješolske pesmice tudi. Češnje pa so cvetele. Le kje je danes? Bog vedi? Razfrnil je spomine, se ogrnil z odejo in si popravil blazino, da bi bolj udobno spolznil v popoldanski dremec. Še enkrat se je ozrl po osončenih češnjah. Nastavil si je nekaj glasbe, prekrizal roke na prsih, zaprl oči in si oddahnil: Ah, ko so češnje cvetele ...

7. PLES V TRAVAH

Pozno junijska pripeka se je nakotila iz doline in se volhko razlila čez bogato zelenje bukovih dreves, pod katerimi so goste sence nudile oddih pred sparino. Še nekaj dni in bo že julij, je Jon pomislil in se usedel na star štor. Holesterol je v mejah normale, je rekel Bobrov, se je Jonu smehljalo. Odrgrgal si je zrelo travo in jo požvečil. Seveda, urejena prehrana, le tu in tam kakšen kozarček, pa skoraj nič stresa. Kaj pa je stres? Življenje v stalnem nesoglasju. Z zanimanjem si je ogledoval vbod, kjer mu je zjutraj Bobrov odvzel kri in jo pregledal v priročnem laboratoriju. Petinsedemdeset let, petinsedemdeset poletnih senc ... No, kar dobro se držimo. Kar tako naprej, stari. V jeseni pa dol na morje. Tihi sprehodi, branje, zapiski, pomenki, kozarčki refoška, ribice, olive in posedanje v kakšnem osončenem zakotju, ko bo tu zgoraj zima. Dovolj je bilo teh sestankovanj, teh sitnob. No, Ela bo pa kar ostala. Skupaj z Bobrovom bosta imela nekakšne rekreacijske psihoterapije. Kako jih ta Ela goni: tekanje, badminton, taborenje v gozdu, meditacije, nočno bivanje v gozdu. Ha, ha, tisti posranec iz Ljubljane. Imel je nočno stražo v taboru, pa je začelo lomastiti in trkati po deblih. Zbudil je cel tabor in skoraj zblaznel od strahu. To sta skuhala Jože in Ela. Domenila sta se, da bosta tu in tam koga prestrašila. Hm, adrenalinska terapija. Napetost izgnati z napetostjo. Tile poslovneži. Grabijo in grabijo. Seveda, veliko se jih drenja v Evropi. Hja, včasih je bilo lažje, saj je bil tranzicijski plen. Tile se zdaj učijo abecedo kvalitetnejšega življenja. Sami neznani obrazi so zdaj tam zgoraj. Marika je šla. Cristien je nekje v Parizu in prebira nove pesmi. Knjigo mi je poslal. Dva skikarja bosta tu celo poletje, ostalo se bo pa kar

naprej menjalo. Pridejo, potelovadijo, pomeditirajo in grejo. Da, tempo, tempo ... Sanjebralnik se jim zdi le zanimiva igrača. Ela pravi, da je to že zastarelo. "Hm, zastarelo, človeške sanje, zastarelo," je Jon pošepnil in izpljunil zelenkasto slino. Zdaj hočejo iznajti novega človeka. Podzavest in nevrotične anomalije naj bi obvladovali s kontrolirano dejavnostjo. Meni se pa le zdi, da si prizadevajo, da bi človek mislil in delal le tisto, kar prinaša dobiček. Zmanipulirati množice, da se butasto smejejo pred ekranom, da žvečijo ceneno hrano, da pridno trošijo in da si to tudi pridno zaslužijo. Zadovoljiti osnovne nagone in nič drugega – to je novi človek, višek urabane potrošniške civilizacije. Jezno je požvečil zelno bil in si bezal med umetnimi zobmi. Bogato je pljunil na razrasle prašne liste lapuha ob cesti. Gledal je pljunec, ki je mastno obvisel na listu in za seboj pustil temnozeleno sled. V miren zamislek je ostro udaril zvok bzikavega kompresorja zgoraj nad hotelom, kjer so spet delali stopnice do kapelice in urejali okolico kjer naj bi ta stala; temelje so že postavili. Seveda je moral Andrej pocukati nekatere birokrate, da so pripravili papirje. Še danes naj bi pel ta kompresor, še danes, je rekel tisti inženir. Jutri je sobota, seveda. Oh, nocoj se bodo začele zbirati tiste politične živali – tisti kongres, dva dni. Ne, stari, ne jutri, madona, saj danes je šele četrtek. Seveda, danes bodo končali s kompresorji, ker bodo jutri stekle priprave na kongres. Tak dogovor je, ja. Najraje bi pobegnili k Lauri. Ne maram teh zborovanj. To ni zame, to brenčanje, to prazno govoričenje. Sam sem si to dopusti. "Je že tako," je na glas zavzdihnil. Privzdignil se je in se sprehodil do ovinka, kjer je lahko videl celo planoto. Zaslonil si je oči z roko, da bi bolje videl skozi sparino, ki se je čipkala iznad doline. Goste bele preje so se svaljkale ob Čavnu navzgor. Pokrajina pod njim je bila zdaj videti kot da bi jo gledal skozi mlečno steklo. Napovedali so, da bo skoraj štirideset stopinj in vlažno. Vse bo lezlo sem gor. To bo prometa po Čavenski cesti. Kolone bodo. Umaknil se je v gostejšo senčnino. Zaslišal je zvok terenskega vozila. Uganil je, da se mu bliža Jože s tisto staro hropljavko. Gledalje, kako se ziblje skozi zeleni tunel in za seboj pušča svaljke prahu. Ustavil je ob njem. Iz kabine je buhnil zgoščen vonj nafte in moškega potu.

"Kaj ropotaš in plašič metulje," ga je Jon nasmejano nagovoril. "Zamanjaj že to kripo," je Jon odrezavo rekel in poslonil roko na ogreto pločevino strehe.

"Do jeseni bo že zdržala," se mu je Jože odsmehnul in si s hrbtom roke

obrisal pot na čelu.

“Kaj je novega?” je Jon vprašal in se prestopil

“Novega, ja” se je Jože zamislil in podrsal roko po volanu. “Iz Idrijskega okoliša so mi sporočili, da so organizirali odlov tistega medveda in da so ga spravili nazaj na Kočevsko. Baje se je klatil okrog tabora tistih alternativcev, ki so taborili tam nad Poslušanjem. Slišal sem, da nad tisto organizacijo in taborom bdi sam minister za gozdarstvo in kmetijstvo.”

“Prav si slišal. Res je. Letos naj bi v tistem taboru gostovalo tudi nekaj Evropskih somišljenikov, pa jim je medo zagodel. Razumljivo, plitva smetišča, vonj hrane, ostanki, celi kosi kruha, ostanki marmelad, medved pa mlad in radoveden. Prav jim je, kaj so pa tako domišljavi in akademski,” se je Jon smehljajal.

“Za nas je prav tako. Kdo bi pazil še na tistega kosmatinca,” je Jože rekel in si podrgnil dlani po volanu.

“In Bruno, si ga kaj videl?”

“O ja, prejšnji teden. Nekam len je postal. Vlači se okrog krmišča in tu in tam naredi kakšen daljši izlet. Brez skrbi, v tistih težko prehodnih dolinah je na varnem.”

“Tam pa res,” je Jon pokimal. “Že leta niso tam sekali, pa tudi kolo-voz nad dolino je v slabem stanju.”

“Letos boste tudi vi imeli več taborov. Eden je že, še več pa jih bo. Tako je napovedlal Ela,” se je Jožetu smehljalo.

“Ah, njene muhe,” je Jon zamahnil z roko. “Zdaj naj bi pripravili tudi tabor za najstnike pa za cele družine, pa še en tabor za stresnike. Si že našel lokacije?”

“Sem. Ravno zdaj sem peljal taborovodjo tja. Ogradila sva prostor s trakovi. Pustil sem ga tam, da se malo razgleda. Posekali bodo nekaj grmovja in uredili tisti prostor pod brezni. Tja sem jih napotil.”

“In druga dva tabora?” je Jon vprašal in položil še drugo roko na streho.

“Eden bo nad Suho grižo, tisti bo za mladino, drugi bo nad Belimi brezni. Tudi tam so že na delu. Ela je organizirala cel taborniški vod. Postavljajo šotore, urejajo kurišče in vse ostalo. Vse teče kot mora,” se je Jože nasmehnil in se vzravnal v sedežu.

“Pa me nič ne obvešča, lisica,” se je Jon skisnil.

“Ja, prava lisička. Če bi mi prišla na strel,” se je Jože zasmejal in pomežiknil.

“Ej, ne vem, mislim, da bi te ona prej ujela v svojo past,” se je Jon

sproščeno zasmejal.

Ko sta se nasmejala se je Jože zresnil, si prišilil brke in rekel: "Od prvega pa do desetega julija me ne bo. Na dopustu bom. Nekaj sena je še, pa na morje bomo šli. Letos bo starejša hči šla s prijateljicami, sin pa bo šel z nama."

"Na morje torej," se je Jon zamislil. "Pa si vodjem taborenja razložil, kako in kaj, da ne bo kakšnih neumnosti."

"Seveda, seveda, gospod Jon. Razdelil sem jim zemljevide, opozoril sem jih na pasti. Izdelali smo pravila gozdnega obnašanja, ki bodo jasno napisana v vsakem taboru. Obvestil sem tudi starešine lovskih družin, da naj bodo malce pozorni na te gozdovnike in da naj ukrepajo v skladu s pravili. Še največ problemov se pričakuje v maldinskem taboru, ampak vodila ga bo izkušena ekipa. Sicer bo pa Cene vso stvar koordiniral in kontroliral," je Jože pojasnjeval.

"Cene, revnirni vodja?"

"Ja, on," je potrdil Jože.

"Ja, on pozna naše revirje. Čakaj, v torek greš na dopust, torej že v torek."

"Ja," se je olajšano nasmehnil Jože.

"No, upam, da se boš dobro zabaval," je pobito rekel Jon in se vzravnal.

"Pa vi, nič v Dalmacijo?" je Jože vprašal in naslonil prst na gumb za zagon motorja.

"Ah, šele avgusta na Susak. Saj vidiš, gradnja kapelice, pa ta kongres," je Jon lzmignil z rameni.

"Vas potegnem dol?" se je Jože priponudil.

"Ne, hvala. Še malo bom tacal po gozdu. Kar pojdi dol in si privošči kakšno izbrano pivo. Nekaj ga je že prišlo, saj več, kongres. Kar pojdi in si ga privošči, na moj račun seveda."

"Prav," se je Jožetu razlezel obraz. Motor je zagrmel in izpod zadnjega dela vozila se je dvignila črna smrdnina. Odsmradil je po cesti navzdol.

Odkašljal se je in se premaknil višje na stezo, ki se je zvijugnila med kamne in bukova drevesa do manjšega počivališča za pohodnike: nekaj klopi, urejeno kurišče, pa celo majhen lesen bivak je bil tam. Še največkrat je tisti bivak gostil vaško mularijo, ki si je tam zgoraj zvijala travico, se zapijala in se telesno raziskovala. Obšel je jaso, da bi se skrnil v mlado senčnato smrečje. Ko je že stopil nad skale, je pod seboj zaslišal

moški zaletav glas: "Ti boš meni govorila o normalnih spolnih odnosih, ti. Kar naprej imaš neke čudne zahteve."

"Nac, a vidiš, kam sva padla, a vidiš. Pizda, a res ne štekaš. Zdaj že okrog psihologov letava, da bi se zaflikala," je ženska živčno odgovorila.

Jon se je pritajil za majhen grm in poslušal naprej.

"Ti si vse zajebala. Ti si šla s tistim tvojim kurčevim Hrvatom, pa še priznala si. Pa kaj bi še rada, pizda trapasta. A naj te pohvalim, ker si se z drugim sfukarila. Jebemti odprt zakon ..."

"Nac, ne začenjaj spet s tem. Zdaj sva na dobri poti, da se spet najdeva. Pa ne moreš kar tako. Poglej, otroka sta že odrasla in zdaj bova imela veliko časa samo za naju. Če sem te prevarala, sem ti to priznala. Bil je pač spodrseljaj."

"Ja, saj vem. Rekla bom, da si me varala samo s pičko, s srcem pa ne."

"Joj, si prostaški!"

"Pa sem, pa kaj. Če bi bilo po moje, bi se ločila, ampak iz bajte pa ne bom šel, pizda, da ne!"

"Jaz tudi ne!" je vrisnila.

"Pa kaj, imej svojo sobo, svoj fukkabinet in se izživljaj s komer se hočeš. Jaz bom že znal poskrbeti zase."

"Vem," je zavzdihnila. "Misliš, da si ti povsem nedolžen. Vsa tista potovanja in hoteli in hostese in sodelavke."

"To zdaj ni pomembno."

"Pa je, jebemti, da je," se je šopirila. "Nisi iskren. Samo jaz sem kriva, ti pa nič, kaj. Ti in tvoj moški ponos."

"Bi me rada pripravila do tega, da te na gobec?"

"Vidiš, tebi se ne sme ničesar očitati. Ti si bog. Ti ljubiš svoj avto, svojo hišo, vse je tako prekleto tvoje, in potem naj bi bila še jaz tvoja. Jaz naj bi bila samo tvoja dekoracija, kaj?"

"Pizda si danes zatežena. U, jebemti, si zafukana. Pa kaj bi rada? Prav, recimo, da umaknem razvezo. Kaj se bo spremenilo? Nič. Ti boš ble-savila naokoli in terorizirala otroka, jaz pa naj lepo skrbim za posle in za udobje, da bomo vsaj s čim prehiteli sosede. A vidiš, kako je to življenje zafukano do amena."

"Nac," je stoknila.

"Kaj Nac, kaj Nac," se je moški razjezil. "Goniš me kot psa. Sosedje

so pa kupili novo klimo, veš. Tako za vse prostore, veš. Je računalniško uravnavana, veš. A ni to fino, da imaš povsod tako temperaturo kot hočeš, ne. In ko sem obljubil, da bom na medmrežju poiskal prodajalca, si mi ga pridno pofafala. Sicer pa, Nac, ne danes, imam neko vnetje, veš.”

“Nehaj Nac!” je zakričala.

“Pa kaj, saj je rekla tista trapasta baba, tista psihologinja, da si morava vse vreči v obraz. Tista pizda zmešana si domišlja, da bo z nekimi vprašalniki in z besednim šodrom vse uredila. Meni se to zdi zelo trapasto. Sem gor sva prišla, da bi se dokončno sprla. Joj, sem gor sva prišla, v to zafukano gozdovje, pa telovadba. Ma naj gre vse u pizdo materino.”

“Vidiš Nac, zdaj se lahko pogovarjava, sicer se kregava, a se lahko vsaj pogovarjava. Jutri greva že nazaj.”

“Nazaj, hvala bogu, da greva nazaj. In kaj sva v tem tednu dosegla? Ti si mi dokončno priznala, da si me varala, za moje flirte si pa tudi zvedela, vsaj posredno.”

“Vidiš, da nisi nedolžen. Vse bova začela znova. Pisala bova vsak svoj dnevnik iskrenosti in si ga kdaj pa kdaj prebrala. Večkrat si bova vzela čas samo za naju in se bova na novo našla. Saj se nisva varala s srci, Nac.”

“To je kot v cenениh televizijskih nadaljevankah, jebemti. Kje pa imam čas za pisanje. Daj no, saj veš, da me čaka veliko poslovnih potovanj, pa veliko novega dela. Moral bom delati, če se hočeva naslednje poletje pohvaliti z novo jahto.”

“Ta jahta, to je pa povsem tvoja ideja. Nisem te jaz silila v to. Jaz ne! Kar se pa pisanja tiče, boš že našel čas, da boš kaj odtipkal v tvoj prenosni računalnik, kajne?”

“No ja,” je zavzdihnil.

“Ni še vse izgubljeno. Oba sva razbijala vase najine zveze. Morava se naučiti odpušcanja. Vsa ta jeza ob teh razčiščevanjih, je privzgojena jeza, razumeš!”

“Zdaj pa že nakladaš kot Ela. Prosim ne začenjaj spet s tem sranjem, podzavest in to. Bodiva realna. Zdaj sva na tem, da se dokončno skregava ali pa se pobotava. Mogoče sem se res pre naglil. Bolelo me je, ko sem izvedel, da so te v Rovinju videli s tistim frajerjem.”

“To je bil tvoj ranjen moški ponos, Nac. Nobene zveze nima to z najino ljubeznijo, res ne,” je pomijavkala.

“Ne nakladaj o ljubezni,” je spet povišal glas.

“To res ni taka tragika. Z drugimi sem seksala, še preden sva se midva poznala. Zdaj me je pač zaneslo, tebe, pa kdaj prej. Vzemi to kot

majčkeno zamenjavico, majčkeno osvežitev najinega zakona.”

“Pizda, a zamenjavico, bi ti to definirala,” se je zasmejal.

“Ja, saj si mi sam razlagal, kako se to dogaja v nekem motelu blizu Logatca. Tam pridejo pari, da se malce zamenjajo. Sam si mi o tem govoril.”

“Seveda se to dogaja tam. A za naju sem mislil ... Ma klinc.”

“Kar povej.”

“Mislil sem, da bova drug drugemu dovolj.”

“Saj sva, Nac, saj sva. A greva dol. Ob pol štirih imava spet razgovor pri Eli.”

“Je že toliko ura?”

“Že, deset čez tri je.”

“Hvala bogu, da je zadnjič. Pa greva.”

Odšumela sta skozi zelenje in tu in tam še navrvičila kakšno besedo. Plah veter je stresal listje nad potuhnjenim Jonom. Ah, ta dva sta se prenajedla drug drugega. Zdaj bi morala malo na dieto, da bi ju spet zažejalo. Klasika. Res, kot v kakšnih slabih romanih in nadaljevankah. Dobro hranjeno telo v stresu potrebuje seks, da se razelektri. No, se bosta že znašla. Ela najbrž želi krpati tisto, kar njej sami ne uspe, je Jon pomislil. Cincal je skozi sence in se zavlekel okrog kamnov gor, med stare bukove samodržce, tako trmasto zasejane med skale. Ropot kompresorja je potihnil, naslonil se je na deblo in si brisal potnjavo. Dovolj bo, je pomislil in z očmi zdrsel med krošnje, kjer se je mrestila modrina, ki je napredla kakšen hitro topljivi bel oblaček. Vroče je, prekleto je vroče. Vlaga se vzdiguje iz tal. Torkova nevihta se bo vzdihnila nazaj v nebo. Poiskal si je oklešček, da bi si z njim pomagal pri hoji navzdol. Ubral je drugo manj strmo pot, ki ga je peljala na drugo stran jase, do tistega lesenega bivaka. Tam se je ustavil. Stopil je v temnikavo notranjost. Razgledal se je. Prazne pločevinke, cigaretné škatlice, plastične steklenice, kakšna vinska steklenica, injekcijske igle, papirji, vate ... Koliko opoja potrebuje človek, da sploh živi, ga je zateznilo. Droga, alkohol, seks in profit, to ti je civilizacija. No ja, tudi mi smo se ga radi natankali v naravi. Koliko gajb piva smo znosili na razne gmajne. Takrat še ni bilo pločevink. Ej, koliko smo jih znosili h kakšnemu studentu. Vedno je kdo vzel še kitaro in je bil žur. Z mopedi smo navozili tudi vino in punce, je Jona zapletalo v spomine. Z okleščkom je bezal med svinjarijo in se nasmihal spominom. Majski pikniki ... Mlada čebula, čevapčiči in slabo zadržana pohota.

Enkrat pa je bilo res nekaj posebnega. Nande je šel k vojakom. Uf, to je bilo že pred petinpetdesetimi leti. Nekje na Dolenjskem. Jaso. Leskovje. Konec maja. Mlade trave. Na jasi cel sod vina, skoraj stopetdeset litrov rdečega dolenjca. Tja smo ga pripeljali s konjsko vprego. Imeli smo tudi glasbo iz kasetofona in veliko deklet. Pili smo, se objemali, polegali v travo, se poljubljali, kakor je pač nanese. Pa so nam zaplesale, do pasu gole. Oh, to je bilo kaj videti. Pa smo zaplesali še mi, od pasu navzdol goli. Binglni so nam tolkli po jajcih, one pa so se smejale. Seveda, do večera smo bili vsi potolaženi in pijani. In zdaj se zgražam nad temi olupki zabave. To je filozofija starca, ki pozablja, da je bil mlad. Jezno je udaril po praznih pločevinkah in se mimogrede spomnil, da so včasih s palicami in pločevinkami igrali nekakšen hokej. Pogledal je na mobilnik in videl, da bo ura kmalu štiri. Stopil je čez svinjarijo in šel čez osončeno jaso. Zdelo se mu je, da je vročina nekoliko popustila. Odločil se je, da bo šel kar po gozdu navzdol do ceste.

Skozi grmovje se mu je približala belina ceste. Slišal je ritmične korake in udarjanje sprehajalnih palic. Aha vaščanke. Običajna turca do Belih breznov. Seveda, dopusti, morje. Nekaj prevče kilogramov. Estetske zahteve plaže so stroge. Skočil je na cesto, da se bi jima prikazal, tak belolas, zakuhan in z razpeto srjaco.

“Joj sem se ustrašila,” je rekla ena od njiju. Tudi druga se je ustavila in se obrnila. Obe stari nekaj čez trideset, malce porejeni, to že, ampak tako ponosni, v belih kratkih hlačah, v preprosith majicah in v špornih copatih. Poznal je njuni mami, obe svetlolaski, sestrični.

“Nabiramo kondicijo za vesele obmorske noči,” ju je nagovoril in se cel naslonil na oklešček.

“Ja, ja,” sta obe hkrati rekli in pokimali.

“Nazaj grede vaju vabim na sladoled. Danes je še odprto. Do ponedeljka bo potem tu cel hudič,” je Jon pojamral.

“Smo slišali ja, da bo velika gneča. In kaj bo?” je vprašala tista na levi, malo bolj spotegnjena in zgovorja. Manjša si je zadregno potegovala majico čez močne prsi.

“Ah neka političan stranka bo imela kongres,” je odmahnil z roko. “Kar priditi na sladoled. Čakal vaju bom,” ju je vztrajno vabil.

“Gospod Jon, taki pa res ne morevi v vaš hotel,” se je zdaj oglasila tudi manjša.

“Ah, to ni noben izgovor. Zunaj na vrtu vaju bom čakal. Privoščili si bomo dober sladoleđ.”

“Res hvala, a sva se namenili po spodnji cesti domov. Pa se zmenimo za ponedeljek,” je parlamentirala večja.

“Joj, joj, smo sramežljivi, ampak potem pa v ponedeljek,” jima je požugal s prstom.

Smeje sta se poslovili. Zaškrabali sta po cesti navzgor in se hitro izgubil v gosti senci za ovinkom. Jon je z okleščkom brodil po gruču in si mislil: tista spotegnjena je zelo podobna mami. Joj, kako je njena mama znala peti. Saj najbrž še. Enkrat sem jo presenetil, ko je pela sama sebi na neki jasi. Nabirala je neke rože, opletala z dolgimi svetlimi lasmi in pela, kako je pela. Kakšnih petnajst morda šestnajst let ji je bilo, ja ja. Tisto angelsko belo krilce in bose noge v tisti nepokošeni travi. Ko je odpela si je popravila lase in poravnala šopek. Potem se je zagledala nekam čez jaso pod grme. Lilije, gozdne lilije so ornažno gorele v tisti senci. S kakšnimi gazeljimi skoki se je pognala tja. Krilo ji je zdrsevalo visoko čez napeta stegna. Sklonila se je in utrgala dva velika zrela cvetova in ju vtaknila v šopek. Obrnila se je in se smehljala lepoti, ki ji je sevala v naročju. Tisti čisti obraz, tisto veselje, tista čistost. Če bi takrat imel fotoaparāt: poslikal bi tiste skoke v travi in tisti smehljaj nad šopkom. Čez nekaj dni po tistem sem jo videl v trgovini. Tisti nasmeh, kakor, da bi vedela, da sem jo gledal. Hm, slutljivo slutenega ... Uravnal je korak po zvoženih kolesnicah in se odpravil proti hotelu. Močno sonce je tlakovalo cesto z zlatimi ognji, ki so izzigali luže v kotanjah.

Ko je prišel do gradbišča pri kapelici, se je ustavil. Gledal je zagorele delavce, ki so si dali opravka z opažem. Nizki in žilavi so z ne preveliko vnemo vlačili skupaj deske in železje. Videl je, da so stopnice v grobem že vklesane v skalo in da se pripravljajo za betoniranje. Našobil se je in si mislil, dobro jih goni, dobro, ta Ivan, ta inženirček. Zna nabrati poceni delovno silo. No ja, saj jo ne manjka. Migracije, da migracije. Dogaja se nekakšno prefinjeno novo sezonsko suženjstvo. Glej ga Ivana, kako sloni na novem zlošččenem terencu, v belih hlačah pa s slamnikom na glavi – tak deluje ko kakšen sužnjelastnik. Delovodja pa je tisti plečati Bosanec ali kaj je že. Pravzaprav je to nek kooperant. On mu je pripeljal te golohrbte garače. Kaže, da je kompresor res opravil svoje. Tako, to se pravi spoštovanje dogovora.

Jon se je s trdim in trudnim korakom napotil proti njim. Ko ga je Ivan zagledal, je odložil mobilnik na pokrov motorja in ga nagovoril: "O, gospod Jon, ste videli, dobro nam gre. Fantje pridno delajo."

"Dobro, dobro," je Jon pokimal in pomlel s suhimi usti.

"Jutri bomo delali samo do dvanajstih, tako je domenjeno. Če bo treba, bomo potem delali tudi kakšno nedeljo. Do Marijinega vnebovzvetja bodo stvari urejene. Le zanesite se name," se je Ivan pobahal.

"Tako, tako," je Jon pokašljajal. "Vidim, da so stopnice že vklesane. Lepo speljane, lepo," jih je pohvalil in potrkal z okleščkom ob tla.

"Po načrtih, gospod Jon, po načrtih. Le pri zadnjih dveh smo naredili dve korekciji zaradi krušljivosti," je Ivan razlagal in kazal proti stopnicam s kosmato roko.

"Samo, da bo funkcionalno, pa bo. Vidim, da ste tudi dovoz že v grobem nasnovali," ga je Jon pohvalil.

"Ja, še nekaj tovarnjakov tamponskega materiala bo potrebno. Naslednji teden bomo že betonirali obrobke in asfaltirali. Potem bomo zabetonirali še stebriče za zaščitno ograjo in dovoz bo urejen. Je Ivan razlagal in si popravljal slamnik, ker se mu je v okrajke lovil popoldanski sapič, ki je iskal odpočitka v sencah.

"Zaslužili ste pivo. Stopiva dol," ga je Jon povabil.

"Hvala, drugič ga bova zvrnila. Zdaj se mi mudi. Še na eno gradbišče moram," se je Ivan otepal vabila.

"Prav," je Jon namrdnjeno skomignil z rameni, zadržal z okleščkom po tleh in odšel.

Danes me vsi odklanjajo. Starec, starec s spomini, se je pomrakobil. Sestopil je na vroč asfalt parkirnega prostora. Le še nekaj avtomobilov je tam blesketalo. Še pet gostov je, se je spomnil. Čez soboto in nedeljo bodo na Lokvah. Hm, tam bodo v tistem zanikrnem hotelu. Udobje že udobje, a postrežba ... Skozi podplate lahkih poletnih pohodnih čevljev je čutil razgretost asfalta, pa je kljub temu kar stal in gledal hotel. Pol ga je bilo v varni senci. Ostanek bele fasade je lomil meče popoldanskega sonca. Življenjska naložba. Moj spomenik ... Brat bi rekel, da je to zame super terapija. On pa ždi spodaj v mestu in karta po gostilnah. Za kakšen teden skoči sem gor, pa spet nazaj. Hišica, motorček in nekomplcirano življenje. Tu pa hotel Skala. Kako monolitno. Lepo uokvirjeno v bukov gozd. Vse je tako skladno, se mu je smehljalo. Pivičko, zdaj si si zaslužil

pivičko, starina. Spomnil se je, da ima oklešček še vedno v roki. Šel je nazaj čez parkirišče in ga odložil ob klop pod gozdom. V senci blizu vhoda je v naslanjaču pohrkaval debel Avstrijec, bos in z razpeto srajco. Na glavi mu je čepela malomarna čepica. Rožnata koža je cvetela čez obli trehuh, ki mu je lezel v naročje. Glej ga pujsa, kako hrka in brezsravno spi vsem na očeh, ta plemenita Alpska rasa. Nekaj večerov nazaj jim je ob pivu razlagal svojo evropsko teorijo. Trdil je, da je Avstrija še edina država, ki da ve, kaj je to prava Evropska omika, pa da imajo najmanj aziatov in črnuhov in ciganov. Mi, Slovani, da smo tako ali tako nekakšna burkaška folklorna skupina, ki je izšla in se izrodila iz plemenite Nordijsko-germanske rase. Dobro je poznal zgodovino, to pa. Saj dela v turizmu, ta zavaljenec. Ampak to njegovo večvredje. Pa si ga zdaj poglej. To salo, spitano s pivom in z napuhom. Lahko bi bil upokojeni muzejski Avstroogrski maršal za parade. Ej, dragi kralj alp, zdaj svet obvladujejo ameriški visokospecializirani ubijalci. Poglej si ga zdaj. Kako me je nadrl, ko sem povedal, da bo moral čez vikend na Lokve. To je vedel že ob prihodu in je take pogoje takrat sprejel. Pijan je, kar naprej je pijan. Zmerjal me je z Balkansko šlamparijo. Zanj se Balkan začinja na tej strani Alp. Zaplankanost Alpskih dolin in strah pred tujci, ja, ja. Ej, moj dragi Sthepan, ti kar sanjaj staro slavo tvojih prednikov, ki so bili veliki in modri, a so jih babe komandirale. Taka gmota mesa. Veliko je zahajal v masažne salone. Pregledal bom posnetke. Pod tuš, pa pivo in pregledal bom posnetke.

Nadišavljen, osvežen, s pivom na mizi in majhnim prigrizkom je brkljal po računalniku. Pregledal je videoposnetke dogajanj zadnjih večerov. Nič posebnega, prav nič, vsaj tu ne, si je mrmral. Dva poslovneža sta se dala zgnesti, nekaj klepetanja, nekaj namigovanja, ampak vse spodobno. Aha, žena našega Alpskega cesarja. O, koliko dobro zamaščene mesa. Saj sta si kar podbna, glej no. Pravi genski material s pravim. Viola kopalke. Rdeč obraz. Pačenje. Gnetenje stegen, elektromasaža. Lepotna maska na obrazu. Kompletan servis. No, in tu je zdaj on. Sem si kar mislil, da si bo tudi to privoščil. Naročil se je k Lini, kakopak. Malce je mulatkasta. Zadnje tri mesece se vsi naročajo k njej. Kaj že študira punca? Gledališče ali nekaj takega. Ela in Blanka sta mi jo vrinili. Glej no, saj je res prava krepčilna ekzotika ... Oče, da je Alžirec. Ja, tej bi se pa tudi jaz dal zmasirati. Glej no, z njim ravna kot z otročičkom. Sproti mu briše potne kaplje. Drgne ga po oblih ramenih. Kleči ob njem na široki masažni postelji. Dotika se ga z slokimi zarjavelimi stegni. Očitno sta

dogovorjena za kaj več. Pojasnjeno ji je bilo, da če to želi početi, to lahko počne. Prasec debeli, kako gruli. Aha, zdaj se je prevalil na hrbet. Masaža stegen, pa meča, pa tudi prsti na nogi. O la, la, punca je res dobra. V polomljeni angleščini jo nagovarja naj da moderc dol. Pa ga je res dala. Kakšne prsi, o, rajsko. Zdaj stega debele prste proti njej. Izmika se mu. Kako spretno se mu izmika. Po prsih ga je pokapljala z oljem in mu ga razmazala tudi po trebuhu. Domenila sta se za ročno obdelavo. Razložila mu je, da se je ne sme dotikati. Tako, njegove črne kopalke so slečene. Debel bincel ima, velik pa ni. Kako punca spretno grabi po jajcih. Tole bo pa dolga ročna dresura. Odklikal je te prizore iz spominske baze in poloknil nekaj piva. Kar nekaj časa je trajalo, da je kvalitetno počistil slikovni material iz masažnih salonov. Stehpan, Stephan, so ti prijale tiste rokice, kaj, se je Jon nasmihal. Te je lepo izkapljala, kaj, pa čeprav ni bila rdečelična Alpska deklica, ki bi se ti nastavila na gozdnem mahu. Za to je pa v redu druga rasa, kaj, ti Alpski princ, se je Jon nasmehnil in odfrcnil zamašek po tleh. Bog vse vidi, bog vse ve, greha se delati ne sme. Takole jih gledam, jaz starina. Veliki brat nas opazuje. To ni nič novega. Tak nadzor imajo vsi veliki poslovni sistemi, hoteli, celo športni kljubi. Pa zasebne muhe. Oh, kaj vse so si že omislili. Brane, ta pretkani pravnik, ta starina lisjaška, si je omislil skrito kamero doma v spalnici. In tako si je lahko kar na računalniku v svoji odvetniški pisarni ogledal, kaj se je dogajalo v domači spalnici. Lahko je gledal, kako se žena izživlja z ljubimcem, pa celo z dvema naenkrat. On pa nič, še naprej se je dobival s svojo mlado tajnico, se zapletal z mladenkami v teniškem klubu. Kot dober pravnik je vedel, da bi veliko izgubil z ločitvijo. Meni je rekel, da bo ženi za njen sedemdeseti rojstni dan podaril zgoščenko z videoposnetki njenih pregreh. In on mi je svetoval tistega inženirja, ki je potem tudi meni uredil videonadzor. Možakar je res specialist za te stvarce in mora pridno molčati, sicer bi bil ob dober posel. Madona, kaj bo pa v jeseni, ko bom odšel tja dol. Septembra bo treba te naprave izključiti in demontirati. "Kako bomo to izvedli?" ga je poskrbevalo. Test prezračevalnih naprav, da pod ta naslov bomo to stlačili. Poklicati ga bom moral. Prejšnji mesec me je spraševal, če potrebujem kakšne dodatne storitve. Razlagal mi je, da ima zdaj močnejše kamere, pa tudi takšne za snemanje v mraku. Zdaj je čas za druge probleme. Da, tako bomo to izvedli, v septembru. V eni noči bo vse urejeno. Slikovne spomine bom uničil, nekaj zanimivih detailov bom pa zakodiral. Da, da, zakodiral ... Tekne, tale Češka uležana piva. Še eno si bom privoščil. Morala pitja. Poletna žita in hmelj za globok

odpočitek. Telefon. Kdo? Blanka bo prišla sem gor, Laura pa ne. Seveda, svojo tolstost bo nesla na plažo in si ogledovala zarjavele mladce, kajpak. "Blanka" je na glas šepnil. Ponudili so ji, da bi snemala reklamni film za te politične zveri. Kaj boš pa posnela? Če mene vprašaš, bi posnel Istrskega osla. Osliček bi vlekel voz z volilnimi programi. Ogrnjen bi bil s temnim žametom na katerem bi pisalo – Volilno telo. Ti boš snemala, kaj jaz vem kaj, je premišljal in cucnil pivo. Verjetno boš posnela kakšen ples v travi in zadovoljne Evropske obraze. Politična reklama, tudi to je denar. Kar dobro jim zaračunaj, tem pretkancem. Blanka v travi ... Pomlad ... Sedela je tam na travi med belimi rožicami in s prstkom bezala v vlažno zemljo. Umazala si je krilce. Potem je zagledala metulja in ga skušala ujeti. V levici so ji bingljale rožice in je bezljala za metuljem. Ker ga ni ujela, je jezno vrgla rožice za njim in zakričala: "Na, žri!" Pa se je spet zagnala za njim. Elipsasto se ji je izmaknil. Spet je nekaj kričala. Moral sem dol in ji obljubiti, da ji bom popoldan ulovil metulja. Ona pa se mi je trmasto iztrgala iz rok in znorela čez trave. Spotaknila se je ob krtino in padla. Zacmerila se je in kar ležala v travi. In kot za nalašč se je blizu nje na rumen cvet usedel modro bel metuljček. Tega ni skušala uloviti. Cmihala je tam v travi in ga gledala. Prišel sem do nje, jo pobral in ji obrisal solze. "Ta je bil lepši, " je pomirjeno rekla. Še velikokrat je lovila metulje na tistem travniku. In kolikokrat se je metala v travo, v zrelo valovito travo in si umišljala, da se meče v morje. Zapletala se je v goste sprimke in padala. Meni je bilo nerodno zaradi mrkega soseda, ki mu tekanje po njegovi travi ni bilo prav nič všeč. Pa so se stvari zgladile, saj so tisti travnik dajali v najem. Blanka, kje je že vse to, je pomislil in popil mlačno pivo. Ja, starec in spomini in ples v travah ...

Zdaj se je začelo, je pomislil, ko je odgovarjal na mnoge telefone. Sitnari so za malenkosti: v kuhinji bodo delali njihovi kuharji, protokol s strankinimi gosti, cvetje, pa hladen bife. Joj, vse se zamotava. Nihče noče biti zares odgovoren. Poklical ga je tudi sekretarček in mu tvezil o dobrem organizacijskem timu, ki da že vneto dela, da ne bodo prepustili stvari amaterjem; celo toaletni papir, da preverijo. Nobenega naključja ... Domišljavost novih političnih tehnologov. Naj se gredo solit, oni in njihov kongres!

Od silne nevihte izčiščeno nebo se je zrcalilo na lužah. Kaplje so še vedno visele na listju in lomile sončne igle v majhne mavrice. Žameten mah,

poln vlage, je objemal oprano kamenje in mu odjedal tvarino trdnosti. Jon se je ustavil in globoko vdihnil opran oster zrak. Peš se je namenil dol do svoje stare hiše. Zdaj je to večkrat naredil, da bi v sebi odklenil otroka. Danes je šel dol, da bi iz sebe otrebil pokongresno goščo. Torek, prvi julij, se je spomnil. Pogladil je vlažno sivo deblo in si oddihoval. Koliko besed so namleli, koliko praznega leporečja so zmetali v pregreto ozračje. Klimo bo res treba posodobiti. Kaj vse so besedili. Delovna sila, tuja delovna sila jih moti. Nekakšen žameten šovinizem. Rekel bi, boj znotraj vrste. Občutek večvrednosti je hiba uma, prav tako kot otročji kompleksi. Politiki bi radi, da bi ljudje poklekali pred njimi, pa da bi bila njihova pamet edini parameter vsega razuma: vse vedeti, v vsem biti razsoden. To ni nič drugega kot taktika kapitala: Narediti ljudi majhne, otopele potrošnike, ki jim moraš kar naprej ponujati nova potrošniška razvedrila za katera porabijo ves svoj čas in večino energije. Ovce, same poslušne ovce, namesto katerih naj bi delali oziroma razmišljali takile politiki, taki samodržci in patološki pametnjakoviči, ki tem ovcam spretno kreirajo hotenja. No ja, dobro se je končalo. Račun se je odebelil. Dobri plačniki so tile blebetači. To torej, politični in kongresni marketing, to bo zdaj neslo, je Jon domislil in se odlepil od debla. Lenivo je šel navzdol po mastni stezi in se izogibal blatnim zdrskom. Sestopil je na staro cesto, ki je bila speljana tja pod Kozje stene. Pa so ga spet pocuknili spomini. Tod se je sprehajal z Blanco, tudi z Lauro nekajkrat. Nabiral je Blanki maline, da se je potlej kislabila in si s prsti razmazala rdečino tudi po oblačilih. Ko je bila večja, jih je pa ona meni nabirala, o ja, prav rada jih je nabirala, pa tudi za Lauro jih je nabrala. O, Laura pa si je potem izmišljala razne pijače in likerčke z malinami. Okusni so bili tisti zvariki, okusni. Pa celo v sladoled jih je umešala. No ja, saj je bil okusen. Poglej zdaj to cesto, je otožnjavil. Grmovje, porušene škarpe ... Odločil se je, da bo šel skozi Suho grižo. Skozi skalne jame, kjer so rastle samotne stare smreke. Poiskal si je primerno palico, da bi z njo bezal pred seboj, ker se je zelo bal kač. Daleč na zahodu je slišal cviljenje gozdarske vlečnice, spodaj v vasi pa je ropotal trakotr. Bilo je že krepko čez enajsto, ko je sestopil na zredčino nad planoto. Iz majhnega lahkega nahrbtnika je potegnil steklenico vitaminiziranega soka. Sladkoba ga ni odžejala. Ti kemiki so že majhni bogovi, je pomislil in odmajal z glavo. Naredijo ti vse okuse in vonjave. Še človeka bodo sestavili ... Pot se mu je od tu vlekla. Obšel je nekaj podrtih dreves in se izogibal previsnic nad breznom, ki se je skrivalo v skalnatem grlu. Povzpel se je na greben, kjer so rastle od burje zventličena drevesa.

Prav sem gor, se je rad odmikal, kadar ga je kaj pestilo. Tu se je zlegal na mah in se dal soncu, da mu je izprhnilo otožnosti mladeniških dni. Tu je krotil srčne trzljaje: ona ni odpisala, šla je z drugim, spet druga se je na plesu sukala okrog nekoga drugega; je ona zanosila? Nisem imel kondoma, ona pa je pozabila tableto. Pa saj sem pazil, tista prva kapljica mi je pa najbrž ušla. Pa se ni nič zgodilo. Da, take misli so se tod vrvičile. Zdaj je tudi tu drugače. veliko polomljenih vej; beli skelti starih dreves – mrlina nekih pozabljenih poletij. Zahrstnil je po suhih vejicah in se premaknil na južno stran. Obstal je med belimi skalami. Sonce je tu neusmiljeno grelo in mu plesalo pred očmi. Spustil se je navzdol na cesto, ki je peljala mimo ledenice. Razdrapana cesta je šla skozi gozd, ki se je veselil svoje samostojnosti in se po svoje urejal, saj tudi tu niso več sekali. Nekaj starih smrek se je svedralo iz jam, bukovje pa se je gostilo po bregu navzgor in opletalo okrog skal. Prišel je nad jaso, ki je ni nihče več kosil. Ustavil se je in presenečen prisluhnil zvokom glasbe, ki so se cedili skozi listje. Kakšna norčija pa je zdaj to, ga je zanimalo. Sredi dneva. Spet kakšni odtrganci. "To pa moram videti!" si je šepnil. Zavil je v zredčen gozd in tiho stopal po kamnih. Stihnjeno se je splazil še nekoliko nižje. Zdaj je lahko opazil nekaj šotorov, razpetih kar med visoke trave. Opazil je mladce, ki so sedeli na podrtem deblu in so kadili, dve dekleti pa sta plesali v visoki travi. Na drugi strani, pod grmovjem, se je nekdo trudil za veliko kamero. Jon se je malo premaknil na jasnino, na manjši kamen, da je lahko videl cel prostor. Zdaj je videl tudi dva terenska avtomobila. Glasba je postajala še bolj nora. Fantje so tu in tam zaploskali in kaj prigovorili v Italijanščini. Kameraman je pokleknil v travo in s spačenim obrazom lovil v objektiv poskakovalki. Ena je bila v oranžni kratki tuniki, druga pa v fluorescentnem kratkem zelenem krilcu. In prav takem modrčku. Njeni roki sta vzletali in risali elipse. Z boki sta krožili in najbrž želeli povedati, da v njunih trebuhih spi bodočnost, ki čaka na beljakovinsko iskro. Zdaj se jima je pridružil še golohrbti mladenič. Umetelno se jima je priklanjal in se jima ponujal. Za trenutek so ga roke uklenile in mu zdrsele čez močan rjav hrbet. Potem se jima je izvil in dekleti sta ga lovili, poskakovali in se zvijali, kakor je pač narekovala glasba. Ob znaku gonga se je ples ustavil. Glej no, ples v travi, se je Jonu smehljalo. Fantje so poskakali iz debel in s hrbti zagrnili plesalki. Govorili so drug čez drugega in vmes ploskali. Tak ples, lepota življenja, radost. Ves težak se je odplazil na cesto in krevsnil navzdol. Stopil je na plano. Še malo pa bo poldan. Žge skozi izpran zrak, žge. Utrujeno je gledal pokošeno položnino pod seboj. Obronki

pod gozdom so ostali nepokošeni. Spet je slišal tanko glasbo, ki se je udeleževala v pregret opoldanski zrak. S starčevsko poklapanostjo v kosteh se je vlekel po cesti navzdol do zaselka. Dva avtomobila sta ga prehitela in mu pohupnila. Še ves sanjav od plesa je prišel v zaselek. Utrujeno je gledal bele orožene hiše, strnjene v neko špegavost. Nek star len lovski pes je na pragu bližnje hiše dvignil glavo in ga vodeno pogledal. Od spodnjih hiš je priplahotal otroški vrišč in čofotec vode v gumijastem bazenčku. Od nekod so plala radijska poročila.

Soseda ga je čakala s kosilom. Zagledala ga je že na ovinku. Mislila je, da ga bodo pripeljali. Stopal je proti njej z nenavadno smehavico na obrazu in trudno lezel pod dva stara kostanja, ki sta nagostila prijazno senco.

“Gospod Jon, kar peš v tej pripeki,” ga je soseda nagovorila. “Bi najprej pivo. Ni bila v hladilniku, ni premrzla,” je ljubeznivila okrog njega. “Semle sedite,” mu je ponudila udoben stol ob beli okrogli mizici. “Kar tu zunaj vam postregla.

“Prav, prav,” je prikimal. “Kar prinesite tisto pivo. O, bo teknila v tej sparini,” je s skrhanim glasom rekel in si mislil, naj gre k vragu Bobrov in njegova jetrna encimatika.

Soseda mu je med strežbo kosila vse načebljala: opisala mu je novega župnika. Povedala mu je, katera je zanosila, kdo je šel v novo službo, kdo je dobil kakšno tožbo zaradi kakšne poti. Med obiranjem svinjskega rebrca in seslajajoč sočnino iz kosti, se je delal da ga to strašansko zanima. Naznanila mu je, da bo poroka komaj konec meseca, da sta si mlada dva zaželela še eno svobodno poletje. Pa mu je spet govorila o novem župniku, da je bolj živahen, da se kar s kolesom prevaža naokrog. Izrazila mu je tudi veselje, ker se nad hotelom postavlja nova kapelica.

Babja informacijska služba, je Jon pomislil in odložil temeljito obrano kost. Ja, prav tako te oberejo kot to kost. Položil jo je poleg zelja, ki mu ni teknilo; bal se je napenjanja in težkega dihanja. Tako je to, samice morajo biti dobro informirane, kaj se dogaja v bližini njihovega brloga – pragon.

“Boste tudi kavo in malo skutnega peciva. Bi?” je silila vanj.

“Prosim,” je privolil in si obrisal mastne roke.

Vedel je, da bo tako. Ob kavi se ga je polotila: Kakšen kongres da je bil. Koliko ljudi? In vzdihni – o, to ste zaslužili. Pa bodo še tile kongresi? Moral ji je strpno odgovarjati in se potruditi še z enim koščkom peciva. Po treh urah klepetavščine se je le poslovil. Težak in naphan s hrano in s čenčami se je skrotovičil po senčnatem kolovozu in se napotil čez pokošen travnik. Vročina je stezala svoj vroč jezik in lizala pokošenine in belo kamenje na kupih in v škarpah.

Stara hiša ga je pričakala vsa predihana, vsa odprta, vsa polna poletnega vzbuha. Kot vedno je tudi zdaj obhodil prostore. Postrgal je nekaj spominov in se zagledoval v stare slike; strog očetov obraz se je svetil pod zaprašeno šipo; izseval je neko svetlobo, ki požge vse ugovore. Trdo delo ga je izklesalo v strogega racionalista. Ej, stari moj, spil pa si ga nekaj, spil. Na začetku poletja je bil sod vina pri hiši. Zraven je bil tisti tvoj aluminijasti lonček, kar iz tistega si pil. Najprej si spil lonček ali dva čistega, potem si ga čez dan redčil z vodo. Zvečer pa se te je že prijelo in si tudi zapel, če te kosa ni zmogla. To je bil tvoj ples v travah ... Sveže pregrnjene postelje so ga čakala tu v veliki sobi, v sobi svojega spočetja in začetja. Naročil je sosedi, da naj jih pripravi, ker se je namenil prespati tu; tu, kjer je mistično vzniknil, kjer je bilo neko hotenje. Zaprl je vrata in zlezal na škripavo posteljo. Ena sama muha je vrtala tišino in se zaletavala v šipe priprtih oken. Od nekod je zadrnil traktor. Še vedno spravljajo seno, je pomislil. Ko sem bil še otrok, smo ga še na glavi vlačili, zdaj pa te bale. V sto letih se je tu zgoraj zgodila velika revolucija. Še moj oče ni nič vedel o fiziki in matematiki, no ja, deljenje in množenje, za kemijo sploh ni slišal; za psihologijo je zvedel, ko je letal okrog psihiatrov in psihologov. No ja, višji gozdarski kader je obvladal nekaj več matematike. Potem so prišle motorne žage in prvi mopedi, potem radio, televizija, hladilniki, zmrazovalne skrinje, še več avtomobilov in računalniki in ... samota. Potem so zaprli gostilno, pa tudi trgovino. Ljudje so zdrsnili v svoj svet. Srečeval sem jih na sprehodih. Omislili so si močne pse. Novi in novi vikendi so rasli. Zdaj so tu samo še poletne zabave. Zime so tu gluhe. Ah, poletja, ples v travah. Tista v oranžnem krilu, uh, tista. Njeni boki, sredi tistih trav. Kakšna čudovita amfora za spermo. Eh, starec si, starec, ki lahko le še gleda ples v travah, dokler ne bo sam pod travo ...

8. ODHAJANJA

Kukljaj Sonca se je ujel na bakreno žlebje nove kapelice. Nekaj vode se je še scejalo po žleblju. Izmolzeni oblaki so se phali nad gozd in se krojili v majhne debeluščke, ki bodo ugašali daleč nad morjem. Vlaga je silila izpod zarumenelega listja in iz sivega kamenja kapelice. Jon je ulenjeno postopal okrog te nove kapelice in otrkoval žlebovje. Takšni so bili novi kotli za polento, se je spominjal. Ko so bili novi, so se prav tako svetili. Potem so spodaj počrneli; ribali so jih s soljo in kisom, da so se vsaj odznotraj spet svetili. In potem so se sušili pred hišami in čakali na večerno kuho polente. Z rokami na hrbtu sem bil prislonjen ob štedilnik, smrkavec, in sem pohlevno čakal, da se je polenta skuhala in da je mast zacvrčala. Oh, polenta z ocvirki in kislo mleko, zdaj pa baker za žlebove ... Tudi novejši vikendi jih že imajo. Kje so zdaj mojstri, ki so znali narediti lesene žlebove? Vsi tisti žlebovi so že zdavnaj zgnili. Jaz se jih še spominjam. Sivi, zeleno omahovljeni so popadali na tla in zgnili. Moj otroški svet je za vedno umrl, da, da! Vsi so se tako pomestili, je skisnjeno pomislil. Zazrl se je čez oprano planoto. Veliko jezero modrine se je odprlo na severu. Potegnil je hladen severnik in otresal mokre veje, da je v gozdu zašumelo kot bi padal dež. Tu in tam se je tudi kakšen list zasvedral v ničnost. Še nekaj dni in bo že oktober, ga je zaskrbelo. Stopil je pred kapelo. Zagledal se je v Marijo. Njen nasmeh se mu je zdel zaupljivo zapeljivo. Zagledana je bila nekam čez dolino, o, mogoče prav proti Jeruzalemu. Ob vznožju se je košatil lep cvetni aranžma. Skrbeli so, da je bilo cvetja vedno dovolj. Kako so se razpisali o tem. Vsi so mislili, da je on pobudnik te kapelice. Kolikokrat je moral pojasnjevati, da je to zgra-

dila anonimna gostija, da je imela videnje ... Marika, se jo je smeškavo spomnil. Marika je zdaj na svojem posestvu. Ampak ceremonial je pa bil, to pa. Moji stari prijatelji so se nasmihali in se suvali s komolci. Saj vem, kaj so si mislili: glej ga, nekdanjega komunista, zdaj pa kapelico postavlja. Njegov oče je postavljaj partizanske spomenike, on pa kapelico na stara leta ... Oče je bil res trčen na tiste spomenike. Če bi bilo po njegovem, bi bil spomenik prav povsod, kjer je omahnil kak bojevnik. Kako mu je godilo, ko je srečeval soborce, pa govori, pa jurišne pesmi. Če bi tole videl ...!? Ne, ne, drugi časo so zdaj, kajne, Marija? Ej, kako te je izrezljal. Malce ti je nabuhnili lica, ampak nasmešek, skoraj provokacija ... Nič me ne glej, tako strogo. Samo pogovarjava se. Ti je lepo tukaj? Ti je udobno? Tak lep razgled tukaj. Novi in novi malikovalci prihajajo k tebi in si domišljajo, da jim boš podarila mir, ki so ga že izgubili. Pa kakšne lepe rože ti nosijo. Saj si jih vesela? Vem, onkraj so lepše. Zdi se mi, da je onkraj tako vse prav. Tam se mi boš samo smehljala, zdaj si pa najbrž misliš: staro meso, ki sanja svoje boljše čase. Res te je dobro naredil. Celo boke ti je poudaril, joj, kakšen lok na levem boku – to obljublja plodnost – in, ah, ne zameri, tudi naslado. Sem pa res prismuknjen, kajne? Lepa si, Marija, lepa. In kako je že bilo tisto z brezmadežnim spočetjem? Danes bi to lahko izvedeli. Človek se igra boga, on pa se mu posmehuje. Joj, spominjaš me na neko Dolenjsko študentko, ki je nekoč sanjala z menoj. Njeni poljubi so bili nekaj posebnega, še okus njene sline je bil drugačen. In tisti njeni visoki ozki škornji na njenih spotegnjenih nogah. Kako sva se smejala, ko sem jih vlačil dol in pri tem padel na rit. Z drugim je šlo tudi težko. Ritnil sem v omaro, pa so se sesule police. To je bilo smeha. Pila sva njihovo vino, kar iz plastične kante. Pujasto sem se polival. Zjutraj je imela prav tako lep nasmešek. Pasla sva ljubezen še celo zimo, na pomlad sva se razšla. Izpohotila sva se in se pač razšla. Joj, kako si ji podobna. Vidiš, zdaj je pa jesen v meni. Megle se mi vlačijo po pljučih in tema se mi dela v glavi, gosta tema, da bo vanjo lahko kapnila svetloba onostranstva. Mar naj bi se zdaj izpovedoval. Preveč vsega je Marija, preveč. Saj se bom še vračal sem gor. Ti boš moja spovednica. Vse ti bom zaupal, po koščkih, Marija. Na starost silijo spomini ven kot črvi po dežju. Ah, kaj pa sem jaz? Samo eden od biljonov življenj. Kako pa kaj tvoj sin? A veš, da govorijo naj bi se vsak čas prikazal. Kar naprej to napovedujejo. Pa bi bilo res prav, da bi prišel in jim vrgel nekaj resnic v obraz. Človek se je res razvrednotil. Veš, Marija, jaz nisem verjel cerkvenim pridigarjem, v sebi pa čutim neko večno resnico. Človek pa je zgradil toliko zlaganega.

Saj veš, hirarhija cerkve, revolucije, pobijanje – kaj vse nosimo v sebi. O, vem za primere, ko so žagali tvoj kip, vem pa tudi za primere, ko so pod tvojim pogledom nasladno mučili ljudi. Veš, revolucija ni ubila dobrega v večnem, ki biva v ljudeh; ljudi je le zdivjala, kot vse ostale revolucije pač. Kaj vse smo doživeli, Marija. Župniki so izdajali okupatorju ljudi. Ukaz njihove službe, kaj pa njihova vest. Pa so prišla tudi rdeča krvništva, vidiš, narod je bil zblojen. Zakaj nisi takrat poslala glasnikov dobrega. Zdi se mi, da so to bile velike preizkušnje. Kaj vse so slišala otroška ušesa. Vsaka revolucija je večnostna selekcija. Trobezljam, danes pa trobezljam, kajne? To ti ni všeč, vidim. Ti hočeš, da bi bil miren, sanjajoč stavec. O čem pa naj še sanjam. O ljubezni? Moje meso je bilo pohotno, moja notranjščina pa je ljubezen preveč povzdigovala in jo idealizirala. Potem sem uvidel, da se ljudje le igrajo ljubezen. Brez velike navezanosti in zavezanosti ni nič. Nagoni in občasno partnerstvo to je vse, kar danes ljudi še veže; in tako delajo zarod. O, Marija, nagovori Jezusa naj pride, res naj pride. Saj bi bil že čas, veš! Kar naj pride, da se pomeniva. Velja. Velik filozof je. Veš, včasih si ga predstavljam, da sedi na kakšnem panju in govori našim tabornikom. Saj se mi smilijo. Tako usodno so zapleteni v hlastavico, da so že pozabili nase in na pravo življenje. Vidiš, pa bi prišel on, sedel bi mednje in jim igral na kitaro. Skozi pesmi bi jim mogoče le povedal, da je biti, pomembnejše od imeti. Ja, ja, človek je original, ki ga kvarijo plagiati. Tako, Marija, zdaj grem dol. Te dni zlagam knjige, veš. Naj ti zaupam, da sem naprave za opazovanje v masažnih salonih že izključil, prav te dni sem jih. Odhajam dol na morje. Ampak tisto mojo špegavost mi pa zameriš, kaj? Marija. Kar kislja si postala – tak obraz imaš, kot da mi hočeš reči, da sem se skesal še preden sem se rodil. Pa bo minilo, boš videla, da bo minilo. Saj bi bil človek vesel, če bi se samo to dogajalo. Kaj pa vsa erotična industrija, ki se dogaja, kaj pa to. To, Marija, to so realni problemi vesti, to me strašno žalosti in skrbi. Ne glej me tako, no! To je mimo. Kar reci naj pride Jezus. Sestala se bova nekje na jasi in se o vsem pomenila. Komaj čakam, da se najdeva. Vidiš, nov dom imaš. Zlagani malikovalci bodo hodili sem gor in iskali tvojo milost. Mar si mi res tako hudo zamerila? Vidiš, ostali pričakujejo, da bi jim podarila vse, kar jim v duši manjka. Celo taki so, ki trdijo, da imajo elektronsko povezavo s tvojim sinom, da tudi taki se najdejo. Čudni smo, res smo čudni. Hočemo vedno več ugodja in to samo zase. Noro! Poglej, kako se nebo odpira. Ti se kar grej, jaz pa moram dol. Pa se spet smehljaš; tako, to mi je všeč.

Spodaj na cesti so tleskali koraki. Pogledal je čez in videl mladca, ki je hodil po robu cestišča. Zibaje je hodil s slušalkami na glavi. Pa kaj potem išče v naravi, če hkrati posluša še glasbo. Iz vasi je. Samo hašiš vleče in pohajkuje. Pa tudi neke tablete da golta in čaka na noč svoje mladosti. Glej ga, kako ga nosi. Biti onkraj vsega, biti odmišljen ... Potegnilo je še bolj. Kaplje so težko tlesknile. Saj res, pravnik me čaka, jaz pa tukaj meditiram. Oh računi, bilance, bo kar prav da izprežem. Dovolj imam tega, dovolj! Adijo Marija!

“Gospod Jon, finančna komisija vas je pohvalila! Čudili so se, ko sem jim predložil vsa poročila. Vse so si hoteli ogledati. Saj veste, kongres, pa tabori, veliko dogajanj, veliko. Predvsem so sumili, da tržite tudi še kakšne storitve, za katere nimate izdelane specifikacije. Postregel sem jim s kompletno dokumentacijo,” je zažareval mlad pravnik in šaril po računalniških izpisih.

“Veste, uspešnost je vedno sumljiva,” se je Jon nasmehnil. “Ampak jaz sem zelo pedanten in vesten, to me rešuje, to, mladi mož. Narava sicer deluje kaotično, a gre za visoko organizirano spontanost, ki ima nek globlji smisel; tam je vse z nekim namenom. Tega sem se že zelo zgodaj naučil. In prav bi bilo, ker boste upravljali ta hotel, da se držite redu, mladi mož. Stvari morajo biti razvidne in pregledne, da potem nimate težav. Pa ne jemljite tega kot starčevsko nerganje – to so le splošni nasveti. Doslej sem imel zaupanje v vas. Vino se pije iz čistih kozarcev,” je Jon pomežiknil.

“Da, da,” je pravnik prikimal. “Torej bom s prvim oktobrom prevzel vse posle?”

“Drži. S prvim oktobrom boste direktor tega hotela. Opozarjam pa vas, da bom vestno pregledoval poslovanje. Sicer pa, programi so utečeni, personal pa tudi poznate.”

“Glede programov imam še nekaj idej. Po pregledu poslovanja sem ugotovil, da ste v zadnjih dveh letih imeli celo rahlo izgubo, nič tragičnega, pa vendar,” se je vnemal mlad pravnik. “Z dodatnimi programi se bi dalo mnogo več zaslužiti.”

“Recimo?” je Jon namrščil čelo.

“Poglejte, kongresni turizem. Malce bi posodobili dvorano in še nekaj manjših investicij. To bi se dalo tržiti.”

“Nove investicije ne pridejo v poštev. Nimam takih načrtov,” je odrezavo rekel Jon.

“Našel vam bi soinvestitorja. Poleg tega bi lahko gostili tudi športnike. Primerna višina, biokemični laboratorij, veliko cest za kolesarjenje,” je pravnik našteval in si popravljaj tesno zavozlano kravato.

“Pa kaj še,” je Jon odmahnil in se jezno nakremžil. “Si predstavljate profesionalne športnike, ki bi zahtevali še dodatne telovadnice, pa poseben režim prehrane. To ni v mojem poslovnem kontekstu, sicer, so to zdrave poslovne ideje. Jaz sem si ta hotel zamislil kot udoben počivalnik in takega bom tudi tržil. Kako bo potem, bo že dedinja uredila,” se je kremžil in gledal mimo njega.

“Dobiček bi pa le bil,” se ni dal mladi pravnik. “Naredil sem nekaj kalkulacij. Če vas zanima,” je nasmejjano rekel in predenj rinil računalniški izpis.

“Ne, ne,” je Jon odkimaval. “Kaže, da ne razumete. Hotel boste samo upravljali, strategijo bom pa še vedno določal jaz. Vi ne boste klasičen menedžer, ki mu je zaupano celotno plemenitenje kapitala. Poleg tega bo finance urejala tudi gospa Ana, upokojena bančna uslužbenka. Štiri ure na dan bo tu. Se bosta že seznanila. Vidim, da ste nezadovoljni. Pričakovali ste nekaj drugega, kajne?”

“Če sem iskren, sem pričakoval, da bom imel več pooblastil. Obljubljena plača je sicer spodbudna, a lahko bi oba veliko več zaslužila.”

“Žal, dragi Miha. Ime hotela sem zgradil na umirjenosti in poštenosti. In tako bo tudi ostalo. Že kongres je razbil moj mir. Elini programi, no ja. Veste, v ta hotel sem vložil svoje življenje in morate razumeti, da sem lahko skeptičen stavec. Želel bi, da bi se dobro prodajal antistresni program, ki ga je začela skorajšnja magistra Ela.” se je Jon naprezljivo nasmehnil.

“Razumem,” se je Miha umiril in spravil papirje v mapo. “Želel sem le, da bi se ta potencial bolje unovčil. Očitno pa nimava iste strategije, ali pa jaz mojo preveč očitno vsiljujem, kajne?”

“Poglejte, dragi Miha,” je Jon umirjeno nadaljeval. “Menda veste, da obstaja poslovni instink. Recimo, da imate vi majhen hotelček ob morju.”

“O, to bi leteli denarci?” se je Miha nasmehnil.

“Mogoče,” se je Jon lisjaško nasmihal in si popravil ovratnik srajce. “Reciva, da ta hotel daste nekemu v upravljanje. Vaš upravljalec bi sestavljal programe, ki trenutno največ vržejo. Njega ne bi zanimalo dolgoročno zasluškarsstvo. Pobral bi dobičkarsko smetano. Ko bi se zalomilo, saj veste, modne muhe v turizmu, bi jo pobral drugam, pa čeprav

bi imel z vami še pogodbo. Vam bi ostal objekt z vsemi problemi. In če bi hoteli menedžerja tožiti, saj veste, kako se take tožbe izidejo.”

“Tako se dogaja, ja,” je Miha priznal.

“In tu se začne poslovni instinkt. Meni je že dolgo jasno, da v turizmu ni nekih stalnic, in da ni nujno, da ustrežeš trenutnim muham. Jaz gradim na dolgoročni strategiji. Bolje je, da imaš hotel vsaj plovično prodan, kot pa da ga začasno napolniš in potem moraš kar naprej hlastati za novotarijami in skrbeti za reklamo. Naše kapacitete so konstantno do polovice zasedene. Pojavljajo pa se tudi sezonski viški, ki prinesejo ekstraprofit. Nove dejavnosti, bi zahtevale nova vlaganja. Mogoče bi bil začasen dobiček res večji, ampak to bi v našem okolju sprožilo konkurenčnost. Bodite prepričani, da bi rastle hotelčki tod okoli! Spodaj v vasi bi si zagotovo kdo omislil kakšen športni peznionček. In potem bi se začel naš dobiček siromašiti. Tam, kjer se pojavi industrijski turizem, tam, dragi moj, ni več prostora za takešen hotelček.”

“Vaša vizija me preseneča,” je zardelo priznal Miha. “Res da nisem ekonomist, a sem že štiri leta v menedžmentu, v turističnem menedžmentu. Ta vaša vizija se mi zdi zelo izvirna, res.”

“Saj ne rečem, obstajajo hitri dobički, tudi mi smo potencial za to, a jaz želim prodajati mir. Hitri dobički so svojevrsten hazard, to pa ni več zame. Sploh pa, tega vas nisem še nikoli vprašal, zakaj vztrajate, da bi vodili ta hotel? Sposoben pravnik ste. Prepričan sem, da bi našli kaj bolj dobičkonosnega. Pa tega ne razumite kot odklonitev, prosim,” je Jon zapraskano rekel in zakašljajal.

“Veste, tudi jaz imam osebno vizijo. Menda veste, da si spodaj v vasi gradim novo hišo, pa oženil se bom. Poleg tega pa snujem svojo pravno pisarno, ki se bo ukvarjala s turističnim pravom. Saj se sliši neumno, a tudi to že obstaja,” se je Miha pobahal.

“Hm, turistično pravni menedžment, sodobno se sliši,” se je Jon nasmešnil.

“Ja, čez kakšnih pet let naj bi imel pisarne v obalnih mestih in eno v Ljubljani, je Miha z nekim ponosom rekel in se podrgnil po velikem nosu.

“Turistično pravo,” se je zamislil Jon. “Zdaj sva zdrsnila že na osebno raven. Oprostite, za koga še delate?”

“Iskren bom. Še za dve turistični agenciji delam, kadar je sezona. Pregledujem pogodbe, pomagam s pravnimi formulacijami, opozarjam jih na mednarodne predpise, skratka, papirna šara. Zdaj, ko bom pri

vas polno zaposlen, bom pri njih manj dejaven, to se razume,” je Miha prikimaval.

“Tako,” se je Jon oddahnil. “Pogodbo boste dobili v ponedeljek. V grobem že veste, kaj boste delali. Skrbeli boste za pogodbe, bdeli nad personalom, skrbeli za promocijo – tu boste sodelovali z mojo hčerko. S financami se bo ukvarjala nova računovodkinja, spoznali jo boste v ponedeljek. Kajpak vam bo omogočen vpogled v glavne račune. Skupaj bosta sestavljala poročilo o poslovanju in mi ga posredovala. Tako, do sedaj ste skrbeli le za pravniške papirje, zdaj pa se boste še malce orkestrirali s personalom. Nekaj težavic bo, a to bo dobra šola za vas. Pogodbo sem sestavil le za eno leto, da vas ne bi po nepotrebnem vezal. Potem bova pa že videla, kajne?”

“Dobro,” je Miha pokimal. “Še nekaj bi vam rad predlagal. Ta vaš helikopter bi lahko uporabljali za panoramske prelete. Tudi to bi lahko tržili.”

“Ah, ostajate pri domišljiji. Tista stara ropotulja komaj še zadošča vsem predpisom. Poceni sem ga dobil. Menda veste, da obstajajo helikopterski koridorji, ki jih nadzira vojska, pa še blizu naravnega parka smo. Ne, tako letenje ne pride v poštev, mladi mož, res ne.”

“Tega nisem vedel,” je Miha rekel sklonil glavo in pokrčil prste nad mizo. “In kakšne so sankcije?”

“No, lahko bi pilotu odvzeli licenco. Pa debel račun pride z vso dokumentacijo: redarska identifikacija, fotoposnetek pa pregon z vojaškim helikopterjem. Če gre za nujen let, jih morate prej obvestiti. Tale moj ropotalnik bo še letos v uporabi, potem bomo pa helikopterje najemali, če se bo pokazala nuja. Še enkrat vas opozarjam, da to delo lahko odklonite, če menite, da boste imeli preveč zvezane roke. Zdaj je še čas,” je Jon rekel in se zazibal v naslanjaču.

“Ja, kreativni menedžmet res zahteva nekaj več svobode, a v turizmu so drugačne zakonitosti. Ko bom pogodbo prebral, se bom dokončno odločil.”

“Tako je prav. Tu boste malce patrolirali nad ljudmi in papirji. No, se boste že odločili, nič vas ne silim.

Še nekaj časa sta se sproščeno pomenkovala o turizmu in o pravnih pasteh v tej branži. Smehljivo sta se poslovila.

Lahne zavese mraka so visele nad izpranimi krošnjami. Drobne

niti sonca so še tipale skozi mračino in rdeče zažigale oblake, ki so se razobešali na vzhodu; na jugu in severu se je že povsem zredčilo in se zjasnilo. Jonu je oster jesenski zrak plal okrog ušes, ko je stal pred hotelom na ploščadi. Videl je, da se starejši par vrača iz sprehoda. Umaknil se je za veliko grmičje, da mu ne bi bilo treba govoriti. Tale pravniček, tale je tiček. Kar nahitro bi si napraskal nekaj dobička in jo pocvirnal. Še dobro, da mi je pametno pogodbo sestavila Manja. Ta ti ve za vse vrzeli. Kako tudi ne, saj je delala tudi že v Bruslju. Dama je, še vedno je dama, pa čeprav jih ima že petinsedemdeset. Kakšna frklja je bila. Eksperimentirala je tudi z drogo, tudi to. Celo pevka je bila. Usnjene hlače in črn modrček in kričanje po zakajenih klubih. Hm, pa težak motor je vozial. Nora je bila na te motoriste. In pivo, pivo je rada žlampala. Trdila je, da ima pivo veliko ženskega hormona in da od tega rastejo prsi. Enkrat me je celo prepričala, da sem šel z no na tak motoristični žur. Takrat sem tudi še sam vozil staro hodno. Komaj sem jo dohiteval, dobro je vozila. Joj, to je bil žur. Tipi so se nalivali s pivom, celo kopali so se v pivu. Manja me je zvelkla v predel tabora, kjer so se dekleta slačila in se obličala s pivom. Bilo je kaj videti. Punce so stale, pod njimi pa so ležali zaraščeni tipi in čakala na curke piva. Pijane gole cestne navigatorke, tako so jim menda pravili. Tudi ona se je slekla, kar tako, brezsravno. Moral sem se uleči pod njo in piti tisto pivo. Napil se ga nisem, moker pa sem bil. Lepo telo je imela, zagorelo, gibčno. Eh, najin seks je bil le slab posnetek pornografije. Pijana sva bila. Vmes sem se še malo kljunčkal z neko Danko, ona pa je najbrž tudi še komu izvabila seme. Noro, noro ... Takrat je bila v drugem letniku prava. "Manja, Manja, " je pošepetal in si zapel anorak. Temine so že liznile parkirni prostor. Močnejši severnik je lopnil skozi veje. Upam, da so mi zakurili v kaminu. Hladno postaja, hladno. Ta vlaga in hlad, to je dobro za gobe. Mene niso nikoli zanimale. Spet bodo letali po gozdu, se sklanjali in jih vestno iskali po svojih skritih najdiščih. Zebe, gor grem.

Tanki listi ognja so rezali temino, ko je stopil v prostor. Globoko je vdihnil bogat vonj knjig in ognja. Koliko dela je imel te dni s knjigami. Jemal jihje v roke in polistaval. Veliko takih je bilo, ki jih je samo kupil. Usedel se je za mizo in prižgal luč nad kupom knjig in se za trenutek zagledal v ogenj. Na tleh so ga obkrožali zabojčki, vestno oštevilčeni in v njih po natančnem redu zložene knjige. Vse je urejal tako, da bo knjige z lahkoto spet razvrstil na police. Selitev duha, se je zamislil. Naročil si je

velik sendvič in čaj. Zdaj ga je čakalo prijetno delo s knjigami.

Pokrepčan se je lotil knjig, tistih še iz študentskih časov. Tam so se pred njim razsuvali prašni dvomi, pol stoletja stari dvomi. Prašne skripte so ga zavile v polstoletne spomine. Prav tak september je bil, ko sem odhajal v Ljubljano. Z veliko rdečo športno potovalko in notri nekaj cunj, star, prekleto težak kuhalnik in nekaj posodja za kuhanje kave in hrenovk. Nič nisem vedel, kam grem. Takrat se še nisem znašel v Ljubljani. V denarnici sem imel naslov. Najel sem rumen, citronasto rumen taksi, ki me je odložil pred nek blok med platanami v Šiški. Drugo nadstropje, sanovanje številka devet. Ključe sem že imel. Dal mi jih je prijatelj, ki mi je tudi priskrbel to stanovanje. Povedal mi je, da tam stanuje nek profesor zgodovine in en glasbenik. No ja, glasbenik, pa tudi profesor je bil komaj absolvent. Vstopil sem. Predsoba, kopalnica, manjši kabinet, še kar velika kuhinja in na desni večja soba. Kabinet je bil zaklenjen. V kuhinji na mizi so bile pedantno zložene knjige: osnovnošolski učbeniki zgodovine in nekaj skript. Tam je bilo še nekaj razsutih listov posutih s pepelom, v pepelniku pa polno cigaretnih ogorkov. V pomivalnem koritu je bilo veliko nepomite posode in po pultu so cveteli črni flekci od kave. Ob visokem rjavem hladilniku se je prašilo nekaj pivskih steklenic. Odložil sem težko potovalko in pokukal sem še v večjo sobo, kjer naj bi se names-til. Kot da bi butnil v nek studio. Takoj na desni je bilo nekakšno ležišče zasuto s cunjami: trenirka, popisane majice, gate, rutka, obrisače. Ob ležišču je bil na nekakšnem podstavku soliden gramofon in ob njem kup plošč. Ob gramofonu je bil velik kolutni magnetofon in manjša mešalna miza pa še nekaj oranžnih kepastih mikrofонов. V kotu so bili zviti kabli in zloženi veliki zvočniki. Za njimi so stala stojala in dve kitari. Ob steni je bil naslonjen kovček z električno kitaro. Ob drugi steni je bila velika rjavobela omara. Skozi priprta vrata je kukal roza rokav srajce. Ob omari je bilo nekaj okroglih škatel od uvoženega pralnega praška. Polica s kas-etami in ploščami se je vlekla nad ležiščem. In kje je moja postelja, me je takrat zaskrbelo. Ko sem se malce bolj razgledal, sem ugotovil, da bi bilo med omaro in oknom dovolj prostora za posteljo, če bi obstajala. Prijatelj mi je omenjal možnost, da je postelja še v kleti. Pustil sem te skrbi in sem šel po mestu. V neki samopostrežni restavraciji sem kosil. Popoldan sem se peš vrnil do stanovanja. Tam sem našel zgodovinarja, ki je neprizadeto namakal hrenovke v gorčico. Ne da bi me pogledal, me je vprašal, če sem jaz tisti novi. Čez čas sva se le pogovorila. Postavil mi je nekaj običajnih

vprašanj: od kod da sem, kaj bom študiral in podobno. Povedal mi je, da trenutno uči na neki osnovni šoli in da pripravlja magisterij. Pomagal mi je znositi omaro in posteljo iz kleti. Skupaj sva le nekako spravila v red ležišče in omaro. Razmaknila sva šaro in postavila posteljo k omari. Zvečer se je pojavil tudi glasbenik. Majhen, debel, z debelimi očali, z dolgimi nasvedranimi lasmi mi je pomagal dokončno urediti sobo. Trudil se je s pospravljanjem. Takoj sva se ujela. Dolgo v noč sva klepetala in poslušala glasbo, ki je imel posneto na magnetofonskem traku. Delal je v Iskri in igral pri nekem ansamblu, nekakšen poskus roka. Izkazalo se je, da se bo kmalu odselil. In tako se je začelo zanimivo življenje: fakulteta, doma pa majčkeni žurčki, improvizirane vaje, nasnemavanja kitar in presnemavanja glasbe na magnetofonski trak. In vokalistke, še posebej tista v redčih nogavicah. Tista pa je pila, tista. Najraje je sedela kar na tleh in pila vodko. Kadar je imel kitarist kulinarične popadke se je kuhalo in čmarilo. Dogodilo se je tudi, da je kar od mize metal pleskavice v ponev. Padel sem v tisto sceno. hodil sem z njimi na koncerte, pomagal sem prenašati zvočnike, kable in drugo ropotijo. Njihov bobnar je bil kultni roker. Eksperimentiral je z LSD in je sanjal galaktične ritme. Povsod je lovil ritme, celo na parkirane avtomobile je pobobnal. Kadar je bil v pravi fazi, nam je razlagal, da sliši zvoke velikega srca stvarnika, pa da se lahko nauči zvočnega komuniciranja z rastlinami. Včasih je po cele ure tolkel po bobnih in trdil, da so to zvoki, ki spravljajo človeško pamet v ravnotežje. No ja ... Raztolkel se je v nič. Z mamili si je pridelal shizofrenijo. Mare, debeloglavi kitarist pa si je našel pravo ciganko in se z njo poročil. Ja, pravo najstniško cigančico je našel, tako v cunjah in z rutami. Preblekel jo je v kavbojke in jo povsod vlačil s seboj. Enkrat sem jo našel v najini sobi. Nekaj dni me ni bilo, pa sta si vzela čas za ljubezen. Ja, takole vstopim in na njegovem ležišču zagledam njen zagorel hrbet in čezen ravsute črne lase. Med blazine se je utapljal njen drnjohec. Eno roko je imela povesnjeno med cunje na tleh, tam se je tudi valjala prazna steklenica wiskya. Veliko ogorkov je izsmrdelo iz železne škatle, ki so jo uporabljali tudi na vajah v neki garaži. Sanela pa je še kar drnjohala. Zdaj sem videl, da ima čez lase natrošenega tudi nekaj čipsa. O, to je moral biti žur. Imelo me je, da bi se kar sklonil in poljubil žleb hrta in ramo in ... Stopil sem do priprtega okna in ga do kraja odprl, da je junijsko jutro sveže zaplalo v zatohlino. Potem se je le zbudila. Prevalila se je na bok in zamežikala v svetlobo. Lep obraz je bil nekoliko nabuhel. Brezramno je razgrnila odejo in mi pokazala lepo telo, čvrste šršeče prsi in

velik temen trikotnik nasladja. Od nje je zavelo po ljubezni. Nasmehnila se mi je in majčkeno poredno zatelovadila z nogami. Očitno je uživala v moji zmedenosti. Nekaj sem momljal o tem, da nisem vedel, da bo tu, da sem se vrnil, ker da se mi začenjajo izpiti. Ona pa se je samo smehljala. Uf, kako bi se zleknil k njej. Prožno je vstala in stekla v kopalnico. Potem je napekla jajca in skuhalo kavo. Za silo je pospravila in oddišavila v dan. Ej, Sanela. Pa njihovi žuri tam pred tisto barako. Njen oče je bil pravi ciganski boem, tak, s kitaro in z rutko okrog vratu. Z Maretom sta pela in igrala. Celi zaboji piva so prihajali in novi zabavači. Prazne steklenice so letele v avtomobilsko razbitino. Sanela pa je imela tudi sestro, vražjeoko vročičnico, ki je znala scuzati jezik in se vroče mečkati. O, dobro je pela Sanela, dobro. Plesali smo okrog ognja in se objemali. Ja, to je bil pravi ciganski žur. Zjutraj smo obredno scali na ogenj. Še tisto poletje se je Mare poročil s Sanelo in se preselil nekam v Fužine. Ostal sem sam z zgodovinarjem, čudnim zagovornikom nekega novega marksizma, nekakšnega turbosocializma, ki bi postopoma vključil tudi privatno lastnino. Pa me je potegnil v tisto filozofiranje. Ob navadni salami, kislih kumaricah in cenenem vinu, sva se večkrat razgovorila v noč. Prerekala sva se o rečeh, ki so bile že zdavnaj dorečene.

Z lahko bolečino v hrbtu, se je Jon izvil iz teh spominov. Odpahnil je knjige iz študentskih časov. Vstal je in določil drva v kamin, kjer je severnik takoj pograbil svederc dima. Spotoma se je brcnil v lesen rezljan zaboj. Pisma, se je spomnil. Potegnil je zaboj k naslanjaču in se udobil v mehko. Šara, čustvena šara. Čas je za kurjenje. Koliko obetov. Koliko solza. Koliko iluzij. Noč čiščenja, noč požiganja. Na slepo je pobrodil po kupu in izvlekel rožnato pisemce. Aha, to je pisala tista, kateri sem bil rezervni ljubimec. Rada se je obkrožala s svečami, še posebej kadar se je kopala v veliki kadi. Sanjala je velike romantične ljubezni. Naslajala se je s cenenimi romani. Hotela je, da bi se bojeval zanj, da bi ji igral velikega osvajalca. Pa ji ni uspelo. Našla si je moškega, ki ji je zgradil veliko hišo in ji nudil videz viteza. Pa sva si še kljub temu dopisovala. Skozi pisma sva razpravljala tudi o smislu orgazma. Pametna muhasta punca je bila. Čas je, da pade v ogenj. Poiskal je še ostala njena pisma in jih obredno metal v ogenj. Naslednje pismo je govorilo o cvetočih slivah, o čmrlju v stekleni vazi in da bi jo lahko obiskal. Plamen je izžgal to davno dilemo. Brskal je po pisariji in se smihkal mladostni telebanosti. Ogenj je pridno gotal vsa nekdanja prizadevanja, da bi se hormonsko

udejani. Aha, tu so pisma tiste klepetave bivše stevardese, se je razveselil. S kakšnim navdušenjem mi je pisala. Izkušeno se je ljubila. Zнала je narediti vzdušje. Hotela me je prenarediti. Obleči to, obleči ono, pojdi tja. Bil bi njen pudel. Pa je šla. V oker bolhi se je odpeljala. Ko se je poročila njena sestra, sem jo srečal v nekem supermarketu. Lepa, še vedno lepa, v kratkem belem krilcu in z vonjem, z vonjem ... po hotelskem seksu. Njena pisma bom spravil. Izvirna so. Oster um je imela. Uf, tu so pisma profesionalne lažnivke. Srečal sem jo na jezz koncertu. Fascinirala me je z zelenimi nogavicami in rdečim kratkim krilom, pa seveda težki čevlji s katerimi je udajala takt. Znašla sva se pri njej doma, v bogati predmestni hiši. Pijano se je valjala po tleh, se razgaljala, tudi od znotraj, saj mi je kar naprej nakladala, da je imela že dva abortusa. Zdaj da večkrat sanja majhne dojenčkaste glave, ki se ji smejejo skozi šipe. Nabasala se je tudi z nekimi tabletami. Vseeno je imela tudi poduhovljene dneve. Zajel je cel šop njenih pisem in si jih dal v naročje. Pisala mi je dolga pisma, na pol fantastične zgodbe, ki so se ji dogajale in si jih je tudi umišljala. Recimo tole:

Dragi J. Včerene sence so se umile pa ti pišem. Včeraj se mi je zgodilo. Sprehajala sem se po Čopovi. In sem ga zagledala. Igral je saksofon, in veš kako! Golobi so obviseli kar v zraku, tako je igral. Kakšen tip?! Kako je mihal z boki?! In v belih hlačah je bil. Saj veš, da mene rajcajo moški v belih hlačah. Pa sem se usedla tam blizu in sem ga fokusirala. Opazil me je. Pizda je bil dober. Naraje bi kar pokleknila predenj, mu ga zvelkla ven in mu ga kar tam fafala. Ej, to bi bil šov. On bi igral na saks, jaz mu ga bi fafala, tako počasi, saj veš, da jaz to znam. Jebeš moralo! Pa sem res kar dol padla, ko me je pogledal. Odložil je saks, si s kosmato roko obrisal znoj in snel sončna očala. Ej, kakšne učke! Šla sem bližje in mu rekla, da je bilo dobro. Mirno je kadil cigareto in me neprizadeto gledal. Pizda, kako me je gledal! Takoj sem vedela, da je to še en zajeban boemski tip, ki žensko kavsa samo takrat, ko se njemu res hoče. Jebi ga, taki ste svobodnjaki zajebani. No ja, smrdel je, pijača in vročina, pa kaj. Jaz mu ga bi vseeno fafala, potem ko bi ga zvelkla k sebi domov in pod tuš. Pizda, avgust. Nikjer pametnega folka. V diskačih so sami polizani fantki. Ti si tudi spizdil na Primorsko in najbrž veselo porivaš tisto svojo fukljico. Oprosti, tako jutro je pa ti pišem. Ta stari so na Jadranu. Jaz sem že bila. Saj si dobil kartico in pismo. Vidiš, tako me fleša. Kadar me dripnejo tablete, me prime, da bi se pofukala tudi s slonom. Brez zveze.

Sinoči sva šli s Tino v "Črno trobento". Nič, poletni nič. Vsaj pokličiči, ti pizdun. Pa prijadraj kaj mimo, da te malo cuznem, če te ni že tvoja tamala povsem izcuzala. No, le pridi. Vesela te bom, veš!

Ah, njeni fukci. Dajala se je, ker se je pač dajala. Cuzala ga pa je res dobro. Bala se je zanositve. Tudi njena prijateljica Tina je imela abortus. To mi je pisala. Vijola pismo je bilo. Aha, tu je ta papir, tu. Vijola pate-tika neke nenačrtne zaplojene smrti. Sprava s smrtjo, ga je ona naslovila. Pa berimo:

Dragi J!

Za popizdit, megla, solze, kurčevo življenje. V glavo me jebe morala bivanja. A sem ti že povedala, da sem se vpisala v tretji letnik. Končno mi je uspelo narediti tisti izpit. Tebe ni. V Novi Gorici si in delaš kariero.

Veš, tu je res kriza morale. Tina, saj jo poznaš, joj jo je stisnilo. Njen tipček jo je plemenito oplodil in se lepo varno umaknil k svoji mami. Tina pa naj bi rodila; daj no, ona pa otrok. Z njo sem šla, ko je šla v rumeno hišo, saj veš tisto, na desni so rakavi bolniki, na levo delajo abortuse. Celu pot je vzdihovala in se cmizdila. Zdaj je to za njo. Prazna je in postrgana, še malo krvaveča, a se je vse dobro končalo. In zdaj se mi postavlja resno vprašanje: Kdo je resnični gospodar življenja? Je to Bog ali kirurg? Bog, če je, se temu smeje, kirurg pa pokasira svoj honorar in stvar je opravljena. Ampak, dragi J, v srcu se ti naseli črna zver, ki kar naprej laja. Nahranim jo z novim seksom, z novimi moškimi. Tina je zdaj zaloputnila vrata, tudi meni. Ždi doma in se joče v meglo. Njeni ta stari so jo hoteli strpati v umobolnico. Pustila je službo. Čisto aut je. Samo še po telefonu jo slišim. Najbrž misli, da si bo izprosila krvavo kepo zavrženega življenja. Ah, saj jo bo spustilo. Mene je gonilo kakšnega pol leta, potem sem se našla. Vidva sta se kar dobro ujela, kajne? Prav bi bilo, da bi jo tudi ti poklical. Rojen tolažnik si. Tu imaš številko. Tako zajebano sesuta je, kar pokličiči jo! Sovražim meglena jutra in take razmisleke. Zgodilo se je pač. Pozabila je tabletko. Sem te zamorila? Oprosti! Šibam na predavanja. Letos bom resna. Oglasi se kaj.

Ljubljana, 12. 10. 1985

Pedeset let je že od tega, se je zamislil in pošumel s papirjem. Sklonil se je in določil dve poleni in spet mlahnil v spomine. Tina ... Slišala sva se. Tudi obiskal sem jo. Pomrli so črički njenega smeha. V sebi je ubila

tisto drugo Tino, tisto nežno dvajsetletnico, ki je sanjala bodočnost za dva. Z leti je doštudirala in si opomogla. Postala je direktorica neke banke v Kranju. Svojo žalost je zakopala v zemljo delavnosti in dobičkarstva. Dama s temnimi očali. Pa spravimo te spomine. O, tu so zdaj tista zafrkantska pisma, nekakšne ženitne ponudbe. To je bil neki avgust, ko sem za šalo dal oglas v nek časopis in sem potem dobil kar nekaj pisem. Ah, kaj vse so si želele tiste ločenke in samohranilke. Prav vse so hotele ujeti dedca, ki bi jim pomagal živeti. Izbral sem si neko podjetnico, ki mi je predlagala, da bi se dobila v motelu na avtocesti. Sposodil sem si avto in sem šel. O joj, ko sem jo zagledal, me je vse minilo: debela, nemarno namazana. Mirno sem stopil do točilne mize in si naročil kapučin. Dolgo me je gledala, kako tudi ne, saj sem se ji po telefonu natančno opisal. Ko sem šel nazaj mimo nje, me je nagovorila. V italijanščini sem ji skušal dopovedati, da se je najbrž zmotila – saj sem res zgledal kot kakšen Italijan, sončna očala, črna majica, pa verižica okrog vratu; bil sem šik, da se mi je še španski bezeg priklonil. Pa ni odnehala. Ponovno mi je pisala in mi predlagala srečanje pri njej doma. Tole lahko gre kar v ogenj. No, to so pa pisma tiste kuharice, ki je delala v Nemčiji. Saj sva se sešla, pa se je izkazalo, da je punca kar precej zapita in da si želi bogatega moškega, jaz pa sem takrat bil šele na praksi, tik po diplomi. Glej, glej, tole pa je pisala tista dama, ki je hotela biti igralka in je kdaj pa kdaj spremljala gospode za dober honorar. Lepa je bila. Njeni boki odeti v sproščena poletna krila, simfonija njenih nog. Priznala mi je, da se je na oglas odzvala iz neke zajebancije. Enkrat sva legla skupaj v njenem najetem, za te namene najetem stanovanju. Z nezmotljivo intuicijo, je v meni odkrila dobrega poslušalca in spovednika. Velikokrat sva se slišala po telefonu. Tudi erotične igrice sva se šla po telefonu. Ah, tudi njeno pismo bo pepel. Pa kaj sem to sploh shranjeval, te mamice, te čudne samotarke. Vsa ženitna pisma je nagrebel v kupček in jih vrgel v pogoltni ogenj. No, to smo počistili. Ah, tu je Nataša ... Saj bi lahko bila moja ženska, pa ... Njene globoke črne oči in črni preveč postrizeni lasje. Okrog vratu si je vezala rutke. Rada je globoko filozofirala in bila nagnjena k verski mistiki. Zavračala je resno ljubezen in ni hotela, da bi se ji kdo udajal. Dlje od bežnih igric nisva prišla. Študirala je na višji medicinski šoli. Hotela je biti tihi bel angel, ki odjema bolečino. Zagledana je bila onkraj. V pismih mi je pisala mini razprave o Jezusovem vstajenju, o medicinskih čudežih. Vabila me je v Lurd. Nisem šel. V zadnjem pismu mi je sporočila, da je našla nekoga, ki jo bo vreden. Kar je bilo enkrat že pozabljeno, naj bo

pozabljeno. Zbral je njena pisma in jih z neko ihto vrgel v ogenj. Dve sta obležali pred kaminom; dve perutnici užaloščene golobice. Sklonil se je in jih pobral. Podržal jih je nad ognjem in počakal, da jih je rdeč plamen liznil. Da, Nataša ... se mu je stožilo. Bel angel, ki lebdi nad barjem in pazi na otroke. Menda jih imata pet, je domislil. Trudno se je ozrl po ostalem razsutku v škatli. Vsa ta hrepenenjska naključja, vse bo pepel, prav vse! Po kratkem odpočitku si je šel z rokami čez obraz in se spet zazrl dol v razsutek pisem. Spogledoval se je s podolgovatim kupčkom, vestno povezanim z elastiko. In kdo je to? Iztrgal je eno od pisem in pogledal štampljko: Beograd, 12. 09. 1993. Seveda, Kojot, ta filozof, trubadur in razseljenec. Njegov oče je bil letalski oficir v bivši vojski, sicer Slovenec, a fanatično zvezan armadi. Nekaj let prej so se preselili v Beograd. Kojot, hej, ta je bil res pravi nočni kojot. Seveda, tudi on je bil glasbenik, tako kot vsi, ki so prihajali v stanovanje v Šiški. Njegova zgodba – lahko bi rekel, tipično Balkanska. Ko smo se udarili, da bi se razšli, je bil njegov oče razrešen aktivnega letenja in je pristal v neki vojaški šoli kot predavatelj nekega teoretičnega predmeta. Kojot pa se je zapletel v drogo in se je šel vikend bojavnika v naslednjih vojnah. Veliko pisem mi je pisal. Največkrat mi je pisal iz psihiatrične bolnice, kamor se je zatekal, ko je bila za njim kakšna akcija. Dober literat bi bil. Že v Ljubljani je dobro pisal in nam recitiral pesmi. Hm, enkrat je zvelkel smetnjak na sredo ulice, zlezal nanj in nam recitiral pesmi. Pa so ga pobrali in ga izmodrili. Seveda ga je oče, s takrat še veljavno avtoriteto, zvelkel iz zapor. Ampak potem, potem ko je šel na pofukan jug, od koder je bila tudi njegova mama, potem pa je povsem znorel. Bil je dober strelec. Znašel se je v neki paravojaški, na pol najemniški vojaški formaciji. Ni ravno ubijal, a ranil jih je veliko. Te njegove zgodbe, nekaj jih je tu. Recimo tale:

Stari za popizdit je vroče. Evo, zdaj sedim v svoji luknji, nabijam dober rock in pijem pivo. Zvil sem si tudi že enega kratkega, da v meni ubije drhtenje. Pizda, smo pizde. Ej, spet akcija. Štiri dni smo bili v Bosni. Tam so se sesule vse sanje. Naši so izpraznili dve vasi. Pa da ti vidiš naše krokarje, kako so vlačili televizorje in ostalo tehnično robo. Ma pizda materina, vse so pobrali in znosili na kamione in traktorje. Takrat niso zažigali in minirali – ni bilo časa. Mi smo prišli že ponoči. Nekaj fanatikov je bilo v zasedi. Eden od naših jo je dobil v trebuh, ostali so jo potegnili nazaj. Jaz sem enega osmodil po nogah. Pizda, kdo mu je kriv, če ne zna streljat. Ej, kar stal je in blesavo užigal po naših, ej, po nas, profesionalcih, . Jaz nič več ne štekam za kaj se koljemo. Oni nas,

mi njih. Zgodovina, Turki, pravoslavci in katoličani. Ma u kurac vse skupaj. Zame je to le biznis, da si lahko nabavim zadosti horsa. Smo res eni bedniki. Prodajamo se za bel prah, za politične sanje kurčevih fanatikov. Dva iz našega voda sta se prodala na drugo stran. Tam imajo drogo zastonj, tako, za dnevni obrok. Še ostane jima, da jo lahko delita po Beogradu, kadar prideta. Razmišljam, da bi šel še k večjim prascem. Več akcij, več denarja. Kurac, saj je dobro tudi tako. S starim se sploh ne vidiva več, mati pa tako ali tako samo joče in je pomirjevala. Stari me je nekajkrat dobil na telefon in me prepričeval, naj grem v naborni center za specialce v redni vojski, da mi on to lahko uredi. On si najbrž domišlja, da bo Juga spet skupaj. Ma kurac bo; po tem klanju, ne. Vi pa ste tam zgoraj varno zmanipulirani od Evrobirokratov in vaših lizunskih politikov. Ti tukaj so srednjeveško nacifašistični. Raja, ko raja. Moja prihodnost je na oni strani – na drugi strani meseca. Že zdaj se mi odgaja, da se zjutraj gledam v ogledalo in se sprašujem, če bom zmogel usrani dan. Pa se ga zadenem. In kadar me pokličejo, grem. Akcija. Nič resnega. Če ne grem, ni keša potem ni droge. Vidiš, zajeban krog. Danes mi šiba pisarija. Ej, a sem ti že napisal, kako je bilo, ko smo uleteli v neko kurčevo vas in so me ujeli. Seveda ti nisem, bedak. Vidiš, tako je z mojo glavo, pozabljam frende, pozablja – samo še snajperka in spidi. Spet akcija. Naši, kao redna vojska, so zavzeli lep kos njihovega teritorija in so veseljačili in posiljevali. Pozabili so, da se njihovi lahko vrnejo. In so se. Z dvema tankoma se je vrnila neka jebena urejena baretkarska vojska in naše dobro sfukala. Pa so nas klicali na pomoč. Ponoči smo se cijazili po nekih zajebanih grapah in gozdovih. Zjutraj smo prišli pod tisto vas in so po nas užgali naši, štekaš, naši pijani zajebanci. S tem so se samo še bolj odkrili in so jih baretkarji kmalu razorožili. Naši vikend profesionalci pa so jo lepo popihali s terencem na varno. Name so kar pozabili. Ležal sem tam pod neko cvetočo češnjo in čakal. Nekaj časa sem opozorilno streljal na pijane mitraljezce, potem pa še na tiste zelene baretke. Odpeljali so mi tudi municijo. Res sem bil v pizdi. Ja nič. Tam sem ležal, gledal jutranje sonce skozi cvetoče veje in si predstavljal, kako gre bajonet skozme. Imel sem še dovolj časa za tableto od katere se ti svet zoži na smeh in si orel. Tista pizdarija je res dobro prijela. Obkolili so me. Jaz sem pa kar ležal in se režal. Jebiga, vojne igre. Zvlekli so me v nek vojaški transporter. Peljali so me v neko šolo, kjer je bil nekakšen štab. Najprej so me vljudno zasliševali, jaz pa sem se samo režal. Potem so mi sesuli gobec. Končno so le doumeli, da sem zajeban Beograjski džanki, ki se bojuje za bel prah.

Za zamenjavo sem bil dober. Takrat je bil to v modi, te zamenjave. Čez dva meseca sem bil že doma. Dobil sem novo puško. Govori se, da bi šli za več časa v Bosno. Kurc jih gleda. Ne grem se več. Se bom že znašel. Zaloge horsa so solidne. Nočem več gledat ognjev in mrtvakov. Pizda, saj ne vem več, kaj so sanje in kaj je res. Jebiga vročina in vojne igre. Včasih še sestavimo kakšen bend in kaj zaigramo. O pizda, a veš, da se je bobnar Bijelega dugma, butnil z balkona v nekem hotelu tu v Beogradu. Jebeno, do amena jebeno. Stari, če boš dobil to pismo, mi prosim odpiši. Ti si zdaj novokomponirani alter komunistični kapitalist.

“Kojot, Kojot, ” je Jon zašepetal in pustil, da je pismo zaplaval v naročje. Odnese ga je Donava ... Misli so se izbrenčale. Kojotova pisma je zložil na kupček, ki ni bil namenjen za kurjenje. Presejal je še nekaj pisem. Tista nepomembna je zmetal v ogenj.

Noč mu je nadela težak plašč trudnosti. Nekaj čez eno se je odpravil ven, da bi vdihnil ostro nočno svežino. Z magnetno kartico si je odprl vrata in stopil ven na parkirno ploščad, na kateri so se risali krogi luči. Veter je še vedno trlinkal in obiral zrelo listje. Od nekod je bilo slišati televizor. Eden od gostov v spodnjem apartmaju očitno ni spal in si je ogledoval svet skozi elektronsko kukalo. Ostra hladoba mu je udarila v lica. Severnik je še divjal in lovil nočne vile. Šel je do konca parkirišča in si ogledoval nočni hotel na vrhu katerega se je bahatil zelen neonski napis ‘Hotel Skala’. Kot nasedla ladja, ki je pripeljala sanje v Trnovski gozd. Čigave sanje? Ko si mlad, si pitan s cenenimi sendviči in iluzijami. In zdaj bom tudi jaz samo še občasni gost tega hotela.

Poživljen od vetra se je zamaknil do ovinka, da je lahko videl planoto pod seboj. Drobne luči so pikljale v temo, nad njim so svetile zvezde skozi izpihano nebo. Zgoraj zvezde, spodaj lučke, kopija vesolja. Velikokrat je tu postal in se razgledoval po dolini pod seboj. Včasih je sanjal, da bi se zaposlil na kakšnem svetilniku. Vleklo ga je v samoto. Da, da, geni. Cela planota je bila naseljena s samotarji. Mogoče pa prav zaradi tega tu zgoraj ni nikoli zaživel množičen turizem. Hm, bolj kot sem star, bolj sem samotarski. Ozrl se je gor proti Mariji. Lepo jo je videl. Zdelo se mu je, da se mu smehlja v blagi luči. Če bi bil zdaj tam zgoraj pri njej, bi mu najbrž rekla: Kaj zdaj vlačiš kosti naokoli, v posteljo pojdi, ti starina spominarska. Si jih kuril, kaj. Pojdi dol in se ulezi v posteljo. Tam se bova

pogovarjala. Le pojdi, preveč piha, še prehladil se boš. Še si potreben temu svetu, še.

“Saj grem, Marija, saj grem, ” je zašepetal. “Pa pridi k meni. ”

Podstavil si je blazine in se udobno na pol usedel v postelji. Ugasnil je lučko in malce stišal glasbo. Pridi Marija, pridi, v modri dopetni obleki pridi in se usedi v naslanjač, da se pogovoriva. Pridi z zardelimi lici, ki budijo zarje in vžigajo srca, da se razpepelijo v večnost. O le pridi, mati vseh mater. Naseli vame mir. Joj, selim se, pa sem tako nemiren. Ah, tableto sem pozabil, tisto za aritmijo. Čakaj, popijemo jo, potem pa le pridi.

Tako, zdaj sem se kemijsko obrzdal. Mar je to res potrebno, te kemijske uzde. No, le pridi. Popraskal se je po trebuhu in si pognel viseča moda. Zamotal se je v odeje. Trzal je z nogami, da bi se ogrel. Razmišljal je, da bi vstal in si obul nogavice. No, kaj je zdaj, a boš prišla? Mar, naj kar zaspim?

Lahen šum je plivknil sem od okna. Modra svetloba se je zgoščala. Iz nje se je izvilo deklinško telo odeto v modro, lahno fluorescentno obleko. Čez ramena so ji sanjavo padali bledorjavi dolgi lasje, lica so pomirjujoče zažarevala v temino.

“Si le prišla, ” je zašepetal. “Sedi, v naslanjač sedi. ”

“Komur se obljubim, ta me je vreden, ” je tihčno rekla.

“Draga Marija, a veš, da me je strah te selitve. Ta večna odhajanja. Celo življenje nekam odhajam. ”

“Preveč preišljuješ o tem. Najprej si moral priti iz teme v svetlobo, da bi doživel vse prihode in odhode. Tu si preveč samotartil, ” mu je šepetaje govorila.

“O, to pa ne bo držalo. Veliko ljudi sem spoznal. Veliko pogovorov je bilo, veliko, ”se je branil.

“To se tebi samo zdi, dragi Jon. Ljudje so pač radi govorili s tabo, ker si lastnik tega hotela. Znotraj sebe si bil sam, znotraj, Jon. ”

“Saj sem najbrž tako hotel. Tako mi je bilo všeč. ”

“Ej, dragi Jon, ljubezen je svoboda, ki zaslužnjuje. Svetloba te ljubezni te umije in te osmisli. Pa ne telesna ljubezen, ne. Skozi to ljubezen si

rojen. Ti in Laura. "

"Kaj, jaz in Laura?" jo je prekinil.

"Ti si jo vzljubil z mošnjo, ne s srcem, " mu je očitala. "Iskal si priložnost, da bi se zasejal. Leta so minevala in neka mavrica vaju je povezala. Ti te ljubezni nisi sprejel odprtih rok, ampak si v tem videl le tolažljivo staranje. In ustvarila sta hčerko, ki sta jo čustveno siromašila. Ti si se veliko ukvarjal z njo, to ja, a si se je naveličal. Veš, nadaljevanje v mesu, to je enostavno, duha pa je treba vzgojiti; duh je večnost. "

"Oh, Marija, nehaj s to čustveno filozofijo. Raje mi povej, kaj tolažječega, zdaj ko se odpravljam tja dol. Misliš, da mi je lahko zapuščati rojstni kraj?

"Vem, da ne. To je pač fenomen zemlje. "

"Kakšen fenomen zemlje?"

"Tam, kjer se rodiš, tam vate pride tudi nekaj kozmične energije. In prav tam, te hoče stvarstvo nazaj ... To je popkovina, nevidna popkovina. Ljudje, ki nasilno pretrgajo to popkovino so nemirni in nasilni, ker so izgubili notranje sidrišče. Stvarstvo ve za njih, a jih težko kontrolira. "

"Hočeš reči, da bom tudi jaz pretrgal popkovino?"

"Ne, ti ne greš tako daleč, da bi se to zgodilo. "

"Torej, bo moj duh še vedno tu?"

"Da, tvoj duh bo vedno tu. Kaj se tako begaš. Vse kar počneš, ima nek namen in tudi vsak je rojen z nekim namenom. Zdaj, šele zdaj boš požel svojo njivo, saj si bogato sejal, no tudi nekaj plevela, " se mu je nasmehnila.

"Plevela, kakšnega plevela?" ga je zaskrbelo.

"V tvoji podzavesti se nabira in to ti dela strahce. "

"Ah, saj sem se jih že navadil. Zdaj sem nepreklicno minevanje. Povej mi no, kako ti je vseč tam zgoraj, v novi kapelici. "

"O, lepo so me upodobili. Veš kaj vse slišim, ko prihajajo tja gor. Daje jih verski idealizem. Moj čudež naj jim bi naredil čudeže. Človeku je dano, da se sam naredi. Veš kaj, zaspati boš moral. Trpeč obraz imaš. Zaspi Jon, zaspi, " je zašepetalo.

"Marija, ti si ženski princip vesolja. Ti si golobica sonca. Celo življenje sem iskal svojo Marijo, da bi me grela in nežila. Vidiš, z Lauro sva združila dve pogorišči. Zdaj si bova vsaj v tolažbo. Marija, saj veš, moja pota. Ateizem ... Oh, katekizmi, kataklizme križarskih vonj. Duhovniška elita, to me je motilo, to, pa saj me še danes. Ampak On je v meni. On me pozna.

Pogovarjava se. Marija, ko bom onkraj, pa pridi na kavo, prav. Oh, tvoj ženski princip veselja. Uteležena lepota. Nikoli nisem razumel, zakaj smo si moški naredili iz ženske liturgije nore sle. Polni hormonov, smo vas prisilili, da ste se nam vdajale na vse možne načine. Spremenili smo vas v sredstvo užitka in ne v sobivajoči užitek. Moški, večno hrepeneč po toplini vaših trebuhov, kjer se zakvasimo, od koder vzniknemo. Marija, skloni se nadme in me odpoljubi v spanec. Tako modra si danes. Tako nas vabiš v brezdanjosti ... Marija, iz iste snovi smo kot zvezde, kot vse. Danes si res lepa. Prav taka kot tista deklica, ki se mi je prikazala neko jutro, ko sem kosil pod gozdom. Jezil sem se na starše, ker so mi naložili tisto delo. Jaz, študent, pa kosec, no ja. Že zgodaj sem bil tam. Pljuval sem slino ihte in kosil. Kljub rosi so se mi trave le trmasto vdajale. Slekkel sem majico in odsrknil mineralno vodo. Ko sem si oddihoval, sem zaslišal neko stopicljanje po stezi. Ob tisti jutranji uri? Iz grmovja se je izvila, v kratkem modrem krilu in dolge bele noge. Nabirala je cvetje, kar tako za okras. Šestnajst let ji je bilo. Tiste jutranje oči in tista posebna luč v njih. Bila je z drugega konca vasi, pa sem jo komajda prepoznal. Bilo je tako čudno srečanje. Kar nekaj mehkega je sedlo vame, kar umiril sem se. Ne, to ni bila zaljubljenost, ne, nekaj drugega je bilo. Zaljubljenost je ogenj, to je bil pa mir. Malce sva se zaklepetala. Povedala mi je, da ima rada ta poletna jutra, pa da piše pesmi. Z lahkoto sem potem kosil. Ženski princip veselja, kajne Marija. "

"Da. Jon, zdaj jaz grem, ti pa lepo zaspi. Saj bova še klepetala. "

Nekaj je zamomljal in zdrsel pod odejo. Zvalil se je na levi bok in počasi zdremnil v spanec.

Medečina jesenskega sonca se je zrcalila na pohojenih nepokošenih travah. Zasoplo si je Jon oddihoval na prazni jasi. Ogledoval si je izmito belo kamenje nad katerim je drevje gorelo v zlatorumenem umiranju. Iz plejade jesenskih barv so se koničile temnozeleno smreke. Lepo zložen zidec se je že izgubljal v bogati rašči grmovja, ki se je že razraščalo tudi na jaso. Spominjal se je, da je bila ta jasa v njegovem otroštvu mnogo večja. Na severu se je že zarastla s smrekami, po levem boku se je nagostilo grmovje, na jugu pa so se šopile trave in olesenevale v predzimje. Globoko je vdihnil jesensko reznino. Jesenska odhajanja, ga je otožilo. Da, takole na jesen smo odhajali. Eni že takoj po šagri, drugi, na fakultete, malce kasneje. Kinkavi obrazi na prepolnem avtobusu so lovili jesenske

barve in se spotegovali v zamišljijo. To so ti bile vožnje. Tlačili smo se na 'Ljubljanca' in suvali potovalke po prehodu med sedeži. Sprevodnik nas je porival, da so se lahko na postajah nagnetli novi potovalkarji. V Ljubljani smo se razlili na vse strani. V glavah smo odnesli domačijske pejsaže. Na prvem žuru smo odklenili domačijsko trpkost in se prelevili v mestne zabavnjake. Takole smo odhajali, takole. O, pa tudi peš. Ko so ukinili tisti nedeljski avtobus, sem jo mahnil po Čavenski cesti. V peskokopu sem se ustavil, pokadil cigareto in čakal, če bi slučajno pribrenčal kakšen avto; takrat so bili še redki, kakšen gobar ali pa domačin, ki se je slučajno namenil v dolino. Da, tako smo odhajali, je odmisлил in zavil na stezo, ki ga je peljala navzgor proti 'Skali'. Spotoma je premleval: sem zaprl vsa okna v stari hiši. Sem zaklenil vrata od drvarnice? No, me bo že sosed obveščala, kako in kaj, se je pomiril. Prekleto hladno je že v tistem kamenju. V veliki sobi je samo dvanajst stopinj. Pa smo živeli tam. Bile so zime, ko se mi je srež nabiral na odeji. O, jutranja vstajanja v hlad. In zvečer, zvečer smo si nosili v posteljo ogrete opeke, zavite v cunje, da so vsaj malo grele, da smo lažje zaspali. Tiste ogrete opeke, so bile naše prve ljubice. Pa je pomagalo. Opeko si stisnil med noge nad gležnji in se je toplota počasi razlivala po telesu. Zdaj jih greje centralna kurjava, je pomislil in sopeč prečil okljuk. Na razgledni vzpetinici se je ustavil. Zdaj je že dosegel cesto, ki je bila pošteno razrita od neviht in od poletnih osvajanj s terenskimi vozili. Izčiščeno nebo se je stezalo daleč tja na jug in videlo se je prav do morja. Spodaj na planoti v zakotku se je kolobaril stebel dima. Očitno je nekdo nekaj kuril. Seveda, včasih so listje okrog hiš in v bližnjih gozdovih nagraabili za steljo, zdaj pa ga zgrabijo na kup in ga zakurijo. Jesenski ognji ... se je stesnjeno zamislil. Kako sem užival, ko sva z dedom kurila krompirjevico. Vedno mi je dal vžigalice, da sem jaz zakuril. Potem sem se lovil z dimom, tekal skozi rumenobelo smrdnino in pokašljeval. Ja, jesenski ognji ... Uf, še kakšno uro do hotela, ga je unejevolilo. Zagnal se je na bližnjico, a je uvidel, da po tisti strmi stezi ne bo šlo. Ne, ne, paziti moram na srce. Zadnji fiziološki testi srčne mišice so dobri, a kardiolog je rekel, da bi se z naporji stvar lahko poslabšala. Ne, ne, lepo počasi naokrog po cesti, stari. V oddaljeni dolini so brenčale motorne žage. Tam za tistimi dolinami taca Bruno, se je spomnil in si malce oddahnil. Razgledal se je po kopastih vrhovih. Tako odhajam, tako se poslavljam od teh gozdov. Zlecnil se je na šušteeče rumenorjavo listje in glavo naslonil na bukovo deblo. Tu zgoraj se drevesa prej slečejo. Ta zlata barva zlita v modrino, ta kontrast. Pošumel je z listjem. Večji list

je privzdignil in si ga ogledoval. Velik javorjev list je gostil tudi črnega mravljinca, ki je begal sem ter tja po zlatem mrlečem razkošju. "Vidiš, mravljica, zdaj sem jaz tvoj veliki Bog, " je šepnil. "Nič se ne boj, boš že našla pot do svojega velemesta. " Pazljivo jo je stresel v listje. Sklonil se je in poslušal drobno tapkanje po listju. Še veliko mravljič je begljivo sem ter tja. Kakšne tri metre naprej, ob edini smreki tod opkoli so imele veliko kopico. Od tam se je razlival ta črni potok mravljič. Povzdignil je javorjev list in ga podržal proti soncu. Opazoval je žilje. Natančna matematika veselja, ki je lahko tudi kaos. Spustil ga je, da je zaelipsil med svoje somrtvece. Nekaj mirljivega se je razlezlo po njem. Steznil se je po listju in se martinčkasto nastavil soncu. Bo že prav tako, za zdravje bo prav. Laura je že vse uredila, popoldan grem. Zdaj bom šel, da bi se raje vračal. Dol, k morju, k slanosti. Pogledal je bukov trš, ki je sosedoval med samimi javorji, ki so bili še nižji od njega. Tako je to, dragi bukov stavec. Odšel bom, odšel, s skalo v srcu ...

SKALA

1. VRTINCI	5
2. NEKE DRUGE REČI	35
3. VRATA TEME	57
4. MRTVE MUHE	85
5. TEMNI ANGELI	113
6. KO SO ČEŠNJE CVETELE	153
7. PLES V TRAVAH	181
8. ODHAJANJA	201

Bojan Bizjak
SKALA

uredil Saša Iskrič
tehnično oblikovanje Janez Vizjak in Saša Iskrič
oblikovanje naslovnice: Janez Vizjak

izdala založba KATR
Ljubljana, maj 2008

© 2008 Bojan Bizjak in založba KATR

